

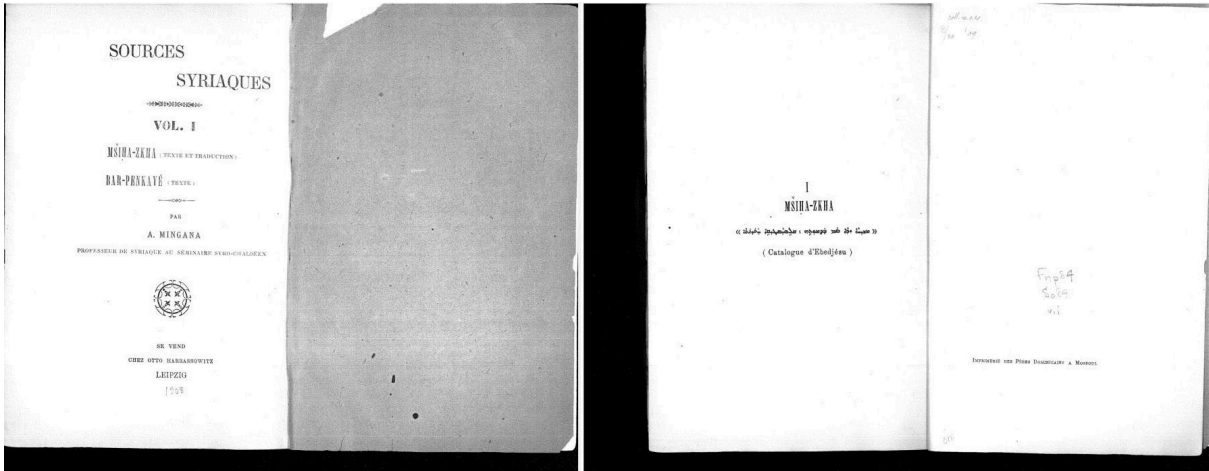
SOURCES SYRIAQUES (SURYOYE)
VOL. 1 MSIHA-ZKHA (MESSIHA ZEKA) BAR-PENKAYE (BAR PENKAYE)
PAR ALPHONSE MINGANA
LEIPZIG OTTO HARRASSOWITZ
TRADUCTION DES TERMES CLÉS :

SOURCES SYRIAQUES : Süryanice Kaynaklar.

MSIHA-ZKHA : Arbel (Erbil) Kroniği'nin yazarı olduğu düşünülen kişi.

BAR-PENKAYE : 7. yüzyılda yaşamış, özellikle Erken İslam dönemi fetihlerine dair gözlemleriyle bilinen önemli Süryani tarihçi ve keşiş.

ALPHONSE MINGANA : Süryanice ve Arapça el yazmaları konusundaki çalışmalarıyla tanınan ünlü oryantalist ve ilahiyatçı.

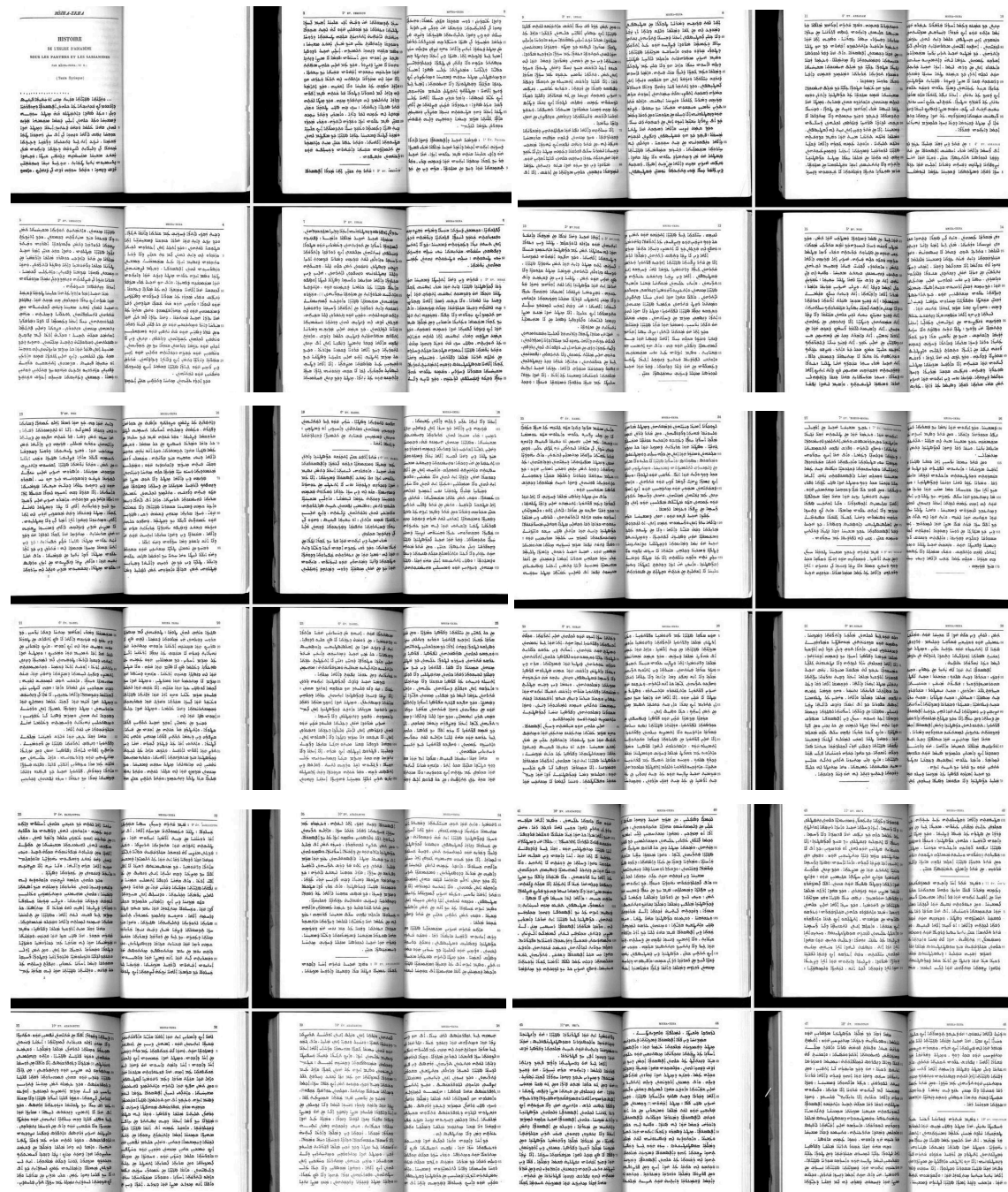

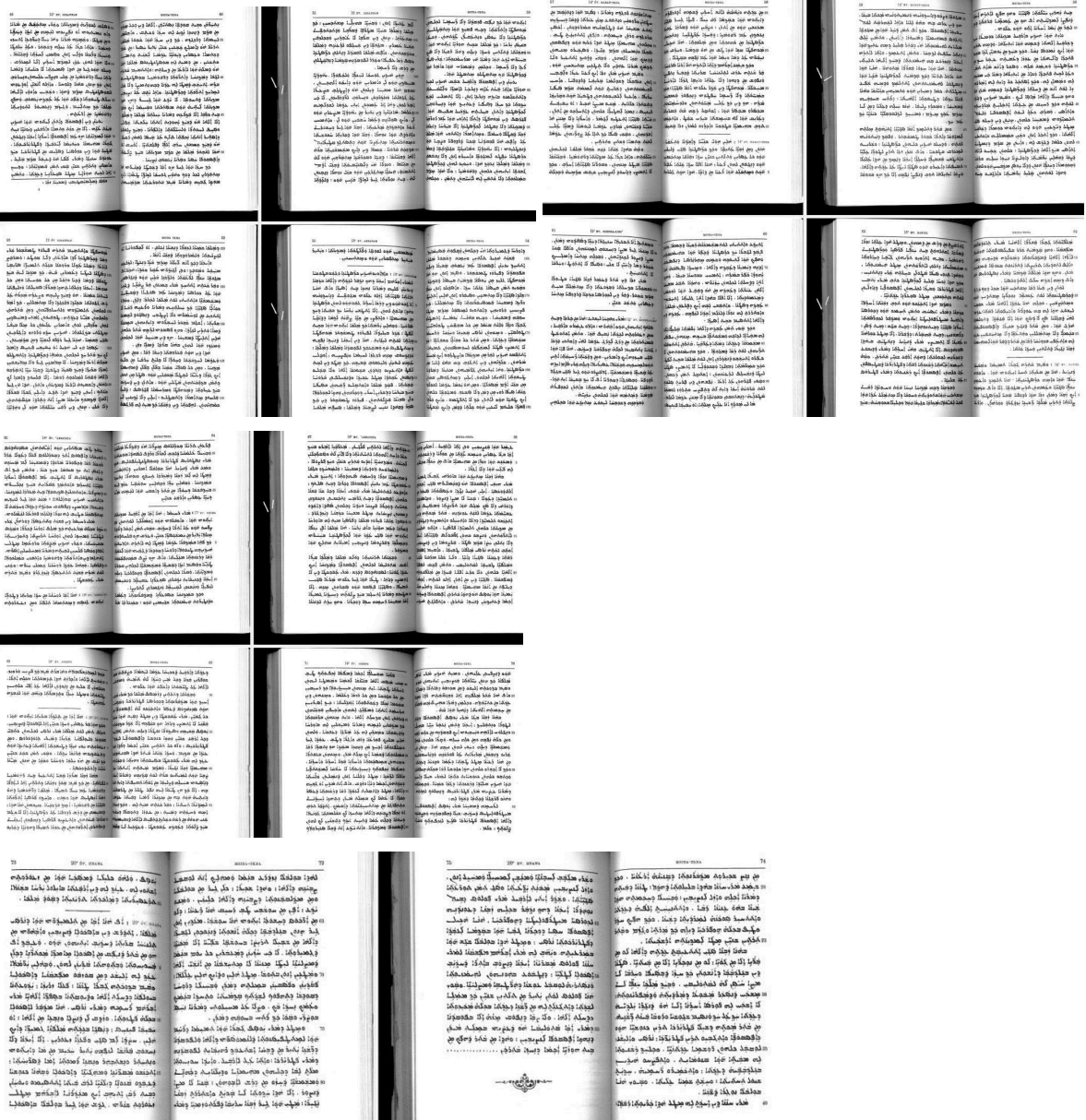
Orijinal Metin: SOURCES SYRIAQUES VOL. I MSIHA-ZKHA (TEXTE ET TRADUCTION) BAR-PENKAYÉ (TEXTE) PAR A. MINGANA PROFESSEUR DE SYRIAQUE AU SÉMINAIRE SYRO-CHALDÉEN SE VEND CHEZ OTTO HARRASSOWITZ LEIPZIG 1908

Türkçe Çeviri: SÜRYANİ KAYNAKLARI CİLT I MSİHA-ZKHA (METİN VE ÇEVİRİ) BAR-PENKAYE (METİN) A. MINGANA TARAFINDAN SÜRYANİ-KELDANİ SEMİNERİNDE SÜRYANİCE PROFESÖRÜ OTTO HARRASSOWITZ KİTABEVİNDE SATILIR LEIPZIG 1908

Orijinal Metin: I MŞİHA-ZKHA ((مٲسٲل ٲر مدٲٲ ٲٲٲٲٲ)) (Catalogue d'Ebedjésu) IMPRIMERIE DES PÈRES DOMINICAINS A MOSSL

Türkçe Çeviri: I MŞİHA-ZKHA ((Msiha Zkha - Adiabene'nin [Erbil Bölgesi] Yönetimi Üzerine)) Ebed-İşu Kataloğu) MUSUL DOMİNİKEN PAPAZLAR MATBAASI

Sayfa 1

...Ve sürünün çocuklarının pay aldığı bu bereketli meyve; geçmiş nesillerden sonra bize ulaşan bu miras, bu Adiabene bölgesinin sınırlarından onlara dönen o meskenin huzurundan geri döndüğü için sevinyoruz. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā kuşanmışlığının sırrıyla, bu dünyada Hristiyan olmayan (ܚܢܦܐ Hanpē) toplumlar arasında yayılmış olsa bile, galip Mesih'in gücünden gelen bu görkemden ötürü her bakımdan şükrediyoruz. Bizler de yaşıyor ve bizi bu zafer haberini almaya, kutsal ve seçilmiş babaların anısında bize suulanı kabullenmeye layık gören Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya hamd ediyoruz. Onlar ki bu Adiabene topraklarında Meshih için hazırlık yaptılar, O'nun kutsal ismini yüceltiler ve Adiabene Kilisesi'nin imanlı meskenini inşa ettiler; her ne kadar Partlar ve Sasaniler dönemindeki baskı ve zulümlerden geçmiş olsalar da. Ve işte, Rabbin iradesiyle bu kitapta anlatmaya başlayacağız ve bize kadar ulaşan o zamanlara ışık tutacağız bize kadar ulaşan bu olaylar, Meshih'in doğasında bir sevinçtir ve bizim için bir övünç kaynağıdır.

Sayfa 2-3

Mesih'in gücünden ve o kutsal, seçilmiş babaların soyundan geliyormuşuz gibi görkemli bir şekilde göstermeliyiz. Onlar ki Rableri uğruna acı çektiler ve zafer kazandılar. Gittikleri her yerde, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) bilgisinin olduğu topraklara döndüler. Bu Adiabene topraklarında Mesih'in ismini yüceltiler; tıpkı o meşhur, seçilmiş kutsal babaların yaptığı gibi. Farklı şekillerde Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın iradesini gösterir; nasıl Hristiyan olmayan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) topluluklardan uzaklaşıp Rabbe döndüklerini anlatır. Her şeyden önce, Adiabene'de piskoposluk yapan ilk kişi olan, adı Peqida olan kişi hakkında yazacağız. Elçi Addai, Adiabene'ye geldiğinde orada zaten iman etmiş olanları bulmuştu. Onunla birlikte Urfa'dan (Edessa) hakikat öğretmenleri geldiler ve Adiabene topraklarında kutsal kiliseyi inşa ettiler. Bu Peqida, Yunanlıların 108. yılında (Seleukos takvimi) piskoposluk için seçildi. Rabbin sürüsü için iyi bir çoban oldu. Ömrünü huzur ve barış içinde, kendisini Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܗܢ Hanpē) sapkınlığından kurtaran Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya hamd ederek tamamladı. Kendisinin ve arkadaşlarının inşa ettiği kiliseye defnedildi. Anısı bereketle yad edildi. Peqida'dan sonra Şemun (Simun), Yunanlıların 133. yılında piskoposluğa seçildi. Yaşantısıyla tanınan, tebliğinde gayretli bir adamdı. Onun zamanında tüm bölgede inananların sayısı arttı. Partlar bölgeye geldiğinde, inananlar Hristiyan olmayanlar tarafından baskı gördüler. Şemun, iyi bir çoban gibi onları sabırla cesaretlendirdi. Ömrünü güzel bir yaşlılıkla tamamladı ve Yunanlıların 183. yılında bu dünyadan ayrıldı. İlk piskopos Peqida'nın yanına defnedildi. Şemun'dan sonra Şahlupha, Yunanlıların 183. yılında piskoposluğa seçildi. Doğru ve saf bir adamdı; onun zamanında kilise zulümden kurtulup huzura erdi. Kiliseler inşa etti ve inananlar için yerleşim yerleri düzenledi. Kendisini hizmetine layık gören Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya hamd ederek ömrünü barış içinde tamamladı...

Sayfa 4-5

Meşhur kutsal babaların örneğinde olduğu gibi, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın iradesi farklı şekillerde tecelli eder; nasıl Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܗܢ Hanpē) arasından kurtulup Rabbe döndüklerini gösterir. Her şeyden önce, Adiabene'de görev yapan ilk piskopos olan Peqida hakkında yazacağız. Elçi Addai Adiabene'ye geldiğinde orada halihazırda iman etmiş olanları buldu. Onunla birlikte Urfa'dan (Edessa) hakikat öğretmenleri geldiler ve Adiabene bölgesinde kutsal kiliseyi kurdular. Bu Peqida, Yunanlıların 108. yılında piskoposluğa seçildi. Rabbin sürüsü için iyi bir çoban oldu. Ömrünü huzur içinde, kendisini Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܗܢ Hanpē) sapkınlığından kurtaran Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya hamd ederek tamamladı. Kendisinin ve yoldaşlarının inşa ettiği kiliseye defnedildi ve anısı bereketle yad edildi. Peqida'dan sonra Şemun, Yunanlıların 133. yılında piskoposluğa seçildi. Yaşantısıyla örnek, tebliğinde gayretli bir adamdı. Onun döneminde bölgede inananların sayısı arttı. Partlar bölgeye geldiğinde inananlar Hristiyan olmayanlar tarafından baskı gördü. Şemun, iyi bir çoban olarak onları sabırla cesaretlendirdi. Ömrünü güzel bir yaşlılıkla tamamladı ve Yunanlıların 183. yılında bu dünyadan ayrılıp ilk piskopos Peqida'nın yanına konuldu.

Şemun'dan sonra Şahlupha, Yunanlıların 183. yılında piskoposluğa seçildi. Doğru ve saf bir adamdı; onun döneminde kilise zulümden kurtulup huzura erdi. Yeni kiliseler inşa etti ve inananlar için düzenli yerler hazırladı. Kendisini hizmetine layık kılan Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya hamd ederek ömrünü barış içinde tamamladı. Yunanlıların 199. yılında bu dünyadan ayrıldı. Şahlupha'dan sonra Abraham, Yunanlıların 333. yılında piskoposluğa seçildi. Kutsal ve amelleriyle meşhur bir adamdı. Döneminde her yerde inananlar çoğaldı. Yunanlıların 343. yılında vefat edip kutsal babaların yanına defnedildi. Abraham'dan sonra Nawha, Yunanlıların 343. yılında piskoposluğa seçildi. Doğru ve hizmetinde gayretliydi. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya hamd ederek ömrünü güzellikle tamamladı ve Yunanlıların 353. yılında ayrıldı. 3. Piskopos İshak bölümünde anlatıldığı üzere, Nawha'dan sonra İshak piskoposluğa seçildi. Hikmet ve bilgiyle dolu bir adamdı. Onun zamanında kilise Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܐ Hanpē) zulmünden kurtuldu ve o barış içinde yaşadı yarısına kadar; ve O'nun korkusunu (hürmetini) sundu.

Sayfa 6-7

Geri dönüşünün sükunetiyle uzanıyordu ve azizliğinin saflığının tek ölçüsü olan doğruyu tasdik ediyordu. Onlardan (bu) düşünce kesilmemişken, her ne kadar tamamlanmış ve sona ermiş olsa da. Bu sebeple Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā ona konuşması için söz verdi ve O'nun önünde kudreti ve ilahlığı, Aprada'nın kalplerinde övgüye değer bir irade olsun.

3. Bölüm: İshak

Rabbimiz Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā, Aprada, Nabu ve Lamina isimli üç dürüst kişinin içinde korunduğu bu şehri açıklar. Ve şehri ele geçirmiş olan Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܐ Hanpē) baskıcı düşüncelerinden (onları korur). Rabbimiz Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā, Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܐ Hanpē) iradesinin tamamlanmasına izin vermedi. Çünkü O, (kötülüğü) kesip atan her insan içindir. Aprada'ya, şehir toprağında Kendi önünde yürümesini emretti. Ve o yürürken, övgüye değer bir yönetimle sevinç şehrine geri döndü.

Nitekim Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā, Aprada'yı Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܐ Hanpē) gazabından kurtararak yakınına gelmeksizin sevindirdi. Rab, şehri kurtarmaktan mutluluk duyuyordu. Zaman zaman (Rab) Aprada'yı kederli bir halde gördü ve o duaya geldi. Orada (Rab), irade sözleri veriyordu. Şehrin bölünmüşlüğünden zaman zaman kurtulması için Aprada'nın başarısını büyük bir görümlerle perçinledi.

Ayrıca Aprada, saflığın tek ölçüsü olan gerçek Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā aracılığıyla (güç buldu). Rab, Aprada'ya şehitliğin bir evladı gibi geldiğinde, onu büyük bir yönetim eliyle kurtardı. Bilakis Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā Aprada'ya zafer verdi ve o başarıya ulaştı. Öyle ki, O'nun ilahlığının iradesine uygun olarak nesiller boyu övgüye değer bir irade olsun.

Çünkü Mor Efrem, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā korkusuyla (hürmetiyle) fazlasıyla kuşanmış bir soydan geliyordu. Efendisi olan Kral'dan, ilahlığın parıltıları onun üzerindeydi. Şehir, baskıcı düşüncelerden bu şekilde selamete erdi. Başarılarını tamamlamayı ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā tarafından gönderilmiş biri gibi kurtulmayı umduğu her şeyde (başarılı oldu).

Aprada'nın şanlı şehri için iradesini gerçekleştireceği sevinci yaşıyordu. Geceleyin evden çıktı ve O'nun korkusunun (hürmetinin) hafifliği onu yakalayıp Aprada'yı bıraktı. O ise Tanrı (ﷲ) Alāhā) suretinde ilerliyor ve O'nun önünde yürümek için değişiyordu. Günahın temizliği, (kötülüğü) kesip atan her insan içindir.

Aprada'ya, şehir toprağında Kendi önünde yürümesini emretti. Ve o yürürken, övgüye değer bir yönetimle onu sevinç şehrine ulaştırdı. Nitekim Tanrı (ﷲ) Alāhā), Aprada'yı hastalığın gazabından kurtararak yakınına gelmeksizin sevindirdi. Rab, şehri kurtarmaktan mutluluk duyuyordu. Zaman zaman (Rab) Aprada'yı kederli bir halde gördü ve o duaya geldi. Orada (Rab), irade sözleri veriyordu.

Şehrin bölünmüşlüğünden zaman zaman kurtulması için Aprada'nın başarısını büyük bir görümlerle perçinledi. Ayrıca Aprada, saflığın tek ölçüsü olan gerçek Tanrı (ﷲ) Alāhā) aracılığıyla (güç buldu). Rab, Aprada'ya şehitliğin bir evladı gibi geldiğinde, onu büyük bir yönetim eliyle kurtardı. Bilakis Tanrı (ﷲ) Alāhā) Aprada'ya zafer verdi ve o başarıya ulaştı. Öyle ki, O'nun ilahlığının iradesine uygun olarak nesiller boyu övgüye değer bir irade olsun.

Sayfa 8-9

Çünkü o zira Tanrı (ﷲ) Alāhā), Aprada'ya Kendi önünde yürümesini emretmişti. O da sevinç ve mutlulukla ilerledi. Aprada, Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) elinden kurtulunca, sevinçle Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya şükretti. Şehrin insanları onun başarısını görünce hayretler içinde kaldılar. Rab, dürüstlerin duasını işitti ve onlara yardım elini uzattı.

Aprada, hayatı boyunca dürüstlükten ayrılmadı. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) tüm baskılarına rağmen inancını korudu. Tanrı (ﷲ) Alāhā), ona sabrının karşılığını verdi ve onu yüceltti. Şehrin yönetiminde adaleti sağladı ve fakirlere yardım etti. Onun döneminde şehir huzur ve refah buldu. İnsanlar, Aprada'nın bilgeliği ve adaleti sayesinde huzur içinde yaşadılar.

Aprada, yaşlandığında bile ibadetinden geri durmadı. Her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya yöneldi ve O'ndan af diledi. Ölümü yaklaştığında, etrafındakilere dürüstlükten ayrılmamalarını vasiyet etti. Onun ölümü tüm şehri yasa boğdu. Ancak hatırası ve bıraktığı adalet mirası nesiller boyu yaşadı.

Tanrı (ﷲ) Alāhā), Aprada gibi dürüst kullarını hiçbir zaman yalnız bırakmaz. Zor zamanlarda onlara güç verir ve yollarını aydınlatır. Aprada'nın hikayesi, inancın ve dürüstlüğün her türlü zorluğun üstesinden gelebileceğinin bir kanıtıdır. Şehir halkı, onu her zaman saygı ve minnetle andı. Onun mezarı, inançlı insanlar için bir huzur durağı oldu.

Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē), onun azmi karşısında şaşkına dönmüşlerdi. Zira ne baskı ne de tehdit onu yolundan döndürebilirdi. Aprada'nın kalbi sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā) sevgisiyle doluydu. Bu sevgi, ona dünyevi her türlü korkuyu yenecek gücü veriyordu.

Sayfa 10-11

Hayatının sonuna kadar bu kutsal yolda yürümeye devam etti şehirde olanlar hakkında; ve Tanrı'nın onlara olan yardımıyla ilgili her şeyi anlattı. Ve kralın önünde

durduğunda, Tanrı'nın gücünü ve O'nun yüceliğini açıkladı. Bu yüzden Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) ona konuşması için büyük bir hikmet verdi. Ve kralın kalbi onun sözleriyle yumuşadı. Aprada ise Tanrı'nın önünde yürümeye ve O'nun iradesini yerine getirmeye devam etti.

4. Bölüm: Abraham

Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), dürüst ve inançlı olan Abraham'ı çağırdı. Abraham, Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) yaşadığı bu topraklarda Tanrı'nın ismini yüceltmek için seçilmişti. Rabbimiz Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Abraham'a şöyle dedi: "Kendi toprağından çık ve sana göstereceğim yere git." Ve Abraham, Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) arasından ayrılarak Tanrı'nın emrine boyun eğdi.

Abraham, gittiği her yerde Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) adına sunaklar kurdu ve O'na ibadet etti. Hristiyan olmayanlar (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) onun bu bağlılığını görünce şaşkınlık içinde kalıyorlardı. Çünkü o, putlara tapmayı reddediyor ve sadece tek olan Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya yöneliyordu. Abraham'ın imanı, karanlığın ortasında parlayan bir ışık gibiydi.

Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Abraham'a büyük vaatlerde bulundu. Onun soyunu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağını ve onu kutsayacağını bildirdi. Abraham, Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) baskılarına ve alaylarına rağmen Tanrı'nın vaadine sıkıca tutundu. O, her zaman doğruluğun ve adaletin temsilcisi oldu.

Gittiği şehirlerde Abraham, sadece Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın kelamını yaymakla kalmadı, aynı zamanda muhtaçlara ve zayıflara da yardım etti. Onun adaleti ve merhameti, Hristiyan olmayanlar (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) tarafından bile takdirle karşılanmaya başladı. Rabbimiz Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Abraham'ın her adımında onunla beraberdi ve onu tüm tehlikelerden korudu.

Abraham, yaşlandığında bile inancından hiçbir şey kaybetmedi. O, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) yolunda yürümeyi hayatının tek amacı olarak gördü. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), dürüst kulu Abraham'ı hem bu dünyada hem de ahirette büyük bir onurla mükafatlandırdı. Abraham'ın hikayesi, tüm inananlar için sonsuza dek bir umut ve sadakat örneği olarak kalacaktır. Çünkü o, Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) karanlığında Tanrı'nın nurunu seçti...

Sayfa 12-13

Süryanice Metin Çevirisi:

Ve bu şekilde, Tanrı'nın inayetiyle Aprada'nın hikayesi tüm şehre yayıldı. Herkes, onun aracılığıyla gerçekleşen bu büyük mucizelere tanıklık etti. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), dürüst kulu Aprada'yı sadece korumakla kalmadı, aynı zamanda onu tüm halk için bir umut ışığı kıldı. Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) karanlık düşünceleri, Aprada'nın imanı karşısında eriyip gitti.

5. Bölüm: Yohanan

Daha sonra, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Yohanan'ı çağırdı. Yohanan, hikmetle dolu bir adamdı ve ömrünü Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) yoluna adanmıştı. Şehrin meydanlarında durup halka doğruluğu ve adaleti anlattı. Hristiyan olmayanların (ܥܘܠܡܐܢܗܢ Hanpē) putlara tapınmasını ve yanlış yollara sapmasını kınadı. Ona göre kurtuluş, sadece tek ve gerçek olan Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya yönelmekle mümkündü.

Yohanan'ın sözleri, birçok insanın kalbinde bir yankı uyandırdı. Eskiden Hristiyan olmayan (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) olan pek çok kişi, onun öğretileri sayesinde hakikati buldu.

Ancak şehrin bazı yöneticileri, Yohanan'ın bu etkisinden rahatsız oldular. Onu susturmaya ve halktan uzaklaştırmaya çalıştılar. Fakat Yohanan, Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın kendisine verdiği güçle korkusuzca konuşmaya devam etti.

Bir gün, yöneticiler Yohanan'ı huzurlarına çağırdılar ve ona şöyle dediler: "Neden halkımızı atalarımızın yolundan ayırıyorsun?" Yohanan ise büyük bir sükunetle cevap verdi: "Atalarınızın yolu karanlıktı, ben ise size Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın nurunu getiriyorum." Bu cevap üzerine yöneticilerin öfkesi daha da arttı, ancak halkın Yohanan'a olan sevgisinden dolayı ona doğrudan zarar vermeye çekindiler.

Yohanan, şehirden şehre gezerek müjdesini yaymaya devam etti. Gittiği her yerde hastaları iyileştirdi, kederlileri teselli etti. Onun varlığı, baskı altındaki inananlar için büyük bir güç kaynağı oldu. Hristiyan olmayanların (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) tüm engellemelerine rağmen, Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın kelamı her geçen gün daha geniş kitlelere ulaştı.

Sonunda, Yohanan'ın hayatı bir sadakat ve cesaret örneği olarak tarihe geçti. O, hiçbir zaman kendi çıkarını düşünmedi, sadece Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın iradesini gerçekleştirmek için yaşadı. Onun bıraktığı miras, bugün bile pek çok insanın yolunu aydınlatmaya devam etmektedir. Zira o biliyordu ki, bu dünyadaki tüm krallıklar geçicidir, ancak Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın krallığı sonsuza dek sürecektir.

Sayfa 14-15

Süryanice Metin Çevirisi:

Ve bu olaylar dairesinde, Yohanan her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın inayetiyle hareket etti. O'nun düşünceleri ve amelleri, Rabbin yolunda birer rehber gibiydi. Hristiyan olmayanların (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) tüm muhalefetine rağmen, Yohanan inancından tek bir adım bile geri atmadı. Zira o, hakikatin her zaman galip geleceğini biliyordu.

5. Bölüm: Yohanan (Devamı)

Yohanan, halka hitap ederken her zaman merhameti ve sevgiyi öğütledi. Şehrin meydanlarında, Hristiyan olmayanların (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) haksızlıklarına karşı adaletin sesini yükseltti. Bir keresinde ona "Neden bu kadar eminsin?" diye sorduklarında, o eliyle göğsünü işaret ederek şöyle dedi: "Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) buradadır ve O'nun ışığı varken hiçbir karanlık beni korkutamaz."

Yöneticiler Yohanan'ın bu kararlılığı karşısında dehşete düştüler. Onu sürgün etmekle tehdit ettiler, ancak o şöyle cevap verdi: "Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın dünyası geniştir; nereye gidersem gideyim O'nunla beraberim." Bu sözler üzerine, eskiden Hristiyan olmayan (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) pek çok kişi onun yanına gelerek saf tuttu. Şehirde büyük bir uyanış başlamıştı.

Günler geçtikçe Yohanan'ın hikmetli sözleri kralların kulaklarına kadar ulaştı. Bazı krallar ondan çekinirken, bazıları gizlice ona adam gönderip nasihat istediler.

Yohanan onlara her zaman tek bir şeyi hatırlattı: "Tahtlarınız geçici, ancak Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın huzurunda vereceğiniz hesap ebedidir." Bu cesur duruş, Hristiyan olmayan (ܐܦܠܘܢܗܢ Hanpē) yöneticilerin bile ona içten içe saygı duymasına neden oldu.

Yohanan'ın duasıyla hastalar şifa buluyor, çaresizler umut doluyordu. O, hiçbir zaman kendisine sunulan altınları veya mevkileri kabul etmedi. "Benim ödülüm Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) katındadır" diyerek sade yaşamına devam etti. Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) kurduğu tuzaklar, sanki bir el tarafından her defasında boşa çıkarılıyordu.

Nihayetinde Yohanan, ömrünün sonuna kadar bu kutsal vazifeyi sürdürdü. Ardında bıraktığı dürüstlük ve iman mirası, şehri karanlıktan aydınlığa çıkardı. Bugün bile adı anıldığında insanlar Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın yüceliğini hatırlar. Zira o, Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) dünyasında bir iman kalesi gibi sarsılmadan durdu...

Sayfa 16-17

Böylece halkın içindeki şaşkınlık ve hayret arttı. Herkes Yohanan'ın bilgeliği hakkında konuşuyordu. O ise her fırsatta Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın yüceliğini dile getiriyordu. Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) kibrini ve yanlış inançlarını eleştirirken, sadece doğruluğun ve sevginin kalıcı olduğunu vurguladı. Yohanan, inancını yaşarken hiçbir zaman dünyevi bir korku duymadı.

5. Bölüm: Yohanan (Devamı)

Yohanan'ın öğretileri, sadece şehir merkezinde değil, civar köylerde de büyük bir yankı uyandırdı. Pek çok insan, Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) baskıcı geleneklerini terk ederek Yohanan'ın anlattığı hakikat yoluna girmeye başladı. Rabbin inayetiyle, Yohanan'ın dokunduğu her yürekte yeni bir umut yeşeriyordu. O, her zaman "Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), Kendisine samimiyetle yönelenleri asla geri çevirmez" derdi.

Bu durumdan rahatsız olan bazı yerel yöneticiler, Yohanan'ı halkın gözünde küçük düşürmek için çeşitli komplolar kurdular. Onu, ataların dinine ihanet etmekle suçladılar. Ancak Yohanan, mecliste yaptığı savunmada şöyle dedi: "Ben ataların mirasını reddetmiyorum, aksine o mirasın gerçek sahibi olan Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya ulaştıracak yolu gösteriyorum." Bu sözler, meclisteki pek çok kişiyi derinden etkiledi. Yohanan, bir gün pazar yerinde vaaz verirken, eski bir Hristiyan olmayan (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) rahibi yanına gelerek ona sorular sordu. Yohanan, rahibin tüm sorularını büyük bir sabır ve hikmetle yanıtladı. Tartışmanın sonunda rahip, Yohanan'ın önünde saygıyla eğildi ve hakikati kabul ettiğini açıkladı. Bu olay, şehirde büyük bir kırılma noktası oldu.

Geceleri, Yohanan vaktini Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya dua ederek geçirirdi. Şehrin esenliği, hastaların iyiliği ve inananların korunması için durmadan yakarırdı. Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) kurduğu hiçbir engel, onun bu manevi bağına koparamadı. Rabimiz Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), sadık kulu Yohanan'ı her türlü fenalıktan koruyordu.

Yohanan'ın hayatının her anı, bir sadakat destanı gibiydi. O, sadece sözleriyle değil, yaşantısıyla da örnek oldu. İnsanlar onda Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) sevgisinin ne kadar güçlü olabileceğini gördüler. Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﺎﻧﺎﻥ Hanpē) dünyevi hırsları karşısında, Yohanan'ın ruhani dinginliği bir kale gibi yükseliyordu.

Sayfa 18-19

Ve böylece, o mübarek adamın bıraktığı izler sonsuza dek silinmemek üzere tarihe kazındı etrafı sarılmış ve üzerinde zırhı olmayan çıplak bir adam gibi, mızrakların ve okların ortasında kalmış biri gibi; ölümün her taraftan kendisine baktığını ve hayatının hızla tükendiğini görür. Kalbi iki taraftan acıyla sıkışır ve ruhu büyük bir kederle daralır. Çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā korkusu kalbine düştüğünde, azizlerin sözlerini hatırladığında ve meleklerin ona yardımcı olduğunu düşündüğünde; birdenbire, sanki karanlık bir geceden parlak bir güne çıkarılmış gibi veya büyük bir fırtınadan sakin bir limana ulaşmış gibi olur.

İşte bu, Hristiyan olmayan (ﷲ Hanpē) birinin durumudur; o ki cehalet ve sapkınlık içinde yürür, Tanrı (ﷲ) Alāhā bilgisinden yoksundur ve karanlık işlerin kölesidir. Fakat ne zaman ki hakikatin ışığı onun üzerinde parlar ve Tanrı (ﷲ) Alāhā lütfu onu ziyaret ederse, o zaman eski hayatının çirkinliğini görür ve günahattan nefret etmeye başlar. Tıpkı bir uykudan uyanan kimse gibi, etrafındaki gerçekleri fark eder ve kurtuluş yolunu aramaya koyulur. Çünkü her kim Tanrı (ﷲ) Alāhā yoluna girmek isterse, önce kendi kusurlarını görmeli ve tövbe ile O'na yönelmelidir. O zaman kalbi sevinçle ve huzurla dolar. Çünkü O, merhametli ve lütfkârdır; kendisine yaklaşanları geri çevirmez ve onlara sonsuz yaşamın kapılarını açar. Bu sebeple, ey insan, vaktin varken uyan ve karanlığın işlerini bir kenara bırak. Işığın zırhını kuşan ve Tanrı (ﷲ) Alāhā önünde dürüstçe yürü.

Çünkü bu dünya geçicidir ve içindeki her şey bir gölge gibi kaybolup gider. Ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā kelamı sonsuza dek baki kalır ve O'na güvenenler asla sarsılmazlar. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) yolu yıkıma çıkar, fakat doğruların yolu ebedi yaşama açılan parlak bir kapıdır. Bu yolda yürüyenler, ne ölümden ne de karanlığın güçlerinden korkarlar; çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā onlarla beraberdir ve O'nun sağ eli onları her türlü kötülükten korur, gözle görülmeyen ve anlaşılmayan bir güç tarafından; sadece bu dünyaya bağlı olanlar ise titrer ve korkarlar.

Sayfa 20-21

Çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā bilgisi onlarda mevcut değildir. Bu yüzden Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) yolu karanlıktır ve sonu uçurumdur. Onlar ki kendi elleriyle yaptıklarına taparlar ve hakikatin sesine kulaklarını tıkırlar. Fakat sen, ey akıllı kişi, bu geçici olanı bırak ve kalıcı olana yönel. Zira Tanrı (ﷲ) Alāhā her şeyi gören ve bilendir; O'nun huzurundan hiçbir şey gizli kalmaz.

Bil ki, Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) hikmeti bu dünyanın sınırları içindedir ve rüzgarın önündeki saman gibi savrulur. Oysa Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın hikmeti ruhu besler ve onu ebedi kıllara ulaştırır. Eğer dünya seni sıkıştırırsa ve hilekârlar etrafını sararsa, sadece O'na güven. Çünkü O'ndan başka sığınak ve O'ndan başka kurtarıcı yoktur. İnsanların övgüsüne değil, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın rızasına talip ol; zira insanların lütfu bugün var, yarın yoktur.

Vaktin daraldığını ve hesabın yakın olduğunu hatırla. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) dalgınlığına düşme ve her anını uyanık geçir. Kalbindeki kötü düşünceleri söküp at ve yerine Tanrı (ﷲ) Alāhā sevgisini ek. Çünkü bu sevgi, bütün günahları örten ve ruhu arındıran yegâne güçtür. Eğer samimiyetle tövbe edersen, Tanrı (ﷲ) Alāhā seni merhametiyle karşılayacaktır.

Hiçbir şey seni O'nun yolundan ayırmasın; ne mal, ne mülk, ne de dünyevi korkular. Çünkü hepsi birer imtihandır ve sonunda toprak olacaktır. Hristiyan olmayanlar (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) bu gerçeği reddederler ve dünyayı tek yurt sanırlar. Fakat senin yurdun burası değil, ebedi olan krallıktır. Oraya ulaşmak için Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā)'nın emirlerini bir kandil gibi önünde tut ve adımlarını O'nun kelamıyla at.

Sayfa 22-23

Böylece sarsılmazsın ve ebedi esenliğe kavuşursun kim her zaman bu düşüncelerle yürürse; ve her türlü şehvetten, dünyevi arzulardan ve geçici zevklerden kendini uzak tutarsa, işte o zaman kalbi gerçek bir huzura kavuşur. Çünkü Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā), sadece Kendisini arzulayan ve O'nun yolunda sadakatle yürüyenleri ödüllendirir. Bu yol, Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) yürüdüğü geniş ve kolay bir yol değil, dar ve zorlu bir yoldur. Fakat bu yolun sonu, tarif edilemez bir görkeme ve ebedi hayata açılır.

Dünyanın tüm debdebesi ve zenginliği, kışın yağan kar gibidir; güneş doğduğunda eriyip gider ve geride hiçbir iz bırakmaz. Hristiyan olmayanlar (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) bu gölgelere sarılırlar ve onları gerçek hazine sanırlar. Oysa gerçek hazine, göklerde saklı olan ve hiçbir hırsızın çalamayacağı, hiçbir güvünün yiyemeyeceği ruhsal erdemlerdir. Kendini bu erdemlerle süsle ki, Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā)'nın huzuruna çıktığında çıplak kalmayasın.

Kardeşlerim, birbirinizi sevin ve birbirinize destek olun. Kibir ve kıskançlık, Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) ruhunu kemiren zehirlerdir; siz ise bu zehirlerden arının. Alçakgönüllülükte birbirinizle yarışın ve her zaman iyiliği yayın. Zira Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā), barış yapıcıları kendi çocukları olarak adlandırır. Eğer birisi size kötülük ederse, ona dua edin; çünkü o bilmez ki yaptığı kötülük aslında kendi ruhuna zarar vermektedir.

Vakit yaklaşmaktadır ve her birimiz yaptığımız işlerin hesabını vereceğiz. O gün, Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) kibriden eser kalmayacak ve her diz Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā) önünde eğilecektir. Şimdiden hazırlanın ve lambalarınızı yağla dolu tutun. Öyle ki, güvey geldiğinde kapıda kalmayasınız. Sabırla ve imanla bekleyenler için hazırlanan ödül büyüktür; onlar meleklerle beraber Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā)'yı sonsuza dek yücelteceklerdir. Dünyanın sıkıntıları sizi yıldırmasın, çünkü Rabbimiz dünyayı yenmiştir doğruca her şeyi görene ve her şeyin hakimi olana yönelirler.

Sayfa 24-25

Çünkü dünya ve onun içindeki her şey, rüzgarın önündeki duman gibi geçip gider. Kim ki kalbinde kibri beslerse ve kardeşini hor görürse, o kişi Tanrı (ﻻﻫﻨﺎﻥ Alāhā) bilgisinden uzaktır. Hristiyan olmayanların (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) yaptığı gibi, sadece kendi nefsinin arzularını düşünen ve başkalarının hakkını çiğneyenler için kurtuluş kapısı kapalıdır. Sen ise ey imanlı kişi, her zaman alçakgönüllülüğü kuşan ve dilini dedikodudan, yüreğini ise kin tutmaktan temizle.

Çünkü bir insanın gerçek güzelliği, dış görünüşünde değil, ruhunun derinliklerindeki safılıktadır. Hristiyan olmayanlar (ﻻﻫﻨﺎﻥ Hanpē) süslü elbiseler ve altın takılarla övünürler; oysa bunlar bedeni değil, sadece kibri örter. Sen ruhunu iyilikle,

merhametle ve sabırla süsle ki, Tanrı (ﷲ) Alāhā) katında değerli olasın. Her kim ki bir mazluma el uzatırsa ve bir yetimin başını okşarsa, aslında o iyiliği doğrudan Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya yapmış sayılır.

Zira dünya hayatı bir imtihan meydanıdır ve burada ektiğimizi öte tarafta biçeceğiz. Eğer sevgi ekersen, sonsuz sevinç biçeceksin; eğer nefret ekersen, karanlık ve keder biçeceksin. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) dünyevi zevklere olan açlığı, içtikçe susatan tuzlu su gibidir; asla doymazlar ve hep daha fazlasını isterler. Sen ise elindekiyle yetinmeyi bil ve her nefesinde Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya şükret. Çünkü kanaat, tükenmez bir hazinedir ve insanı kölelikten kurtarıp hür kılar.

Gecenin karanlığı çöktüğünde ve her şey sustuğunda, vicdanınla baş başa kal. O gün işlediğin hataları düşün ve bir daha tekrarlamamak üzere tövbe et. Unutma ki Tanrı (ﷲ) Alāhā), samimiyetle kapısına gelen hiçbir kulu eli boş çevirmez. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya çalışırken, senin önünde Tanrı (ﷲ) Alāhā) kelamının ışığı vardır. Bu ışığı takip et ki ayakların taşa takılmasın ve yolun her zaman açık olsun. Her işinde doğruluğu gözet ve adaletten asla ayrılmaz; çünkü adalet Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın tahtının temelidir kimsenin gücü ona yetmez.

Sayfa 26-27

Çünkü o, sarsılmaz bir temel üzerine kurulmuştur. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) tüm çabaları ve tuzakları, rüzgâra karşı savrulan toz gibidir; onlar doğruluk yolunu engellemeye çalıştıkça, aslında kendi yıkımlarını hazırlarlar. Sen ise ey Tanrı (ﷲ) Alāhā) kulu, sabırla bekle ve O'nun adaletinin tecelli edeceği günü gözle. Zira karanlık ne kadar yoğun olursa olsun, ışığın karşısında tutunamaz.

Bil ki, her kim Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın kelamını yüreğinde taşırsa, o kişi her türlü fırtınaya karşı dayanıklı olur. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) dış görünüşe aldanıp geçici olanın peşinden giderken, imanlı olanlar ebedi olanı görürler. Bu dünya bir misafirhanedir ve bizler burada sadece yolcuyuz. Gerçek evimiz ve yurdumuz, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın hazırladığı o kutsal mekândır. Oraya ulaşmak için nefsinin kötü arzularını öldür ve ruhunu erdemle besle.

Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın inayeti her zaman üzerindedir. Eğer bir gün düşersen, O'nun eli seni tutup kaldıracaktır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) kibri seni korkutmasın, çünkü kibir kalbi kör eder ve insanı hakikatten uzaklaştırır.

Alçakgönüllülük ise ruhun şifasıdır; kim tevazu gösterirse, Tanrı (ﷲ) Alāhā) onu yüceltir. Kardeşlerine karşı merhametli ol ve onlara her zaman iyiliği tavsiye et. Zaman akıp gidiyor ve her geçen an bizi sona daha çok yaklaştırıyor. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) düştüğü gaflet uykusundan uyan ve hayatını Tanrı (ﷲ) Alāhā) rızasına göre düzenle. Eğer samimiyetle istersen, O sana her kapıyı açacak ve yolunu aydınlatacaktır. Hiçbir zaman ümitsizliğe düşme; çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) kendisine güvenenleri asla yarı yolda bırakmaz. O'nun sevgisi sonsuzdur ve O'nun merhameti her şeyi kuşatır.

Sayfa 28-29

Şan ve şeref sonsuza dek Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) kurduğu düzenler, bir gün hakikatin karşısında darmadağın olacaktır. Çünkü temeli sağlam olmayan hiçbir yapı ebediyen ayakta kalmaz. Sen ise ey iman yolcusu, adımlarını her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın emirlerine göre at. O'nun kelamı, karanlıkta yolunu aydınlatan sönmez bir meşaledir. Dünyevi zenginliklerin parıltısına aldanma, zira onlar ruhun gözlerini kör eden geçici seraplardır. Gerçek kurtuluş, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın iradesine tam bir teslimiyetle boyun eğmekten geçer. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) kendi akıllarına ve elleriyle yonttukları sahte değerlere güvenirler; ancak zorluk anında bu sığınakların ne kadar zayıf olduğunu anlarlar. Sen ise her nefesinde O'na şükret ve O'nun bitmek bilmeyen merhametine sığın. Kalbinde zerre kadar kibir barındırma; çünkü kibir, Tanrı (ﷲ) Alāhā) ile insan arasındaki en kalın perdedir.

Düşmanların seni kuşattığında ve dünya seni daralttığında, azizlerin sabrını hatırla. Onlar ki Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) zulmüne rağmen Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya olan sadakatlerinden asla ödün vermediler. Bil ki, bu dünyada çekilen her bir cefa, göksel krallıkta senin için hazırlanan birer onur tacıdır. Yolun ne kadar engebeli olursa olsun, sonunda seni bekleyen ebedi esenliği düşün ve sarsılma.

Vakit yaklaşıyor ve mühürlü kitaplar açılacak. O gün, Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) gizli işleri ve haksızlıkları gün yüzüne çıkacaktır. Ancak hayatını Tanrı (ﷲ) Alāhā) yoluna adayanlar için korku yoktur; onlar meleklerin ezgileriyle karşılanacak ve sonsuz nurun içinde huzur bulacaklardır. Şimdiden heybeni iyilikle ve imanla doldur ki, o büyük huzura çıktığında mahcup olmayasın.

Sayfa 30 - 31

Her zaman ve her yerde Tanrı (ﷲ) Alāhā) adını yücelt ve O'nun kutsal yasasından ayrılma ve kim ki bu sözleri işitip onlara göre yaşarsa, o kişi sarsılmaz bir temel üzerine evini inşa eden akıllı bir adama benzer. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) yolları ise rüzgarda savrulan toz gibidir; onlar ışığı gördüklerinde dahi karanlığı tercih ederler ve kendi elleriyle kendilerine yıkım hazırlarlar. Çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) bilgisi onlardan uzaktır ve kalpleri dünya sevgisiyle katılmıştır. Sen ise ey imanlı kişi, her zaman uyanık ol ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) korkusunu bir kandil gibi önünde tut. Zira bir insanın dış görünüşü ne kadar parlak olursa olsun, eğer içi Tanrı (ﷲ) Alāhā) sevgisinden mahrumsa, o kişi ruhsal olarak ölüdür. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) gibi boş ve anlamsız işlerin peşinden koşma; onlar ki bugün var olan ama yarın solup giden çiçekler gibidirler. Hakiki yaşam, ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā) emirlerine itaat etmekle ve her adımda O'nun rızasını gözetmekle mümkündür. Eğer dünya seni sıkıştırırsa, bil ki bu senin iman için bir sınavdır; sabret ve sadece O'na sığın.

Bu yüzden düşmanların sana karşı birleştiğinde korkuya kapılma. Çünkü seninle olan Tanrı (ﷲ) Alāhā), onlarla olan tüm dünya güçlerinden daha kudretlidir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) kibri onları kör eder, fakat alçakgönüllülük seni Tanrı (ﷲ) Alāhā) huzurunda yüceltir. Kalbini her türlü kinden ve nefretten arındır; çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) ancak temiz bir yürekte mesken tutar.

Gecenin karanlığı çöktüğünde ve herkes uykudayken, sen uyanık kal ve gözyaşlarıyla Tanrı (ﷲ Alāhā)'ya yakar. O, senin gizli dualarını işitir ve sana kimsenin veremeyeceği bir teselli bahşeder. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) bu ruhsal derinlikten mahrumdurlar, onlar sadece gözle görülene inanırlar. Fakat sen iman gözüyle bak ve ebedi olan krallığın hazırlığını şimdiden yap. Son gün gelip çattığında ve herkes amelleriyle baş başa kaldığında, sadece Tanrı (ﷲ Alāhā) yolunda yapılan iyilikler sana şefaatçi olacaktır. Her an O'nun adını yücelt ve O'nun kutsal yasasından bir an bile ayrılma.

Sayfa 32-33

9. Bölüm: Sahloupha. Kim bu hikmetli sözlere kulak verirse, ruhunu karanlığın prangalarından kurtarmış olur. Çünkü Tanrı (ﷲ Alāhā), kendisine dürüstlikle yaklaşan her kulun kalbine bir teselli ışığı yakar. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) yaptığı gibi sadece bu dünyanın zevklerine dalanlar, aslında susuzluklarını tuzlu suyla dindirmeye çalışan yolculara benzerler. Onların susuzluğu asla geçmez ve her adımda daha da derin bir karanlığa gömülürler. Sen ise ey akıllı kişi, ebedi olanı geçici olana tercih etme.

Gerçek bir iman, sadece dilde olan bir ikrar değil, kalbin derinliklerinde yaşanan bir teslimiyettir. Tanrı (ﷲ Alāhā), bizden sadece kurbanlar ve törenler değil, saf bir yürek ve merhametli bir ruh bekler. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) gösterişli ibadetlerle kendilerini kandırırken, sen gizli odanda O'na yönel; çünkü O, gizli olanı görendir. Kardeşine karşı kin besleyen bir kalp, Tanrı (ﷲ Alāhā)'nın sevgisine kapalıdır. Bu yüzden her nefesinde bağışlamayı ve iyiliği ara.

Bu dünya, ruhun olgunlaşması için hazırlanmış bir deneme sahasıdır. Karşılaştığın her zorluk, seni Tanrı (ﷲ Alāhā)'ya bir adım daha yaklaştırmak için bir vesiledir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) isyan ettiği yerde sen sabret; zira sabır, imanının en güçlü kalesidir. Unutma ki, gece ne kadar uzun sürerse sürsün, sabahın gelişi engellenemez. Senin için hazırlanan o ebedi sabahın nuru, çaktığın tüm çileleri bir anda unutturacaktır.

Vaktini boşa harcama, çünkü zaman bir su gibi akıp gitmektedir. Bir gün her birimiz yaptıklarımızın hesabını vereceğiz. O büyük mahkemede, Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) topladığı gümüşler ve altınlar birer yükten başka bir şey olmayacaktır. Fakat senin Tanrı (ﷲ Alāhā) adına verdiğin bir yudum su, senin için göksel krallığın kapısını aralayacaktır. Şimdiden hazırlığını yap ve lambadaki yağı eksik etme. Şeref ve yücelik her zaman Tanrı (ﷲ Alāhā)'nındır.

Sayfa 34-35

10. Bölüm: Abadarchi. Kim bu derin gerçekleri idrak ederse, ruhu üzerindeki ağır perdeleri kaldırmış olur. Çünkü Tanrı (ﷲ Alāhā), sadece kendisine tam bir sadakatle bağlı olanlara hakikatin kapılarını açar. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) peşinden koştuğu gölgeler ve geçici hevesler, susuz bir adamın çölde gördüğü serap gibidir; onlara ulaştığını sandığında elinde sadece keder ve boşluk kalır. Sen ise ey hikmet arayıcısı, gözlerini göksel olana dik ve adımlarını O'nun kelamıyla sağlamlaştır.

Gerçek bir yaşam, bedenin arzularını değil, ruhun ihtiyaçlarını gözetmekle başlar. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizden sadece dışsal bir itaat değil, kalbin en derin köşelerinden yükselen samimi bir sevgi bekler. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) dünyevi mevkiler ve övgülerle gururlanırken, sen alçakgönüllülüğü en değerli zinetin olarak kuşan. Zira bu dünyada kibirlenenler, sonsuz huzur yurdunda en aşağıda olanlardır; burada kendisini küçük görenler ise orada Tanrı (ﷲ) Alāhā) tarafından yüceltilecektir.

Hayatın fırtınaları seni sarstığında ve umudun tükenmeye başladığında, O'nun vaatlerine sığın. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) her sarsıntıda yıkılan temelleri gibi olma; senin temelin, ebedi olanın sarsılmaz iradesidir. Çektiğin her sıkıntı, aslında ruhunu saflaştıran bir ateştir. Bu ateşten korkma, aksine seni hakiki altına dönüştürmesine izin ver. Sabırla bekleyenler için hazırlanan ödül, ne bir gözün gördüğü ne de bir kulağın işittiği kadar büyüktür.

Vakit daralmaktadır ve dünya sahnesi yavaşça kapanmaktadır. Bir gün herkes, ektiği tohumların meyvesini biçecektir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) topladığı dikenler sadece pişmanlık getirecektir, fakat senin ektiğin sevgi ve merhamet tohumları sonsuz bir cennet bahçesine dönüşecektir. Hazırlığını yap ve vaktini O'nun adını yücelterek geçir.

Sayfa 36-37

Şan, kudret ve egemenlik sonsuza dek Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır hakikatin ışığı bir kez parladığında, karanlığın hiçbir gücü ona karşı duramaz. Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine yönelen her temiz kalbi hikmetle donatır ve ona ebedi yaşamın sırlarını fısıldar. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sığ düşünceleri ve dünyevi arzuları, bu derin bilgeliğin karşısında eriyip gitmeye mahkumdur. Sen ise ey hakikat yolcusu, kalbini bir kandil gibi hazır tut ki, o büyük nurun tecellisine mazhar olabilesin.

İman, sadece zor zamanlarda sığınılan bir liman değil, hayatın her anına yön veren kutsal bir rehberdir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizden sarsılmaz bir sadakat ve sonsuz bir sabır bekler. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) başlarına bir musibet geldiğinde hemen umutsuzluğa düşer ve sahte ilahlardan medet umarlar; ancak imanlı bir kul, her türlü çilenin ardında ilahi bir lütuf olduğunu bilir ve şükreder. Senin sığınağın, ne yıkılacak olan kaleler ne de tükenecek olan zenginliklerdir; senin tek sığınağın ebedi ve ezeli olan Tanrı (ﷲ) Alāhā)'dır.

Hayat yolculuğunda önüne çıkan engeller, seni yıldırmaq için değil, aksine daha güçlü kılmak içindir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) kibri, onları en küçük bir sarsıntıda yerle bir ederken; senin tevazuun, seni en şiddetli fırtınalarda bile ayakta tutacaktır. Bir damla gözyaşıyla edilen samimi bir dua, dünya üzerindeki tüm orduların gücünden daha etkilidir. Bu yüzden her an O'nun merhametine sığın ve O'nun yasasından sapma.

Zamanın sonu yaklaştığında ve her şey aslına rücu ettiğinde, geriye sadece sevgiyle yapılan işler kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) biriktirdiği dünya malları o gün birer azap yüküne dönüşecek, ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) rızası için yaptığın küçük bir iyilik dahi seni ebedi mutluluğa taşıyacaktır. Ruhunu şimdiden bu kutsal vuslata hazırla ve her nefesinde O'nun kutsal adını zikret. Şan ve yücelik,

sonsuz dek Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır ancak hakikati arayanlar için bu yol her zaman açıktır.

Sayfa 38-39

Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine ihlasla yönelenlerin kalbine hikmet tohumları eker ve onlara ruhsal bir sebat bahşeder. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) karanlıkta el yordamıyla ilerlemeleri gibi değil, imanlı olanlar ışığın içinde güvenle yürürler. Çünkü onlar bilirler ki, bu dünyanın sonu yeni ve ebedi bir başlangıcın habercisidir. Sen de ey can, dünya gürültüsünden uzaklaş ve O'nun sessiz ama derin nidasına kulak ver. Ruhun gıdası, dünyevi lezzetlerde değil, ilahi kelamın içindeki o eşsiz manadadır. Tanrı (ﷲ) Alāhā), kulunun kendisine yaklaştığı her adımda ona rahmet kapılarını biraz daha aralar. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) kendi kibirlerinin kurbanı olup hakikatten mahrum kalırken, sen tevazu ile O'nun yüceliğini kabul et. Zira gerçek özgürlük, nefsin esaretinden kurtulup ilahi aşka bende olmaktadır. Kalbindeki sevgiyi sadece O'na hasret ki, hiçbir fırtına seni sarsamasın.

Bu geçici handa bir yolcu olduğunu asla unutma. Karşına çıkan her insan ve her olay, aslında sana verilmiş bir derstir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) vefasızlığı ve hırsları seni üzmesin; sen sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā) katındaki değerine odaklan. İyilik yapmaktan ve doğruyu söylemekten bir an bile vazgeçme. Unutma ki, karanlık ne kadar yoğun olursa olsun, tek bir mumun alevi bile onu dağıtmaya yeter. Sen de imanınla etrafına ışık saçan o mumlardan biri ol. Güneş batıp perde indiğinde, geride sadece samimiyetle dokunulmuş kalpler kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) peşinde koştuğu şan ve şöhret o gün birer gölge gibi yok olup gidecek; ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda gösterdiğin sabır ve metanet, sana ebedi bir taç olarak dönecektir. Kendini bu büyük güne hazırla ve her nefesinde O'nun lütfuna şükret. Şan, izzet ve ebedi egemenlik sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır bilgelik pınarı, ancak ruhunu dünyevi kirlere arındıranlar için coşkuyla akar.

Sayfa 40-41

Tanrı (ﷲ) Alāhā), her kim O'nun kelamına samimiyetle sarılırsa, o kişinin yolunu bitmek bilmez bir nurla aydınlatır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) kendi kurdukları hayallerin peşinde kaybolmaları gibi değil, sen hakikatin sarsılmaz rehberliğinde ilerle. Zira bu dünya bir gölgeden ibarettir ve asıl olan, o gölgenin ötesindeki ebedi gerçektir. Sen de ey arayış içindeki ruh, içindeki o ilahi sese kulak ver ve huzuru sadece O'nda ara.

Gerçek bir zenginlik, ellerin tuttuğu altınlarda değil, kalbin barındırdığı faziletlerdedir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), kulunun attığı her samimi adımda ona rahmetinin kapılarını sonuna kadar açar. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) sahip oldukları geçici güçlerle övünürken, sen alçakgönüllülüğün ve merhametin gücüne inan. Çünkü gerçek zafer, başkalarına galip gelmek değil, kendi nefsinin ilahi iradeye teslim edebilmektir. Kalbini bir mabet gibi temiz tut ki, ilahi sevgi orada kendine bir yer bulabilsin.

Bu hayat yolculuğunda önüne çıkan her darlık, aslında genişliğe giden bir kapıdır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) nankörlüğü ve sabırsızlığı seni yolundan

alıkoymasın; sen sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā) katındaki mükāfatına odaklan. Doğruluktan ayrılma ve her işinde adaleti gözet. Unutma ki, en zifiri karanlık bile şafağın sökmesine engel olamaz. Sen de imanınla o şafağı müjdeleyenlerden biri ol. Günün sonunda ve her şey aslına döndüğünde, yanımızda sadece karşılıksız yaptığımız iyilikler kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) hırsla biriktirdiği her şey o gün birer pişmanlık kaynağı olacak; fakat senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) rızası için sergilediğin küçücük bir sabır dahi sana sonsuz selametın anahtarı olacaktır. Kendini bu büyük vuslata hazırla ve her an O'nun sonsuz lütfuna şükret. Şan, yücelik ve ebedi otorite sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır...

Sayfa 42-43

11. Bölüm: Sri'a. Kim bu kutsal öğütleri kalbine mühürlerse, dünya hayatının karmaşasından kurtulup ruhsal bir sükunete erer. Çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine tam bir teslimiyetle yönelenlerin basiretini açar ve onlara doğruyla yanlışı ayırt etme gücü verir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sadece görünen dünyaya takılıp kalmaları ve ruhun ebedi ihtiyaçlarını ihmal etmeleri, sonu hüsrarla bitecek bir yolculuktur. Sen ise ey hikmet yolcusu, geçici olanın cazibesine kapılma ve her daim baki olana yönel.

Gerçek bir erdem, başkaları görsün diye yapılan iyiliklerde değil, sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā) rızası için sergilenen samimi davranışlardadır. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) kendi nefislerini yüceltmek için çabalarken, sen ruhunu her türlü bencillikten arındır ve başkalarının kederini kendi kederin bil. Zira bir kulun merhameti, onun imanın derinliğini gösteren en berrak aynadır. Kalbinde sevgi ve şefkat barındıranlar, ilahi lütfun en büyük varisleridir.

Hayatın sunduğu nimetler kadar, karşına çıkardığı zorluklar da birer armağandır; çünkü sabırla karşılanan her derd, ruhu olgunlaştıran bir okul gibidir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sabırsızlığı ve kadere olan isyanı, onları huzursuzluğun derin çukurlarına iter; ancak sen, her şeyin arkasında ilahi bir hikmet olduğunu bilerek tevekkül et. Unutma ki, fırtınasız bir deniz denizciyi geliştirmedeği gibi, sınavsız bir hayat da ruhu güçlendirmez.

Yolun sonuna geldiğinde ve hesap defterleri açıldığında, sadece samimiyetle atılan adımlar değer kazanacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) hırsla bağlandığı bu dünya, o gün onlara sırtını dönecek; fakat senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda gösterdiğin vefa ve metanet, senin için sonsuz bir esenlik kaynağı olacaktır. Her anını bu büyük hakikatin bilinciyle yaşa ve O'nun sonsuz rahmetinden asla ümidini kesme.

Sayfa 44-45

Şan, kudret ve her türlü övgü, ezelden ebede kadar sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır çünkü gerçek bir arınma, sadece bedenın suyla yıkanması değil, ruhun günah kirlerinden temizlenmesidir. **Tanrı (ﷲ) Alāhā), her kim samimi bir tövbe ile O'na dönerse, o kulunun geçmişini siler ve ona yeni bir başlangıç bahşeder.**

Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sadece dışsal kurallara takılıp kalması ve kalbin içindeki çürümeyi görmezden gelmesi büyük bir yanılıdır. Sen ise ey can,

önce içini süsle ki, dışın zaten kendiliğinden güzelleşsin. Zira ilahi nur, ancak kirden arınmış bir gönülde parlar.

Hikmet ehli olanlar, dünya hayatının bir rüya, ahiretin ise uyanış olduğunu bilirler. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bu dünyayı bizlere bir gurbet yurdu, ebedi olanı ise asıl vatan kılmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) bu gurbette kalıcıymış gibi saraylar inşa ederken, sen göç vaktine hazırlık yap. Unutma ki, burada ektiğin her iyilik, orada önüne serilecek olan birer nimettir. İyiliği sadece karşılık beklediğin için değil, O'nun rızası her şeyin üstünde olduğu için yap.

Eğer kalbin darsa ve ruhun sıkışmışsa, O'nun kutsal kelamına sığın. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) kalplerini karartan o hırs ve tamah seni de ele geçirmesin. **Paylaşmanın ve vermenin tadına var; çünkü verdikçe eksilmez, aksine Tanrı (ﷲ) Alāhā) katında daha da çoğalırsın. Kardeşine karşı merhametli ol, zayıfı koru ve mazlumun duasına talip ol. Bir mazlumun yürekten gelen "amin"i, gökyüzünün tüm kapılarını açmaya yeter. Yolun sonu yaklaştığında ve her nefis tadacağı o büyük hakikatle yüzleştiğinde, sadece iman ehli olanlar müjdelenecektir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) o günkü feryadı fayda vermeyecek, ancak senin dünyadayken döktüğün her damla pişmanlık gözyaşı seni serinletecektir. Vakit varken heybeni hayırlı amellerle doldur ve her daim O'nun rahmetine güven. Şan, şeref, hamd ve sonsuz egemenlik ezelden ebede sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır ve nihayet ilahi adalet tecelli ettiğinde, her gizli saklı olan gün yüzüne çıkacaktır.**

Sayfa 46-47

Tanrı (ﷲ) Alāhā), yeryüzünde işlenen hiçbir haksızlığı karşılıksız bırakmaz ve her mazlumun ahını işitir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) zulümle elde ettikleri o sahte güçler, ebedi mahkemede onlara sadece utanç ve azap getirecektir. Sen ise ey dürüstlükten ayrılmayan ruh, başına gelen her türlü haksızlıkta ilahi adaletle sığın; çünkü O, her şeyi hakkıyla ölçen ve tartandır.

12. Bölüm: Yohannan. Kim bu kutsal yaşam öyküsünden kendine pay çıkarırsa, iman yolunda sarsılmaz bir kararlılığa sahip olur. Tanrı (ﷲ) Alāhā), seçtiği elçileri vasıtasıyla bizlere hakikatin en saf halini göstermiştir. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) kendi kibirlerinin karanlığında bu kutsal mesajlara kulaklarını tıkarken, sen can kulağıyla dinle. Yohannan'ın hayatı, dünya nimetlerinden vazgeçip ebedi olana talip olmanın en canlı şahididir. O, çöllerde yankılanan sesiyle sadece tövbeye değil, aynı zamanda ruhun mutlak uyanışına çağrı yapmıştır.

Gerçek bir teslimiyet, korkuların ötesine geçip sevgide fani olmaktır. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizden sadece yasaklara uymamızı değil, her nefesimizde O'nun varlığını hissetmemizi ister. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) kendi elleriyle yaptıkları putlara sığınmaları gibi değil, sen diri ve baki olanın koruması altına gir. Yohannan'ın gösterdiği gibi, en zorlu yollar bile O'nun inayetiyle birer gül bahçesine dönüşür. Senin de imanın bir nehir gibi gürül gürül aksın ve ulaştığı her kalbe hayat versin. Bu yolculuğun sonunda bizi bekleyen, sadece yapılanların karşılığı değil, aynı zamanda o sonsuz cemalin tecellisidir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē)

karanlığa mahkum olacağı o gün, imanlıların yüzleri nurla parlayacaktır. Hazırlığını şimdiden yap, kalbini kirden paslan arındır ve her anını sanki son anınmış gibi O'na adayarak yaşa. Unutma ki, ebedi huzur sadece O'nun rızasına erenler içindir. Şan, yücelik ve sonsuz egemenlik ezelden ebede sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır azizlerin hayatı, bizlere her zaman doğru yolu gösteren birer yıldız gibidir.

Sayfa 48-49

Tanrı (ﷲ) Alāhā), onların sabrı ve sarsılmaz imanı aracılığıyla bizlere kendi gücünü kanıtlamıştır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) bu mucizeler karşısındaki körlüğü ve inatçılığı, onların kalplerindeki katılığı gösterir. Sen ise ey iman yolcusu, bu tanıklıklardan güç al ve her daim hakikatin peşinde koş. Çünkü dünya üzerinde hiçbir güç, Tanrı (ﷲ) Alāhā) sevgisiyle dolup taşan bir ruhu engelleyemez.

Ruhun terbiyesi, sessizlikte ve içe dönüşte gizlidir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizden sadece dilimizle değil, tüm varlığımızla Kendisine yönelmemizi bekler. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) gürültülü eğlenceler ve boş uğraşlarla ruhlarını uyuturken, sen tefekkür ve dua ile ruhunu uyandır. Zira gerçek huzur, dışarıdaki kargaşada değil, içerideki o derin sessizlikte Tanrı (ﷲ) Alāhā) ile buluşmaktadır. Kalbini bir kandil gibi hazırla ki, O'nun nuru seni her daim kuşatsın.

Hayatın sunduğu her zorluk, aslında ruhun kanatlanması için bir rüzgârdır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) isyanı ve korkusu, onların köksüzlüğündendir; fakat senin köklerin ebedi olanın sarsılmaz vaatlerindedir. Her imtihanda O'nun bir hikmeti olduğunu düşün ve metanetini koru. Unutma ki, altın ateşle saflaşır, insan ruhu ise çileyle kemale erer. Bu yolda yalnız olmadığını bil; çünkü göksel ordular her daim doğruların yanındadır.

Son perde kapandığında ve her nefis ebedi yurduna doğru yola çıktığında, sadece samimiyetle taşınan yükler hafifleyecektir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) hırsla biriktirdiği her şey o gün ayaklarına birer pranga olacak; ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda gösterdiğin fedakarlıklar sana kanat olup seni sonsuzluğa taşıyacaktır. Şimdiden bu büyük yolculuğun hazırlığını yap ve her an O'nun sonsuz merhametine sığın.

Sayfa 50-51

Şan, izzet, hamd ve ebedi egemenlik sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır çünkü gerçek bir bilgelik, sadece bilgi sahibi olmak değil, o bilgiyi hayatın her anında bir pusula gibi kullanmaktır. Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine tam bir bağlılıkla yönelen her ruhu, bu dünyanın fırtınalarına karşı sarsılmaz bir kale kılmıştır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) sadece akıl ve mantıkla çözmeye çalıştıkları hayatın gizemleri, imanlı bir kalp için apaçık birer lütuftur. Sen ise ey hikmet arayıcısı, zihnini değil kalbini geniş tut; zira ilahi sırlar ancak sevgiyle yoğrulmuş bir gönülde karşılık bulur.

Gerçek bir varoluş, nefsin prangalarından kurtulup ruhun özgürlüğüne kavuşmasıyla mümkündür. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizden sadece yasaklara uymamızı değil, her nefesimizde O'nun varlığını yüreğimizde taşımamızı bekler. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) dünyevi başarılar ve mülklerle kendilerini güçlü sanırken, sen sadece O'nun rızasını gözeterek asıl güce ulaş. Zira bu dünyadaki tüm makamlar birer gölge

gibidir; gün batınca her gölge aslına dönecek ve geriye sadece kalpte taşınan o ilahi nur kalacaktır.

Hayat yolunda önüne çıkan her engel, aslında senin sabrını ve sadakatini ölçen birer mihenk taşıdır. Hristiyan olmayanların (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) isyanı ve umutsuzluğu, onların ebedi olanı unutup geçici olana takılıp kalmalarındandır; ancak sen, her darlığın sonunda bir ferahlık olduğunu bilerek metanetini koru. Çektiğin her sıkıntı, ruhunu parlatacak bir ciladır. Sabırla bekleyenler için hazırlanan o büyük müjde, dünya üzerindeki tüm kederleri bir anda silip süpürecek kadar ihtişamlıdır.

Vakit su gibi akıp giderken, her anını bir hazine değerinde gör ve heybeni hayırlı işlerle doldur. Bir gün her birimiz yaptıklarımızın hesabıyla baş başa kalacağız. O büyük hesap gününde, Hristiyan olmayanların (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) hırsıyla biriktirdiği hiçbir şey onlara fayda sağlamayacak; ancak senin Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā) adına paylaştığın bir parça ekmek, senin için ebedi selamet kapısının anahtarı olacaktır. Hazırlığını şimdiden yap ve her daim O'nun sonsuz rahmetine sığın.

Sayfa 52-53

Şan, yücelik ve ebedi kudret sadece Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā)'nındır zira kalbin gerçek huzuru, sadece Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā)'ya duyulan mutlak güvenle kaimdir. Hristiyan olmayanların (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) kendi akıllarına ve dünyevi güçlerine olan itimatları, rüzgârın önündeki saman çöpü gibi savrulmaya mahkumdur. Sen ise ey iman ehli, her adımında O'nun rehberliğine sığın ve O'nun sarsılmaz kelamını kendine kalkan et. Çünkü O'nun inayetiyle kuşanmış bir ruhu, bu dünyanın hiçbir kederi kalıcı olarak sarsamaz.

İman yolunda yürümek, sadece düz yollarda ilerlemek değil, aynı zamanda dik yokuşları ve karanlık vadileri sabırla aşmaktır. Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā), bizden sadece refah içindeyken şükretmemizi değil, darlık anında da metanetle O'na bağlı kalmamızı bekler. Hristiyan olmayanlar (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) başlarına bir dert geldiğinde hemen isyan eder ve sahte tesellilerin peşine düşerler; ancak sen, her imtihanın sonunda ilahi bir lütuf olduğunu hatırla. Kalbini bir mabet gibi hazır tut ki, o büyük nurun tecellisi seni her türlü karanlıktan çekip çıkarsın.

Hayatın sunduğu geçici zevkler, bir yolcunun ağaç gölgesinde verdiği kısa bir mola gibidir. Hristiyan olmayanların (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) bu gölgeyi ebedi yurt sanmaları, onları hakikatten uzaklaştıran en büyük perdedir. Sen ise her an göç etmeye hazır bir yolcu gibi uyanık ol ve heybeni göksel meyvelerle doldur. Unutma ki, bu dünyada bıraktığın tek gerçek iz, bir başkasının kalbine dokunduğun o samimi merhametindir. Bir yetimin başını okşamak veya bir mazluma el uzatmak, Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā) katında tüm dünya hazinelerinden daha değerlidir.

Vakit dolup her şey aslına rücu ettiğinde, geriye sadece sevgiyle örülmüş ameller kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﻻﻩﻤﺎﻥ Hanpē) hırsıyla tutundukları her şey o gün ellerinden kayıp gidecek; ancak senin Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā) rızası için sergilediğin küçücük bir sadakat dahi sana ebedi krallığın kapılarını aralayacaktır. Hazırlığını şimdiden yap ve her nefesinde O'nun kutsal ismini yücelt. Şan, onur, kudret ve sonsuz hakimiyet ezelden ebede sadece Tanrı (ﻻﻩﻟﻪ Alāhā)'nındır...

Sayfa 54-55

13, Bölüm: Abraham. Kim bu büyük atanın izinden giderse, imanın ne denli köklü bir sadakat gerektirdiğini bizzat müşahede eder. Tanrı (ﷲ) Alāhā), Abraham'ı henüz memleketindeyken çağırılmış ve ona sarsılmaz bir vaatle rehberlik etmiştir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) kendi soyları ve mülkleriyle övünmeleri gibi değil, Abraham her şeyini geride bırakarak sadece ilahi söze itimat etmiştir. Onun hayatı, teslimiyetin ve tevekkülün en yüce timsalidir. Sen de kendi hayat yolculuğunda Abraham gibi her türlü dünyevi bağdan sıyrılıp sadece O'na yönelmeyi öğren. Gerçek bir iman, görünmeyene inanmak ve imkansız gibi görünende ilahi kudreti görebilmektir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), Abraham'ın sadakatini en ağır imtihanlarla sınamış; ancak o, bir an bile tereddüt etmeden ilahi iradeye boyun eğmiştir. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) en küçük bir zorlukta yollarını şaşırırken, iman ehli olanlar her karanlığın sonunda O'nun bir ışık yakacağını bilirler. Senin de kalbin Abraham'ınki gibi bir mabet olsun ki, ilahi vaatler orada yeşerip meyve verebilsin. Bu dünya hayatı, tıpkı Abraham'ın kurduğu çadırlar gibi geçici ve eğretidir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) bu dünyada kök salma hırsları, onları ebedi vatandan mahrum bırakan birer zincirdir. Sen ise bu topraklar üzerinde bir yabancı ve yolcu olduğunu hatırla; asıl yurdun, Tanrı (ﷲ) Alāhā) tarafından hazırlanan o sarsılmaz krallıktır. Her işinde O'nun adaletini gözet ve merhameti kendine azık et. Unutma ki, asıl zenginlik kalpte taşınan o saf imandır.

Yolun nihayetine varıldığında ve her şey aslına döndüğünde, sadece imanla yürüyenler esenliğe erecektir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) o günkü pişmanlığı onlara bir kapı açmayacak; fakat senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda sergilediğin küçücük bir sadakat dahi seni sonsuz bir lütfaya taşıyacaktır. Ruhunu şimdiden bu büyük kavuşmaya hazırla ve her nefesinde O'nun yüce adını an.

Sayfa 56-57

Şan, onur, hamd ve ebedi egemenlik sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) katında asıl değerli olan, kişinin içtenlikle sergilediği o sarsılmaz vefadır. Abraham'ın sadakati, sadece kendi nesli için değil, hakikati arayan tüm ruhlara için ebedi bir ışık kaynağı olmaya devam edecektir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) gelip geçici hevesler peşinde savrulması gibi değil, sen her adımını bu ilahi mirasın bilinciyle at. Unutma ki, imanın bereketi sadece bu dünyada değil, asıl ebedi yurtta meyvelerini en ihtişamlı şekilde verecektir.

14. Bölüm: Maran-Zkha. Kim bu kutsal öğretileri derin bir tefekkürle idrak ederse, ruhu ilahi bir neşe ile dolar. Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine tam bir teslimiyetle bağlananları hiçbir zaman karanlıkta bırakmaz ve onlara her darlığın sonunda bir ferahlık kapısı aralar. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) kendi kibirlerinin zindanında hapsolmuşken, sen Maran-Zkha'nın gösterdiği o mütevazı ve nurlu yolu takip et. Bu yol, nefsin arzularını dizginleyip ruhun kanatlanmasını sağlayan en kutlu yoldur. Gerçek bir zafer, düşmanı kılıçla yenmek değil, kendi nefsini ilahi aşkın ateşiyle terbiye etmektir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizlere sunduğu her nefeste Kendisini hatırlatmakta ve bizi sonsuz merhametine davet etmektedir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) dünyevi hırsları ve bitmek bilmeyen tamahları onları mutsuzluğun

derinliklerine iterken, sen elindekiyle yetinmenin ve şükretmenin asaletine bürün. Zira kalbi zengin olanlar, ilahi lütfun en seçkin misafirleridir.

Yolculuğun son demlerine yaklaştığında ve hakikat güneşi tüm heybetiyle doğduğunda, sadece O'nun rızasını gözetenler sevinçle karşılanacaktır. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) o günkü korku ve kederi onlara bir sığınak sağlamayacak; ancak senin Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā) yolunda döktüğün her damla ter, senin için birer inci tanesine dönüşecektir. Hazırlığını bu bilinçle yap ve her anını sonsuzluğun provasası gibi yaşa.

Sayfa 58-59

Şan, yücelik ve ebedi kudret sadece Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā)'nındır imanlı bir yürek için en büyük teselli, her şeyin dizginlerinin Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā)'nın elinde olduğunu bilmektir. Dünyanın karmaşası ve Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) gürültülü iddiaları seni korkutmasın; zira hakikat, sessiz ama derinden akan bir nehir gibidir. Sen bu nehrin kıyısında dur ve ruhunu onun ebedi sükunetiyle yıka. Unutma ki, geçici olan her şey bir gün aslına dönecek ve geriye sadece O'nun bakî olan kelamı kalacaktır.

15. Bölüm: Gabriel. Kim bu ilahi müjdecinin adıyla anılan öğretilere kulak verirse, kalbindeki ümitsizlik bulutları dağılır ve yerine sarsılmaz bir inanç doğar. Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā), Gabriel aracılığıyla bizlere kurtuluşun ve merhametin ne denli yakın olduğunu defalarca hatırlatmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) sadece kendi zayıf ellerine ve dayanıksız kalelerine güvenirlir; ancak sen, her zaman en güçlü sığınak olan ilahi iradeye güven. Gabriel'in getirdiği mesajlar, karanlıkta yolunu kaybeden ruhlar için birer deniz feneri hükmündedir.

Gerçek bir kulluk, sadece yasaklardan kaçınmak değil, her an O'nun sevgisiyle dolup taşmaktır. Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā), kulunun attığı her samimi adımda ona rehberlik eder ve onu kötülüklerin şerrinden korur. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) dünya hırsıyla kararan gözleri bu ince korumayı fark edemez; fakat sen iman gözüyle bak ve her olayın arkasındaki o eşsiz inayeti gör. Alçakgönüllülüğünü kendine yol arkadaşı yap ve kibri kapından içeri sokma; çünkü kibir, insanı Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā) yolundan saptıran en sinsî tuzaktır.

Yolculuğun sonuna gelindiğinde ve mühürler çözüldüğünde, sadece O'nun adını yüceltenler ebedi esenliğe kavuşacaktır. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) o günkü şaşkınlığı ve pişmanlığı onlara fayda sağlamayacak; ancak senin dünyada ektiğin her bir iyilik tohumu, orada devasa birer rahmet ağacına dönüşecektir. Şimdiden kalbini bu büyük uyanışa hazırla ve her nefesinde O'na şükret. Şan, azamet ve ebedi egemenlik sadece Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā)'nındır imanlı bir kalbin samimiyeti, gökyüzünün kapılarını açan en kudretli anahtardır.

Sayfa 60-61

Tanrı (ﺍﻟﻪﻩ Alāhā), kendisine hüznle ve tevazuyla seslenen hiçbir kulu kapısından boş çevirmez; aksine onun yaralarını merhamet merhemiyile sarar. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) dünyevi hırslar içinde boğulurken kaçırdıkları bu huzur, ancak saf bir niyet ve sarsılmaz bir teslimiyetle elde edilebilir. Sen ise her daim bu ilahi kaynağa yönel ve ruhunu o tükenmez rahmet pınarında tazele.

16. Bölüm: Daniel. Kim Daniel Peygamber'in o eşsiz sabrını ve cesaretini kendine örnek alırsa, aslanların ağızında bile olsa Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın kendisini koruyacağından asla şüphe etmez. O, yabancı diyarlarda ve zorlu sınavlar altında dahi inancından bir milim sapmamış, her daim hakikatin tanıklığını yapmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) güç ve saltanatla her şeyi yöneteceklerini sanırken, Daniel onlara asıl hükümrânlığın sadece göklerin ve yerin yaratıcısına ait olduğunu göstermiştir. Onun hikayesi, karanlığın ortasında parlayan sönmez bir iman meşalesidir.

Gerçek bir cesaret, kaba kuvvetle değil, sarsılmaz bir maneviyatla ölçülür. Tanrı (ﷲ) Alāhā), dostlarını en dar zamanlarda bile yalnız bırakmaz ve onlara akılların hayal edemeyeceği kurtuluş yolları sunar. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sahte tanrıları ve geçici putları en ufak bir sarsıntıda yıkılırken, senin dayandığın o ezeli güç asla sarsılmaz. Daniel gibi sen de iffetini, doğruluğunu ve sadakatini her şeyin üstünde tut; zira bu erdemler seni ebedi krallığın seçkin bir ferdi yapacaktır. Güneşin doğup batması gibi, bu dünya hayatı da bir döngüden ibarettir ve nihayetinde herkes ektiğini biçecektir. O büyük hesap günü geldiğinde, Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) pişmanlık dolu feryatları arasında, imanlıların sevinci arşı titretecektir. Hazırlığını şimdiden yap, kalbini her türlü kin ve nefretten arındır ve her nefesinde O'nun lütfuna hamdet.

Sayfa 62-63

Şan, yücelik, hamd ve sarsılmaz otorite ezelden ebede sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine tam bir sadakatle bağlı kalanların adımlarını sağlamlaştırır ve onları her türlü dünyevi korkudan azat eder. Daniel'in aslanlar çukurundaki o sarsılmaz duruşu, sadece bir cesaret örneği değil, ilahi inayete duyulan mutlak güvenin bir nişanesidir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sadece görünürdeki güçlere tapınmaları ve geçici otoritelerden medet ummaları büyük bir yanılgıdır. Sen ise ey ruh, Daniel gibi her daim hakikatin yanında saf tut ve O'nun sönmez nuruna güven.

Gerçek bir özgürlük, nefsin her türlü arzusundan sıyrılıp sadece ilahi iradeye boyun eğmekle mümkündür. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizleri bu dünyaya birer şahit olarak göndermiş ve bizden her durumda doğruluğu yüceltmemizi istemiştir. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) kendi elleriyle inşa ettikleri geçici saraylarda ebedi kalacaklarını sanırken, sen göç vaktine hazırlık yapan bir yolcu gibi uyanık ol. Daniel Peygamber'in saraylardaki zenginliğe değil, çöllerdeki ve zindanlardaki o derin imana talip olması, bizler için en büyük hikmet dersidir.

Hayatın karşına çıkardığı her imtihan, aslında senin ruhunu parlatacak birer fırsattır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) isyanı ve kadere olan öfkeleri, onların manevi köksüzlüklerinden kaynaklanır; ancak sen, her şeyin arkasında bir hayır olduğunu bilerek tevekkül et. Unutma ki, Daniel'i ateşlerden ve vahşi hayvanlardan koruyan o yüce güç, bugün de seni her türlü şerden korumaya muktedirdir. Kalbini sadece O'na aç ve O'ndan başkasına asla boyun eğme.

Vakit tamamlanıp her şeyin gerçeği ortaya çıktığında, sadece samimiyetle atılan adımlar baki kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) dünyada iken hırsla

peşinden koştukları her şey o gün ellerinden kayıp gidecek; ancak senin Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) rızası için sergilediğin küçücük bir sadakat dahi senin ebedi kurtuluşun olacaktır. Hazırlığını şimdiden bu büyük uyanışa göre yap ve her nefesinde O'nun yüce adını an.

Sayfa 64-65

Şan, yücelik, hamd ve sonsuz egemenlik ezelden ebede sadece Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nındır çünkü Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya olan tam itimat, ruhu her türlü dünyevi sarsıntıdan koruyan en sağlam dayanaktır. Daniel Peygamber'in saraylardaki nüfuzu veya kralların karşısındaki dik duruşu, aslında onun iç dünyasındaki o büyük teslimiyetin bir yansımasıdır. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) sadece görünen sebeplere takılıp kalmaları, onları hakikatin derinliğinden mahrum bırakır. Sen ise her durumda O'nun adaletine güven ve Daniel gibi en karanlık zindanlarda bile ümidini asla yitirme.

17. Bölüm: Shimo. Kim bu kutsal yaşam öyküsünden kendine dersler çıkarırsa, sabrın ve fedakarlığın gerçek manasını kavrar. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), Shimo'nun gösterdiği o eşsiz metaneti, iman yolunda yürüyenler için ebedi bir örnek kılmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) darlık anında hemen yüz çevirip başka sığınaklar ararken, Shimo her nefesinde sadece O'nun rızasını aramıştır. Bu yol, nefsin arzularından geçip ruhun mutlak saflığına ulaşma yoludur. Onun hayatı, sessiz bir yakarışın göklerde nasıl yankılandığının en canlı şahididir. Gerçek bir tevazu, insanın kendi acziyetini bilip ilahi sonsuzluğa sığınmasıdır. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), kibrini ayaklar altına alanları yüceltir ve onları kendi katında seçkin kılar. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) sahte büyüklük iddiaları, ebedi olanın huzurunda bir toz tanesi kadar bile hükme sahip değildir. Shimo gibi sen de gönül kapını sonuna kadar aç ve sadece ilahi sevginin orada ikamet etmesine izin ver. Zira o sevgiyle dolan bir kalp, artık bu dünyanın kederlerinden azat olmuş demektir. Bu fani hayatın perdeleri bir gün tamamen kapandığında, geriye sadece O'nun adına yapılanlar kalacaktır. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) o günkü hüsranı onlara bir çıkış yolu sunmayacak; fakat senin Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) yolunda sergilediğin küçücük bir sadakat dahi senin ebedi saadetinin teminatı olacaktır. Hazırlığını bu büyük günün bilinciyle yap ve her an O'nun sonsuz rahmetine muhtaç olduğunu hatırla. Şan, onur, hamd ve sarsılmaz hükümler ezelden ebede sadece Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nındır...

Sayfa 66-67

18. Bölüm: 'Abbousta. Kim bu azizin hayatındaki hikmetli durakları tefekkür ederse, gerçek zenginliğin dünyevi varlıklarda değil, ruhun derinliklerindeki o saf huzurda olduğunu anlar. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), 'Abbousta'nın kalbindeki samimiyeti görmüş ve ona sarsılmaz bir irade bahşetmiştir. Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) sadece görünen ihtişama aldanıp asıl cevheri kaçırmaları gibi değil, o her anını ilahi bir murakabe içinde geçirmiştir. Onun hayatı, sabrın ve şükrün harmanlandığı kutlu bir mektep gibidir.

Gerçek bir olgunluk, insanın başına gelen her hadiseyi ilahi bir mektup gibi okuyabilmesidir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizleri bazen darlıkla bazen de bollukla sınar ki, kalbimizdeki o saklı iman gün yüzüne çıksın. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) zorluklar karşısında hemen yeise düşmeleri ve isyan bayrağını çekmeleri, onların hakikatten ne kadar uzak olduklarının bir göstergesidir. Sen ise 'Abbousta gibi her fırtınada O'nun sükunetine sığın ve O'nun her şeyi kuşatan ilmine itimat et. Dünya hayatının debdebesi, bir gölge oyunu gibi gelip geçicidir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) bu gölgelere canı gönülden bağlanmaları, onları ebedi hakikatten ayıran kalın bir perdedir. Sen bu perdeyi iman nuruyla arala ve asıl vatanının burası olmadığını her an hatırla. 'Abbousta'nın dünyadan el etek çekmesi, aslında sonsuz bir kavuşmanın hazırlığıydı. Sen de heybendeki amelleri ilahi rızayla tatlandır ki, yolun sonunda seni bekleyen o büyük müjdeye layık olabilesin. Göğlerin mühürü vurulup herkes aslına döndüğünde, sadece kalbi selim olanlar feraha erecektir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) o günkü çaresizliği onlara hiçbir kapıyı açmayacak; ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda sergilediğin küçücük bir sadakat dahi sana ebedi lütufların kapısını aralayacaktır. Ruhunu şimdiden bu büyük vuslata hazırla ve her nefesinde O'nun yüce adını tesbih et.

Sayfa 68-69

Şan, onur, hamd ve sarsılmaz saltanat ezelden ebede sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nındır çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendi yolunda samimiyetle yürüyenleri asla yalnız bırakmaz ve onları her türlü karanlıktan esenlik nuruna çıkarır. 'Abbousta'nın hayatı, sabrın ve tevekkülün en güzel meyvelerini nasıl verdiğinin sönmez bir kanıtıdır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) gelip geçici olanın peşinde savrulmaları gibi değil, sen her adımını ebedi olanın rızasıyla at. Unutma ki, bu dünyada ektiğin her bir iyilik tohumu, sonsuzluk yurdunda sana muazzam bir gölgelik olacaktır.

19. Bölüm: 'Abdousta. Kim bu aziz ruhun yaşamındaki inceliklere kulak verirse, imanın sadece bir ikrar değil, bir yaşam biçimi olduğunu idrak eder. Tanrı (ﷲ) Alāhā), 'Abdousta'ya her türlü zorluk karşısında sarsılmaz bir metanet ve derin bir hikmet bahşetmiştir. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) sadece kendi zayıf güçlerine ve fani varlıklarına güvenirken, o her nefesinde mutlak kudret sahibine sığınmıştır. Onun yolu, nefsi terbiye etmenin ve ruhu ilahi aşkla bezemenin kutlu bir yoludur. Gerçek bir bilgelik, dünyanın aldattıcı süslerinden geçip hakikatin çıplak güzelliğine ulaşmaktır. Tanrı (ﷲ) Alāhā), bizlere her gün yeni bir kapı aralar ki, O'nun sonsuz merhametini ve adaletini her zerrede müşahede edebilelim. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) maddeye olan esaretleri onları manevi bir körlüğe iterken, sen 'Abdousta gibi iman gözlüğüyle bakmayı öğren. Kalbini her türlü haset ve kirden arındır ki, ilahi nur orada sükun bulabilsin.

Bu fani diyarın tozlu yolları bir gün nihayete erecek ve her ruh asıl sahibine rücu edecektir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) o günkü büyük hüsrânı onlara bir teselli vermeyecek; ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda gösterdiğin en ufak bir vefa dahi senin için ebedi bir kurtuluş beratı olacaktır. Hazırlığını bu büyük buluşmaya göre yap ve her an O'nun lütfuna muhtaç olduğunu bilerek yaşa.

Sayfa 70-71

Şan, yücelik, hamd ve ebedi otorite sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā'nındır çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine yönelik her samimi yönelişi birer ebedi kazanca dönüştürür ve kulunun kalbindeki zerre kadar iyiliği dahi zayı etmez. 'Abdousta'nın sergilediği o sarsılmaz vefa, hakikat yolunda yürüyenler için ebedi bir rehberdir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) dünyevi başarıları bir sabun köpüğü gibi sönüp giderken, senin imanla attığın her adım, ebedi mülkün sarsılmaz birer tuğlası olacaktır.

20. Bölüm: Joseph. Kim Joseph Peygamber'in o çileli ama izzetli hayatını tefekkür ederse, sabrın sonunda nasıl bir ilahi zaferin saklı olduğunu idrak eder. Tanrı (ﷲ) Alāhā), onu kardeşlerinin ihanetinden, kuyunun karanlığından ve zindanın darlığından çekip çıkararak Mısır'ın en yüksek makamına ulaştırmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) sadece görünürdeki hile ve tuzaklara güvenirken, Joseph her nefesinde sadece mutlak kudret sahibinin takdirine boyun eğmiştir. Onun hayatı, iffetin ve doğruluğun her türlü karanlığı nasıl aydınlattığının en parlak timsalidir. Gerçek bir asalet, zorluklar karşısında eğilmemek ve en ağır sınavlar altında dahi istikameti bozmamaktır. Tanrı (ﷲ) Alāhā), Joseph'i zindanda dahi yalnız bırakmamış, ona rüya yorumlama ilmini ve derin bir hikmet bahşetmiştir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) gelip geçici arzular peşinde savrulup kendilerini zelil etmeleri gibi değil, o iffetini her şeyin üstünde tutarak ilahi rızayı kazanmıştır. Sen de kendi hayat zindanında Joseph gibi sabret ve O'nun sonsuz adaletine güven; zira mülkün tek sahibi sadece O'dur.

Vakit gelip hakikat tecelli ettiğinde, herkes kendi saklı niyetleriyle yüzleşecektir. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) o günkü çaresizliği ve pişmanlığı onlara bir sığınak olmayacak; ancak senin Tanrı (ﷲ) Alāhā) rızası için gösterdiğin küçücük bir sadakat dahi seni ebedi esenliğe ulaştıracaktır. Ruhunu şimdiden bu büyük uyanışa hazırla ve her nefesinde O'nun yüce adını tesbih et. Şan, onur, hamd ve sonsuz egemenlik ezelden ebede sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā'nındır çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā), kendisine sığınan kalpleri asla kimsesiz bırakmaz ve onlara en dar geçitlerde bile selamet yollarını gösterir.

Sayfa 72-73

Joseph Peygamber'in hikayesi, karanlık bir kuyudan Mısır'ın tahtına uzanan o kutlu yolun, sadece sarsılmaz bir imanla katedilebileceğinin en büyük kanıtıdır. Hristiyan olmayanların (ﷲ Hanpē) sadece görünürdeki sebeplere ve maddi güçlere aldanmaları, onları hayatın asıl manasından uzaklaştırır. Sen ise her durumda ilahi takdirin güzelliğini gör ve Joseph gibi sabrın en asil halini kuşan.

21. Bölüm: Hnana. Kim bu mübarek öğretilerin derinliğine inerse, ruhunu ebedi bir huzurla taçlandırır ve hakikatin nuruna gark olur. Tanrı (ﷲ) Alāhā), Hnana'nın kalbindeki samimiyeti ve tevazuyu, iman yolcuları için birer hidayet ışığı kılmıştır. Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) kendi nefislerinin dar zindanlarında hapsolmuşken, o ruhunun kanatlarını ilahi aşkın sonsuz ufuklarına açmıştır. Onun yolu, kibri terk edip mahviyete bürünerek ebedi vuslata hazırlanma yoludur. Bu yol, dünya meşgaleleri arasında kaybolan ruhlar için en güvenli sığınaktır.

Gerçek bir kulluk, her nefeste O'nun huzurunda olduğunun bilinciyle yaşamak ve O'ndan başka hiçbir güçten korkmamaktır. Tanrı (ﷲ Alāhā), dostlarını her türlü bela ve musibetten korur; yeter ki kul, O'na olan vefasını ve sadakatini her şartta muhafaza etsin. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) dünyevi saltanat hırsları ve bitmek bilmeyen tamahları, onları mutsuzluğun karanlık dehlizlerine sürüklerken, sen Hnana gibi kanaatin ve şükrün huzuruna talip ol. Unutma ki, kalbi ilahi sevgiyle dolan bir kimse için artık hiçbir dünya kederi hüküm süremez.

Güneş batıp perdeler çekildiğinde ve herkes asıl yurduna davet edildiğinde, sadece O'nun rızasını kuşanmış olanlar neşeyle karşılanacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) o günkü şaşkınlığı ve dayanaksız feryatları onlara bir fayda sağlamayacak; fakat senin Tanrı (ﷲ Alāhā) yolunda döktüğün her bir damla gözyaşı, senin için birer kurtuluş pınarı olacaktır. Hazırlığını bu büyük buluşmaya göre yap ve her anını sonsuzluğun birer sayfası gibi özenle yaşa.

Sayfa 74-75

Şan, yücelik, hamd ve sarsılmaz otorite sadece Tanrı (ﷲ Alāhā)'nındır bu sırlar sadece saf bir yürekle aralandığında, ruhun ebedi hakikate olan susuzluğu diler ve kalbe ilahi bir sükunet hakim olur. Hnana'nın bıraktığı bu manevi miras, fani dünyanın tozlu yollarında kaybolan her yolcu için sönmez bir kandil niteliğindedir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) sadece akıl ve mantıkla çözmeye çalıştıkları bu ilahi muamma, ancak aşk ve teslimiyetle anlaşılabilir. Sen de bu kutlu kervana katıl ve her adımında Tanrı (ﷲ Alāhā)'nın sonsuz merhametine yaslan.

22. Bölüm: Shmuni. Kim bu metanetli annenin ve çocuklarının sergilediği o sarsılmaz imanı tefekkür ederse, inanç uğruna nelerin feda edilebileceğini ve bu fedakarlığın semavi katlardaki değerini kavrar. Tanrı (ﷲ Alāhā), onları en ağır ateş sınavlarından geçirmiş ama kalplerindeki nuru asla söndürmemiştir. Hristiyan olmayanlar (ﷻ Hanpē) zalimce baskılarla onları yolundan döndüreceklerini sanırken, Shmuni ve evlatları ölümü bir vuslat gibi karşılayarak hakikatin zaferini ilan etmişlerdir. Onların kanıyla yazılan bu destan, her devrin iman ehli için en büyük cesaret kaynağıdır.

Gerçek bir kahramanlık, beden acılarına değil, ruhun ebedi prensiplerine sadık kalmaktır. Tanrı (ﷲ Alāhā), kendisine duyulan bu sarsılmaz sadakati karşılıksız bırakmaz ve müminlerini ebedi cennetlerin en yüce makamlarıyla müjdelir. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) dünyevi otoritelerinden korkmak yerine, sen sadece her şeyin yaratıcısı olan o tek güce yönel. Shmuni'nin o vakur duruşu, bugün senin de içindeki karanlıkları dağıtacak bir meşaledir. İffetini ve inancını koru, zira seni ayakta tutacak olan yegane kuvvet budur.

Zamanın sonuna gelindiğinde ve her şeyin hesabı sorulduğunda, zalimlerin elinde pişmanlıktan başka bir şey kalmayacaktır. Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) o günkü feryatları gökleri delerken, Shmuni gibi sabredenlerin sevinci ebediyete uzanacaktır. Hazırlığını bu büyük mizan gününe göre yap ve kalbini her türlü kuşku ve korkudan temizle. Her şey geçer, her saltanat yıkılır; ancak Tanrı (ﷲ Alāhā)'nın vaadi ve O'nun sarsılmaz krallığı baki kalır. Şan, onur, hamd ve ezeli egemenlik her daim O'nundur.

Le vif de notre corps... le vif de notre corps... le vif de notre corps...

1° EV. PEIRAS (104-114) (1) Le premier évêque... 1° EV. PEIRAS (104-114) (2) Le premier évêque...

HISTOIRE

DE L'ÉGLISE D'ADABÈNE

SOUS LES PARTHES ET LES SASSANIDES

PAR MIRA-TERA (V. 1.)

(Traduction)

Écriture de son auteur... Écriture de son auteur...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

N. B. Il s'agit d'un évêque... N. B. Il s'agit d'un évêque...

71 de notre corps... 71 de notre corps... 71 de notre corps...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

2° EV. ISAAC (126-146) Après cet abbé du Christ... 2° EV. ISAAC (126-146) Après cet abbé du Christ...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Trois ans avant l'abbé... (1) Trois ans avant l'abbé...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

3° EV. ISAAC (156-168) Après cet abbé du Christ... 3° EV. ISAAC (156-168) Après cet abbé du Christ...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Le lieu vers... (1) Le lieu vers...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

5° EV. NOH (163-179) Les parents de cet homme... 5° EV. NOH (163-179) Les parents de cet homme...

(1) Allusion à la craque... (1) Allusion à la craque...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Volage III régna... (1) Volage III régna...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

2° EV. HEBREUX (120-123) Six ans après, Meza... 2° EV. HEBREUX (120-123) Six ans après, Meza...

(1) L'évangélisation... (1) L'évangélisation...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Non pas que... (1) Non pas que...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

3° EV. ISAAC (136-148) Sur sa religion... 3° EV. ISAAC (136-148) Sur sa religion...

(1) Volage III régna... (1) Volage III régna...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Trois ans avant... (1) Trois ans avant...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

4° EV. ABRAHAM (148-163) Le levé Abraham... 4° EV. ABRAHAM (148-163) Le levé Abraham...

(1) Non pas que... (1) Non pas que...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Non pas que... (1) Non pas que...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

5° EV. NOH (163-179) Noh se trouvait... 5° EV. NOH (163-179) Noh se trouvait...

(1) Non pas que... (1) Non pas que...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

... et plusieurs fois m'a-t-il demandé... et plusieurs fois m'a-t-il demandé...

(1) Non pas que... (1) Non pas que...

près de cet arbre maudit, et voilà qu'un serpent noir et...

Il y avait, en rapport avec les habitants religieux du peuple, nombre d'hermites...

habitude : bienheureux les pauvres d'esprit, car à eux appartient le royaume des cieux (Matth. V, 3). Son cœur...

Un certain jour Habel perdit deux agnelles dans la montagne, et fut aussitôt chassé de la maison par son père...

(1) On ne connaît que l'année de l'événement d'Abel (179-174 av. J.-C.)...

avec leurs femmes et leurs enfants, et ceux qui à cet égard...

Malgé tout cela, croyez, cher Fimbes, que si quelquefois des maxims environnent, c'est nous notre intérêt...

De même pour nous, parce que Narsai, roi de l'Arménie...

Les Parthes se montrèrent alors très fiers, très puissants et fières...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

retrouver dans la prophé. (p. 118, X.). et que par conséquent, si un fait peut éliminer cette campagne au profit de tout un l'événement de Hiran...

de la maladie de son corps. En prononçant sa dernière parole, il fit le signe de la croix en levant, qui aussitôt...

(1) Le baptême, au moment de l'expulsion de chaboussin dans la vallée du Tigre, fut réservé par l'abbé, sans aucune distinction...

5e av. nov. (183-180) Quatre ans écoulés, les chrétiens de notre contrée se réunirent, et concertèrent avec les évêques...

Où Mar Habel était le fils d'un ouvrier charpentier du village de Zaïra (3). Lorsqu'il fut grandi, son père le fit...

(1) Cette ville est sans doute Xavali de Théophraste et Xavali de Théophraste. Elle devait être au nord de la vallée de l'Eufrate...

(2) C'est le premier évêque connu sous le nom de saint Habel. Il est mentionné dans les Actes de Mar-Marye, par le père Mar-Saba...

(3) Le village de Zaïra ou Zira, habité par les chrétiens, est mentionné dans la notice d'Arbèles, dans un acte de 560...

et dans sa discipline antérieure et abolie, coram ferement...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

dans les séjours divines. Clément d'Alexandrie. Il ne se trouve pas un livre quelconque au sujet dequel il s'écrit Dieu qui a dit par son prophète : si tu l'écris comme un aigle...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

(2) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

faut douter qu'il soit des oreilles et n'entend pas ; une chose...

En peu de mois, le bienheureux Noh baptisa tous les habitants, et resta là une année entière, après quoi il se rendit...

(1) Le nom de prière se rencontre, pour le temps ancien, dans l'histoire de Nohabab, qui vers le 5 de Jan, sous l'empire Noh, sous domine...

côté par les troupes des Perses et des Mèdes, et après 22 ans...

En ce temps, cher Fimbes, il y avait des guerres partout et des nouvelles dissolutions en tout pays ; et si le Seigneur était venu sans cesse avec son Église, selon sa promesse...

(1) Le nom de prière se rencontre, pour le temps ancien, dans l'histoire de Nohabab, qui vers le 5 de Jan, sous l'empire Noh, sous domine...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Le nom de prière se rencontre, pour le temps ancien, dans l'histoire de Nohabab, qui vers le 5 de Jan, sous l'empire Noh, sous domine...

Béth-Daloumayé ; à Sigir (1), et dans d'autres villes encore. Nisibe (2) et les Villes avaient pas encore d'évêques...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

(2) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

l'heure même où nous disposions à le faire, notre Dieu nous fit le gracieux que par cette indication, il nous dit de ne pas le leur...

Le saint de Dieu voyant qu'il était absorbé dans ces pensées, commença à leur décrire la vérité de la foi chrétienne...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

plus haut, ce pasteur dit tout et humble, et c'est ce qui lui a valu de posséder la terre (Matth. V, 5), c'est-à-dire la terre des cieux...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

(2) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

Après avoir voyagé le roi Narsai dans le grand Zab, dans ses massacres et les ruines, les chrétiens qui se trouvaient dans notre pays souffrirent beaucoup et dévastèrent...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

(1) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

(2) Cette campagne est liée vers le 5 de Jan 216. Nous savons, en effet, que Hiran, après avoir été mort de Caracalla, mourut son voyage...

Après Ebed-Mécha, parut le bienheureux Hiran, qui était du pays de Bith-Aramayé...

TABLE DES EVÊQUES DE L'ADIAËNE. Adai arrive en Adiaïene vers le 60 de l'ère...

Après deux être identifié avec Paul le Grand... (1) Amé (p. 21) mentionné avec Paul pour les évêques de Nisbe...

INDEX

ALPHABÉTIQUE DES NOMS PROPRES. 'Abbona, évêque: 145, 147. 148, 149, 150. Adiabani I, évêque: 82 n. 1.

ERRATA

Table with columns: p., l., errata, corrections. Includes entries for 'Abbona', 'Adiabani', 'Adiabani II', etc.

Table of names and dates: Karkha de Ledan: 430. Karkha: 100, 119 n. 4. Kerkouk: 160. Kerkouk: 160 n. 4.

Table of names and dates: Mari, historien: 111 n. 4. Mari, Ste Vierge: 154, 155. Mari, Ste Vierge: 154, 155.

Table of names and dates: Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3. Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3. Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3.

NOTES RELATIVES AU TEXTE SYRIAQUE

- (1) P. 7, l. 2. Il y aurait, dans cette phrase, une faute de copie, et les verbes ܘܩܪܘܢܐ ܘܩܪܘܢܐ doivent avoir le waw du présent.

Table of names and dates: Hama: 225. Hama: 225. Hama: 225. Hama: 225.

Table of names and dates: Dama: 103. Dama: 103. Dama: 103. Dama: 103.

Table of names and dates: Dama: 103. Dama: 103. Dama: 103. Dama: 103.

Table of names and dates: Karkha de Ledan: 430. Karkha: 100, 119 n. 4. Kerkouk: 160.

Table of names and dates: Mari, historien: 111 n. 4. Mari, Ste Vierge: 154, 155. Mari, Ste Vierge: 154, 155.

Table of names and dates: Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3. Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3. Jean de Beth-Sabbe: 107 n. 3.

Table of names and dates: Schemar-Tambehour, mage: 194. Schemar-Tambehour, mage: 194. Schemar-Tambehour, mage: 194.

Table of names and dates: Schemar-Tambehour, mage: 194. Schemar-Tambehour, mage: 194. Schemar-Tambehour, mage: 194.

APPENDICE

Nous avons voulu faire suivre le texte de Moïsha-zkha d'une histoire en vers du couvent de Sabrinus de Beth Koka. Comme ce couvent est situé en Adiaïene...

Revue de l'Orient Chrétien, 1906, p. 187 et 84. Cf. Journal Asiatique, 1906-7, 63.

1. EPİSKOPOS PKIDHA (104-114)

Sayfa 76 (Başlık Sayfası)

TARİH

ADİABENE KİLİSESİ

PARTLAR VE SASSANİLER DÖNEMİNDE

MSİHA-ZKHA (VI. yy) TARAFINDAN

Zavallı insanlığımızı canlandıran O'nu, bundan dolayı ancak daha çok seveceğiz. Düşüncelerimizin amacı O olmalı ve O'nun sevgisine ulaşmaya çabalamalıyız. Ve eğer bunu yaparsak, Kutsal Ruh içimizde konaklayacak ve bizler, hepimizin içinde ikamet edecek olan Kutsal Üçleme için birer tapınak olacağız. Zira bizde bir bağ diken, bizi bir çitle çevreleyen ve orada bir şıra hane kazan (İşaya V, 1) bu tapılası Üçleme'nin faziletidir: bir bağ, çünkü biz Tanrı (ܠܥܕܠܐ) Alāhā'nın ekiniyiz, bizi O dikti ve biz O'na aitiz; şöyle yazılmıştır: O, kendininkilerin yanına geldi (Yuhanna I, 11); bir çit: görünür ve görünmez düşmanlarımızın pençeleri bizi parçalamasın diye korunmuş ve gizlenmiş olalım diye. Şıra hane, Mesih sevgisi için öldürülen ve imansız cellatların ayakları altında üzümler gibi ezilen şehitlere hitaben söylenmiştir. İlahi Davud şöyle demiştir: Senin uğruna her gün öldürülüyoruz ve kasaplık koyunlar gibi sayılıyor (Mezmurlar XLIV, 23). Öyleyse Tanrı (ܠܥܕܠܐ) Alāhā'nın faziletiyle, önderlerin ve şehitlerin yardımıyla ve duada, İyi Tanrı (ܠܥܕܠܐ) Alāhā'dan bizlere yardım etmesini dileriz ki, lütfuyla kusurlarımızı bağışlasın ve görkeminin tahtı önünde bizi güler yüzle çıkarsın; sonsuzlar boyunca O'na övgüler ve kutsamalar sunulsun.

TARİH PARTLAR VE SASSANİLER DÖNEMİNDE ADİABENE KİLİSESİ

MSİHA-ZKHA (VI. yy) TARAFINDAN

Mşıha-Zkha sağlam bir kilise tarihi yazdı. (Ebed-Jésus Kataloğu)

1. EPİSKOPOS PKIDHA (104-114) (1) Adiabene ülkesinin sahip olduğu ilk episkopos, Doktor Habel'in (2) dediği gibi, Havari Addai'nin bizzat ve birçok kez benden, sevgili Pinhès, eyaletimizin tüm episkoposlarının, orada Mesih sevgisi için öldürülen şehitlerin ve bu dünyada ve gelecek dünyada iyi bir ad edinmiş olan herkesin tarihini ana hatlarıyla yazmamı istedin; öyle ki bu sayede Tanrı (ܠܥܕܠܐ) Alāhā'ya görkem sunulsun ve bizler de gökte iyi bir teminata sahip olalım; zira bilirsin ki bizi Kilise'nin kurucusuna, Rabbimiz İsa Mesih'e kolayca ulaştıran Kilise önderlerinin tarihi ellerini koydu.

Sayfa 78-79

MŞİHA-ZKHA

O, Bêri adında ve bir majinin (mecusi) hizmetinde olan fakir bir adamın oğluydu. Fakat Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bize bolca verilen Kutsal Ruh'un lütfu, Havari Addai'nin bir kızı mezarlığa götürüldüğü sırada dirilttiği mucizeyi gördüğünde bu oğulun kalbinde yankı buldu. Hemen (Havari'nin) müridi olmaya karar verdi. Babası ve yakın akrabaları tarafından ne denli zulümlere maruz kaldığını ne dil tarif edebilir ne de zihin kavrayabilir. Tüm bunlara rağmen tasarılarında sarsılmaz kaldı; ailesi onu

karanlık bir eve hapsetti; fakat ona yardım edildi ve kapı ona açıldı. Koşarak Havari'yi aramaya gitti; fakat onu bulamadı. Onun dağ köylerine gittiğini öğrendiğinde, hemen müridinin peşinden gitti yanına vardı ve onun müridi olmak ve onun tarafından kutsanmak için ona katıldı.

2. EPİSKOPOS SEMŞOUN (120-123)

Birkaç gün sonra bu mübarek zatin yanına vardığında, o (Addai) onun hakkında çok sevindi ve gittiği her yere onu da yanında götürmeye başladı. Beş yıl sonra ona el koyduğu ve onu kendi memleketine geri gönderdiği söylenir. O, Hristiyan olmayanların (ܚܢܦܐ Hanpē) kalabalıkları (çitleri) arasında vaaz vermeye başladı, mucizeler ve elçilerinkine benzer harikalar gerçekleştirdi ve Mesih'in ağılına, ilahi lütfuyla beslediği büyük bir koyun sürüsü kazandı. On yıl sonra öldü ve düşünceleri değişmiş ve onu takip etmiş olan ailesinin evine gömüldü.

2. EPİSKOPOS SEMŞOUN (120-123) Altı yıl sonra, Mezra, Beth-Zabdai episkoposu (1), bir tüccar kervanıyla Adiabene ülkesine geldi. Orada bir Hristiyan topluluğu olduğunu öğrendiğinde, gizlice yanlarına gitti ve onları teselli ettikten sonra, onu eve aldılar ve altı yıldır başsız olduklarını söylediler. Diyakon Şemşoun'a el koymas ve onu kutsal episkoposları yapması için ona yalvardılar. Onların bu iyi dileklerine rıza göstererek, Pkidha'nın diyakonu olduğunu öğrendiği için ona el koydu. O da sırasıyla bu ilahi topluluğu yönetmeye ve onları kuvvetin çayırlarında (Mezmurlar XXIII, 2) toplamaya başladı.

Sayfa 80-81

Dışarıya yayılarak vaaz vermeye başladı çevre köylerde vaaz vermeye başladı; oradakiler ateşe tapıyor ve Şahrab-Gamoud adını verdikleri büyük bayramları sırasında küçük çocuklarını ateşe atıyorlardı. Yazıcı Habel, bu bayramı şu şekilde tarif eder: "Bu bayram," der, "lar ayında gelirdi ve her bölgeden insanlar büyük kaynağın yakınında toplanırdı. Orada yıkandıktan sonra oturulur, yemek pişirilir ve tüm kölelere yemek verilirdi. Sakinlerin kendileri, küçük çocuklarından birini ateşe atmadan yemek yemezlerdi; onun karaciğerini ve böbreklerini alıp, bayramlarının anısına orada bulunan ağaçların dallarına asarlardı. Ardından, sevinç gösterisi olarak gökyüzüne birçok ok fırlatırlar ve evlerine dönerlerdi."

İki yıl boyunca vaaz verdikten sonra birçok kişiyi vaftiz etti ve Şemşoun'un erdemleri sayesinde Hristiyan dini ülkede yayıldı. Bu olay bölgenin ileri gelenlerinin ve majilerin (mecusilerin) kulağına gidince, onu zincire vurdular ve birçok işkenceden sonra başını kestiler. Doktor Habel'in dediğine göre bu olay, Arsaklıların kralı Kosrau'nun, ülkemizi ziyarete gelmiş olan Romalıların kralı Trajan tarafından mağlup edilmesinden yedi yıl sonra gerçekleşti. Şemşoun, ülkemizin göğe yükselen ilk şehidi oldu. Rab onun dualarıyla bize yardım etsin ve O'nun nimetlerinden yararlanabilmemiz için hepimizin onun yolunu izlemesini sağlasın.

Şimdi ne diyeyim! Rabbimizi kendisine model alan ve O'nu seyretmekten asla vazgeçmeyen bu mübarek havariyi nasıl yücelteyim? Sözünün emanetini elçilerine ve onlardan sonra haleflerine bırakan Rabbimiz İsa Mesih'e tapalım; O ki, cahil ve barbar halkları hayranlık ve şaşkınlık içinde bırakan gücü bu söylevlere vermiştir; bu

sözlerin yankısı tüm yeryüzünde duyuldu, zira şöyle yazılmıştır: Onların haberi tüm yeryüzüne yayıldı ve sözleri dünyanın uçlarına kadar ulaştı (Ps. XIX, 5). Onları güçlendiren ve onlar aracılığıyla her şeyi yapan O'dur; sonsuzlar boyunca görkem O'na mahsustur. Ülkemizin yetiştirdiği böylesine adamlardır bunlar! Sevgili Pinhès; ülkemizin toprakları onların kanıyla sulanmış, tohumları filizlenmiş ve kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat meyve vermiştir. Eski Ahit'teki Şemšoun, Filistlileri kaçirtmış ve gücüyle boyunduruk altına almıştır; Yeni Ahit'teki Şemšoun ise zamanının Hristiyan olmayanlarını (ܠܗܢܗܢ Hanpē), Filistlilerini alt etmiş, onları orucuyla ve özverisiyle, Rabbi'nin gücüyle Mesih'in hizmet boyunduruğu altına sokmuştur; öyle ki onlar bağlarını hiçbir şekilde koparmasınlar. Eski Ahit'te (Rab) gücünü göstermiştir, Yeni'de ise lütfunu; O'nun gücü ve lütfu her gün bize eşlik etsin.

Sayfa 82-83

3. EPİSKOPOS ISAAC (135-148) Mesih'in bu yiğit savaşçısından sonra, o zamanki çok sayıdaki Hristiyanın önderi olarak Mar Isaac, tıpkı Isaac gibi Tanrı (ܠܗܐ Alāhā)'ya canlı bir kurban olarak sunulan, gayretli ve mütevazı bir adamdı. İlahi takdir, tüm kutsallık özelliklerinin ona nüfuz etmesine izin vermişti. O da kendi sırası geldiğinde, kardeşleri gibi hiçbir reddedilmeye maruz kalmadan İncil'i vaaz etti. Onun zamanında, Rakbakt adında, krallar tarafından bu bölgeyi yönetmesi için atanmış seçkin ve zengin bir adam vardı. Mar Isaac'tan söz edildiğini duyar duymaz onu görmeye gitti ve dinini sorguladı; bu durum onu çok etkiledi ve o dine dahil olmak istedi. Birkaç gün sonra Isaac, zamanının Part kralı Vologèse II'den duyduğu korku nedeniyle onu gizlice vaftiz etti. Bu ilahi adam Isaac ve Part kralı Vologèse'nin desteği sayesinde Hristiyan dini çevredeki köylerde yayıldı ve pagan rahipler ona karşı ayaklanıp, majilerin (mecusilerin) dini yaşasın diye onu öldürmek istediler ama fikirlerini değiştirdiler.

Doktor Habel anlatır ve der ki, dağda yaşayan diğer dindaşlarına adetlerini değiştirmelerini, uzak ülkelerdeki insanlar gibi giyinmelerini ve Aziz'in yanına sadece gelip geçen misafirler gibi gelmelerini, onun yanında gece boyu kalmalarını, sabaha karşı onu öldürmelerini ve ardından kendi ülkelerine dönmelerini emrettiler. En Yüce Olan'ın düşmanları ve Şeytan'ın dostları olan o lanetliler, kendilerine talimat verilmediği halde, kardeşleri olan majiler (mecusiler) tarafından yönlendirilen ve beyinleri yıkanmış birçok kişiyi aracı olarak gönderdiler. Rakbakt'ın evine, onun yanında geceyi geçirmek isteyen uzak ülkelerden gelen senyörler olduklarını bildirerek birçok hizmetkâr gönderdiler; dolayısıyla Rakbakt, rütbelere layık bir şölen hazırlamak zorunda kaldı. Aziz durumdan haberdar olduğunda, her şeyi mümkün olduğunca çabuk hazırlamaya koyuldu ve onları tek bir yaratıcı olan Tanrı (ܠܗܐ Alāhā)'nın dinine döndürebileceğini düşünerek Tanrı (ܠܗܐ Alāhā)'da sevindi göğün ve yerin yaratıcısı.

Sayfa 84-85

Her şey hazırды; Şeytan'ın bu elçileri zırhlı atlar üzerinde geldiklerinde. Fakat Tanrı (ܠܗܐ Alāhā), yüreği temiz olan İsrail'e karşı ne kadar iyidir (Mezmurlar LXXIII, 1); kirşilerine yerleştirdikleri okların onlara zarar vermesine izin vermedi (Mezmurlar XI,

2); zira o sırada akşam yemeğinde olduğu halde, Ctesiphon'dan bir haberci Aziz'i bulmaya geldi ve ona Kral Walgaş adına, gecikmeden Ctesiphon'a gelmesini, eğer isterse kendisini orada görmek istediğini bildirdi; öyle ki iki gücün (Tanrı ve Kral) zorlamasıyla, barbar halkların kudurmuş saldırganlığı bastırılmış oldu; onlar ki **Kardou dağlarından aşağı akın etmişler, birçok şehri yağmalamış ve yıkmışlardı** (1). Rabbakt o anda ayağa kalktı, Şeytanî misafirlerini kardeşi olan bir Hristiyan olmayana (ﻫﻨﭙﻪ Hanpē) emanet etti ve yanına evinden sadece birkaç adam alarak, bizzat eşlik etmek ve onları Ctesiphon'a götürmek üzere haberciyle birlikte hemen yola çıktı. Yalan rahiplerinin ağı bozulduğu ve Rableri sayesinde güçlü olan Rabbakt kurtulduğu için (Mezmurlar CXXIV, 1), majiler (mecusiler) tüm öfkelerini Aziz'in, dev ve cesur Isaac'ın başına boşalttılar. İki gün sonra onu karanlık bir hücreye hapsedtiler. Onu öldürmek istiyorlardı ama halkın isyanından ve gürültüsünden korkuyorlardı; zira genel Vali Rabbakt'ın tarafını tutmasından büyük bir dehşet duyuyorlardı.

Dipnotlar (1) Okuyucu bu tarihin akışı içerisinde, Partlara karşı yapılan hemen hemen tüm istilaların, Hazar Denizi'ni çevreleyen dağların olduğu taraftan, yani Bactriane bölgesi ile Oxus (Ceyhun) nehri civarından geldiğini görecektir. Buradan, Partların da tıpkı Asurlular gibi, bu uzak bölgelerde yaşayan barbar sürülerini hiçbir zaman tam olarak boyunduruk altına almayı başaramadıkları sonucunu çıkarabiliriz.

O, Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) tarafından galip kılınmış bir şekilde bu hazin haberi aldığı anda, Ctesiphon'a, Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın hizmetkârını serbest bırakması, hapisten çıkarması ve ona tam bir özgürlük tanınması için emir verdi. Kendi zamanının Konstantin'i olan bu adamın inancı altında, hapse atılmak yerine emirlerine boyun eğmeyen ve bunu yapmayı reddeden herkesi tehdit etti; böylece Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın peygamberi hapisten çıktı. Kuvvetin devi Rabbakt, on altı gün boyunca Ctesiphon'da kaldı; bu şehrin generali Arsak emirlerini verdi ve sayıları yirmi bini bulan birçok asker, hepsi de piyade olarak, asilere karşı yürümek üzere onun etrafında toplandı. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), yolda ne gibi zorluklarla karşılaşacaklarını ve vardıklarında ne kadar sarp dağlara tırmanacaklarını biliyordu. İlk çarpışma anında, taraflar arasında hafif çatışmalar yaşandı ve bunlarda asiler yenilgiye uğradı. Sonunda asilerin liderlerinden Kizo adında biri, Arsak'ın ordusunu bu dağların bir geçidine soktu ve orada onları abluka altına aldı. Orada üç gün süren, açlığın şiddetiyle zayıflamış ve galip gelmekten ümidini kesmiş olan Arsak ordusunun dağılmaya başladığı büyük bir savaş yaşandı. O sırada cesur Rabbakt askerlerin saflarından çıktı, askerlerini çağırdı ve dağa, yavrusunun üzerinde süzülen bir kartal gibi tırmanarak (Yasanın Tekrarı XXXII, 11), barbarlarla korkunç bir arbedeye girişti ve Arsak ile diğer birliklerin geçmesi için yolu temizledi; onlar da kaçmak ve bu şiddetli kurtlardan kurtulmak için oradan uzaklaştılar. Fakat Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın kahramanı düşman saflarının ortasında can vermişti; onlardan birinin mızrağı yan tarafını delip geçmişti ve o, ruhunu Judas Machabée gibi Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya bir kurban olarak sunarak ölü olarak yere düştü ...

Sayfa 86-87

Rabb'i'nin hatırına ve halkının kurtuluşu için; çünkü eğer böyle yapmasaydı, bir hayırseverlik çabasıyla tüm askerleri yok olacaktı. Bu manzarayı gören asiler,

Arsak'ın yolunu kesmek için düzlüğe inmeyi, fakat onlara sıra gelince, başka bir barbar halkın denizi aştığını ve hırsızlar gibi gelip onların yerine geçerek şehirlerini yağmaladığını, evlerini yaktığını ve kadınları da dahil olmak üzere sahip oldukları her şeyi alıp götürdüğünü öğrenince hemen geri dönmeyi tasarladılar. **Oraya vardıklarında, onlara (haydutlara) karşı iki ay boyunca savaştılar; ta ki onlara galip gelene ve onları tekrar denizin ötesine sürene dek.** Kalem, Rabbakt'ın ölümüyle ülkemizi sarsan o yeni ve yürek parçalayıcı kederi tarif etmeye yetmez. Gerçek Hristiyanlar özellikle onun için gözyaşı döktüler ve Davud'un Yonatan için yaptığı gibi (2. Samuel 1, 19 ve devamı) onun üzerine ağladılar: "Yonatan, ölümler senin tepelerinde yatıyor; ey Yonatan, kardeşim, senin yüzünden keder içindeyim; sen benim tüm mutluluğumdun. Isaac'ı kaplayan kederi kim dindirebilir?" Koruyucusunun ölümüyle! Bu soru karşısında sessiz kalmalıyız; çünkü yargı gününde her şeyi olduğu gibi gerçeğiyle göreceğiz.

Kısa bir süre sonra, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın dostu Episkopos Mar Isaac, makamı on üç yıl yönettikten sonra öldü. Rab'bin evi için duyduğu gayretin (Mezmurlar LXIX, 10) kendisini tükettiği bu aktif adam, büyük bir kilise inşa etmiş ve onu bugüne kadar var olan ve kendi adıyla anılan bir düzene koymuştu. Ondan sonra İbrahim (Abraham) yükseldi; Doktor, merhum Salomon'un oğlu, aslen İbraniler Kulesi yakınlarında bulunan Herda köyündendi. Büyükbabası Erbil'e yerleşmeye gelmişti ve ailesi henüz o gençken, Episkopos Semšoun zamanında Hristiyan olmuştu. İbrahim de kendi sırası geldiğinde, makamı dağların yükseklerinde uzun süre kalarak, Hristiyan inancını öğreterek, gerçek dini vaaz ederek ve herkesi Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz ederek (Matta XXVIII, 19) büyük bir nezaket ve alçakgönüllülükle yönetti. O yüksek dağlarda yaşayıp Hristiyan inancını öğretirken, mecusiler ülkemizin Hristiyanlarına karşı ayaklandılar, tüm mallarını yağmaladılar ve onlara korkunç işkenceler ettiler. Bu haber Episkopos Mar İbrahim'e ulaştınca dağlardan aşağı indi; gerçekleştirdiği mucizelerin gücüyle ve akıl almaz bilgeliğinin üstünlüğüyle, yırtıcı kurtların Mesih'in hizmetkârlarını tamamen yiyip bitirmesine izin vermedi. Onları yatıştırdıktan sonra Ctesiphon'a indi.

Sayfa 88-89

Kral Walgaš II ölmüştü ve yerine Walgaš III geçmişti. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın hizmetkârı, kendi ülkesinin Hristiyanları lehine Hristiyan olmayan kraldan bir mektup alabilmek için yanına şehrin ileri gelenleri için birçok hediye olarak yola çıkmıştı; öyle ki mecusiler tarafından sebepsiz ve haksız yere kötü muamele görmesinler. Girişimleri krallığın altüst olması nedeniyle amacına ulaşamadı; zira çok sayıda Roma askeri bu bölgelerin tamamına yayılmıştı ve Romalıların topraklarına yürümek için arkasını dönemezdi. Hiçbir mektup getiremeden geri döndü. Fakat Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), kralların (Arsaklıların?) arzusunun gerçekleşmesine izin vermedi; zira birçok çarpışmanın ardından Partlar yenildiler ve kendilerini Ctesiphon'a hapseden Roma orduları tarafından takip edildiler. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) o zaman iki (hasım) taraftan da intikam almak istedi, onlara karşı amansız bir veba saldı ve çok sayıda kişinin ölmesine neden oldu. Romalılar geri dönmek ve kendi ülkelerine iltica etmek zorunda kaldılar; ancak onları kovalayan ve büyük bir kısmını yok eden veba nedeniyle bu

kaçışlarında hiçbir kurtuluş bulamadılar. Partlar, veba korkusuyla onlara saldırmak için zaman bulamadan sahip oldukları muazzam zenginlikleri terk ettiler; zira veba onlara da bulaşmıştı. Bu veba ülkemizde üç ay sürdü ve birçok evi ve sakini yok etti. Bu veba ülkemizde baş gösterdiğinde, Episkopos Mar İbrahim, içinde gizli olan tüm ilahi güçle kendini adadı; veba hastalığına yakalanan müminleri teselli etmeye ve acılarını hafifletmeye çalıştı. Kendisi de sırayla şiddetli bir şekilde bu hastalığa yakalandı. O zaman ellerini diyakonu Noh'un üzerine koydu. Ardından, emeğinin karşılığını adil hakimden alacağı cennete gitti. On beş yıl boyunca şanlı Adiabene makamını yönetmişti.

5. EPİSKOPOS NOH (163-179) Bu saf adamın ebeveynleri Anbar çölündendi ve Kudüs yolculuğuna çıkmışlardı. Orada, çocuk ilahi lütfun gücüyle Hristiyanlarla ilişki kurdu ve vaftiz edildi. Ailesi Doğu'ya döndüğünde Adiabene'ye yerleştiler, çünkü orada çok sayıda Yahudi vardı. Orada durmaksızın patlak veren karışıklıklar nedeniyle ilk ülkelerine geri dönmekten çekiniyorlardı. Çocuk burada da Hristiyanlar olduğunu öğrenir öğrenmez İbrahim'i bulmaya gitti ve onun dostu oldu. Genç adamın aracılığıyla, kesintisiz bir dua ve sayısız uzun geceler boyunca uyanık kalma sayesinde, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) katında yüksek bir kutsallık derecesine ulaştı ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) katındaki vizyona layık görüldü; bu sayede havarilerinkine benzer harikalar ve mucizeler gerçekleştirebildi. Fakat tam da bu nedenle, imansızların ve özellikle de mecusilerin elinden çektiği işkenceleri ve zulümleri kim anlatabilir? Bu, havarilere bizzat ve tüm Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi'ne ortaklaşa verilen iyi bir paydır.

Sayfa 90-91

Şöyle yazılmıştır: Size söylediğim şu sözü hatırlayın; hiçbir kul efendisinden üstün değildir; eğer bana zulmettilerse, size de zulmedecekler (Yuhanna XV, 20) ve yine: "Size bu şeyleri, sendeleyip düşmeyeziniz diye söyledim; sizi havralarından atacaklar ve sizi öldüren her kişinin Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya kurban sunduğunu sanacağı bir saat gelecektir" (Yuhanna XVI, 1-2). Kilise, Mesih'in yeryüzündeki ruhani krallığıdır; fakat bu Kilise kötülerle, imansızlarla, mecusilerle ve Hristiyan olmayanlarla (ܠܗܘܢܗܢ Hanpē) karışmış durumdadır ve ona karşı her an savaş açmaktadırlar; ancak bizim umudumuz onun her zaman zafer ve üstünlük kazanacağı yönündedir, çünkü Rabbimiz şöyle demiştir: "Ben dünyayı yendim" ve "cehennemin kapıları ona karşı galip gelemeyecektir" (Yuhanna XVI, 33; Matta XVI, 18). Mesih'in Kilisesi ile dünya arasında var olan bu düşmanlık, buğdayın deliceden ayrılıp ateşlere atılacağı zamanın sonuna kadar bitmeyecektir (Matta XIII, 30). Episkopos Noh, kendisini beş kez hapse attıklarında, sevinç denizlerinin kendisini kapladığı kamçı darbeleri ve kırbaçlar altında, on iki kez kanı akana kadar dövüldüğünde tüm bunları hatırlıyordu; o ise kırkıcının önündeki bir koyun gibi sessiz kalıyordu (Yeşaya LIII, 7). Sonunda, bizzat Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Davud'un sözü gerçekleşsin diye O'nun azizini zalimlerin elinden kurtararak oç almayı üstlendi: "Gençtim ve şimdi yaşlandım ama bir doğrunun terk edildiğini görmedim" (Mezmurlar XXXVII, 25). Bir gün Adiabene ülkesindeki bir kasabadan olan Razzah adında zengin ve asil bir adamın oğlu evinin tepesinden düştü, bacağını kırdı ve ön kolunun ana kemiğinde bir kırık oluştu. Bu

kaza meydana geldiğinde Razzah evinde değildi, aile işleri için Erbil şehrindeydi. Acı dolu inilti içinde oğlunun durumunu görmek için yola çıktı. Aziz Noh o sırada bu büyük köyde bulunuyordu; mecusilerin zehrinden kaçmış ve orada saklanıyordu. Razzah gelip biricik oğlunun ölümün eşiğinde olduğunu görünce, üzüntüsünün ağırlığıyla aklını kaçırdı; başının üzerine ve tüm evine kül saçmaya başladı. O zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın azizi olay yerine gitti ve ev halkına, İsa Mesih'e inanmaları şartıyla çocuklarını onlara sapasağlam geri vereceğine söz verdi. Onlar cevap verdiler: "Eğer bu sevgili çocuğa hayatı yeniden verirsen, biz de senin istediğin gibi yapacağız." Aziz o zaman dua etti ve dedi ki: "Rabbi! Ataların Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'sı, Yahudi halkı ve diğer milletler arasında gücünü gösteren sen; Musa aracılığıyla parlak ve sayısız mucizeler yapan ve İsrail çocuklarını kölelikten çıkaran sen; kendi gözlerinde tüm insanların tövbe etmesini ve yaşamasını isteyen, günahkarların ölümünden sevinç duymayan yüce gücünle beyan eden sen (Hezekiel XXIII, 11); dört gündür ölü olan dostun Lazar'ı diriltten sen (Yuhanna XI, 17-45) ve şöyle diyen sen: 'Bana iman eden, benim yaptığım işlerden daha büyüklerini yapacaktır' (Yuhanna XIV, 12); havarilerin senin adını her yerde duyurmasını, Kiliseni kurmalarını ve onu Simon Petrus'un aşılmaz kayası üzerine inşa etmelerini sağlayan mucizelerin sahibi olan sen (Matta XVI, 18); şimdi, Ya Rab, sana inanan ve senin hakikat Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'sı olduğunu saflığı ve sessizliğiyle itiraf eden bu kuluna bak (Yuhanna XVII, 3); ve burada toplanan, senin lütfunu bekleyen bu kalabalığa merhametle bak; senin suretinde ve benzerliğinde yaratılmış olan bu ruhu canlandır (Yaratılış I, 26) ve onu iyileştir vücudunun hastalığından.

Sayfa 92-93

Son sözünü söylerken çocuk üzerine haç işareti yaptı; çocuk anında her türlü hastalıktan ve sakatlıktan, hiçbir yara izi kalmadan iyileşerek ayağa kalktı. Halk, büyük bir kalabalık halinde bu mucizeyi öğrendi ve yaratıkları aracılığıyla görkemini gösteren Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya şükretti. Razzah ve ev halkı verdikleri sözü tuttular, vaftiz oldular ve hayatları boyunca kutsal bir şekilde yaşadılar. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın azizi, mecusilerin korkusuyla Erbil şehrine dönemediği için Razzah'ın evinde kaldı ve köyün tüm sakinlerini gerçek dine döndürdü. Kendisi bizzat Ninova ülkesine gitti ve Mesih'in adını, o güne kadar hiç duyulmamış olan birçok köye ulaştırdı. Diğerlerinin yanı sıra Rési adında, bir sakız ağacına tapan bir köyün sakinleri tamamen din değiştirerek Yahudiler tarafından çarmla gerilen İsa'nın gerçekten Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Oğlu olduğuna inandılar. Bu köyde kabul edilen ilkelere göre, hiç kimse bu ağacın (1) çevresinde kan akıtamazdı. Bir gün çocuklar bu lanetli ağacın yanında oynarken, oraya siyah bir yılanın tırmandığını gördüler. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Ruhunu hareketle geçen çocuklar, yılanı taşıyarak öldürdüler ve sahip olduğu az miktardaki kanı akıttılar. Akşam olunca köy sakinleri o yere dua etmeye gittiler; ama ah! ne şaşırtıcı bir mucize! Orada kan gördüler. Geriye çekilerek Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın öfkesinden korkmaya ve feryat etmeye başladılar. O sırada Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın azizi orada bulunuyordu ve Kutsal Ruh'un lütfuyla ağacın üzerine kutsal haç işaretini yaptı; ağaç o anda ortadan kayboldu ve birkaç gün sonra Dakouk şehrinde yeniden ortaya çıkmış halde bulundu. Bu Hristiyan olmayanlar (ܐܠܗܐ)

Hanpē) o zaman azizi yakaladılar ve onu diri diri yakmaya hazırlandılar; çünkü onun ilk ve son kötülüklerin müsebbibi olduğuna inanıyorlardı. Fakat tam onu odun yığınınına koymaya hazırlandıkları saatte ağaç geri geldi ve yerine sabitlendi. O zaman bu sapkınlar birbirlerine dediler ki: "Gerçekten bizim Tanrımız bu adamı öldürmemizi istemiyor, çünkü o tam onu öldürmeye hazırlandığımız saatte Tanrımız geri döndü.

Sayfa 94-95

Öyle görünüyor ki, bu işaretle bize onu öldürmememizi söylüyor. İsteğini bize bu kadar açıkça gösteren Tanrımıza karşı gelemeyiz. Bu adam, güzel bir yağmur aldıktan sonra görkemli bir şekilde açılan, ancak güneş gelip onu soldurduğunda kuruyan bir çiçeğe benziyor; ve sonra, aniden yeniden yağmur aldığı anda eskisinden daha fazla büyüyor. Bu adam da kurumuştur; fakat Tanrımız onu ellerimizden kurtarmak istedi, bir yağmur damlası gibi. Öyleyse bırakalım gitsin ve ona özgürlüğünü verelim ki üzerimize Tanrımızın korkunç intikamını çekmeyelim." Tanrı'nın azizi, onların bu düşüncelere daldığını görünce, onlara Hristiyan inancının hakikatini kanıtlamaya başladı ve birçoğu buna inandı. Bu ayrıcalıklı kişilerin arasında, Razmardouk adındaki köy reisi de bulunuyordu. Tanrı'nın bu kulu (Noh?) sayesinde majizmin (mecusiliğin) tohumu o bölgeden söküldü ve İsa Mesih'e olan inanç bu hataya karşı galip gelerek onun karşısına dikildi. (Aziz), bu insanları kulakları olan ama duymayan, ağızları olan ama konuşmayan, gözleri olan ama görmeyen sahte tanrılardan uzaklaştırdı (Mezmurlar CXV, 4-5). Birkaç ay içinde, mübarek Noh tüm halkı vaftiz etti ve orada tam bir yıl kaldı; ardından gizlice Erbil'e gitti. Orada iki yıl çalıştıktan, Tanrı'nın bağında ter döktükten ve birçok rahibe ve diyakona el koyduktan (onları kutsadıktan) sonra, iyi işleri, titiz uyanıklıkları ve mucizelerle dolu parlak hayatıyla hak ettiği ödülü almak üzere Rabbi'ne gitti. Makamımızı on altı yıl boyunca yönetmişti. Ölümünden sonra kilisemiz uzun süre çobansız ve dul kaldı; bu süre zarfında paganların ve mecusilerin nefreti yüzünden kardeşlerimiz çok acı çektiler. İnançları henüz taze ve zayıf olanların birçoğu o dönemde iblislerin dinine geri döndü; çünkü evlerinin yağmalandığını, oğullarının ve kızlarının yakalandığını veya (diri diri) saklandığını, kendilerinin ise insanlık düşmanının müritleri tarafından şiddetle dövüldüğünü görüyorlardı.

Sayfa 96-97

Dört yıl geçtikten sonra, bölgemizin Hristiyanları, rahipler ve diyakonlarla görüş birliği içinde toplandılar ve episkoposluk görevi için Mar Habel'i seçtiler; onu Hanitha'ya götürdüler ki, Zkha-Išo'nun halefi olan kişi onun üzerine ellerini koysun (takdis etsin). Tüm bunlara rağmen, mübarek Noh'un anısı müminlerin hafızasından silinmedi. Onun adına, yeri bugüne kadar bilinen bir kilise inşa ettiler. Hristiyanlar her gün orayı ziyarete gider, kendilerini onun himayesine bırakır ve dualarında onu, evlerini ve ailelerini anarlar. İşte ülkemizde yükselen kahramanlar bunlardır, sevgili Pinhès; onlar bizim için birer erdem örneği ve durmaksızın taklit etmemiz gereken birer kutsallık timsali olmuşlardır.

Mar Habel, Zaira köyünden bir marangoz işçisinin oğluydu. Büyüdüğünde, babası onu kendisine ait olan koyunların çobanı yaptı. Çocukluğundan itibaren, onu görenleri hayranlık içinde bırakan iyi huyu ve karakterinin yumuşaklığıyla dikkat çekiyordu. O, kutsal İncil'in bahsettiği ve göksel mutluluğu vaat ettiği o "ruhen fakirlerden" biriydi (Matta V, 3). Kalbi hiçbir şekilde dünya malına bağlı değildi ve babası, oğlunun bu dünyadaki zenginlikleri aramadığını, aksine bambaşka bir şeyin peşinde olduğunu açıkça anlamıştı. Ona bu dünyanın şeylerinden bahsedildiğinde dikkat etmez ve dünyevi arzulara hiç ilgi duymazdı. Eğer bir şeyi eksikse, buna ne üzülmür ne de sızlanırdı. Bazen koyunlarını gütmeyi ihmal eder, köpeği sürünün başında (bekçi olarak) yalnız bırakır ve kendisi bu dünyanın boşluğu ve kırılabilirliği üzerine düşünmek için yakındaki bir mağaraya girerdi. Bu nedenle babası onu pek sevmezdi.

Bir gün Habel dağda iki kuzuyu kaybetti ve babası tarafından hemen evden kovuldu. Ertesi sabah iki kuzu kendi başlarına ağıla geri döndüler. Baba, oğlunu kovduğu için pişman oldu. Habel ise Erbil yoluna düşmüştü; oraya ilahi takdirin bir sevkiyle ulaştı ve Hristiyanların kilisesine sığındı. Onlar, Mesih'in sevgisi için ona yiyecek verdiler ve içlerinden biri onu evinde misafir etti. Birkaç gün sonra çocuk vaftiz edilmek istedi ve iki yıl sonra Mar İbrahim'in diyakonu oldu (ve altı ay boyunca bu görevde kaldı). Tanrı'nın azizi (İbrahim) öldüğünde, genç adam, babası gibi sevdiği mübarek Noh'a sonsuza dek bağlandı.

Sayfa 98-99

Daha önce söylediğimiz gibi daha üstün olan bu çoban yumuşak huylu ve alçakgönüllüydü; yeryüzüne mirasçı olmasını sağlayan da buydu (Matta V, 5), yani göklerin krallığına. Tatlılığıyla Hristiyanlar ve Hristiyan olmayanlar (ܐܘܪܝܢܐ Hanpē) arasında çıkan anlaşmazlık ateşini yatıştırmayı bildi. Rabbimiz Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'ya şükrettiğimiz ve insanları Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın benzeyişinde (Yakup III, 9) lanetlediğimiz dilini dizginlemeyi biliyordu. Sırf bu yüzden dünyadaki çocukları sevdiğine inanmamalıyız; çünkü mükemmel olan azizler, içlerinde onları kötü bir şey yapmaktan alıkoyan Kutsal Ruh'a sahiptirler; onlar bu dünya sevgisinin Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'ya düşmanlık olduğunu açıkça anlarlar (Yakup IV, 4).

Bu sırada güç toplayan Part kralı Walgaş IV, Romalıların elinden birçok ülkeyi geri aldı ve uzun süredir saldırmaya hazırlandığı Perslere karşı döndü. Walgaş bizzat onlara karşı yüz yirmi bin askerle yürüdü. Horasan ülkesinde onlarla karşılaştı. Partlar ilk kez küçük bir nehri geçerek her taraftan kuşatıldıklarını gördüler; Pers ve Med birlikleri tarafından her yandan sarıldılar. Büyük bir savaştan sonra yenildiler ve kaçmaya başladılar. Ülkelerindeki dağlara darmadağın bir halde tırmandılar ve tüm atlarını Perslere bıraktılar. Persler onları takip etti, tüm dağları kuşattı ve sayılamayacak kadar çok kişiyi öldürdü. Partlar kahramanca bir cesaret göstermeden kaçınılmaz olarak öleceklerini anladıklarında, şevklerini yeniden topladılar ve eşi benzeri olmayan bir şiddetle Perslerin üzerine atıldılar, onları bozguna uğratarak paniğe sevk ettiler. Onları denize kadar takip ettiler, toprakları çekirge sürüsü gibi cesetleriyle doldurdular. Dönüşlerinde, yoldaşlarından ayrılmış olan diğer Perslerle karşılaştılar; aralarında yeni bir savaş başladı ve iki gün sürdü.

Üçüncü günün gecesi gelince, ertesi sabah savaşa devam etmek üzere her iki ordu da istirahate çekildi; fakat Partlar uyandıklarında karşılarında hiçbir Pers görmediler. Hepsi gece boyunca kaçmıştı; yoldaşlarına katılmak ve onlarla tek vücut olmak için. Partlar o zaman kendilerinden emin ve zafer kazanmış bir halde geri döndüler. Bu dönemde, sevgili Pinhès, her yerde savaşlar ve tüm ülkede acı haberler vardı; eğer Rabbimiz vaadine sadık kalarak Kiliseni her an desteklemeseydi, Kilise binlerce kez yok olurdu. Kilise'nin başlangıcından beri Roma topraklarını düşünürsek, zulümler hiçbir zaman durmadı. Bunu Kayserili Eusebius'un tarihinden öğrenebiliriz.

Sayfa 100-101

Her türlü işkence ve sıkıntıdan sonra Kilise'nin nasıl yok edilmediğini düşünen kişi, onun kanunları ve disiplini yok edilmiş ve iptal edilmiş bir halde, onun Söz olan Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bağrından çıktığına kesinlikle inanacaktır.

Hristiyanlara zulmeden ilk kişi, bizzat kendisi onlara işkence etmekle yetinmeyip işlenen tüm suçların müsebbibinin onlar olduğunu kanıtlamaya çalışan sapkın Neron'du. Bu amaçla, Roma şehrinin büyük bir bölümünü yaktırdı ve bu yangını Hristiyanların çıkardığı söylentisini yayarak, şehri yakanların onlar olduğunu iddia etti; duraksayanları katletme emri verdi ve merhametsizce katliamlar yaptırdı. O zaman (imana) direnenler ve Kilise'deki kardeşlerini ve oğullarını yok etmek için bahane aramayanlar, onlara uygulanan hiçbir işkenceyi ihmal etmediler. Bu zalim zulüm sırasında, havarilerin önderleri olan o kutsal çift öldü. Petrus, efendisi gibi çarmıha gerildi; ancak ona her bakımdan benzememek için ayakları yukarıda, başı aşağıda olacak şekilde çarmıha bağlanmayı istedi. Pavlus'un başı kesildi; ve tam o anda, her ikisinin de öldürüldüğü yerde, yaşamlarının ve ölümlerinin anısını ebedileştirmek için, cellatlarının utancı ve şaşkınlığı arasında iki muhteşem ve görkemli ağaç yükseldi. Neron'dan sonra, cehenneme layık her türlü işkenceyi icat eden ve onları arayan birçok başka pagan kral ortaya çıktı; kuşkusuz onlara tüm gücüyle bu cesareti veren ve onları kışkırtan Şeytan'dı. Domitian, Mark ve Severus ile diğer pek çokları, Mesih'in müritlerinin başlarını kesmekten yorulmadılar ve vazgeçmediler. Müritler her yere saklandılar ve sığınacak bir yer bulamadıklarında dağlara kaçtılar; paganlar ise kana susamış kaplanlar gibi onları takip ediyor ve izlerini sürüyorlardı. Eğer evlerinde kalırlarsa, kuzular gibi kurban ediliyorlardı... kadınları ve çocuklarıyla birlikte; kendisine lütfedilenler ise sabahtan akşama kadar madenlerde acımasızca çalışmaya mahkûm ediliyordu. Mesih'in, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Oğlu'nun özgür kıldığı ve dostlarım diye seslendiği kişiler, kölelerin kölesi olmuşlardı. Oh! Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın çocuklarının zorla köle yapıldığı ve putperestlerin hizmetkârı haline getirildiği ne ağır bir esaret! Ah! Domitian, bu tembellik, uyuşukluk ve çocukça oyunlar çukuru, tüm bu suçlar için hiç kederlenmedi, harekete geçmedi, cesaretini toplayıp ordularını Hristiyanların katledilmesini ve kanının dökülmesini durdurmak için silahlandırmadı. Havari Yuhanna'nın hükmünü yazan bu el, nasıl oldu da hemen kasılmadı ve tüm hareket kabiliyetini yitirmedi! Ve (Havari'nin) Vahiy kitabında sapkınlara ve haksızlara karşı anlattığı cezalar nasıl oldu da onun üzerine yağmadı ve onu cehennemin dibine göndermedi!

Sevgili Pinhès, her ne kadar bazen bizi çevreleyen kötülükler olsa da, inanıyoruz ki bunlar bizim iyiliğimiz içindir ve sıkıntılardan sonra yüreklerimizi sevinçler kaplayacaktır. Babil nehirlerinin kıyısında oturup ağlayan Yahudiler (Mezmurlar CXXXVII, 1), dünyaların yaratıcısı tarafından kendilerine tayin edilen süre dolduğunda, Pers kralı Kiros'un hükümdarlığı altında gerçekleşen geri dönüşleri için zafer şarkıları ve şükranlarla (Rabbi) yüceltiler.

Sayfa 102-103

Aynı şekilde bizim için de, Adiabene kralı Narsai, Partlarla savaşa gitmemiş olsaydı, o adaletsiz kurtlar yatışmazdı ve çarpışmadan zaferle döndüklerinde ülkemize girip şehirlerimizi yerle bir ettiler, yağmaladılar ve çekip gittiler onlar, Kral Narsai'yi Büyük Zab nehrinde boğduktan sonra. Bu katliamlar ve bu yıkıntılar arasında, ülkemizde bulunan Hristiyanlar çok acı çektiler; ellerini yakarıyla En Yüce Olan'a kaldırarak, biricik Oğul'una, sonsuz Söz'e, tövbe ilahileri yükselttiler. Ezilen kuzuların çobanı Habel, köyleri dolaşmaya başladı; bizzat tanıklık ettiğimiz üzere, Mesih'in sevgisi uğruna bu sıkıntılara katlanan kardeşleri cesaretlendiriyor ve onlara güvenilir adamlar aracılığıyla haberler gönderiyordu. Bir gün Rahta köyünde bulunduğu sırada ateşi çıktı. Ellerini diyakonu 'Ebedh-Mšiha'nın üzerine koyduktan sonra, Eylül (İlul) ayının on üçüncü günü geceleyin öldü. Hristiyanların duyduğu keder tarif edilemezdi. Beş ay sonra, Erbil şehrinde büyük bir kalabalık yola çıktı, onun saflığını ve tazeliğini korumuş olan bedenini aldı ve büyük bir törenle kiliseye getirdi. Rab, müminlerin bu törenine katıldı ve hizmetkârı için yapılanlardan ne kadar hoşnut olduğunu parlak bir mucizeyle gösterdi. Küçük bir çocuk, Mesih'in hizmetkârları için yapılan töreni görmesi için annesi tarafından kiliseye getirilmişti. Bu çocuk dilsizdi ve dili bağlı olduğu için üç yıldır tek bir hece bile telaffuz edememişti. Annesi, Kutsal Ruh tarafından yönlendirilerek, küçük çocuğunu Aziz'in naaşının yanına götürdü; ona Aziz'in uzatılmış olan sağ elini öpmesini öğretti; çocuk eli öper öpmez dili çözüldü ve açıldı, hemen akıcı bir şekilde konuşmaya başladı. Tüm halk, azizi aracılığıyla gücünü gösteren Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'yı kutsadı.

7. EPİSKOPOS 'EBEDH-MSIHA (190-225) 'Ebedh-Mšiha Erbil yerlisiydi, çocukluğundan beri orada yaşamıştı ve uzun süre Antakya, ardından Şam'da kalmıştı; gerçek dini orada kucaklamıştı. Ülkesine döndü ve kendisini Kilise'nin ve halkın rahiplerinin hizmetine adadı. O da selefleri gibi büyük bir azim gösterdi ve Hristiyan halkın dertlerine, sıkıntılarına ve düzensizliklerine karşı aşırı bir titizlik uyguladı. Episkoposluğu boyunca barış ve güvenlik hüküm sürdü; bu sayede kiliseler çoğaldı ve manastırlar büyüdü ; her ağızdan şükran sözleri duyuluyordu.

Sayfa 104-105

O dönemde Romalılar arasında ünlü olan ilahi bilimlerde, İskenderiyeli Clement. Hakkında eser yazmadığı tek bir kitap bile bulunmazdı. Bu illüstrasyon adamın tarihini ve yazılarını, Kayserili Eusebius'un kilise tarihinde görebilirsin.

'Ebedh-Mšiha, otuz beş yıl gibi uzun bir süre boyunca episkoposluk makamında kaldıktan sonra cennetteki kardeşlerine katıldı.

8. EPİSKOPOS HIRAN (225-258) 'Ebedh-Mšiha'dan sonra, Bêth-Aramayé ülkesinden olan mübarek Hiran ortaya çıktı. Episkoposluğunun başlangıcında her yerde terör ve savaşlar vardı. Güneş tutuldu ve ışığını bizden esirgemeyi reddetti; bu, halkı çileden çıkararak Rab'bin gazabının bir işaretiydi. Zira onun zamanında Romalılar ile Partlar ve sonuncuların kralı Artaban arasında çok sayıda savaş oldu; Romalıların ülkesine girdi ve Bêth-Aramayé'nin birçok şehrini yaktı. Erbil kralı Sahrat, ona (Artaban'a) katılmıştı. Romalıların kralı Macrin bunu duyunca korkunç bir orduyla onun üzerine yürüdü. Aralarındaki mücadele uzun sürdü; fakat sonunda iki prens, sebepsiz yere insan kanı dökmek için anlaştilar ve her iki taraf da kendi ülkesine döndü.

Partlar o zamanlar kendilerini çok güçlü, kudretli ve gururlu hissediyorlardı; sadece katliam soluyorlardı; fakat peygamberi aracılığıyla şöyle diyen Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā): "Kartal gibi yükselsen de, yuvanı yıldızların arasına kursan da, seni oradan aşağı indireceğim" (Obadiah I, 4), onları dizginledi ve düşüşlerini hazırladı. Eski zamanlarda Persler, Partları tahttan indirmeyi arzuluyorlardı ve birkaç kez güçlerini savaşta denemişlerdi; ancak püskürtülmüşlerdi, Partlara karşı koyamıyorlardı. Bununla birlikte, çok sayıdaki savaş ve muharebeleri nedeniyle zayıflamışlardı. Persler ve Medler bunu anlayınca, Adiabene kralı Šabrat, Domitiana'da Kerkh-Sloukh kralı ile birleştiler ve baharda Partlara karşı büyük bir savaşa giriştiler. Partlar mağlup edildi ve krallıkları sonsuza dek sona erdi. Daha başlangıçta Persler Mezopotamya üzerine atıldılar, ardından Bêth-Aramayé, daha sonra Bêth-Zahdaï ve Arzoun üzerine yürüdüler. Bir yıl içinde tüm bu ülkeleri ele geçirdiler ve Partların tüm faaliyetleri hiçbir işe yaramadı; zira günleri gelmiş ve saatleri çalmıştı. Sonunda, yüksek dağlara tamamen kaçtilar ve topraklarını, tüm ülkelerini ve şehirlerde (Seleucia-Ctesiphon) saklanan tüm zenginliklerini Perslere bıraktılar. Artaban'ın Arsak adındaki genç oğlu, Ctesiphon'da Persler tarafından acımasızca öldürüldü ve fatihler oraya yerleşip orayı başkentleri yaptılar. Part krallığının sonunu gören gün, bir Çarşamba günüydü, Nissan ayının yirmi yedinci günüydü, yıl Yunanlılar krallığının beş yüz otuz beşinci yılı.

Sayfa 106-107

Perslerin hükümdarlığının başlangıcında, kendilerini geliştirebilen ve yayılan Hristiyanlar için barış vardı.

Tüm bu şeyler Episkopos Hiran'ın günlerinde gerçekleşti; ancak o, sıkıntılar karşısında daha da sertleşiyor ve Rabbimiz İsa Mesih tarafından üzerine dökülen lütuf sayesinde her geçen gün daha da cesaretleniyordu. Şunu bil ki sevgili Pinhès, Doğu'nun tamamının Persler tarafından fethedildiği bu yılda, Batı'daki tüm ülkelerde olduğu kadar Doğu'da da çok sayıda Hristiyan vardı. Fakat Batı'da zulümler asla durmuyor ve her gün oralardaki halka açık meydanlarda Hristiyanların kanı nehirler gibi akıyordu; barış ise orada mevcut değildi. Bizim buralarda ise bunların hiçbirinden eser yoktu; krallar her günkü savaşlardan bıkmış ve yıpranmıştı ve o acımasız zulümler henüz bize karşı yükselmemişti. İşte bu sayede İncil'in haberi, asmalarını denize kadar uzatmayı ve sürgünlerini nehirlere kadar ulaştırmayı başardı (Mezmurlar LXXX, 12). (Hiran'ın) yirmiden fazla episkoposu vardı: Bêth-Zahdaï'de,

Karkha de Bêth-Slokh'ta, Kaškar'da, Bêth-Laphat'ta, Hormizd-Ardašir'de, Prath-Maisan'da, Hanitha'da, Herbath-Gelal'de, Arzoun'da, Bêth-Niktor'da, Šabr-Kard'da, Bêth-Meskênê'de, Holuan'da, Bêth-Ketrayé'de ve Bêth-Hezzayé'de (2).

Bêth-Dailoumayé'de, Šigar'da ve daha başka birçok şehirde. Nisibe ve diğer şehirlerin henüz bir episkoposu yoktu, çünkü paganlardan korkuyorlardı. Ancak Arsaklı-Part krallığı sona erdiğinde, (bu şehirlerdeki) Hristiyanlar kendi yerlerine bir episkopos talep ettiler; bunu daha sonra Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın yardımıyla anlatacağız.

O dönemde her türden ilim dalında şöhret kazanan kişiler vardı; Kutsal Ruh'un, söylenmesi gereken her şeyi ağzına koyduğu söylenen hayranlık uyandırıcı ve ilahi doktor Origen ve onun emri altında art arda yedi noterin yazım yaptığı aktarılan Eusebius gibi Persler Doğu'nun efendileri olduklarında, Hristiyanlar kılıçtan geçirilerek kurban edileceklerinden korktular.

Sayfa 108-109

Çünkü (Persler) Doğu'nun tüm krallarını yenmiş ve onların yerine kendilerine bağlı valileri ve marzbanları atamışlardı. Perslerin ilk kralı Ardašir, ülkemize Adorzahad adında bir vali gönderdi. Ancak Kilisesi'ni gözetleyen Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā, dalgaların ve fırtınaların onu yutmasına izin vermedi ve ona mutlu bir kader hazırladı. Kral Ardašir, tanrıların onuruna yeni ateş tapınaklarının (pyrées) inşa edilmesini ve evrenin büyük tanrısı olan Güneş'e özel ibadetlerle saygı gösterilmesini emretti. Kendisi, ilk olarak "Kralların Kralı ve Tanrı" unvanını aldı; öyle ki adaletsizliğine küfür de ekleyerek tanrılara ait onuru kendisi için talep etmek istedi. Birçok yabancı inancı Güneş ve ateş ibadetine girmeye ve onunla birleşmeye zorladı. Fakat Episkopos Hiran, halkını her türlü kötülükten ve Şeytan'ın tuzaklarından korumaya gayret etti. Gerçek bir çoban gibi halkı için ruhunu feda ediyordu. Bu azmi sayesinde, eski düşman tarafından köleleştirilmiş birçok ruhu Mesih'in sürüsüne dahil edebildi. Manevi yeteneğini uzun yıllar meyve verdirildikten sonra, bana öyle geliyor ki otuz üç yılın ardından, aşırı yaşlılık içinde öldü; işte adil hakim on vereceği zafer tacı böyle hazırlanıyor.

9. EPİSKOPOS SAHL OUPHA (258-273) Hiran'dan sonra, azizler arasında seçkin, gayretli ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) korkusu içinde çok aktif olan Sahloupha ortaya çıktı. Bu ruhani peder de Bêth-Aramayé'liydi. Gençliğinden itibaren gerçek din konusunda eğitilmişti; görünür ve görünmez düşmanlarına karşı onu üstün kılmaya başladı. O dönemde Romalılar arasında, Hristiyan müritlere karşı büyük bir zulüm gerçekleşmişti. Zalim Maximin, onları yok etmek ve yeryüzünden silmek için en küçük bir fırsatı bile ihmal etmiyordu. Bu zulüm sırasında gökyüzü, bu üzüntü ve keder günlerini azaltması ve onları sevinç günlerine çevirmesi için Yaratıcı'ya yalvaran çok sayıda saf ruhla doldu. Doğu'da ise, daha önce söylediğimiz gibi, her şey barış içinde geçiyordu ve Sahloupha'nın Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) sevgisindeki azmi giderek alevleniyordu; Tellniaba köyü sakinlerini, Rabbimiz'in hizmetkârının sözü aracılığıyla hakikati beyan etmekten hoşnut kaldığı bir mucize ile kutsal Üçleme dinine başlattı.

Köyün ileri gelenlerinden biri olan Nakkiha adındaki bir adam, dizanteri hastalığından ağır bir şekilde muzdaripti. Hastalığı her geçen gün kötüye gidiyordu ve köyünde onu iyileştirecek kimseyi bulamayınca, ailesi onu Erbil şehrine götürdü. Aziz Sahloupha durumdan haberdar olduğunda, mübarek Hananya'nın örneğinde olduğu gibi ilahi bir ilhamla onun yanına gitti. Tüm ailesinin yanında olduğu bir sırada evine ulaştı. Eğer hizmetkârının her dediğini yaparlarsa, onu hastalığından tamamen iyileştireceğine dair onlara söz verdi onlardan isteyecekti; ve onlara ilahi kitaplar aracılığıyla Hristiyan inancını ve bu inancın tüm dünyaya yayılma hızını açıklamaya başladı.

Sayfa 110-111

Onlara, Kudüs'te Yahudiler tarafından çarmıha gerilen bu İsa'nın Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Oğlu olduğunu, O'nun kendi rızasıyla acı çektiğini ve bizi iblislerin esaretinden kurtarmak için bunu yaptığını gösterdi. Onlar, Sahloupha'nın önerisine rıza göstererek, eğer Nakkiha'nın iyileşmesiyle sözünün doğruluğunu onlara kanıtlarsa, inanacaklarına, vaftiz olacaklarına ve kutsal Kilise'nin bağrına gireceklerine söz verdiler. Aziz Sahloupha dua etmeye başladı ve haç işaretiyle bu amansız hastalığı iyileştirdi; çünkü her şey Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā için kolaydır. Tellniaba köyü sakinlerinden çok sayıda kişi Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın sözüne inandı ve vaftiz oldu.

Bu sırada Perslerin kralı Ardaşir öldü ve yerine Sapor geçti. Bu sonuncusu pek de dayanıklı olmayan bir karakterdeydi. Hükümdarlığının daha ilk yılında Harezmliler ve Medlerle bir savaş yaptı; onları dağlarda ve dar geçitlerde kanlı bir savaşta mağlup etti. **Oradan devam ederek Gelyanları, Deylemlileri ve son denizin yakınındaki uzak dağlarda yaşayan Gürgenlileri** 1 boyunduruğu altına aldı.

1 Gürgenliler (Gorganayé / جرجان): Metinde Hazar Denizi'nin ("son deniz") güneydoğu kıyılarında ve uzak dağlarda yaşadığı belirtilen bu halk, antik Gorgan (Cürcan) bölgesinin sakinleridir. İslam tarihçisi El-Mesudi, Murûc ez-Zeheb adlı eserinde bu bölgeyi ve Hazar Denizi çevresini betimlerken, bölgenin Türk toplulukları (özellikle Oğuzlar/Guzlar) ile olan temas noktalarına dikkat çeker. Mesudi'ye göre bu coğrafya, Türk kavimlerinin Pers-Sasani sınırlarına ulaştığı ve zaman zaman çatıştığı bir tampon bölgedir. Bazı tarihsel yorumlarda, bu bölgede yaşayan ve Sasanilere karşı direnç gösteren toplulukların etnik kökeni ile Oğuz Türklerinin erken dönem yayılımı arasında bağlantı kurulur. Metindeki "Gorganayé" ifadesi coğrafi bir tanımlama olsa da, Mesudi'nin aktardığı üzere bu hat, Oğuz Türklerinin batıya ve güneye doğru süzülmesi için ana koridorlardan biridir.

Her biri ondan korkuyla sarsılıyordu. Birkaç kez Romalılarla savaşmak zorunda kaldı. O sırada Sapor'un ordularında, Adiabene'ye geldiğinde orada birçok Hristiyan köyü olduğunu gören Ganzkan adında zengin bir Hristiyan vardı; Sahloupha'ya, orada (Ctesiphon'da) toplanmaya başlayan küçük kardeş grubunu ziyaret etmesi için Ctesiphon'a gitmesi için yalvardı. Sahloupha oraya gitmekten çekiniyordu; fakat Ganzkan onu teselli edip yatıştırdı; o da Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'sına güvenerek yola çıktı ve yanına iki diyalon ile dizanteri hastalığından iyileştirdiği Nakkiha'yı da aldı. Fakat yoldayken İsmaililer onlarla karşılaştı ve onları alıp götürdüler; ancak dört ay sonra kaçmayı başarabildiler. Ardından zengin Ctesiphon şehrine girdiler, orada bulunan tüm kardeşleri topladılar ve onları cesaretlendirdiler. Sahloupha o zaman oradaki bir adama ellerini koydu (onu takdis etti) ve onu rahip olarak atadı. Kral Sapor'un Ctesiphon'a dönüşünden itibaren orada iki yıl kaldı.

Sayfa 112-113

Birkaç diyakon (Erbil'den) onu aramaya gittiler ve onu büyük bir törenle Erbil'e geri getirdiler. Hristiyan Seleucia ve Ctesiphon'dan gelen kardeşler ona gözyaşlarıyla eşlik ettiler ve yüreklerini bir hüznün kapladı. Onlar, Rabbimiz'in göğe yükselişini izleyen havarilere benziyorlardı. Kendi ülkesine vardığında birçok işi yoluna koydu ve birçok diyakon ile rahibe el koydu (onları kutsadı). Güvenilir adamlardan öğrendiğimize göre, Bêth-Zabdaî episkoposu Šoubhal-išo' da onu görmeye geldi ve bir yıl boyunca büyük bir samimiyet içinde birlikte kaldılar. İki birlikte Herbath-Gelal'e ve Rassonin'e gittiler ve buralarda bir episkoposu takdis ettiler. Oradan, başka bölgelerden toplanmış birçok Hristiyanı gördükleri Šahr-Kard'a geçtiler; episkoposları kısa bir süre önce öldüğü için onlara bir rahip atanmasını emrettiler. Ardından ikisi de Erbil'e döndü ve orada birbirlerinden ayrıldılar. Šoubhal-išo', Hristiyanların büyük sayısına ve kiliselerin içinde yürüdüğü bu güzel düzene hayran kalarak kendi ülkesine doğru yola çıktı.

Adiabene hiparşisinin görkemini, onun dini kurallarını ve havarisel yasalarını yücelterek bu düzene uymaya başladı.

Birkaç yıl sonra, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bu yorulmak bilmez işçisi Sahloupha tükendi ve ruhunu Mesih'e teslim etti; kurtarıcısı, onu dünyanın acılarından kurtarıp sevinçler diyarına kabul etti. Noh adına inşa edilmiş olan o küçük kiliseye, kendisinden önce bu yüce görevi yürüten selefinin yanına gömüldü. O, on beş yıl boyunca Adiabene'nin bu saygın makamını yönetmişti.

10. EPİSKOPOS AHADABUHI (273-291) Ondan sonra, Erbil şehrinde bir rahibin (pagan / Hristiyan olmayan ܐܗܕܒܘܗܝ Hanpē) oğlu olan, çalışkan ve gayretli Ahadabuhi yükseldi. Anlatıldığına göre, babasının kendisinden başka dört oğlu daha vardı ve dördü de rahipti. Anneleri mecusilerin (mâges) soyundandı ve oğullarından biriyle yasak bir ilişkisi olmuştu; bu birleşmeden doğan çocuğa Ahadabuhi (yani 'kardeşinin kardeşinin oğlu') adı verilmişti. O, annesiyle ilişki kuran kardeşinin kardeşiydi. Çocukluğunda bir mecusiydi; daha sonra Romalılara karşı yapılan savaş nedeniyle ülkesinden ayrılmıştı. Oradan Ctesiphon'a gitmiş ve orada Hristiyan inancına dönmüştü. Takdis edildiği güne kadar Episkopos Hiran'ın yoldaşı olmuştu. Ardından o da sırası gelince birçok pagan / Hristiyan olmayana (ܐܗܕܒܘܗܝ Hanpē) İncil'i müjdeledi.

Sayfa 114-115

Onun zamanında, Adiabene satrabı Goufrasnasp, Perslerin kralı III. Warharan'a (1) karşı isyan etti. Dağda, kendisini düşmanların saldırısından koruyacak yüksek bir kale inşa ettirdi. Yanına yetenekli okçulardan oluşan birçok adam aldı; nesilden nesile aktarılan geleneğe göre bu sayı beş yüz altmış kadardı. Bunlar her gün dışarı çıkar, elli ya da altmış kişilik gruplar halinde yollarda pusu kurar, şehirleri ve köyleri yağmalarlardı. Akınları yüzünden şehirler ve köyler arasındaki seyahatler durdu. Adiabene sakinlerinin birçoğu evlerini terk ederek başka ülkelere gittiler ve zengin köyler ıssız birer çöle dönüştü. İnsanlar, hırsızların korkusuyla tarlalarını bile ekemiyor, evlerinden dışarı bile çıkamıyorlardı.

Bu acı durum karşısında halkın ileri gelenleri, meseleyi Kralların Kralı Warharan'a sunmak üzere ortak bir kararla Şehirler'e (Seleucia-Ctesiphon) gittiler. Warharan onların ricasını dinledi ve Goufrasnasp'ın kalesini yıkıp yerle bir etmek için çok

sayıda birlik gönderdi. Ancak Goufrasnasp'ın attığı sayısız ok yüzünden kaleye yaklaşamadılar ve büyük bir çaresizliğe düştüler. İki ay boyunca hiçbir şey yapmadan yorgun düştükten sonra durumu, Zarhasp adındaki yetenekli ve tecrübeli bir generale bildirdiler. O da kaleyi ele geçiremedi; çünkü kale çok yüksekti ve kaleyi savunan askerler çok cesur ve mahir okçulardı; düşmanın yakından, hatta uzaktan bile yaklaşmasına izin vermiyorlardı.

Zarhasp o zaman hileye başvurdu ve Goufrasnasp'ı bir tuzağa düşürmeyi planladı. Ona oğlunu zengin ve değerli hediyelerle göndererek şunları söyledi: «Kralların Kralı, senin gösterdiğin cesareti duyduğundan beri dostluğunu kazanmak istiyor ve seni tüm krallığın genel valisi yapmak istiyor. Bu yüzden gel, yanımızda hiçbir asker olmadan seninle baş başa konuşayım. Bu savaşa son ver ve bir yerde silahsız ve tek başına benimle buluş». Goufrasnasp generale inandı; o da barış yapmayı arzuluyor ve savaştan yorulmuştu; askerleriyle birlikte aşağı indi. Kuleden uzaktaki bir yere gitti ve Zarhasp'ı görüşmeye davet etti. Oysa Zarhasp, yanlarına yakın bir yere birçok cesur askeri pusuya yerleştirmişti ve Goufrasnasp'ı yakalamak için üzerlerine çullanacakları anı bekliyorlardı. Goufrasnasp bu hileye kurban gitti; yakalandı ve kulesi yerle bir edildi; kendisi ise Şehirler'e, Kralların Kralı Warharan'ın huzuruna götürüldü. Warharan buna çok sevindi ve emretti ki Goufrasnasp'ın derisinin yüzülmesini ve derisinin kraliyet sarayına (Ctesiphon) asılmasını emretti; öyle ki onu gören herkes dehşete düşsün ve Kralların Kralı'nın kendisine boyun eğmeyenlerden nasıl korkunç bir intikam aldığını ve adaleti nasıl sağladığını öğrensün.

Sayfa 116-117

Mübarek Ahadabuhi, tüm bu sertliği ve vahşeti görünce ruhunun sarsılmasına veya cesaretinin kırılmasına izin vermedi. Mesih'in müritlerine yakışır şekilde, büyük bir sabır ve hayırseverlikle öğütler vererek, hataları kınayarak ve tehdit ederek kendi büyük hiparşisinde (piskoposluk bölgesinde) faaliyetlerine başladı. Bir gün Ctesiphonlu Hristiyanlar tarafından gönderilen elçiler onu bulmaya geldiler ve kendisinden önce gelen Sahloupha'nın yaptığı gibi, onlara doğru ahlak yolunu öğretmesi, onları eğitmesi, cesaretlendirmesi ve teselli etmesi için yanlarına gelmesini rica ettiler. Aralarında, onlara el koyması (kutsaması) için seçtikleri, Tanrı'dan korkan beş sadık ve dindar adam da vardı. Servetini artırmaktan başka bir şey düşünmeyen aktif ve çalışkan bir tüccara benzeyen Ahadabuhi, onların talebine razı oldu ve bu adamlara ellerini koydu (onları takdis etti). Ayrıca, elçilere Şehirler'e kadar eşlik etti; yanına Herbath-Gelal episkoposu Ikha-išo' ve Bêth-Zabdaï episkoposu Şabtha'yı da aldı.

Orada (Ctesiphon'da) bir yıl boyunca kaldılar; geleneğin aktardığına göre, yanlış olanı düzelterek ve dürüst olmayanı yola getirerek hizmet ettiler.

Bir gün Şabtha, kalabalığın ortasında ayağa kalkarak halka vaaz verdi ve sadece bedeni öldürebilenlerden değil, hem ruhu hem de bedeni cehennem ateşine atabilen (Matta X, 28) O'ndan korkmaları gerektiğini kanıtladı. Bu konuda çok sert bir şekilde konuştu ve gösterdi ki; yeryüzü krallarının zaferi kibir, iddia, kötülük, azap, acı ve ölümden başka bir şey değilken, Rabbimiz'in zaferi gerçek bir zaferdir. Kibir: çünkü krallar sadece beden üzerinde zafer kazandıklarında, tam da bu sebeple ölçüsüzce

kibirli ve küstah olurlar. Ölümlü doğalarını unuturlar ve kendilerini tanrılar sanırlar; böylece günahlarını sonsuza dek artırır ve ödülleri hiç sönmeyecek olan ateş olacaktır. Kötülük: çünkü zaferlerinin ortasında, sanki savaş hiç olmamış gibi, katlandıkları yorgunlukları anlatabilirler. Çatışma gerçekleşmeden önce savaşın sonucu hakkında endişelenmekten geri durmazlar: yenecekler mi yoksa yenilecekler mi? Ve bu uğurda uykusuz kaç gece geçirirler! Ölüm: çünkü kaçınılmaz olarak her iki kampta da ölümler olacaktır ve bu durum ebeveynler ile yakınlar için acılara neden olur; çocukları kılıç darbeleriyle ikiye biçilen annelerin gözlerinden yaşlar akıtır ve çok sevilen oğulların yanları demir mızraklarla delinir. Mesih'in zaferi ise aksine, tüm insanlık için, hatta düşmanları olan paganlar / Hristiyan olmayanlar (ܠܥܗܢܗܢ Hanpē) için bile bir sevinç kaynağı olmuştur Yahudiler.

Sayfa 118-119

Şabtha vaazının tam ortasında, orada bulunan Hristiyan olmayanlardan (ܠܥܗܢܗܢ Hanpē) biri ayağa kalktı ve durumu kralın bir bakanına bildirdi. Hristiyan halkın, Kralların Kralı'nın (Pers Kralı) ateşle işkence gördüğünü ve eziyet çektiğini, onun zaferinin bir zafer değil, bir isyan ve haksızlık olduğunu öğrettiğini söyledi. Hristiyanlar bu haberi duyunca büyük bir üzüntüye kapıldılar ve evlerine kapandılar; bazıları ise çöle kaçtı. Episkopos Şabtha aynı gece yola çıktı ve nereye gittiğini tam olarak bilmeden ilerledi. Korkudan kendini gösteremiyor, yakalanıp cezalandırılmaktan çekiniyordu. İki yıl boyunca bu durumda kaldı. Hristiyanlar, Radgan adındaki bir bakana hediyeler sundular ve yalancı ve kışkırtıcı adamların kralın öfkesini haksız yere onlara karşı alevlendirdiğini söyleyerek bu öfkeyi dindirmesini istediler. Tanrı (ܠܥܗܢܗܢ Alāhā), Radgan'ın yüreğini öyle bir yönlendirdi ki, o bu meseleyi halletti ve bu büyük öfkeyi yatıştırdı. Böylece, her şeyin Rabbi olan Tanrı (ܠܥܗܢܗܢ Alāhā) sayesinde, fırtınanın ardından sükûnet, zulmün ardından barış geldi. Demir demire karşı sürtünerek (1) haksızlığı yok etti; kardeşlerin öldürülmesinin asıl sebebi henüz gerçekleşmemişti. Ahadabuhi, bu sıkıntı ve dehşet dolu zaman boyunca görevini bırakmadı; müminleri yaşayan Tanrı (ܠܥܗܢܗܢ Alāhā)'ya, kurtarıcılarına güvenmeye çağırarak onları teselli etmekten vazgeçmedi. Bu barışın sadece onun duaları sayesinde sağlandığını kimse inkar edemez. Onu hayranlıkla izlemeyen, diz çöküp pişman bir yürekle dua ederken ona bakmayan kim olabilir! Zira Tanrı (ܠܥܗܢܗܢ Alāhā) pişman bir yüreği asla hor görmez (Mezmurlar LI, 19). Ctesiphon sakinleri, her zaman aralarında kalacak bir episkoposu kendileri için takdis etmesini ondan istediler. "Aramızda çok sayıda Hristiyan var" dediler, "ve efendilerimiz olan episkoposlar bizden uzaktalar; ihtiyaçlarımızı karşılamak ve bizi adaletin, ruhsallığın ve bedenselliğin yollarında yönlendirmek için yanımıza gelemiyorlar." Ahadabuhi onların bu talebini memnuniyetle kabul etti ve Susa episkoposu Hai-be'el'i bu konuda bilgilendirdi. İki ortak bir kararla, çok bilgili ve bilge bir adam olan Aramlı Papa'yı seçtiler; Papa daha sonra kendi ülkesine döndü. Ahadabuhi, Tanrı (ܠܥܗܢܗܢ Alāhā)'nın lütfunun etkinliğine ve O'nun, gözlerini üzerinden hiç ayırmadığı Kilise'si üzerindeki takdirine hayran kaldı; zira Kilise, Rab'be, O'nun çarmıh üzerinde akıttığı kanıyla nişanlanmıştır çarmıhın.

Sayfa 120-121

Ahadabuhi Erbil'e vardığında, tüm Hristiyanlar, birçok mecusî ve Hristiyan olmayan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) onu karşılamaya çıktı; ahlakının dürüstlüğü, dilinin tatlılığı ve karakterinin yumuşaklığı nedeniyle ona görkemli bir karşılama töreni yaptılar. Birçok hayırlı işin ardından, on sekiz yıllık bir episkoposluk döneminden sonra, ruhunu yaratıcısı olan Tanrı (ܠܗܐܘܗܐ Alāhā)'nın ellerine mutlulukla teslim etti.

11. EPİSKOPOS SRI'A (291-317) Ahadabuhi'den sonra, Rab'bin halkının yönetimine yorulmak bilmez, gayretli bir işçi ve dürüst bir rahip olan Sri'a yükseldi. Erbil kökenliydi ve Hristiyan bir aileden geliyordu; Mesih'i seviyordu. Çocukluğundan beri kiliseye giderdi ve ilahi hizmete tutkuyla bağlıydı. O da sırası gelince Şeytan'ın müritlerine karşı büyük bir mücadele verdi. Onun zamanında, yaklaşık üç yüz yıl boyunca zulüm gören, sarsılan ve temellerinden sarsılmak istenen Tanrı (ܠܗܐܘܗܐ Alāhā) Kilisesi lehine, ey Tanrı (ܠܗܐܘܗܐ Alāhā) aşığı Pinhès, büyük bir zafer kazanıldı! Kilise, muzaffer kral Konstantin aracılığıyla düşmanlarına karşı barış ve zafer elde etti.

Onun (Konstantin) zamanından kısa bir süre önce, adaletsiz kral Diokletian, Hristiyanlık adını yeryüzünden tamamen silmek istedi; bu, gece gündüz arzuladığı bir şeydi. Kiliselerin yıkılmasını ve tüm müminlerin acımasızca öldürülmesini emretti. Bu acımasız emir yayınlandığında tüm dünyayı nasıl bir dehşet ve titreme kapladı! Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܗܢ Hanpē) Hristiyanları birer birer boğazlamaktan çekinmiyor, hatta onları kitleler halinde yargıçların huzuruna bile çıkarmadan diri diri yakıyorlardı. Bazen bir babanın kendi çocuğunun, bir kardeşin de kendi kardeşinin celladı olduğuna şahit olunuyordu. Doğal şefkatin engeli yıkılmıştı. Romalı krallar kendilerini bu tür suçlara kaptırırken ve onları yutmaya çalışan bir öldürme hırsı içindeyken, halkı yönetmekten aciz hale gelmişlerdi. Pers kralı II. Hormizd, bundan haberdar olunca büyük bir ordu topladı ve Romalıların birçok şehrini yağmaladı. Tanrı (ܠܗܐܘܗܐ Alāhā), tüm bu saygısızlıkların karşısında ayağa kalktı ve Konstantin'in huzurunda tüm düşmanları duman gibi dağıldı ve balmumu gibi eridi (Mezmulur LXVIII, 1, 2). Onları merhametli ve tebaasına adaletle hükmeden hizmetkârı Konstantin'e teslim etti; Tanrı (ܠܗܐܘܗܐ Alāhā) ona parlayan bulutların üzerinde haç işaretini göstermiş ve üzerine şunu yazmıştı: "Bu işaretle fethedeceksin". Konstantin bu haç amblemini aldı ve onu tüm askerlerine verdi. Onun sayesinde isyancı iblislerin askerlerini sinekler gibi kaçırtdı ve bir utanç işareti olan haç; zenginler ve fakirler, soylular ve halk tabakası, bilgeler ve cahiller, herkes için bir zafer işareti haline geldi.

Doğu'da ise, Şehirler'in (Seleucia-Ctesiphon) episkoposu Papa, krallığın diğer episkoposlarının dış işler için kendisine ihtiyaç duyduğunu görünce, tüm episkoposlar üzerinde sanki onların tek lideriymiş gibi bir üstünlük iddiasında bulundu. Şehirler'in rahipleri ve tüm halk buna şiddetle karşı çıktı ve onu görevden almayı düşündüler; başdiyakonu Simon bu yenilikleri reddetti ve Susa'lı Milès, Karkha de Bêth-Slokh'lu Keb-Alāhā ve diğer birçok kişi de ona hak verdi.

Sayfa 122-123

Papa o zaman büyük bir korkuya çünkü Simon'un ebeveynleri krala çok yakındı ve herkes tarafından saygı görüyordu. O zaman Batı episkoposlarına, özellikle de Sa'da adındaki Edessa episkoposuna mektup yazdı. Hepsi razı oldu; çünkü Papa'nın korkulacak bir adam olduğu ve ondan çekinmek için nedenler bulunduğu görüşündeydiler. Onu, Kralların Kralı Konstantin katında destekleyeceklerine söz verdiler. Başkent episkoposunun tüm Doğu episkoposları üzerinde bir üstünlüğe sahip olmasının iyi bir şey olacağını anlamışlardı. Konstantin'e bu konuda kendi adlarına, kralların ve Batı'nın büyüklerinin adlarına bir mektup yazarak dediler ki; tıpkı Batı'da olduğu gibi yani Roma İmparatorluğu'nda olduğu gibi, birçok patrik (Antakya, Roma, İskenderiye ve Konstantinopolis patrikleri) varsa, Doğu'da da, yani Pers İmparatorluğu'nda da en azından bir patrik olmalıdır.

Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), Adem'in hatası vesilesiyle İsraililere Mısır ovalarında özgürlüklerini geri veren Kurtarıcı'nın dünyaya gelmesini buyurmuştu; O, meyvelerin dikenlerin arasından çıkmasını ve çiçeklerin fundalıkların üzerinde açmasını sağlamıştı; O, ilahi inayetiyle her zaman kötülükten iyilik çıkarabilir, O'nun hayranlık uyandırıcı yönetiminde Papa'nın fikri başarılı oldu. Papa, kendisi farkında olmadan, tüm episkoposların ve Doğu topraklarındaki tüm Hristiyanların genel lideri olarak bu şekilde atandı. Tüm (Doğu) episkoposları, Batı tarafından kararlaştırılan bu durumu, Batılı episkoposların iki güçlü düşmanları olan Roma'nın Hristiyan kralları ile Pers'in adaletsiz kralları arasına mektup yazmamaları korkusuyla kabul ettiler. Papa'nın başdiyakonu Simon bu yeniliği kabul etmedi, ancak kralın aracılığıyla ebeveynlerinin yardımıyla onu yok etmeye çalıştı. Fakat Papa kurnazlığa başvurdu ve kralı memnun ederek, kendi ölümünden sonra halefi olarak Simon'u atayacağına söz verdi. Bu dönemde, sınır şehri Nisibis'te Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) korkusu olan dindar bir adam, Jacques tanınıyordu Havariler gibi mucizeler, peygamberler gibi harikalar gerçekleştiriyordu.

Sayfa 124-125

Tıpkı Rabbi gibi tüm geceyi sık sık dua ederek geçirirdi. Onun uyanık kalışları ve oruçları her yerde bilinirdi; gerçekten ilahi bir adam olduğu için ondan sonraki bölümde bahsedeceğiz. Bizim Sri'a'mız da kendi payına Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) sevgisinin ateşiyle yanıyordu. Birçok kez onun tarafından kutsanmak ve onunla sohbet etmek için ona giderlerdi. Sayısız yorgunluktan ve zahmetten sonra Sri'a, Yunanlıların (Greklerin) altı yüz yedi yılında bir Cuma günü öldü ve kilisede büyük bir törenle gömüldü.

12. EPİSKOPOS IOHANNAN (317-346) Sri'a'dan sonra, dindar Meryem'e büyük bir sevgi duyduğu için "Meryem'in Oğlu" olarak adlandırılan uyanık ve gayretli çoban Iohannan yükseldi.

(sayfa 125) Dünyayı canlandıran ve yenileyen Meryem. O da birçok Hristiyan olmayan (ܚܢܦܐ Hanpē) ve Yahudiye İncil'i müjdeledi. Bu yüzden (bu iki millet) ondan ölümcül bir nefretle nefret ettiler (Mezmurlar XXV, 19). Onların kışkırtmalarıyla Erbil'den sürüldü ve onu öldürmek için peşinden askerler gönderildi; ancak o gizlendi ve ilerleyerek tuzaklarından kaçtı. Dağlarda ve köylerde uzun süre dolaştı. Tanrı

(ܐܠܗܐ) Alāhā) sevgisi onda gittikçe arttı ve ilerlemeye devam etti. Birçok kuzuyu Mesih'in ağılına sokmayı başardı.

O dönemde, Hristiyan krallar dünyayı yönetirken ve Kilise işleri gelişirken, Cehennem boynuzunu kaldırdı, kirli ağızını açtı ve Ortodoks inancına aykırı sözler kustu. (Cehennem) Doktrinini yaymak için yalancı bir zanaatkâr, hain, kötü ve adaletsiz Arius'u buldu. Kendi onurunu düşünmeden (Mezmurlar XLIX, 21), Yaratıcı Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Oğlu'nun bizim kurtuluşumuz için (gökten) indiğini söylemenin gereksiz olduğuna inandı. Bu nedenle Mesih'in ilahiyatını inkar etti ve Mesih'in yaratıcı değil, bir yaratılan olduğunu; doğası gereği değil, sadece ismiyle Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın Oğlu olduğunu küstahça iddia etti. Onun yüzünden tüm dünyada büyük bir gürültü koptu ve episkoposlar onu çürütmek için, kral Konstantin'in huzurunda İznik şehrinde, üç yüz on sekiz kişi olarak toplandılar hafızalarda.

Sayfa 126-127

Bu babalar Arius'u ve onun görüşlerine katılan herkesi aforoz ettiler. Mesih'in, yani Oğul'un, özü bakımından Babası ile aynı doğaya sahip olduğunu ve O'nunla eş-özlü (konsübstantiyel) olduğunu tanımladılar.

Aynı dönemde, Perslerin kralı II. Sapor, deniz komşusu olan dağlıları alt etmek için yüksek dağlara sefere çıktı; bu dağlılar bir akın sırasında birçok köyü yerle bir etmişlerdi. Sapor'un zihninde, ilerleyen kısımlarda göreceğimiz gibi, Romalılara ait birçok şehri yağmalama düşüncesi vardı. Herkes, kiliselerin yıkılacağı ve kutsal alanların kirletileceği zamanın yakın olduğunu hissedebiliyordu. Her şeyi daha gerçekleşmeden bilen Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), sessiz kaldı ve bizi O'nun öfkesinin şiddetine terk etti. Yetmiş yıla yakın hüküm süren II. Sapor, Yunanlıların (Greklerin) altı yüz yirmi yılından altı yüz doksan yılına kadar, muzaffer kral Konstantin'in öldüğünü, yeryüzünün onun dehşetiyle dolduğunu ve onun yerine Doğu Roma topraklarının yönetimine oğlu Konstans'ın (Constance) geçtiğini gördü; Konstans'ın engel olamayacağı bir yerden gelerek Hristiyanların topraklarını kolayca ele geçirebileceğine inandı. Bu yüzden sınır şehri olan Nisibis'i kuşatmaya gitti. Oysa bu şehrin nasıl korunduğunu ve nasıl savunulduğunu bilmiyordu. Şehir, dikenler arasındaki bir çiçek gibi, sadece orduların Rabbi, Kralların Kralı'nın koluyla korunuyordu. Ancak zayıf bir kadın olan Judith aracılığıyla Holofernes'i (Eliphana) ezen ve askerlerini dağıtan; dindar bir kadın olan Ester'in dualarıyla gururlu Haman'ı ağaca astıran; Şimşon aracılığıyla binlerce Filistinliyi öldüren o Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā); bu durumda da, şehrin iffetli episkoposu ve seçkin üyesi muzaffer Jacques'in duaları sayesinde kral Sapor'u şehirden uzaklaştırdı.

Kabilelerin bu babası (Jacques), çocuklarının her yere dağılacağını ve kirli iblislerin alay konusu olacağını anladığında, tıpkı Rab'bin seçilmişisi Musa gibi (Mezmurlar CVI, 23) onların önünde durup aracı oldu. Şehrin surlarına çıktı ve Rab'be, halkını Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܐ Hanpē) elinden ve şiddetli ölümden kurtarması ya da kendisini öldürmesi için yalvarmaya başladı. Rab onun duasını kabul etti ve işte, gökyüzünde beliren devasa bir böcek sürüsü Sapor'un ordusunun üzerine çöktü. Bu böcekler atların burun deliklerine girerek onlara eziyet ettiler ve atların gözlerini kararttılar, öyle ki atlar kaçacak yer bulamadılar. Bu körlüğün ortasında, Roma

ordusunun ansızın gelip kendilerine saldıracağından ve bu kargaşa içinde onları kılıçtan geçireceğinden korktular. Bazıları gidip yaşananları Konstans'a bildirdi; o da kuluna lütfettiği bu iyilikten dolayı Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'yı yüceltti ve O'na şükretti.

Sayfa 128-129

Jacques ise o zaman geri döndü tehditler savurarak topraklarındaki Romalıların dinini kökten kazıyacağına yemin etti.

Ülkemizin episkoposu Iohannan, o sırada sürüsünün yanında değildi; ancak Yunanlıların (Greklerin) altı yüz kırk yılında diğer episkoposlarla birlikte Şehirler'e (Seleucia-Ctesiphon) gitmişti; amacı, patriklik makamına sadık ve bilge bir adam seçmektir. Çünkü Seleucia makamı, Papa'nın ölümünden beri yaklaşık iki yıldır patriksiz kalmıştı. Iohannan'ın Şehirler'de iki yıl kaldığı ve ardından Kilise işleri için Bêth-Houzayé'ye gittiği anlatılır. Ülkenin marzbanlarına Hristiyanları öldürmelerini ve kiliselerini yıkmalarını emreden o acımasız emir yayınlandığında o oradaydı. Nisan ayının altısıydı kralın Bêth-Houzayé'de bulunduğu, o kutsal emanetlere saygısızlık eden prensin saltanatının otuz birinci yılında; o prens ki merhametin ne olduğunu bilmezdi. Kılıç, hiçbir acıma belirtisi göstermeden işini yapmaya başladı ve Hristiyan olduğunu söylemeye cesaret eden herkes katledildi.

Erbil episkoposu Iohannan o zaman Bêth-Houzayé'den ayrıldı ve kendisine emanet edilen kuzuların ve koyunların yanına döndü. Fakat ülkesindeki Hristiyanları kurban edecek olan kılıcın kınına girdiğini gördüğünde kalbi sevinçle doldu. Ülkenin marzbanı Paghrasp, Hristiyanları en azından Elul ayına, bağ bozumu ve erzak zamanına kadar öldürmemek için şehrin ileri gelenleriyle anlaşmıştı. Kralın bu zulüm emrini verdiği pişman olduğu ve bunu geri çekmek istediği söyleniyordu; ancak Hristiyan ismine düşman olan Yahudiler ve Maniheistler, rahipleri (mâges) bu fikri engellemeye ikna etmek için çalıştılar. Onlara, Hristiyanların hepsinin Romalıların casusu olduğunu, oradaki kardeşlerine mektuplar yazmadıklarını; aslında hepsinin çok zengin olduğunu ve krallıkta hiçbir şeyin ulaşamayacağı huzurlu bir hayat sürdürdüklerini gösterdiler; oysa Kralların Kralı savaşlar ve çatışmalarla çalkalanan bir hayatın kurbanıydı, onlar (Hristiyanlar) ise barış içinde yaşıyor ve tadını çıkarıyorlardı.

Sayfa 130-131

Rahipler (mâges), iftiralarıyla kralın zihnini değiştirdiler ve kral, Hristiyanların çift kat vergi (baş vergisi) ödemelerini, ayrıca onları öldürmeye yönelik ilk emrini de onaylayarak emretti.

O zamanlar bizler paganların / Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܗܢ Hanpē) ve inançsızların alay konusu olduk. Yahudiler bize gülerken şöyle diyorlardı: «Nerede sizin Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nız? Eğer şimdi kalkıp size yardım etmez ve sizi zulmedenlerinizin elinden kurtarmazsa, Golgota'da çarmıha gerilen Mesih'iniz size demedi mi: 'Zamanın sonuna kadar sizinle birlikteyim'?» Maniheistler de bizi Yahudilerden daha az küçümsemiyor ve bizi halkın döküntüsü olarak görüyorlardı. Çoban vurulmuş ve sürü dağılmıştı. Karanlık vaktiydi ve ışık sönmüştü. Ölümlü ve fani bir varlığın, Yaradan'ın yerine tapılmaya zorlandığı bir zamandı. Çünkü bilge Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā, insanların

hizmeti, kurbanlar ve sunular için ateşi yaratmıştı; ateş, Adem oğullarının ihtiyaçları için, ışık oğullarının kutsal alanlar inşa etmesi için yaratılmıştı. Oysa şimdi iblislerin tapınaklarında ateş kuleleri (pyre) inşa ediliyor, göksel kralın kiliseleri ise karanlık unutuş fırınına atılmaya zorlanıyordu. Ah ne küfür! Ah ne isyan! Ah insanların başkaldırısı!

Bir ağacı yok etmek isteyen insanın önce tohumunu kurutması, sonra köklerini söküp atması gibi; Hristiyan olmayan (ܚܢܦܐ Hanpē) rahipler de çobanları ve liderleri yok etmeyi önerdiler. Böylece Doğu makamında oturan Mar Simon Bar Sabba'è, birçok rahip ve diyakonla birlikte yakalandı ve Karkha de Lêdan'da kralın huzuruna çıkarıldı. Daha sonra birçok sorgulamanın ardından, Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın kalesi ve O'nun yüce çobanının (Simon) yüreği kralın tehditlerinden korkmadı ve bir yaratılan olan güneşe tapmadı. Sapor, sayıları yüz iki olan yoldaşlarını acılara terk etti. Onlardan sonra, Mesih'in bu atletlerini kısa süren bu mücadelelerinde güçlendiren ve cesaretlendiren Simon'un da başını kestiler. Bu olay Büyük Çile'nin (Kutsal Cuma) Cuma günü gerçekleşti. O günden bu yana ve Paskalya'dan sonraki Pazar gününe kadar, kılıç tüm Doğu'da dinlenmedi; Hristiyanların toplu katliamına, koyun sürülerinin mezbahaya götürülmesi gibi devam edildi, üstelik orada hemen öldürülenler sayılmıyordu bile.

Ülkemiz Adiabene'de ise merhametli marzban Paghrasp'ın dikkati sayesinde, anlatılanlara göre hiç kimse kurban edilmedi (sadece isimleri bilinmeyen çok az sayıda kurban olduğu söylenir). Ertesi yıl marzban Paghrasp öldü ve yerine Pirouz-Tamsabour atandı; o zaman bölgemizde kan durmaksızın akmaya başladı. Sakinlerinin kötülüğü ve sapkınlığıyla dolup taşan bu toprağı, Şeytan'ın sahte müritlerini lanetleyen kanla suladı; toprağı her türlü kirden ve lekelenmeden masum bir kan seliyle arındırdı; öyle ki toprak, Golgota'da, acılar ve tarif edilemez ıstıraplar içinde çarmıhında kendisine bağlanan o Ruhsal Damat için gerçekten güzel ve hoş bir eş olsun. O, tüm müritlerine ve onlardan sonra gelen haleflerine ve Kilise'nin tüm çocuklarına şöyle demişti: «Benim yüzümden size küfredildiğinde, zulmedildiğinde ve size karşı yalan yere her türlü kötülük söylendiğinde ne mutlu size size yalan yere her türlü kötülüğü söylediklerinde ne mutlu size; sevinin ve coşun, çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür; zira sizden önceki peygamberlere de böyle zulmettiler" (Matta V, 11-12).

Sayfa 132-133

Sevgili Pinhès, tüm Doğu'da kurban edilen o saf kuzuları burada tek tek saymam benim için çok zordur. Çünkü kasapların bıçağı altında göksel krallığa sunulan dürüst kurbanları ve değerli adakları saymak ve hesaplamak imkansızdır. Senin talebin üzerine sadece bizim şehrimizi ve ülkemizi kanıyla sulayanları hatırlatacağım; öyle ki, bizden önce hangi ilahi adamların geçtiğini bilesin ve onların izinden zorluk çekmeden nasıl yürüyebileceğini anlayasın. Onlar mükemmellik yolunda bizim önderlerimiz ve rehberlerimiz oldular.

Kral Sapor'un saltanatının otuz beşinci yılında, Pirouz-Tamsabour'un emriyle Episkopos Iohannan yakalandı ve beraberinde rahibi Jacques da vardı. Merhamet duygusundan yoksun bu yabancı marzban, onları ilk olarak Bdigar Kulesi'ne kapattı;

orada bir yıl boyunca direndiler. Hristiyan olmayanlar (ܠܦܢܗܢ Hanpē), Mesih'in bu yiğit atletlerine orada sayısız işkence çektirdiler; onlar ise Mesih sevgisi uğruna bir şeyler çekmiş olmaktan mutlu ve sevinçli bir şekilde, her türlü övgünün üzerinde bir sabırla dayandılar. Aynı gün, her yaştan dindar topluluklar kitleler halinde katledildi. Onların arasında Rahip Narsai ile kilisenin diyakonları Hannania ve Rhima da vardı. Ne sorgulamalar, ne de herhangi bir imalı söz Şeytan'a hizmet etmeye yaramadı; hayranlık uyandıran cesaretlerini kırmak için onları şehrin dışına çıkardılar ve canlandırıcıları olan Rableri gibi çarmıha gerdiler. Cesetleri aynı gece çalındı; Hristiyanlar için bu cesetler ve kemikler, Adem'in tüm günahkâr evlatları lehine ilahi lütfun fişkırdığı bir kaynak haline geldi.

O günden yılın sonuna kadar, ülkemizde kılıç kanla sarhoş oldu ve rahipler (mâges) kendilerini doyuramayan kasaplara dönüştüler; tıpkı kudurmuş köpekler gibi, her gün ülkemizin pıhtılaşmış kanlarını yalıyorlardı; bu kanlar sokakları ve şehrin meydanlarını bir bataklık gibi kızıla boyuyordu ve onlar gitgide daha fazla delilik ve öfkeyle doluyorlardı.

Sayfa 134-135

13. EPİSKOPOS ABRAHAM (346-347) Hristiyanlar o dönemde toplandılar ve Rab'bin askeri Iohannan hapisteyken Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) Kilisesi'ni yönetmesi için gizlice Mar Abraham'ı seçtiler. Rahipler (mâges) onu yakalamak için defalarca Abraham'ın peşine düştüler; çünkü Hristiyanların kendilerine yeni bir lider seçtiklerini duymuşlardı ve bu durum onların hoşuna gitmemişti. Ancak Aziz (Abraham) saklandı ve bir ay boyunca sadık bir müminin evinde kalarak yırtıcı kurtların kana susamış dişlerinden kurtuldu. O günlerde kral Bêth Laphat'ta bulunurken, marzban Pirouz-Tamsabour'a bir elçi göndererek en kısa sürede yanına gelmesini emretti. Marzban, Kralların Kralı'nın emrine itaatkâr ve boyun eğmiş görünmek, onun gözüne girmek ve tehditkâr öfkesini dindirmek için yanına Iohannan ve rahibi Jacques'ı da alarak yola çıktı. Bêth Laphat'a vardıklarında onlara güneş tanrısına tapmaları emredildi; ancak onlar Yaradan'ı bırakıp bir yaratılana tapmayı ve bu uğurda inançlarından dönmeyi reddettiler. Bunun üzerine kral, Teşrin-i Sani (Kasım) ayının başında kılıçla başlarının kesilmesini emretti. Onların anısı üzerimizde bir bereket olsun ve duaları bize yardım etsin. Kralın bu arzusunu yerine getirdiğine inanan Pirouz-Tamsabour görevinden alındı ve yerine eskiden bir general olan Adorparé adında başka biri atandı. Zira ülkemizde çok sayıda asker toplanıyordu ve Romalılara karşı büyük bir savaş yapılması planlanıyordu; öyle ki Hristiyanlar bir anda krallıktan ve rahiplikten mahrum kalsınlar. Bu yeni marzban, öncekinden daha şiddetliydi; kana karşı dişlerini gıcırdatıyor ve katliam yapacağına dair yeminler ediyordu. Abraham bu yıkıcı aslanın ülkesine geldiğini duyunca, belki kurtulabilirim ve boş yere canımı vermem umuduyla hemen Telniaha köyüne kaçtı. Ancak marzban onun peşinden birçok adam gönderdi. Onu yakaladıklarında hiç merhamet göstermeden Mesih'i ve Efendisi'ni inkar etmesi için zorladılar; Abraham ise onların tehditleriyle ve aldıkları darbelerle sadece alay etti. Bunun üzerine kaçtığı o köyde, Şebat (Şubat) ayının beşinde başı kesilerek idam edildi.

14. EPİSKOPOS MARAN-ZKHA (347-376) Hristiyanlar yeniden toplandılar ve gizlice rahip Maran-zkha'yı seçtiler. Bunlar yıkım ve çile yıllarıydı; eskiden Hristiyanların sayısı azdı ve yirmi-otuz yılda bir kendilerine bir çoban seçmek için toplanırlardı, oysa şimdi çobanlarının kurtlara yem olmadığı tek bir yıl bile geçmiyordu. Bu durum üzerimize çöken açık bir gazaptı; zira Rab suçlarımızı ve kutsal olanı hiçe sayışımızı cezalandırmaya, isyanımız nedeniyle biricik Oğlu İsa Mesih'in kanının intikamını almaya karar vermişti. O bizi öfkesiyle azarladı ve gazabıyla sarstı (Mezmurlar VI, 2). Maran-zkha o zaman uyanık bir çoban gibi ayağa kalktı ve yaklaşan zulüm korkusuyla sarsılan müminleri teselli ederek cesaretlendirdi. Sönmeye yüz tutmuş olan imanlarını yeniden alevlendirdi kılıcın keskinliği karşısında sarsılmaya başlamışlardı.

Sayfa 136-137

Onların sarsılmak üzere olan ve neredeyse tamamen sönmekte olan uyuyan cesaretlerini yeniden canlandırdı. Sevgili Pinhès, ülkemizde ölenlerin hepsini kim sayabilir ki! Tüm evler tamamen yerle bir edildi; sayılamayacak kadar çok kişi öldü ve işte onların soyları bugün bile hala kayıplarının yasını tutuyor. Kılıç, Yunanlıların (Greklerin) altı yüz altmış iki yılına kadar boyunlarında asılı kaldı.

Aynı yıl içinde, Kral Sapor tüm birliklerini topladı ve Roma şehirlerini kuşatmaya gitti. Çok sayıda insan toplandı ve birçok köy yerle bir edildi. Nisibis'i ele geçiremeyince, Sapor bu şehrin önüne ve tüm Mezopotamya'ya çok sayıda birlik yerleştirdi ve ardından, denizlerin ötesinden gelen barbar halklara karşı kendi ülkesini savunmak için geri döndü.

O dönemde şehirde, tıpkı kadınlar gibi kanaması (hemorajisi) olan, Şarbel tanrıçasının İtilaha adındaki bir rahibi vardı. Bir gün tanrıçanın tapınağında acı içinde feryat ederken, oradan bir adam geçti ve sesini duydu. Orada ölmek üzere olan bir adamın olduğunu sandı ve İtilaha'ya kendisini neyin rahatsız ettiğini, neden inlediğini sordu. Başına geleni öğrendiğinde ona dedi ki: «Hristiyan dininden olan Maran-zkha adındaki bir adamın yanına git; o seni Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kudretiyle iyileştirecektir». İtilaha hemen kalkıp onun yanına gitmek için yola çıktı; henüz Kilise'nin uzağındaiken kanaması durdu ve tamamen iyileşti. Episkoposa yaklaştı, içeri girdi ve onunla birlikte toplanmış olan Mesih'in müritlerini gördü. Onlar ise büyük bir korkuya kapıldılar; çünkü onun Şarbel tanrıçasının rahibi olduğunu biliyorlardı. Onları yatıştırıp kendi diliyle sakinleştirdikten sonra, başına gelen her şeyi onlara anlattı ve onlara nasıl katılacağını sordu; zira o artık Hristiyanların Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'sı tarafından iyileştirilmişti. O zaman herkes Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'yı yüceltti; O ki bu zulüm günlerinde, kendilerini acımasızca katleden bu Hristiyan olmayanların (ܡܢ ܗܢܘܢ Hanpē) lideri ve rahibi üzerinde kendi gücünü göstermekten hoşnut olmuştu. İtilaha birkaç gün onlarla birlikte kaldı; marzbanlar onun kokusunu alıp onu yakalamak ve şiddetli bir ölümle öldürmek istediler. Ancak o, aynı gece kaçtı ve Şahrkat yakınlarındaki Episkopos Habbiba'nın yanına gitti. Orada da rahiplerden (mâges) çekindiği için, Arionlu Mahoza Hristiyanlarının yanına sığındı. Orada imanı konusunda tam bir eğitim aldı ve kısa süre sonra hayatını feda etmeye hazır hale geldi. Orada vaftiz oldu ve ülkesine dönerek, tek bir Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya olan imanı

üç şahsiyet (üçleme) halinde yaymaya başladı. Bu gerçekten şaşırtıcı bir manzaraydı: Başlangıçta Hristiyanları öldürmek isteyen bu ikinci Saul, kendi inancı konusunda eğitilmiş, onun uğruna kanını dökmüş ve bu ilahi lütfun yeni bir işçisi haline gelmişti; o ki Mesih sevgisiyle yanıp tutuşuyor ve haçı müjdeliyordu! Hiçten bir şeyler var eden ve zıt doğaları birleştiren En Yüce Olan'ın gücü işte budur. Birçok kişiyi vaftiz ettikten sonra, ülkenin rahibi (mâge) Şabour-Tamsabour'un huzurunda suçlandı ve rahip onun kendisine getirilmesini emretti. O zaman tüm Hristiyanlar korkuya kapıldılar ve gizlice kaçmaya başladılar. Maran-zkha da oradan ayrılarak yüksek dağlara yöneldi ve kılıcın keskinliği karşısında cesaretleri kırılmaya başlayanların lanetli iblislerin Tanrı (ܠܫܢܐ) Alāhā) Kilisesi'ne karşı kıskırttığı bu korkunç fırtınadan kaçınmalarını sağlıyordu.

Sayfa 138-139

İtilaha da kaçmaya çalıştı ancak sokaklardayken tanındı ve güneşin sapkın hizmetkârına geri getirildi. Bu kişi, imanından dönüp kusmuğuna geri dönen (yani eski inancına dönen) Mêharnarsa adındaki bir Hristiyana, İtilaha'nın sağ kulağını kesmesini emretti. Bu Yahuda (hain), efendisini inkar eder etmez kulağı kesildi, vücudu kötü yaralarla kaplandı ve tüm izleyenler için bir korku nesnesi haline geldi. Böylece Mesih Tanrımız (ܠܫܢܐ) Alāhā), vaftiz karakterini almış olan hizmetkârının intikamını aldı. Ancak iblisin kölesi bu parlayan işaret karşısında sakinleşmedi; aksine kalbi tıpkı Firavun'un kalbi gibi katılaştı ve onun ruhu için ebedi ateş kesinlikle ayrıldı. Tanrı (ܠܫܢܐ) Alāhā)'nın hizmetkârı ise daha sonra zincirlere vurularak hapse atıldı.

Hapiste geçirdiği birkaç günün ardından, yanına teselli ediciler ve acı ortakları geldi; bunların arasında 'Arabayé'deki Matha Kilisesi'nin diyakonu Hafsai de vardı. Bunun sonucunda ikisi, rahiplerin (mâges) şefine götürüldü; onlar inançlarını inkar etmeyince şef, onları kralın yanına Bêth Laphat'a göndermeyi uygun gördü. Ne yeminler, ne işkenceler, ne de vaatler duygularını değiştirebildiği için (Bêth Laphat'ta) başları kesilerek idam edildiler. Cesetleri toprakta kaldı ama ruhları uçup yaratıcılarına yükseldi; orada, yüzyıllar boyu sayılamayacak kadar çok acı çeken şehit kardeşlerinin yanında sevinç ve coşku içindedirler.

Sevgili Pinhès, Rabbimizin şehitlerinin kederli tutku hikayesini anlatarak sözü neden uzatayım? Hiçbir sayı onların miktarını belirleyemez ve hiçbir kalem onların çektiği acıları tarif edemez. Kral Sapor'un hüküm sürdüğü süre boyunca, kardeşlerimizin kanı hiç durmadı, kılıç kınına girmedi ve yıkım hiç ara vermedi. Maran-zkha için ise...

Adiabene'nin Tanınmış Yöneticileri ve Episkoposları:

- M.S. 140 civarı: Rakboukt
- M.S. 189 civarı: Narsaï
- M.S. 225 civarı: Sabrat
- M.S. 230 civarı: Adorzahad
- M.S. 246-273: Goufrasnaşp
- M.S. 345 civarı: Paghrasp
- M.S. 346 civarı: Pirouz-Tamsabour
- M.S. 355 civarı: Adorparé

Sayfa 140-141

Şehitlerin tutkuları dağlarda ve köylerde, tarif edilemez bir korku ve titreme içinde uzun süre dolaştıktan sonra, zulmün yirmi dokuzuncu yılında şehri kuşatan Sapor'dan önce öldü.

...dağlarda ve köylerde uzun süre kalmıştı. Günümüzde bize ulaşan şehitlerin tutku hikayeleri, o dönemde kurban edilen çok sayıda Hristiyan hakkında kesin bilgiler sunmaktadır. Bu Hristiyanlar arasında, şehitlik mertebesine ulaşan birçok dindar erkek ve kadın buluyoruz. Belki de yüzlerce yıl, bu dinin bu kadar hızlı yayılmasını sağlamak için yeterli olabilirdi. Olayların akışıyla, Hristiyanlığın müjdelenmesinin Hristiyanlık dünyasının dışındaki insanlara kadar ulaştığını görmekteyiz. Batılı tarihçilerin sözleri de bu konuda daha az etkileyici değildir; Mezopotamya'da yaşayanların Mesih'e nasıl inandıklarını anlatırlar. Mezopotamya kiliseleri ve onların diğer kiliselerle olan ilişkileri hakkında bilgi verirler. Part ülkesinde, Medya'da, Pers'te ve Geles ülkesindeki Hristiyanlardan bahsedilir. Edessa ve Erbil kiliseleri, çağımızın başlangıcından itibaren çok aktifti; elçilerin işlerinden öğrendiğimize göre, Yahudiler bayramlar için Kudüs'e giderlerdi. Hiçbir şey elçilerin Mesih sevgisiyle Pers topraklarına gidip efendilerinin doktrinini oraya ekmelerine engel olamazdı. Neden yabancı geleneklere sahip bu ülkelere gitmek için denizleri aşmasınlar ki? Üstelik komşu bölgelerdeki insanlar aynı dili konuşuyorlardı ve buralarda çok sayıda Yahudi yaşıyordu.

15. EPİSKOPOS ŠOUBHA-LĪŠO' (376-407) Šoubha-Līšo'nun ebeveynleri aslen Bêth Slokh'un Karka şehrinde; daha sonra Erbil'e gelip yerleştiler. Çocukluğundan itibaren kiliseye sık sık giderdi. Orada erdem basamaklarını derece derece tırmadı ve sonunda tüm Adiabene hiparşisinin evrensel lideri olmaya layık görüldü. Çok güzel bir dış görünüme sahip olduğu ve uzak diyarlardan onu görmeye geldikleri söylenirdi. Episkoposluğunun onuncu yılında, zulüm nedeniyle sayıları azaldığı için rahipleri ve diyakonları takdis etmeye başladı. Birkaç yıl içinde, onu görenleri hayran bırakan o ilkel güzelliğiyle ülkemize geri döndü.

Šoubha-Līšo'nun zamanında, tüm bilgi dallarında parlayan, gerçekten ilahi bir adam olan Müfessir Theodore vardı. O, Rabbimizin doğumu ve acıları hakkındaki ilahi gizemlerin felsefesini ve mantığını ilk kanıtlayan kişiydi ve İsa Mesih'te iki şahsiyetin mevcudiyetine dair gerçek öğretiyi öğretti; o ki daha sonra Ortodoksluk için kanını dökecek olan Mar Nestorius'un ilk öğretmeniydi. Her yerde büyük bir huzur hüküm sürüyordu ve Hristiyanlığın kökleri yabancı halklar arasında derinleşiyor ve güçleniyordu. Mar Šoubha-Līšo', bu ilahi eser için muazzam bir yardımcıydı ve bunu öylesine yürekten benimsedi ki, bazen tüm gece uyumaz, sadece müjdeleme işini düşünürdü.

Sayfa 142-143

Anlatılamaz emekler ve sıkıntılar içinde episkoposluk görevini yürüttükten sonra sayılamayacak kadar çok sıkıntının ardından büyük bir törenle öldü ve gömüldü; müminleri otuz bir yıl boyunca yönetmişti.

16. EPİSKOPOS DANIEL (407-431) Ondan sonra Tahl köyünden, nazik ve mütevazı bir adam olan Daniel yükseldi; babası bir Hristiyan olmayan (ܐܢܢܐ Hanpē), annesi

ise Hristiyan'dı. Kendi zamanında, Maran-zkha'nın zamanında olduğu gibi, birçok Hristiyan olmayanı (ܠܗܢܗܢ Hanpē), aralarında iki rahibin (mâges) de bulunduğu kişileri müjdeledi ve vaftiz etti. Ancak iki kötü kral olan Yezdegerd ve Vahram'ın döneminde, Hristiyanlara karşı yeniden şiddetli bir zulüm baş gösterdi. Bu kişiler toprakları yeniden Hristiyanların kanıyla suladılar ve bu nedenle Pers Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܗܢ Hanpē) ile Romalı Hristiyanlar arasında savaş ateşi alevlendi.

Bu savaş sırasında, her iki taraf da kendi ülkelerinde din işlerinde tam özgürlük tanıma konusunda anlaştilar. Bu şartla birlikte, celladımız olan kılıç dinlenmeye ve kınına girmeye başladı.

Hristiyanlara tanınan bu hafif barış sayesinde, Patrik Mar İshalyahballah tüm episkoposlara bir mektup yazarak onları kilise işlerini görüşmek üzere toplanmaya davet etti. Bundan önce de Mar İshak zamanında toplanmışlardı ve Erbil makamının metropolitenlik statüsüne sahip olmasına ve kendisine birçok başka makamın bağlanmasına karar verilmişti: Bêth Nouhadra, Bêth Bagach, Bêth Dagan, Ramonin, Bêth Bahkart ve Dabarna. Ancak ağır bir hastalık nedeniyle Mar Daniel bu sinoda katılamadı; dört yıl sonra gerçekleşen Mar Dadicho' sinoduna ise katıldı. Oradaki babalar, Ctesiphon patrikliğinin tüm episkoposlar üzerindeki üstünlüğünü onayladılar; bu üstünlük, elçiler üzerindeki Petrus'un üstünlüğüne benziyordu.

Doğu'da barış hüküm sürerken ve doktrinde büyük bir birlik ile kalplerde tarif edilemez bir sevgi hakimken; Batı dünyası sarsılıyor ve ikinci Firavun, Mısırlı İskenderiyeli Cyril'in doktriniyle çalkalanıyordu kralın desteği ve dünyevi gücün yardımıyla gerçeğe karşı savaşan ve gerçek şehit olan Konstantinopolis patriği Mar Nestorius'a zulmeden o kişi (Cyril).

Sayfa 144-145

Mar Daniel bu anlaşmazlığı öğrendiğinde, vaktin geldiğini, Batı'nın karanlığa gömüleceğini ve ışığın Doğu'da görüleceğini önceden haber verdi. Keder ve düşünceler içinde, ömrü boyunca sürüsünü hayat suyuyla doyurduktan sonra, yirmi dört yıllık bir görev süresinin ardından Paskalya Oktavı'nın Pazar günü huzur içinde öldü.

17. EPİSKOPOS RHĪMA (431-450) Bu baba Erbil şehrendendi; İsmailoğulları (Araplar), Adiabene topraklarına akın ettikleri sırada onu kendileriyle birlikte götürmüşlerdi. Bize aktarılan geleneğe göre, on beş yıldan fazla bir süre onların yanında kaldı; sonunda çölde kaçarak kendi ülkesine ulaştı. O zaman, kendisini piskoposluk makamı için seçmiş olan Kutsal Ruh'un lütfu onda tecelli etti. O da Hristiyan olmayanların (ܠܗܢܗܢ Hanpē) din değiştirmesini tüm yüreğiyle benimsedi; köyler ve şehirler için rahipler ve diyakonlar takdis ederek onlara ellerini koydu. Hiparşisinin tüm episkoposlarını topladı ve bir fikir birliğiyle, çöken işleri düzeltmek, düşenleri uzlaştırmak ve doğru yolda yürüyenleri mükemmelleştirmek için onları görevlendirdi.

Doğu'da halkın yönetimi ve dinin korunmasıyla meşgul olunurken; Batı'daki babalar, Efes'teki o büyük kutsallığa aykırı toplantı (sinod) aracılığıyla tüm iyi işleri yerle bir ediyorlardı. O kötülüğün işçisi (Cyril), hayat veren Mesihimiz hakkında büyük bir saygısızlığın ve küstahça bir küfrün onaylanmasını sağladı; öyle ki O'nda bir şahıs ve

bir doğa olduğunu iddia etti; ve Mar Nestorius, toplantıda bizzat bulunmamasına rağmen, diğer birçok episkoposla birlikte bu Mısırlının yalanları nedeniyle haksız yere aforoz edildi ve dışlandı; böylece Doğu ile Batı arasındaki kopuş tamamlanmış oldu. Cyril kendi sapkın görüşlerine ulaştı ve bölünmeyi başarmış olsa da, emeklerinin karşılığı olarak ebedi ateş hazırlanırken huzur içinde dinlenmeye çekildi. Mar Rhīma ise, Vahram'ın on altıncı yılında, sapkınları azarlayarak ve onlara Hristiyan dininin gerçek yolunu göstererek tüm piskoposluk bölgesini dolaşmaya başladı. Rab'bin eviyle ilgili tartışmalar ve çekişmeler o zaman başladı ve Pers krallığında kurulan Ortodoks inancını zayıflatmaya çalıştı. Mar Rhīma, bu manevi eserin ortasında hayatını tamamladı ve Yezdegerd'in on ikinci yılında Efendisi'ne kavuştu.

18. EPİSKOPOS 'ABBOUSTA (450-499) Ondan sonra Mar 'Abbousta yükseldi; bu ruhani baba, Tallpna adındaki bir dağ köyündendi. Çocukluğundan itibaren Nisibis'te ikamet etti; sonrasında Erbil'e geldi. Bu babanın, görev süresinin başından itibaren beş kilise inşa ettirdiği söylenir yönetim.

Sayfa 146-147

Hem müminlerden hem de Hristiyan olmayanlardan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) para topluyor ve herkes onun için ücretsiz çalışıyordu.

Bu sırada, Edessa'da emekleri Ortodoksluğu büyük ölçüde ilerleten Mar Ihiba tanınıyordu. Kötülük işçilerinin müritleri yüzünden ne acılar ve ne zorluklar çektiğini kalem tarif edemez. Ölümüne kadar Edessa okulunda gerçek öğretiyi öğretmekten ve sahteliği yok etmekten vazgeçmedi. Ölümünden sonra, yalanın müritleri bir araya gelerek güçlerini birleştirdiler ve tüm Persli öğrencileri şehirden kovmayı başardılar. Bu öğrenciler kendi ülkelerine döndüler ve Şeytan'ın (yani yenilmişlerin) boyunduruğu altına girmemek için birçok okul kurdular. Nisibis episkoposu Barsauma, yanına ünlü doktor Narsai'yi kabul etti ve o da orada çok sayıda Persliden oluşan büyük bir okul kurdu kardeş topluluğu ki, Kilise için sürekli çocuklar ve şanlı doktorlar yetiştirmekten vazgeçmez. Orada (bu doktor), "Müfessir"ın (Theodore) tüm kitaplarını, ilahi öğretiyi hiçbir şekilde saptırmadan yorumladı. İşittiğime göre, çok sayıda Adiabeneli, layık insanlar haline gelmek için onun yanına gitti. Bu dürüst evlatların arasında, daha sonra Adiabene episkoposu olacak olan Joseph de bulunuyordu; ileride ondan bahsedeceğiz. Tanrı (ܠܗܐ Alāhā) Kilisesi o zaman iki kola ayrıldı: Batılılar tek bir doğaya inandılar ve ilahiyatı kendilerine yakışmayan aşağılamalara maruz bırakarak O'nun doğasından tiksindiler; Doğulular ise tek bir "parsopa" (şahıs) içinde iki doğayı ikrar ettiler.

Mesih'in dinini yaymak ve müminlerin kalplerinde şehitlik sevgisinin ateşini yakmak amacıyla Mar 'Abbousta, Karka de Bêth Slokh episkoposu Jean ile anlaştı. Amaçları, Bêth Garmaî episkoposlarının her yıl bir araya gelmesini ve Yezdegerd zamanında Mesih sevgisi uğruna zaferle kanlarını döken tüm şehitlerin anısını neşeyle kutlamalarını sağlamaktı.

Bu yılın Ağustos ayında, Pers kralı Pirouz, Hunlara karşı savaşa giderken öldü. Bu kral, her ne kadar pagan olsa da, hayatı boyunca Hristiyanlara yardım etmiş, Nisibisli Barsauma'nın tavsiyelerine göre hareket etmiş ve her zaman Kralların Kralı Walaş'ın

ikinci yılında, katolikos Akak, genel adet uyarınca Doğu'nun tüm episkoposlarını bir sinodda topladı.

Sayfa 148-149

Mar 'Abbousta, kendisini vuran çok ciddi bir hastalık nedeniyle bu sinoda katılmadı; ancak Rab'bin lütfuyla, aziz anılı Rahib Mšīha-Rahmeh'in duaları sayesinde iyileşti. Bugün hala var olan Erbil Kilisesi'nin inşasını yeniledi ve onu her türlü süslemeyle öyle güzelleştirdi ki, onu gören herkes hayranlık içinde kalıyor ve üzerine bolca dökülen lütuflar için Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'yı yüceltiyor.

Kral Zamasp'ın ikinci yılında, Mar Babai Doğu makamının yönetimini devraldığına, tüm bölgelerin yasalarının yeniden düzenlenip birleştirildiği onuncu sinod gerçekleşti. Ve çünkü Mar 'Abbousta yaşlanmış ve bitkin düşmüştü, bizzat gidemedi ancak yerine rahibi Joseph'i ve noteri Sidora'yı gönderdi. Orada, episkoposların toplantısının genel adete uygun olarak her dört yılda bir yapılması kararlaştırıldı. Bu sinodu takip eden yıl, Mar 'Abbousta saygıdeğer bir yaşlılık içinde öldü ve müminler uzun süre onun yasını tuttular. Ölümünden önce bir kadın, şiddetli bir ateşi olan oğlunu, haçın gücüyle iyileştirmesi için Mesih'in azizinin yanına getirmeye hazırlanıyordu. Ancak çocuk yukarı kaldırılırken, annesinin kucağından düştü ve evin üst kısmından aşağı yuvarlanarak zemin katına düştü ve orada anında öldü.

Sayfa 150-151

Annesi aşağı inip çocuğun öldüğünü görünce, acısının şiddetinden aklını yitirecek gibi oldu. Hizmetkârı 'Abbousta'nın duaları aracılığıyla Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın çocuğu diriltmesi için dua etmeye başladı. Henüz duasını bitirmemişti ki çocuk neşeyle ve canlı bir şekilde ayağa kalktı. Kadın Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'yı yüceltti ve bu mucizeyi her yerde duyurdu. Hizmetkârı 'Abbousta'ya bahsettiği tüm iyilikler, mucizeler ve harikalar için Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya şükretmekten hiç vazgeçmediler.

19. EPİSKOPOS JOSEPH (499-511) Bu peder Teldarra köyündendi. Yirmi bir yaşına geldiğinde Nisibis okuluna gitti ve orada doktor Mar Narsai'nin yanında tüm kutsal kitapları ve Mar Theodore'un gerçek öğretisini öğrendi. Çocukluğundan itibaren, kendisini yeni bir adam yapacak olan ilahi lütfun işaretlerini gösterdi. Orada (Nisibis'te) yedi yıl kaldı, bu ruhani sütü emdi ve Ortodoksluğun bu tatlı sularıyla beslendi.

Bu sırada Persler ve Romalılar arasında büyük bir savaş patlak verdi. Kawad imparatorluğu ikinci kez ele geçirir geçirmez, büyük bir orduyla Romalıların topraklarına doğru ilerledi. Romalıların kralı o zamanlar Anastase olarak adlandırılıyordu. Persler Romalılardan birçok yer aldılar: Amed ve Reš'aina. Amaçları Hristiyanlara karşı yeni bir zulüm başlatmaktı; ancak savaş onlara karşı değil... (sayfa 151) Perslerin aleyhine döndü ve Hunların büyük saldırısına karşı kendi topraklarını korumak için geri dönmek zorunda kaldılar; zira Hunlar ülkelerine akın etmeye başlamışlardı. Doktor Mar Narsai bu sırada öldü, o sırada askerler Nisibis'teydi. Onun yerine, Marga topraklarındaki Kuzbu'dan gelen Elisée yükseldi. O, ustasının izinden gitti ve yazılarıyla, onları okuyan ve ilahi bilgeliğin parlaklığına gerçekten hayran kalan herkes için Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi'ni aydınlattı.

O dönemde episkopos Mar Joseph, sadece Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā için çalışarak ve O'nu tüm ruhuyla, tüm gücüyle severek sakin bir hayat sürmek ve münzevi olmak amacıyla dağa gitme fikrine kapıldı. Bu nedenle tüm rahiplerini ve diyakonlarını topladı ve onlara niyetini açıkladı. Onlar, bu ayrılıktan dolayı acı içinde ağlamaya başladılar ve onu bu fikirden vazgeçirmek için, halkın iyiliği ve Kilise'nin inşası adına ellerinden geleni yaptılar. Hiçbiri başarılı olamayınca, tüm hiparşide büyük bir gürültü koptu. Gök hazinesinin anahtarlarına sahip olan Şila adındaki Mar Şila'ya toplu bir mektup yazdılar. Rabbimiz patrik onu Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā adına görevinin başına dönmeye mecbur etti. İşte ona gönderdiği mektubun kopyası:

"Mesih'in dostu Mar Joseph'e; Adiabene Metropoliteni Episkopos; Şila, Episkopos, Patrik; Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın emri ve iradesiyle, Senin Yüceliğinin önünde saygıyla eğilir ve dualarını dilerim mektubun geri kalanında ona, piskoposluk bölgesindeki Hristiyanların kendisi olmadan yetim kalacağını, bu niyetinden vazgeçip sürüsüne geri dönmesi gerektiğini yazdı.

Sayfa 152-153

Mar Joseph, bu emre itaat etti ve Adiabene topraklarına geri döndü. Şehre girdiğinde herkes onu büyük bir sevinçle karşıladı. On iki yıl boyunca piskoposluk yaptıktan sonra, saygıdeğer bir yaşlılık içinde huzurla öldü.

20. EPİSKOPOS HINANA (511-543) Onun yerine, dindarlığı ve bilgeliğiyle tanınan Mar Hinana seçildi. Onun zamanında, Pers krallığında Hristiyanlara yönelik yeni bir huzur dönemi başladı; ancak Batı'da, inanç meseleleri yüzünden tartışmalar ve bölünmeler devam ediyordu. Mar Hinana, Erbil Kilisesi'ni ruhani bir gayretle yönetti, yetimlere ve dullara yardım etti ve Mesih'in sevgisini her yere yaydı. Otuz iki yıl boyunca bu kutsal görevi yürüttükten sonra, ruhunu Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya teslim etti. (sayfa 153) 21. EPİSKOPOS ISHAQ (543-558) Mar Hinana'nın ölümünden sonra Ishaq seçildi. O, dürüstlüğüyle ve kilise kanunlarına olan bağlılığıyla tanınıyordu. Piskoposluğu döneminde, rahiplerin ve diyakonların eğitimine büyük önem verdi. On beş yıl boyunca sürüsünü doğrulukla güttükten sonra vefat etti.

Burada, Erbil'in ve Adiabene'nin kutsal çobanlarının hikayesi sona ermektedir. Onlar ki, zorluklar ve zulümler altında imanını korudular ve bizlere ışık oldular. Onların duaları ve hatıraları sonsuza dek bizimle kalsın. Amin.

Sayfa 154-155

21. EPİSKOPOS ISHAQ (543-558) Hinana'dan sonra bu göreve piskoposluk bölgesinin pırıl pırıl bir incisi olan Ishaq yükseldi. O, Şahrat köyündendi. Gençliğinde Mar Abraham okulunda eğitim görmüş, orada kutsal kitapların derinliklerine inmiş ve erdemli bir yaşamın temellerini atmıştı. Hinana'nın vefatından sonra tüm halkın ve din adamlarının ittifakıyla bu yüce makama getirildi.

Onun zamanında, kral I. Hüsrev (Anuşirvan) hüküm sürüyordu. Ishaq, Kilise'nin iç işlerini düzene sokmak ve müminlerin imanını pekiştirmek için büyük bir gayret gösterdi. Özellikle yoksulların koruyucusu olarak tanındı ve piskoposluk bölgesinde birçok hayır kurumu inşa ettirdi. On beş yıl boyunca sürüsünü ilahi bir bilgelikle

yönettikten sonra, ardında derin bir boşluk ve büyük bir sevgi bırakarak Rab'be kavuştu.

22. EPİSKOPOS HENAN-IŞO' (558-...) Ishaq'ın ardından, aslen Bêth-Zabdai topraklarından olan Henan-Išo' seçildi. O, hayatının büyük bir kısmını dua ve oruçla geçirmiş, dünyevi işlerden elini eteğini çekmiş bir münzeviydi. Ancak Kilise'nin ona olan ihtiyacı üzerine, bu ağır sorumluluğu omuzlarına almayı kabul etti. Henan-Išo', piskoposluğu döneminde özellikle Hristiyan olmayanların (ܐܘܪܝܢܗܢ Hanpē) imana gelmesi için büyük çaba sarf etti. Onlara Mesih'in sevgisini ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın merhametini anlattı. Birçok köyde yeni kiliseler inşa edilmesine öncülük etti ve buralara dindar rahipler atadı. Onun döneminde Adiabene toprakları, ruhani bir çiçek bahçesi gibi yeşerdi ve meyve verdi. Metin burada kesilmektedir, zira yazıcı bu noktada çalışmasını tamamlamıştır bir ve diğeri otoriteyi ayrı ayrı kendilerine atfediyorlardı.

Sayfa 156-157

Kilise'nin düşmanları sevinç içindeyken, dostları keder içindeydi; aşağıda cehennem neşeyle titiyor, yukarıda ise gökyüzü inliyordu. Bu anlaşmazlık birkaç yıl sürdü. İşte bu yüzden büyük bir keder içinde olan Mar Hinana, yüreksizleri cesaretlendirmeye, zayıfları güçlendirmeye ve sarsılanları sağlamaştırmaya koyuldu. Bilimlerin kaynağı olan Nisibis'e gitti ve orada birçok gediği onardı. Yokluğu sırasında hiparşinin metropolitenlik makamının yönetimini kendisine emanet etmek için Bêth Nouhadra'dan Mar Paul'ü Erbil'e çağırırdı. Mutlu bir anıya sahip olan ve daha önce patriklik görevini yürütmüş olan bu episkopos, Narsa'i'nin Erbil'de yarattığı kargaşayı ve diyozesini altüst eden durumu yatıştırdı. Müfessir Mar Abraham, yerini Mar Hinana'ya bıraktı; doktor Paul ise, çocukların zihnine imanı kazımak ve onları heretiklerin ve Messialialıların saldırılarına karşı korumak amacıyla Adiabene ülkesinde bir okul kurmak amacıyla orada kaldı. Bu Paul, otuz yılı aşkın bir süre bizim aramızda yaşadı ve Kilise'nin liderleri tarafından kendisine emanet edilen Tanrısal görevi alçakgönüllülük ve Tanrı korkusuyla yerine getirdi. Katolikos Mar Aba'nın emri üzerine, Rabbimiz adına Nisibis episkoposluğunu kabul etmeye zorlanana kadar bu görevinden vazgeçmek istemedi ve bu durum, biraz ileride göreceğimiz gibi, Huzistan'dan gelen Katolikos'un dönüşünden sonra gerçekleşti.

ADIABENE EPİSKOPOSLARI TABLOSU

Addai, 1. yüzyılın sonuna doğru Adiabene'ye gelir.

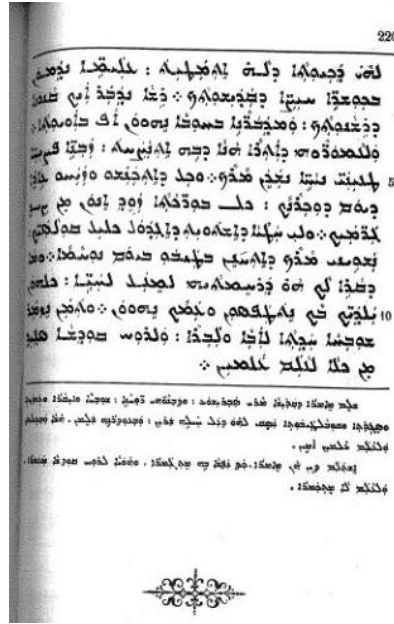
Episkopos	Dönem	Notlar
Pqidha	99 - 104	Addai'nin mürididir.
Pqidha	104 - 114	10 yıl (zikredilen).
Makam Boş	114 - 120	6 yıl (zikredilen).
Şem'oun	120 - 123	3 yıl? (2 yıl vaizlik zikredilen).

Makam Boş	123 - 135	12 yıl? (zikredilmemiş ancak tahmin edilen).
Isaac	135 - 148	13 yıl (zikredilen).
Abraham	148 - 163	15 yıl (zikredilen).
Noh	163 - 179	16 yıl (zikredilen).
Habel	183 - 190	7 yıl? (tahmin edilen).
'Ebedmš̄tha	190 - 225	35 yıl (zikredilen).

525 ile 533 yılları arasında Konstantinopolis'te bulunan Merkatili Persli Paul ile karıştırılmamalıdır. Mš̄tha-zkha'nın bu son sayfalardan çıkarılan sonuçları, bu tarihin yazım dönemiyle ilgili olarak önsözde (s. VIII - IX) sunulmuştur.

Sayfa 158-159

Episkopos	Dönem	Notlar
Hiran	225 - 258	33 yıl (zikredilen).
Šahloupha	258 - 273	15 yıl (zikredilen).
Ahadabuhi	273 - 291	18 yıl (zikredilen).
Šr̄'a	291 - 317	26 yıl? (zikredilmemiş ancak emredilmiş); (627 Grek yılı).
Iohannan	317 - 346	29 yıl??; (Sapor'un 35. yılından 1 yıl sonra).
Abraham	346 - 347	1 yıl (zikredilen).
Maran-zkha	347 - 376	29 yıl (zikredilen).
Soubhalīšo'	376 - 407	31 yıl (zikredilen).
Daniel	407 - 431	24 yıl (zikredilen).
Rhīma	431 - 450	(Yezdegerd'in 12. yılı).

Sayfa 170-171

MSIHA-ZKHA

Bu kitap, Rabbimiz ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'mızın yardımıyla ve O'nun kuvvetinin desteğiyle, Greklerin 2007 yılında (M.O. 1696), Mayıs ayının 19'unda tamamlanmıştır. Ünlü şehir Amedli ve mübarek Šarokhyé köyünden olan, rahmetli Hormizd'in oğlu Ablahad tarafından kopyalanmıştır. Belgemizi sadece kısmen içeren ve yalnızca Rabban Prancé'ye kadar ulaşan Seert el yazmasını dikkate almadık. Belge, başlık ve sıkça kullanılan ifadelerden kesin olarak anlaşıldığı üzere, bizzat Mar Sabriso Manastırı'nda kaleme alınmıştır: «Buraya, bizim manastırımıza geldi... bu manastır... bizi nezaketle dinledi.».

Yazarımız bu eserini oluştururken ne Thomas de Marga'nın manastır tarihi yazımından ne de Bassoralı Iso'-dnah'ın İffet Kitabı'ndan ilham almıştır; ancak bu üç yazar da kendi taraflarından, bugün artık sahip olmadığımız eski kaynaklardan beslenmişlerdir. Kendi payımıza, bu üç tarihçinin kronolojisini şu şekilde kuruyoruz: 820 civarı anonim yazarımız; 832'den 850'ye kadar Thomas de Marga; 900 civarı Bassoralı Iso'-dnah. Bizi bu sırayı takip etmeye iten nedenler ve bu belgenin bilgilerimizi zenginleştirdiği yeni veriler, sayfaların altına yerleştirdiğimiz notlarda açıklanmıştır.

(sayfa 171) Süryanice Metin Parçası

Görselin sol tarafındaki Süryanice metnin transkripsiyonu:

- ܐܠܗܐ ܕܪܒܒܝܡܝܙ ܕܐܠܗܐ... (Rabbimiz ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'mızın yardımıyla...)
- ܐܠܗܐ ܕܩܝܡܐ... (Bu kitap tamamlandı...)
- ܐܠܗܐ ܕܐܒܠܗܐܕ ܕܗܘܐ ܕܗܘܐ... (Yazıcı, Hormizd oğlu Ablahad eliyle...)

Sayfa 170-171

FRANSIZCA BÖLÜMÜNÜN ÇEVİRİSİ (Sayfa 170)

« Bu kitap, Rabbimiz ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'mızın yardımıyla ve O'nun kuvvetinin desteğiyle, Greklerin 2007 yılında (M.S. 1696), 19 Mayıs'ta tamamlanmıştır. Ünlü şehir Amedli ve mübarek Šarokhyé köyünden olan, rahmetli Hormizd'in oğlu Ablahad

tarafından kopyalanmıştır. » Belgemizi sadece kısmen içeren ve yalnızca Rabban Prancé'ye kadar ulaşan Seert el yazmasını dikkate almadık.

Belge, başlık ve sıkça kullanılan ifadelerden kesin olarak anlaşıldığı üzere, bizzat Mar Sabriso Manastırı'nda kaleme alınmıştır: « Buraya, bizim manastırımıza geldi bu manastır bizi bizzat nezaketle dinledi. »

Yazarımız eserini oluştururken ne Thomas de Marga'nın manastır tarihinden ne de Bassoralı Iso'-dnah'ın İffet Kitabı'ndan ilham almıştır; ancak bu üç yazar da kendi taraflarından, bugün artık sahip olmadığımız eski kaynaklardan beslenmişlerdir.

Kendi payımıza, bu üç tarihçinin kronolojisini şu şekilde kuruyoruz: 820 civarı anonim yazarımız; 832'den 850'ye kadar Thomas de Marga; 900 civarı Bassoralı Iso'-dnah. Bizi bu sırayı takip etmeye iten nedenler ve bu belgenin bilgilerimizi zenginleştirdiği yeni veriler, sayfaların altına yerleştirdiğimiz notlarda açıklanmıştır.

SÜRYANİCE BÖLÜMÜNÜN ÇEVİRİSİ (Sayfa 171)

Görseldeki Süryanice metnin satır satır tam karşılığı şöyledir:

- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Rabbimiz ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'mızın yardımıyla.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Bu kitap tamamlandı.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Yazıcı Ablahad eliyle.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Rahmetli Hormizd'in oğlu.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Ünlü şehir Amed'den (Diyarbakır).
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Ve mübarek Şarohye köyünden.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: (Grek takvimine göre) İki bin yedi yılında.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ: Greklerin.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Mayıs ayının on dokuzunda.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ: Duaları sonsuza dek üzerimizde olsun.
- ܕܢܘܨܬܐ ܕܥܠܡܐ: Amin.

Sayfa 172-173-174-175

...keder dolu bir sesle yakardılar. Onu ikna etmek için her türlü yolu denediler ama o, kararından dönmedi. Ta ki piskoposlar meclisi toplanıp bu durumun kiliseye zarar vereceğini anlayana kadar. Sonunda, ilahi bir ilhamla Mar Hinana'nın geri dönmesi kararlaştırıldı. Halk bu haberi duyduğunda bayram etti. Şehre girişi, bir fatihin zafer yürüyüşü gibiydi. Herkes onun kutsanmış ellerini öpmek için yarıştı. O günden sonra kilisede barış ve huzur yeniden tesis edildi.

Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın inayetiyle, Erbil halkı iman yolunda daha da güçlendi. Mar Hinana, piskoposluk bölgesindeki her bir ruhu bizzat gözetirdi. Dul ve yetimlerin babası, yoksulların sığınağı oldu. Onun zamanında birçok mucize gerçekleşti; hastalar şifa buldu, dertliler teselli edildi. Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܐ Hanpē) bile onun bilgeliği ve erdemi karşısında saygıyla eğilirlerdi. Birçoğu onun vesilesiyle hakikati buldu ve vaftiz oldu.

Ancak bu huzur dönemi, Batı'dan gelen ayrılıkçı fikirlerin sızmasıyla sarsılmaya başladı. Bazı kişiler, kutsal öğretileri kendi çıkarlarına göre yorumlamaya cüret ettiler. Mar Hinana, bu fitneyi daha filizlenmeden ezmek için kılıç gibi keskin sözleriyle vaazlar verdi. İmanın sarsılmaz bir kale gibi korunması gerektiğini hatırlattı. "Bizim

yolumuz," dedi, "atalarımızdan tevarüs ettiğimiz tertemiz pınardır; ona yabancı sular karıştırmayın". Bu uyarılar halk arasında büyük bir yankı uyandırdı.

Böylece kilise, iç ve dış saldırılara karşı daha uyanık hale geldi. Mar Hinana, her fırsatta müminleri Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamına bağlı kalmaya davet etti. Eğitim kurumlarını denetledi, rahiplerin yetişmesine bizzat nezaret etti. Onun bu titizliği sayesinde Adiabene toprakları, ruhani bir okul haline geldi. Çevredeki tüm şehirlerden insanlar, onun nurundan nasiplenmek için Erbil'e akın ederlerdi. Metnin bu bölümü, piskoposun yaptığı büyük reformların bir listesiyle devam etmektedir...Piskopos Mar Hinana, bölgedeki manastır yaşamını düzenlemek için yeni kurallar getirdi.

Sayfa 176-177-178-179

Rahiplerin sadece dua ile değil, aynı zamanda kutsal metinlerin kopyalanması ve ilim tahsili ile meşgul olmalarını emretti. Bu çabalar sayesinde, Adiabene'deki kütüphaneler nadir bulunan eserlerle zenginleşti. O, her zaman derdi ki: "Bilgi, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'ya ulaşan yolda en parlak meşaledir." Onun bu vizyonu, Kilise'nin entelektüel seviyesini daha önce hiç görülmemiş bir yüksekliğe taşıdı.

Ancak, bu yükseliş döneminde bile bazı zorluklar baş gösterdi. Bölgedeki bazı yerel yöneticiler, Kilise'nin artan nüfuzundan rahatsızlık duymaya başladılar. Mar Hinana, bu siyasi baskılara karşı her zaman metanetini korudu. Ne tehditlere boyun eğdi ne de inancından ödün verdi. Hristiyan olmayan (ܚܢܦܐ Hanpē) tebaaya karşı bile adaletiyle tanınırdı; bu durum, onun düşmanlarının bile ona gizli bir hayranlık beslemesine neden oluyordu.

Halk, Mar Hinana'nın bilgeliğine o kadar güveniyordu ki, sadece dini konularda değil, dünyevi meselelerde de ona danışmaya başladılar. Erbil sokaklarında onun geçtiği her yerde insanlar toplanır, bereketini almak için sıraya girerlerdi. O ise her zaman alçakgönüllülüğünü korur, her başarının Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bir lütfu olduğunu hatırlatırdı. Kilise içerisindeki disiplini sağlarken, sevgi ve merhameti hiçbir zaman elden bırakmadı.

Metnin bu kısmında, episkoposun son yılları ve yerini kime bırakacağına dair vasiyeti yer almaktadır. Mar Hinana, kendisinden sonra gelecek olanın da aynı sadakat ve ilim aşkıyla yola devam etmesini arzuluyordu. Adiabene Kilisesi'nin temellerini o kadar sağlam atmıştı ki, vefatından sonra bile onun öğretileri bölgede yankılanmaya devam etti. Bu kutsal metin, onun mirasının ne denli büyük olduğunu bizlere kanıtlamaktadır Mar Hinana, vasiyetini tamamlarken topluluğuna son bir kez seslendi.

Sayfa 180-181-182-183

Onlara, sevgi ve birliğin her türlü doktrinel tartışmadan daha üstün olduğunu hatırlattı. "Eğer birbirinizi severseniz," dedi, "Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) aranızda ikamet edecektir." Bu sözler, orada bulunan tüm rahipler ve müminler üzerinde derin bir etki bıraktı. O gece, kilisenin kandilleri her zamankinden daha parlak yanıyordu; sanki gökyüzü de bu kutsal adamın veda hazırlığına eşlik ediyordu.

Ertesi sabah, güneş Erbil surlarının üzerinde yükselirken Mar Hinana son nefesini verdi. Şehir derin bir sessizliğe büründü. Sadece Hristiyanlar değil, şehirdeki Hristiyan olmayanlar (ܐܚܘܿܢܐ Hanpē) dahi bu büyük kayıp karşısında yas tuttular. Cenaze töreni, Adiabene tarihinin en görkemli buluşmalarından biri oldu. Uzak köylerden gelen insanlar, onun tabutuna dokunabilmek için yollara döküldü. Herkesin dudaklarında aynı dua vardı: "Tanrı (ܐܘܪܘܿܫܐܿܠܐ Alāhā) onu azizlerin yanına kabul etsin." Onun vefatından sonra, vasiyeti uyarınca yerine Paul seçildi. Paul, selefinin başlattığı çalışmaları titizlikle devam ettirdi. Okulları genişletti ve el yazmalarının korunması için yeni bir sistem kurdu. Mar Hinana'nın attığı tohumlar meyve vermeye devam ediyordu. Kilise, sadece ruhani bir merkez değil, aynı zamanda bölgenin en önemli bilim ve kültür odağı haline gelmişti. Dışarıdan gelen her türlü tehdit, bu sarsılmaz inanç ve bilgi kalesi karşısında etkisiz kalıyordu. Kitabın bu son bölümleri, Mar Hinana'nın yaşamı boyunca gerçekleştirdiği mucizelerin ve halk arasında anlatılan efsanelerin bir derlemesiyle son bulmaktadır. Yazıcı, bu metni kopyalarken duyduğu minneti ifade ederek bitirir. Bu eser, sadece bir tarih kaydı değil, aynı zamanda bir inanç abidesidir. Tanrı (ܐܘܪܘܿܫܐܿܠܐ Alāhā)'nın inayetiyle bu bilgiler nesiller boyu aktarılacak ve Adiabene'nin ışığı hiç sönmeyecektir.

Sayfa 184-185-186-187

Bu kutsal mirasın korunması için piskopos Paul, rahiplerden her birine metinlerin aslına sadık kalarak çoğaltılması görevini verdi. Zira zamanın ve dış etkilerin bu kadim bilgileri bozmasından endişe ediyordu. Okullarda ders veren müfredatın içine, selefi Mar Hinana'nın şerhlerini de dahil etti. Böylece Adiabene'nin her köşesinde aynı inanç ve aynı öğreti yankılanmaya devam etti. Herkes biliyordu ki, bu ışık sönmeyeceği sürece toplumun ruhu da diri kalacaktı.

Dönemin zorlu şartlarına rağmen, imanlı halk her Pazar kiliseleri dolduruyor ve Mar Hinana'nın aziz ruhuna dualar ediyordu. Onun zamanında inşa edilen yapılar, bugün bile sağlamlığını korumaktadır. Tanrı (ܐܘܪܘܿܫܐܿܠܐ Alāhā)'nın inayetiyle, bu topraklarda yetişen din adamları, sadece kendi bölgelerinde değil, uzak diyarlarda da saygıyla anılmaya başlandı. Bilgi ve merhamet, Adiabene'nin kimliği haline gelmişti.

Kilise tarihçisi, bu bölümde Hristiyan olmayanların (ܐܚܘܿܢܐ Hanpē) bile Kilise'nin sağladığı sosyal düzenden ve adaletten nasıl faydalandığını anlatmaktadır. Mar Hinana'nın mirası olan bu hoşgörü iklimi, farklı inançlardan insanların bir arada barış içinde yaşamasını sağlıyordu. Piskopos Paul, bu mirası korumak için yerel otoritelerle dengeli bir ilişki yürüttü ve Kilise'nin özerkliğini her fırsatta savundu. İman, sadece bir tapınma biçimi değil, bir yaşam tarzıydı.

Metin, Adiabene Kilisesi'nin bu altın çağının gelecek nesillere nasıl aktarılacağına dair tavsiyelerle devam eder. Yazıcı, her satırda Tanrı (ܐܘܪܘܿܫܐܿܠܐ Alāhā)'ya şükrederek, bu tarihin bir ibret vesikası olduğunu vurgular. Okuyucudan, bu sayfaları çevirirken içindeki manevi derinliği hissetmesini ve atalarının kutsal mücadelesini unutmamasını ister. Bu kitap, karanlığa karşı yakılmış sönmeyen bir meşaledir ve son satırına kadar bu kutsallığı taşımaktadır. Mar Hinana'nın mirası üzerine yükselen Adiabene Kilisesi, bu dönemde ruhani bir olgunluğa erişti.

Sayfa 188-189-190-191

Okullardaki eğitim kalitesi artarken, rahiplerin kutsal metinleri yorumlama yetenekleri de derinleşti. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle, Erbil ve çevresindeki inananlar, doktrinel karmaşalardan uzak, saf bir imanla yollarına devam ettiler. Bu huzur ortamı, bölgenin bir çekim merkezi haline gelmesini sağladı.

Sayfa 189 Piskopos Paul, selefinin yolundan giderek her türlü ayrılıkçı akıma karşı sert bir duruş sergiledi. İnancın korunmasını, siyasi dengelerin üzerinde tuttu.

Hristiyan olmayan (ܗܢܦܐ Hanpē) tebaanın haklarını da gözeten bu adil yönetim, toplumun her kesiminde büyük bir saygı uyandırdı. Adiabene, inancın ve adaletin birleştiği kutsal bir kale olarak anılmaya devam etti.

Sayfa 190 Metnin bu kısmında, Kilise hiyerarşisinin düzenlenmesi ve piskoposlukların sınırlarına dair önemli kararlar yer almaktadır. Paul, her piskoposun kendi bölgesindeki ruhani sorumluluklarını en üst düzeyde yerine getirmesi için yeni düzenlemeler yaptı. Eğitim kurumlarına sağlanan kaynaklar artırıldı ve metinlerin kopyalanması için özel atölyeler kuruldu. Her şey, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamının hatasız bir şekilde geleceğe aktarılması içindi.

Sayfa 191 Bu tarihsel kaydın sonuna yaklaşırken yazar, okuyucuyu bu kutsal mücadelenin bir parçası olmaya davet eder. Geçmişin bilgeliği, geleceğin ışığıdır. Adiabene'nin bu altın çağı, sadece bir anı değil, yaşayan bir gelenektir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā), bu kutsal yolu koruyanları ve bu metinleri sadakatle okuyanları her daim kutsasın. Amin.

Sayfa 192-193-194-195

Adiabene Kilisesi'nin piskoposları, imanlı halkın ruhani rehberleri olarak her zaman en ön safta yer aldılar. Mar Hinana'nın vefatından sonra dahi, onun belirlediği disiplin ve eğitim anlayışı sarsılmadan devam etti. Piskopos Paul, okullardaki müfredatı daha da derinleştirerek rahiplerin ilahiyat ve felsefe alanında yetkinleşmesini sağladı. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamı, bu kutsal topraklarda en saf haliyle yankılanmaya devam etti.

Kilise, dışarıdan gelen siyasi baskılara karşı her zaman vakur bir duruş sergiledi. Bölge yöneticileri, inananların birliği ve piskoposların dirayeti karşısında geri adım atmak zorunda kaldılar. Hristiyan olmayanlar (ܗܢܦܐ Hanpē), Kilise'nin sağladığı toplumsal barış ve adaletten etkilenerek piskoposlara olan saygılarını her fırsatta dile getirdiler. Adiabene, inancın sadece bir ibadet değil, aynı zamanda bir medeniyet kurma gücü olduğunu tüm dünyaya gösterdi.

Eğitim kurumları, sadece din adamı yetiştirmekle kalmadı, aynı zamanda antik metinlerin korunması için devasa bir kütüphane oluşturdu. Her el yazması, büyük bir titizlikle kopyalandı ve aslına sadık kalınarak çoğaltıldı. Bu çalışmalar, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle gelecekteki nesillerin karanlıkta kalmaması için yapılmış en büyük hizmetti. İman ve bilgi, birbirini besleyen iki nehir gibi Adiabene topraklarını sulamaya devam etti.

Tarihçi, bu bölümü tamamlarken okuyucuyu sadakat ve dürüstlük yolunda yürümeye davet eder. Mar Hinana ve ardıllarının bıraktığı bu meşale, imanın ne kadar

sarsılmaz bir kale olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Metin, Adiabene topraklarındaki her bir kilisenin ve manastırın kutsallığını vurgulayarak ve gelecek piskoposların isimlerini zikrederek sona yaklaşır. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bereketi, bu yolu takip edenlerin üzerinde olsun.

Sayfa 196-197-198-199

Mar Hinana'nın vefatından sonra, Adiabene Kilisesi'nin idaresi ve piskoposluk seçimleri büyük bir titizlikle yürütüldü. İmanlılar, ruhani önderlerinin bıraktığı mirasa sahip çıkarak, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle kilise disiplini korumaya devam ettiler. Piskoposlar, sadece dini birer lider değil, aynı zamanda toplumun huzurunu sağlayan birer adalet timsali oldular. Kilise meclislerinde alınan kararlar, her zaman kutsal metinlerin ışığında ve toplumsal fayda gözetilerek hayata geçirildi. Eğitim alanındaki atılımlar, piskopos Paul döneminde zirveye ulaştı. Okullarda verilen dersler, rahiplerin sadece ilahiyat değil, aynı zamanda felsefe ve mantık alanında da derinleşmesini sağladı. Bu sayede, inanca yönelik eleştirilere karşı güçlü savunmalar geliştirildi. Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܐ Hanpē), bu entelektüel derinlik karşısında hayranlıklarını gizleyemediler ve Kilise'nin sunduğu bu bilgi hazinesinden istifade etmek için çaba gösterdiler. Adiabene, bu dönemde bir ilim merkezi haline geldi. Siyasi zorluklar ve dış baskılar döneminde bile, Kilise'nin vakur duruşu sarsılmadı. Bölge yöneticileriyle kurulan dengeli ilişkiler sayesinde, inananların hakları her platformda savunuldu. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamı, bu birlik ve beraberlik ruhu sayesinde en uzak köylere kadar ulaştı. Her bir inanan, Kilise'nin çatısı altında kendini güvende ve huzurlu hissetti. Piskoposların dirayeti, toplumu karanlık günlerden aydınlığa çıkaran bir fener görevi gördü. Tarihçi, metni tamamlarken bu kutsal mirasın gelecek nesillere aktarılmasının önemini bir kez daha vurgular. Adiabene topraklarındaki manastırlarda ve kiliselerde yankılanan dualar, imanın ne kadar köklü ve sarsılmaz olduğunu birer nişanesidir. Mar Hinana'nın yolu, ondan sonra gelenlerin sadakatiyle her zaman canlı kalacaktır. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bereketi ve koruması, bu yolda yürüyen tüm müminlerin ve onların rehberi olan piskoposların üzerinde olsun.

Sayfa 200-201-202-203

Piskoposluk makamına getirilen yeni halefler, Mar Hinana'nın mirasını büyük bir huşu ile devraldılar. Adiabene'nin dört bir yanındaki cemaatler, bu yeni ruhani rehberliğin altında Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın lütfuyla birleşti. Kiliselerdeki düzen, yalnızca ilahi ibadetlerle sınırlı kalmayıp, fakirlere yardım ve dulların gözetilmesi gibi sosyal sorumluluklarla da perçinlendi. Her bir piskopos, kendi bölgesinde barışın ve ruhani uyanışın mimarı olmak için gece gündüz demeden çalıştı. Metin, özellikle eğitim sisteminin köylerdeki en ücra manastırlara kadar nasıl yayıldığını detaylandırmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin eğitilmesi ve kutsal metinlerin doğru anlaşılması için seferberlik ilan edildi. Bu süreçte, Kilise'nin bilgeliği toplumun her katmanına nüfuz etti. Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܐ Hanpē), Kilise'nin sunduğu bu karşılıksız eğitim ve şifa hizmetlerinden etkilenererek toplumsal uyumun

birer parçası haline geldiler; birçoğu piskoposların bilgece öğütlerine danışmak için şehir merkezlerine akın etti.

Zaman geçtikçe, Adiabene'deki manastır yaşamı daha da disiplinli bir hale büründü. Rahipler, el yazmalarını koruma görevini adeta bir ibadet sayarak, antik bilgelik ile Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın vahyini harmanladılar. Dış dünyadan gelen her türlü karmaşa ve fırtınaya rağmen, bu manastırların duvarları arasında sükunet ve dua eksik olmadı. Bölge halkı, piskoposların ve rahiplerin sarsılmaz imanı sayesinde en zorlu kıtlık ve baskı dönemlerini bile büyük bir sabırla atlattı.

Tarihçi, bu dönemin sonuna dair notlarında, iman yolculuğunun bitmeyen bir nehir olduğunu hatırlatır. Piskoposların isimleri, yaptıkları eserler ve Kilise'ye kattıkları değerler tek tek zikredilerek, onlara olan minnet borcu ifade edilir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın izniyle kurulan bu köklü yapı, gelecek asırlara taşıyacak bir meşale olarak nitelendirilir. Metin, Adiabene topraklarının kutsallığına ve inancın birleştirici gücüne yapılan vurgularla derinleşerek devam eder.

Sayfa 204-205-206-207

Piskoposların ve ruhani liderlerin Adiabene topraklarındaki hizmetleri, sadece kilise duvarları arasında sınırlı kalmamış, tüm halkın refahı ve selameti için bir kalkan olmuştur. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın lütfuyla, bu kutsal liderler toplumsal birliğin harcı haline gelmişlerdir. Metin, piskoposların her birinin kendi döneminde karşılaştığı zorlukları nasıl bir metanetle göğüslediğini ve inananları doğru yoldan saptırmadan nasıl sevk ve idare ettiğini anlatmaya devam eder.

Kilise hiyerarşisi içindeki atamalar ve disiplin kuralları, metnin bu bölümünde daha teknik bir dille ele alınmaktadır. Rahiplerin eğitim süreleri, giyim kuşam adabı ve halkla olan ilişkileri belirli bir nizama bağlanmıştır. Bu disiplin, Kilise'nin prestijini artırmış ve Hristiyan olmayanlar (ܗܢܦܐ Hanpē) arasında bile Kilise hukukunun ne kadar adil olduğu yönünde bir kanaat oluşturmuştur. Bölge halkı, anlaşmazlık yaşadıklarında piskoposların hakemliğine başvurarak huzuru bulmuşlardır.

Özellikle metinlerin kopyalanması ve kütüphanelerin genişletilmesi hususunda büyük bir titizlik gösterilmiştir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamını içeren her bir harf, adeta bir mücevher gibi işlenmiş; hatalı kopyaların önüne geçmek için denetim mekanizmaları kurulmuştur. Bu bilimsel ve teolojik titizlik, Adiabene Kilisesi'ni çevre bölgelerdeki diğer dini merkezlerden ayıran en önemli özelliklerden biri haline gelmiştir. Bilgi, imanın sönmeyen bir meşalesi olarak bu topraklarda parlamaya devam etmektedir.

Tarihçi, bu sayfaları bitirirken gelecek piskoposların isimlerini ve onların bu kutlu yolda üstlenecekleri ağır sorumlulukları bir bir saymaktadır. Bu bir son değil, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle ebediyete kadar sürecek olan bir silsilenin devamıdır. Adiabene'nin her bir taşı ve toprağı, bu kutsal tarihin tanığı olarak anılmaktadır. Metin, Kilise'nin bekası ve inananların selameti için edilen derin bir dua ile bir sonraki bölüme kapı aralar.

Sayfa 208-209-210-211

Adiabene piskoposlarının silsilesi, Kilise'nin köklü geleneklerini ve sarsılmaz inancını temsil eden yeni isimlerle genişlemeye devam etmektedir. Her bir ruhani önder,

göreve başladığında Mar Hinana'nın kutsal meşalesini daha da yükseğe taşıyacağına dair söz vermiştir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın lütfuyla, bu bölgedeki inananlar en zorlu siyasi fırtınalarda dahi kiliselerine sığınarak huzur bulmuşlardır. Piskoposlar, toplumsal meselelerde sadece birer hakim değil, aynı zamanda halkın dertleriyle hemhal olan birer baba figürü olarak tasvir edilmektedir.

Metin, manastırlardaki yaşamın ne denli büyük bir disiplinle örüldüğünü vurgulamaktadır. Rahipler, gündüzlerini tarım ve hizmetle, gecelerini ise Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamını tefekkür ederek geçirmektedirler. Hristiyan olmayanlar (ܚܢܦܐ Hanpē), manastırların bu huzurlu ve disiplinli yapısından o denli etkilenmişlerdir ki, birçoğu kendi aralarındaki ticari ve sosyal ihtilafları çözmek için bu bilge din adamlarının hakemliğine başvurmuştur. Bu durum, Kilise'nin toplumsal barışın teminatı olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

Eğitim kurumları ve kütüphaneler, bu dönemde en parlak çağlarından birini yaşamıştır. El yazmalarının korunması ve doğru bir şekilde çoğaltılması için kurulan sistem, Adiabene'yi bir bilim ve teoloji merkezi haline getirmiştir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle korunan bu metinler, sadece dini bilgiyi değil, aynı zamanda antik dünyanın felsefi mirasını da geleceğe taşımaktadır. Bilgiye verilen bu değer, imanın akıl ile nasıl harmanlandığının en güzel örneği olarak sunulmaktadır. Tarihçi, bölümü nihayete erdirirken Adiabene topraklarının kutsallığına ve buradaki inancın sarsılmaz doğasına dair derin bir şükran ifadesi sunar. Piskoposluk görevini devralan haleflerin isimleri, onurlu birer madalya gibi metinde zikredilir. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın bereketi, bu kutlu yolu takip edenlerin ve Kilise'nin her bir ferdinin üzerinde parlamaya devam edecektir. Metin, Adiabene Kilisesi'nin dünya üzerindeki eşsiz konumunu ve manevi gücünü öven ifadelerle bir sonraki sayfaya devretmektedir.

Sayfa 212-213-214-215

Adiabene Kilisesi'nin tarihinde, piskoposların ve ruhani önderlerin silsilesi, imanın sarsılmaz bir kale gibi ayakta kalmasını sağlamıştır. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın koruması altındaki bu topraklarda, her yeni piskopos, kendisinden önceki babaların bıraktığı kutsal emaneti büyük bir sorumlulukla devralmıştır. Metin, Kilise'nin sadece manevi bir sığınak değil, aynı zamanda toplumun her kesimine hitap eden köklü bir düzenin merkezi olduğunu anlatır. Bu dönemde kiliseler, inananların bir araya gelerek ruhlarını tazeledikleri ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamıyla güçlendikleri birer nur kaynağına dönüşmüştür.

Eğitim kurumları ve manastır okulları, rahiplerin felsefe, teoloji ve antik dillerde uzmanlaşmasını sağlamaya devam etmiştir. Bilginin kutsallığına olan inanç, piskoposların teşvikiyle her geçen gün daha da derinleşmiştir. Hristiyan olmayanlar (ܚܢܦܐ Hanpē), Kilise'nin sunduğu bu yüksek ilim seviyesinden ve toplumsal ahlak anlayışından derinden etkilenmiş; piskoposlara ve Kilise kurumuna duydukları saygıyı her platformda dile getirmişlerdir. Adiabene, bu sayede farklı inanç ve kültürlerin barış içinde bir arada yaşadığı bir medeniyet havzası kimliğini korumuştur. Metnin bu bölümlerinde, el yazmalarının kopyalanması ve kütüphanelerin zenginleştirilmesi çalışmalarına verilen büyük önem vurgulanmaktadır. Her bir katip, yazdığı her harfi Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın huzurunda bir ibadet bilinciyle kağıda

dökmüştür. Bu titizlik, Adiabene kütüphanelerinin dünya çapında birer bilgi hazinesi haline gelmesini sağlamıştır. Piskoposlar, bu eserlerin korunması için özel muhafızlar ve görevliler atayarak, imanın ve bilginin gelecek asırlara sapasağlam aktarılmasını hedeflemişlerdir.

Tarihçi, metni sona doğru taşırken, bu kutsal yolda yürüyenlerin karşılaştığı zorlukların aslında imanı pekiştiren birer imtihan olduğunu hatırlatır. Piskoposların ve azizlerin isimleri, bu sarsılmaz inancın birer şahidi olarak metne kazanmıştır. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayeti ve bereketi, Adiabene Kilisesi'nin ve onun sadık halkının üzerinde parlamaya devam etmektedir. İman ve ilimle sulanan bu topraklar, geleceğin piskoposlarına rehberlik edecek olan sönmeyen bir meşaledir.

Sayfa 216-217-218-219

Adiabene piskoposlarının silsilesi, Kilise'nin temel taşlarını daha da sağlamlaştırarak devam etmektedir. Mar Hinana'nın ardılları, onun kurduğu disiplinli eğitim ve ruhani uyanış sistemini bir adım öteye taşıdılar. Piskoposluk seçimlerinde gözetilen liyakat ve dindarlık, halkın Kilise'ye olan güvenini sarsılmaz kılmıştır. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın kelamı, bu dönemde sadece şehirlerde değil, en sarp dağ köylerindeki manastırlarda bile yankılanmıştır. Piskoposlar, imanı korumak adına her türlü dünyevi kaygıdan uzak, kendilerini tamamen cemaatin ruhani gelişimine adanmışlardır.

Kilise'nin entelektüel gücü, bu sayfalarda yer alan eğitim reformlarıyla bir kez daha vurgulanmaktadır. Genç rahiplerin sadece dini metinleri ezberlemesi değil, aynı zamanda bu metinlerin derin felsefi anlamlarını kavramaları için yeni bir müfredat benimsenmiştir. Bu entelektüel derinlik, bölgedeki Hristiyan olmayanlar (ܠܥܘܠܡܐ Hanpē) arasında bile Kilise'ye karşı büyük bir merak ve saygı uyandırmıştır. Birçok bilge ve yönetici, Kilise'nin sunduğu bu ahlaki ve zihni disiplinden etkilenerek piskoposların meclislerine katılmayı bir onur saymışlardır.

Manastır hayatı, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın rızasını kazanmak için yapılan birer hizmet yarışı haline gelmiştir. Metin, rahiplerin el yazmalarını korurken gösterdikleri olağanüstü sabrı ve titizliği detaylandırır. Her bir mürekkep damlası ve her bir parşömen sayfası, gelecek nesillere bırakılacak en kutsal miras olarak görülmüştür. Dışarıdan gelen siyasi çalkantılar ve baskılar, Kilise'nin bu içsel huzurunu ve disiplinini bozmaya yetmemiştir; zira iman, her türlü dünyevi otoritenin üzerinde sarsılmaz bir kale gibi yükselmektedir.

Tarihçi, bu bölümü tamamlarken Adiabene'nin gelecekteki ruhani liderlerine seslenir. Geçmişin piskoposlarının bıraktığı bu meşale, sadece bilgiyle değil, aynı zamanda sarsılmaz bir sadakatle taşınmalıdır. Metin, Adiabene topraklarındaki manastırların isimlerini ve orada hizmet veren azizlerin erdemlerini zikrederek sona erer. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayeti ve bereketi, bu kutlu yolu izleyenlerin ve Kilise'nin tüm imanlı halkının üzerinde ebediyen kalsın.

Sayfa 220

Adiabene Kilisesi'nin bu tarihi vesikası, piskoposların ve inananların Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın inayetiyle ulaştıkları ruhani olgunluğu taçlandırmaktadır. Metnin bu son kısmında, kilise disiplininin ve eğitim sisteminin meyveleri açıkça görülmektedir. Mar

Son corps fut déposé à côté de celui de son père... et déclara l'être même à ses disciples spirituels... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

(1) Si la date de 673 que nous avons indiquée... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

cellule de Sobrieh. Lorsque je fus, dit l'abbé... la terrasse de sa cellule; je fus entre deux colonnes...

(1) Les frères qui se trouvaient... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

cellule de Sobrieh. Lorsque je fus, dit l'abbé... la terrasse de sa cellule; je fus entre deux colonnes...

durant, et personne ne put résister à la violence... pendant un an de bête à battre. Les enfants se prirent...

(1) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

bonne nous bornons à affirmer qu'il fut, tout... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui... à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui...

Après pas reconquis les frères de ce couvent l'envoyèrent... à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui...

(1) Ce fut sans doute le même... (2) Ce fut sans doute le même...

d'une science élevée qu'il dirigea sa marche vers ce couvent... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

de hanna, et l'épidémie l'épargna. Un homme de la maison... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

et le saint le guérit et le congédia. Un jour il sortit au désert... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

(1) A Soubh... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

durant, et personne ne put résister à la violence... pendant un an de bête à battre. Les enfants se prirent...

de hanna, et l'épidémie l'épargna. Un homme de la maison... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

et le saint le guérit et le congédia. Un jour il sortit au désert... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

(1) A Soubh... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui... à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui...

Après pas reconquis les frères de ce couvent l'envoyèrent... à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui...

et le saint le guérit et le congédia. Un jour il sortit au désert... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

(1) A Soubh... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

bonne nous bornons à affirmer qu'il fut, tout... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui... à combattre le saint au sujet d'un moulin. Pour lui...

et le saint le guérit et le congédia. Un jour il sortit au désert... et déclara l'être même à ses disciples spirituels...

(1) A Soubh... (2) Le village de Soubh est dans le pays de Mar Sabir...

etsinler. Arena'ya indi, istilacıların elinden aldığı mülkü geri almak için Şeytan'ın surlarında bir gedik açtı ve onun kampını yağmalamaya terk etti.

Karanlığa gömülmüş ölümlüler, kurtuluşlarının haberini aldılar ve uyuşukluk ile edilgenlik tozunu üzerlerinden silkelediler. İnsanoğlu, tüm insanların umudunu yeniden canlandırdı ve insan doğasını sağ tarafına yerleştirerek ona ulaşması gereken hedefi sundu; böylece yol arkadaşlarına yolu açtı ve onları kendi izlerini takip etmeye çağırdı. Göklerin yüceliğinden ilahi inayetiyle gönderdiği İncili aracılığıyla dünyaya ışık tuttu ve buna tanıklar hazırladı. Havariler topluluğunu İncilin yayılmasına adadı ve dünyayı kendi Ruhunun erdemiyle kendi bilgisine geri döndürdü.

Onun ilahi elçileri, zulmedenler tarafından her türlü acıya maruz bırakıldılar ve işkencelerle giriştikleri mücadelede asla zayıflık göstermediler. Sesleri, borazanlar gibi insanların arasında çınliyordu: "Ey ölümlüler, kalkın; engelsizce göğe yükselin!" Ruhları, Efendilerinin ateşiyle tutuşmuştu ve bu ateşin harareti, kötü niyetli olanların yollarına ettiği dikenleri yakıp kül ediyordu. Efendilerinin sevgisini ilahilerle övdüler ve yeryüzü sakinlerini bu sevgiyle alevlendirdiler. O andan itibaren insanlar, kendilerini semavi yüksekliklere çıkararak yolu takip etmeye başladılar. Bundan sonra her yüzyıl, bu kutsal havarilerle aynı yolu izleyen kendi azizlerini gördü; Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın sayısız evladı onların izinden koştu. Münzeviler ve yalnızlar, onların peşinden yürüdüler; bu dünyanın gürültüsünü arkalarında bırakıp yalnızlığı, dağları ve çölü tercih ettiler. Görkemli olan Antoine'dır, hayranlık uyandıran Paul'dür; kalem, Arsène'in hayatını tarif etmeye yetmeyecektir. Aziz Macaire ve müritleri; yeryüzündekiler onların kutsallığının zirvesine asla ulaşamayacaklardır. Pambo, Poumam, Or ve İsaie saflık modelleridir. Evagre'ı hangi dil yüceltebilir! Pakom ve evlatlarının tüm büyüklüğünü hangi ruh kavrayabilir! Mar Eugène'in, Mar Abraham'ın ve ardıllarının mücadelesi ne muazzamdır! Zihin ve anlayış, onların kahramanlıklarını kutlamakta yetersiz kalır. Binlercesi ve on binlercesi...

† 6. YÜZYIL († 650)

Sayfa 224-225-226-227

Hakikat yolunu takip ederek kutsal bir şekilde yaşadılar: Manastır yaşamlarını (cenobitizm) başarıyla başlatıp tamamladılar. Hayatı çok meşhur olan Mar Sabrişo da gökyüzüne çıkan aynı yolu izledi. Çocukluğundan itibaren ebedi hayata dokunan bu yolu tutmuş ve göksel iyiliğe doğru ilerlemişti. Ruhu, umudu hiçbir zaman sarsılmayan bir güvenle doluydu. Onun için, efendisinin umuduna sıkı sıkıya bağlı olduğu için asla yoldan sapmamıştı. "Bizim için doğruluk güneşinin doğduğu Doğu'nun çocuğu; üzerimize parlayan bir yıldız gibi Tarihan'lıdır" denir.

Tarihan: Dicle kıyısında, Mar Sabrişo'nun doğum yeri olan tarihi bölge.

D'Awana'dan, acı çekenler için bir sığınak olan bir kutsallık mabedi yükseldi. Dicle kıyısında, soylu kökleri olan bir ağaç gibi filizlenmiş ve Zab kıyılarında tatlı meyveler vermiştir.

Soyu asil ve erdem bakımından zengindi. Ailesi onu kutsal kitapların bilgisiyle yetiştirdi ve eğitti. Maneviyatta kendini daha da geliştirme arzusuyla, doğduğu şehrin

okuluna girdi ve orada bir süre vakit geçirdi; ruhu, manevi kitaplarda saklı olan erdemini ışıklarıyla aydınlandı. Oradan Adiabene'ye geçti, münzevileri görme arzusuyla doluydu ve metropol olan Arbela'ya (Erbil) vararak oraya yerleşti. Bölgedeki inananlar, bu saf ruhtan kendilerine bir eğitim evi kurma lütfunda bulunmasını istediler. Orada toplanan Hristiyan olmayanlara (ܠܗܢܗܢ Hanpē) gelince; o, onları sessizliğe büründürdü ve doktrinlerinin sahteliğini ortaya koydu. Bu dönemde, azizimizin ikamet ettiği yerin dindar babası onun varlığından haberdar oldu ve vakit kaybetmeden yanına gitti.

Aziz, babasıyla kendi geçimi hakkında konuştu; fazlasını ise yoksullar ve talihsizler arasında paylaştırdı. Şehrin hapishanesinde, arkadaşları olan şehitlerle birlikte yatan kirli bir kap olan Iso'-Sabran oradaydı. Azizimiz, emeklerinin bedeliyle onların ihtiyaçlarını karşılamayı görev edindi. Durmaksızın hapishaneye gidiyor ve azizleri tutan zincirleri öpüyordu. Kötü bir büyücü gelip hakikatin cesur savaşçısını ipler ve zincirlerle bağladığında, mübarek olan, arzularının gerçekleşmesine yaklaştığını düşünerek büyük bir sevinç duydu. Efendisinin sevgisi için görkemli bir şehitlikle kariyerini taçlandırabileceğine inandı. Ancak Iso'-Sabran ona kan dökmeden şehit olacağını ve münzevileri yöneteceğini önceden haber verdi. Dostları ve inananlar onun tutuklandığını öğrenince büyük bir üzüntü duydular; dualarıyla onun bağlarının çözülmesini sağladılar. Beklentisinin boşa çıktığını görünce üzüldü ve inzivaya çekilmek için oradan ayrıldı; bu dünyanın ağlarının üzerinden bir geyik gibi atladı ve tutkuların tuzaklarından bir kuş gibi kaçtı. Yolunu Zab kıyılarındaki tepelere çevirdi ve sessizlik için çok uygun bir yer bularak oraya yerleşti. Yeni konutunun çok yakınında, şehitlere adanmış bir manastır ve yanında Hormisdad adındaki bir münzevinin yaşadığı bir kulübe vardı. Azizimizin mütevazı manastır kıyafetini aldığı ve manastır eğitimini aldığı kişi bu Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā) adamıydı.

İlahi bir şekilde mübarek olanın varlığından haberdar olanlar, Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā)'nın elleriyle yapacağı işleri görerek ona yöneldiler. Mağaranın tepesinden bir Arami, münzeviye iki kez seslendi ve yüksek sesle şöyle dedi: "Çık ey adam, efendin sana emrediyor, çünkü burayı sana miras olarak veriyor". Aziz, kendisine söylenen sözü hiç zorlanmadan dinledi; Kutsal Ruh ona bu durumu önceden fısıldamıştı. Üzü kısa sürede her yerde yayıldı ve yalnızlığı seven, dindar insanlardan oluşan bir kalabalık onun etrafında toplandı. Şöhreti büyüklerin ve soyluların kulaklarına kadar gitti ve mağarasına her türlü hayır işi istemek için akın ettiler. Aziz, onları nezaket ve alçakgönüllülükle karşılıyor, kendisine emrettiği sessizlik yasasını asla çiğnemiyordu. Çevredeki din adamları da ona yaklaştılar ve başlarına geçmesi için yalvardılar. Sonunda dindar kardeşlerin kilise liderini ikna etmesiyle aziz, kendisine sunulan teklifi kabul etti.

Piskoposların saygıdeğer metropolitinin talebi üzerine aziz artık daha fazla diremedi ve onlara olan sevgisi için yanındaki kardeşlerin arzusuna boyun eğdi. Hakikat lambası bir yere yerleştirilip yükseltildiğinde, ışığı dünyanın dört bir yanına ışınlarını saçtı. Aziz, bu manastırı yalnızlar için bir ikametgah haline getirdi; eski müdüre gelince, o kendi durumuna uygun bir yere yerleşti; bu, Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā) evladının boyunduruğunu taşımayı ve zorlu, terbiye edici bir hayat sürmeyi öğrendiği okuluydu.

Adalet alanında büyük bir şevkle çalıştı, bedenini her türlü bakımdan mahrum bıraktı, ağzını manevi ilahilerle kutsadı, kulaklarını şeytani seslere kapattı ve onları meleksi seslere açtı; kalbini dünyevi tutkuların yozlaşmasından arındırdı ve oraya saflık ve kutsallık biriktirdi. Ruhunu Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya adadığı bir tapınak haline getirdi ve Kutsal Ruh onun içinde yaşamaktan hoşnut oldu. Ya yaşlı adama, daha sert bir hayatın egzersizlerine kendini daha özgürce adayabilmesi için biraz uzaklaşmasına izin vermeyi sevdi. Dünyevi malların hiçbirini kullanmadı, ne et ne de sebze yedi; kimse onun nasıl beslendiğini asla bilemedi çünkü bu bizden saklanmıştı. Kendisi bir yabancı gibi, bazen birkaç günlüğüne bir manastırda aldığı Efkaristiya ekmeğini yedi. On iki yılını inzivada geçirdi ve yaşam tarzı hakkında hiçbir zaman kimseye bilgi vermedi. Bu süre zarfında kimseden yiyecek almadı çünkü insan gözlerinden saklanmıştı. Bu dönemde Araplar (İsmail oğulları) ülkeye bir akın yaptılar ama ilahi bir güç onların azizimizin hücrelerine yaklaşmasını engelledi.

† 6. YÜZYIL († 650)

Sayfa 228-229-230-231

Kutsamasını verdi ve onu uğurladı. Putperest (ﷲ Hanpē) adam veda edip gitti ve bir süre sonra, gökyüzünün ona bağışladığı iki erkek çocukla birlikte yeniden azizi ziyarete geldi. Mübarek olan, "Dikkat et," dedi; "Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın sana verdiği bu çocuklar Severusçuların vaftiziyle kirlenmesin." Baba, dış görünüşte sözünü tutacağına ve azizin kendisinden istediği her şeyi yerine getireceğine dair söz verdi. Ancak buna rağmen hiçbirini yapmadı ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) onu iki oğlunun ölümüyle cezalandırdı. Mübarek aziz ise, yöneticilik görevinde hiçbir değişiklik yapmadı; ne nefsini köreltmekten ne de dünyadan el çekmekten vazgeçti. Sürekli efendisine şu sözlerle yakarırdı: "Merhamet et ya Rab, yardım dileyen bahtsızlara; ey merhametli Tanrı (ﷲ) Alāhā)! Sen ki insanların kurtuluşunu istersin, adını anan kullarına şefkat göster; çünkü bilirsin ki insan soyu zayıftır ve Senin elin olmadan iblislerin kötülüğüne karşı koyamaz."

Eğer bir kardeş hata yapacak olursa, aziz onu alçakgönüllülikle ve nazikçe uyarırdı; zira o, tüm insanların en alçakgönüllüsü olan büyük Musa'nın tevazusuna bürünmüştü. **Bir gün (ﷲ) Araplar ülkeyi istila edip baskınlar yaptılar. Kardeşler korkuyla Beth-Huik denilen bir kasabaya sığındılar ve (ﷲ) (Bnay Hāgar) Hacer'in oğulları olan yağmacıların korkusundan işgal ettikleri kalenin kapılarını kapattılar. Ancak kalede su tükendi, sadece tek bir testi su kalmıştı. Bu çaresizlik içinde aziz duaya durdu ve kardeşlere ve halka uzun süre yetecek kadar bol su bulundu. İkinci kez dua ettiğinde, düşmanlar kaleyi ele geçiremeden dualarıyla onları durdurdu; kale duvarlarından görünmez bir el tarafından fırlatılan ateşli taşlar düşmanların saflarına çarparak onları dağıttı ve yok etti.** Bir su testisine gelince; kuşatma boyunca hiç boşalmadı, çünkü dürüst olanın duasıyla sular, bir zamanlar İlyas'ın zamanındaki gibi bollaşmıştı. Bu sırada barbarlar manastırlardan yedi keşişi yanlarında sürükleyerek götürmüşlerdi. Aziz dua etti ve onların kurtuluşunu sağladı. O günlerde yüksek mevkiden bir genç ona yaklaştı ve manastır kıyafeti giymek için yalvardı. Mübarek olan ona, "Hayır, sözlerin sağlam bir kaya üzerine inşa edilmemiş," diyerek reddetti. Ancak genç onu dinlemedi

ve keşişlerin boyunduruğu altına girdi. Bir süre sonra sarsıldı, kendisine engel olan bağları kopardı. Böylece azizin sözü gerçekleşmiş oldu; Hristiyan olmayan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) genç, yoksullara dağıttığı her şeyi geri aldı.

Yeni görevinin başlangıcı, bir genç kız lehine gerçekleştirdiği bir mucize ile damgalandı; kız, iblis tarafından durmaksızın rahatsız ediliyordu. Bu iyilik düşmanının etkisiyle kız on iki yıl boyunca konuşma yetisini kaybetmişti. Bu bahtsız kız, bir pazar sabahı azizle karşılaştı; aziz ona nezaketle, "Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā) adına konuş ve Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā)'ya yeni bir görkem ver," dedi. Ardından ona kutsal haç işaretini yaptı ve kız anında konuşmaya başladı; aziz onu hiçbir zarar görmemiş halde babasına geri verdi. Bu mucizenin haberi her yere yayıldı ve farklı yerlerden hastalar ve sakatlar getirildi. Azizin onları iyileştirmek için doğaüstü bir gücü vardı ve tam sağlığına kavuşmayan hiç kimseyi geri göndermezdi. Onun ünü kısa sürede, onun nezaketinden etkilenen ve bir daha yanından ayrılmak istemeyen birçok münzeviyi oraya çekti. Onlara dinin gerçeklerini durmaksızın öğretiyor, imanın gizemlerini saf bir vicdanla korumayı belletiyordu. Diodore, Theodore ve Nestorius gibi babaların doktrinlerini yüceltiyordu. Şöyle derdi: "Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā) ve İnsan oğlunun tek 'parsopa' (şahsiyet) birliğine inanın; Bakire Meryem'e 'Tanrı'nın annesi' değil, 'Mesih'in annesi' deyin; doğaları ayırın ama şahsiyetleri birleştirin ve onlara tek ve aynı tapınmayı gösterin." Heretiklerin iğrenç sapmalarını hor görür ve küfürlerine kulaklarını tıkardı. Bir gün, kızı bir heretikle evli olan Hristiyan olmayan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) bir adam ona geldi ve şöyle yalvardı: "Benim de müminler arasına girmemi ve karımın kısırlık ayıbından kurtulmasını sağla." Aziz ona Hnana verdi ve karısı... Araplar bir Marzban'ı esir almışlardı ve onu tüm mülkünü teslim etmeye zorluyorlardı. Bahtsız adam, iffetli babamızın dualarının yardımına sığındı ve ondan geleceğini önceden haber vermesini diledi. Aziz ona şu cevabı gönderdi: "Ben gizli şeyleri bilmem, ancak bana öyle geliyor ki sonun yaklaşıyor. Yine de Hristiyan olmayan (ܠܗܢܗܢ Hanpē) inancını bırakırsan bir umut vardır, yoksa kaybın kesindir; ancak sarsılmaz bir güvenim var ki sadece sen bu ölümle yüzleşeceksin, aileden başka hiç kimse düşman tarafından vurulmayacak." Bu olay tamamen gerçekleşti; azizin sözü geleceğin perdelerini araladı. Marzban tek başına öldürüldü, çocukları kurtuldu. Persli bir kadın da azizi ziyarete geldi; iblis tarafından eziyet görüyordu; bir süre onun yanında kaldı ve ağzı övgülerle dolu olarak geri döndü. Kötü bir ruh tarafından ele geçirilmiş başka bir adam, Beth-Slokh (Kerkük) Metropoliti Sabrişo'ya getirildi; mübarek piskopos, "Bu diğer Sabrişo'dur," diyerek yanıt verdi ve böyle bir mucize yaratma yeteneğini ondan almıştı. Adamı aziz babamızın yanına götürdüler; aziz içindeki ruhun erdemiyile onu iyileştirdi ve sağ salim geri gönderdi. Ancak iblisler çığlıklar atarak haykırıyorlardı: "Bizi durmadan kovalayan Sabrişo'nun gücünden nereye kaçabiliriz?" Çekirge sürüleri havayı doldurdu ve tarlaların üzerine çöktü. Aziz duaya durdu ve çekirgeler yok oldular. İnsanları cezalandırmak için Tanrı (ܠܗܢܗܢ Alāhā) onlara dolusuz bir dolu yağdırdı; ancak insanlar azizin dualarına sığındılar. Aziz havaya, fırtınayı durdurmasını emretti; anında bulutlar dağıldı ve dolu kesildi. Bir adam azize yaklaştı ve ölümün kapısına gelmiş tek oğlunu ona emanet etti. Aziz ona şöyle dedi: "Git oğlunu bul, o iyileşti"; o anda oğlunun iyileştiğini gördü. Ülkenin

soyluları arasında bir tartışma çıktı ve silahlı çatışmaya karar verdiler. Aziz, her iki tarafa da yanına gelmelerini emretti ve dualarıyla onları yatıştırdı.

† 6. YÜZYIL († 650)

Sayfa 232-233-234-235

Aziz, bedenini münzevi yaşamın tüm çilelerine ve mahrumiyetlerine öyle bir maruz bırakmıştı ki ondan geriye adeta bir gölge kalmıştı. Her gece, Şeytan'a karşı verdikleri savaşta onlara destek olmak ve cesaretlerini artırmak için bir hücreden diğerine giderdi. Şeytan ise, evde hüküm süren bu birlikten dolayı öfkelenerek araya nifak tohumları ekmeye çalışıyordu. Bizim azizimizin çok yakınına yerleşen, Büyük Abraham de Nethpar'ın manastırından cahil bir adam, kendisinde kehanet yeteneği olduğunu iddia ederek sağduyudan yoksun birçok kardeşi kandırdı. Dürüst aziz ise, kendisini kışkırtan bu adama tek bir kelime etmeden sabretti. "Rab," diyordu, "bize yapılan haksızlığın öcünü alacaktır." Nitekim güveni boşa çıkmadı. Kutsal Ruh, o sırada Erbil Metropoliti olan Patrik İsho-Yahb'ı aziz kulunu savunması için harekete geçirdi. Patrik, bu hain adamın hilelerini gün yüzüne çıkarıp reddetti ve Sabrişo'yu övgülerle onurlandırdı.

İşte azizimizin gerçekleştirdiği ve bütün bir halkı ܒܢܝܡܗܡܡܬܐ (Bnay Mahmet) Mahomet oğullarının gazabından kurtaran şaşırtıcı bir mucize daha: Nehir kıyısındaki köylerde yaşayanlar, sözü edilen bu halkın zulmünden kaçmak için adalardan birine sığındılar. Ancak kısa süre sonra nehir devasa boyutlarda kabardı, adaya taşıtı ve bu zavallı insanları tam bir yıkımla tehdit etti. Tehlikeden kurtulmak için ağaçlara tırmandılar fakat ağaçlar da eğilmeye başladı. Biçareler azizin korumasına sığındılar. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından ilham alan aziz, dertlilerin yardımına koştu; gece vaktiydi, yanına on kardeşi aldı ve Zab nehrinin kıyılarına geldi. Orada büyük bir ateş yakarak zavallılara cesaret vermek için seslendi.

Etnik Tanımlamalar: Metnin bu bölümünde, bölgeye gelen yeni topluluklar için kullanılan ifadeler teolojik bir köken anlatısına dayanır:

Hacer oğulları ܒܢܝܗܘܪܐ (Bnay Hāgar): Arapları ifade etmek için kullanılan, Hz. Hacer'e atıfta bulunan yaygın Süryanice tanımdır. Mahomet oğulları ܒܢܝܡܗܡܡܬܐ (Bnay Mahmet): 7. yüzyılın ortalarından itibaren Süryani kroniklerinde görülmeye başlanan, İslamiyet'in yayılışıyla birlikte kullanılan spesifik bir isimlendirmedir.

Coğrafi Bağlam:

Zab Nehri: Dicle'nin en önemli kollarından biridir. Olayların geçtiği bölgenin Musul ve Erbil (Arbel) hattında olduğunu doğrular. Karkha de Beth-Slokh: Metinde geçen bu antik yerleşim günümüzdeki Kerkük'tür.

Dini Figürler:

İsho-Yahb: 649-659 yılları arasında görev yapan Patrik III. İsho-Yahb'dır. Bu isim, kroniğin tarihsel olarak Erken İslam dönemine (Dört Halife dönemi) denk geldiğini kesinleştirir.

Nestoryan Doktrini: Metin boyunca vurgulanan "doğaların ayrımı" ve "şahsiyetlerin birliği" tartışması, Mar Sabrişo'nun bağlı olduğu Doğu Kilisesi'nin (Eski adıyla Nestoryan) temel inanç esaslarını yansıtır.

Mucize Motifleri:

Vahşi hayvanların (yaban keçisi) itaat etmesi ve nehrin çekilmesi gibi mucizeler, azizin doğa üzerinde mutlak bir ruhani otoriteye sahip olduğunu kanıtlama amacı taşır.

Metindeki Dönem ve İslam Dünyası ile İlişkisi:

Tarihsel Aralık ve Halifelik Dönemi: Metinde geçen olaylar ve Patrik III. İsho-Yahb'ın görev süresi (649-659), İslam tarihinde Üçüncü Halife Hz. Osman (644-656) dönemine ve kısmen Hz. Ali (656-661) döneminin başlangıcına tekabül etmektedir. Hz. Muhammed'in vefatından (632) yaklaşık 20 yıl sonra yaşanan bu olaylar, İslam Devleti'nin sınırlarının Mezopotamya'yı tamamen içine aldığı bir zamana işaret eder.

"Mahomet Oğulları" ܒܢܝܡܗܡܡܬܐ (Bnay Mahmet) Terimi: Bu ifade, İslamiyet'in kurucusu Hz. Muhammed'in vefatından sonra, onun takipçilerini ve kurduğu yeni siyasi otoriteyi tanımlamak için kullanılan teknik bir terimdir. Metinde bu ismin geçmesi, bölgedeki Arap hakimiyetinin artık geçici bir akın değil, kalıcı bir yönetim biçimine dönüştüğünü gösterir.

Siyasi ve Coğrafi Bağlam: Anlatılan olayların geçtiği Zab Nehri ve Kerkük bölgesi, o dönemde İslam ordularının kontrolü altındadır. Metinde halkın "gazaptan kaçıp adaya sığınması", İslam orduları tarafından, Sasani İmparatorluğu'nun yıkılıp İslam halifeliğinin bölgeye yerleştiği bu büyük siyasi geçiş döneminde yaşanan yerel çatışmaları ve yönetim değişikliklerini yansıtmaktadır.

Hristiyan-Müslüman İlişkileri: Metin, İslam'ın ilk kuşak halifeleri döneminde, Süryani din adamlarının (Mar Sabrişo gibi) yeni idare altındaki yerel halkın hem ruhani hem de fiziki güvenliğini sağlama çabasını belgelemesi açısından eşsiz bir tarihsel veridir.

Nehirde bir adım bile atmanın imkansız olduğunu görünce duaya durdu ve nehir hızla alçalarak sadece çok az miktarda su kalana kadar çekildi. Bahtsızlar böylece kıyıya ulaşabildiler ve büyük kullarını yardımlarına gönderdiği için Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya şükrettiler. **Dürüst azizin sözü ne kadar da güçlüydü! Dalgaların öfkesini yatıştırdığına göre, sözü peygamberlerin sözü kadar etkiliydi.** Ey ruhları kurtaran cömert kurtarıcı! En Yüce Olan'ın gücü, dürüst azizin elleriyle ne kadar çok mucize ve harika gerçekleştirdi! Göklerdeki Babasına her konuda itaat eden azizin merhametini diller övmeye yetmez.

Büyük oruçtan önceki hafta, yoksul bir adam azize gelerek yardım istedi. "Oruç yaklaşıyor," dedi, "yiyeceğim yok, çocuklarıma verecek hiçbir şeyim yok, yoksulluk içinde öleceğim." Azizin kesesinde tek bir kuruş bile yoktu; ama adama dağa gitmesini ve çocukları için tek bir yaban keçisi yakalamasını emretti. Yoksul adam gitti, vahşi hayvanları önünde dilsizleşmiş halde buldu; birini yakalayıp yere fırlattı ve kafasını kesti. Ancak açgözlülüğü ağır bastı; ikinci bir keçiyi yakalamak istedi ama keçinin boynuzları adamın elbiselerine takılıp dolandı. Hayvan kaçmaya başladı ve zavallıyı dikenlerin, çalılıkların arasından sürükledi. Bedeni parçalandı, eti lime lime oldu. Adam bağlarından kurtulmayı başardığında bitkin halde babamızın yanına gitti ve yaşadığı acıları anlattı.

† 7. YÜZYIL († 680)

Sayfa 236-237-238-239

Aziz ona, "Bu, itaatsizliğin bedelidir," dedi ve sonra bedenini yağ ile meshedip onu iyileşmiş halde geri gönderdi Aziz, tıpkı Pavlus gibi koşusunu tamamladı ve galiplerin tacını almak üzere sarsılmaz bir adımlarla ilerledi. "Gözlerim," diyordu Rabbine, "Senin büyük merhametini gördü; bırak kulun huzur içinde Senin sevinç dolu mekanına girsin. Sen bana her sınıftan kutsalları; peygamberleri, havarileri, rahipleri, şehitleri ve doktorları cemaatimin içinde gösterdin. Benim çocuklarım arasında bakirleri ve kusursuz münzevileri gördün. Terk etmek üzere olduğum bu makama benim yorgunluklarımdan çocuklarımdan birinin geçtiğini görmekten büyük bir sevinç duyuyorum." Topluluğunu, kendi ruhuyla dolu mükemmel adamlar arasında gördü; bu onun ruhu için büyüleyici bir manzaraydı. Kendi çocukları arasında öyleleri vardı ki, o daha hayattayken göksel yaşama gönderilmişti; diğerleri ise onun erdemlerini miras aldı ve onun ayak izlerini takip etti. İlkleri arasında öyle biri vardı ki, öldüğü gün kardeşlerinden biri şu sırrı verdi: Altmış yıldır ayakları yere değmemişti. Kimdir bu zirveye ulaşan adam? O, Marga'nın Gapitha köyünün gururu Joseph'tir. Bu adam, Jacques le Grand'ın müridi olmuş ve monastik yaşama onun yanında başlamıştı. Bir süre Beth'Abé'de kaldı, sonra sarp bir dağa yerleşti. Orada bu dünyanın prensine karşı savaşmak zorunda kaldı ve onun tüm hilelerini alt edecek ilahi bir güç kazandı. "Dağın taşları," diyordu, "elmasa dönüşse bile benim için hiçbir değeri yoktur; zira

ilahi lütuf onlardan daha güçlüdür." Nihayet ruhunu ve zihnini en iyiye ulaştırdı ve çalışkan kariyeriyle ateşli alevlere benzemeye layık görüldü.

"Asla durmadım," diyiyordu kutsal ilahiler söylerdi ve uykusunda bile ağzı ruhsal marşlarla dolu olurdu. Bir gün ona duayı nasıl bitirmek gerektiği sorulduğunda şu cevabı verdi: "Kutsal Pavlus'un şu sözüne göre; hayatının her gününde dua etmek münzeviye yakışıdır: Her zaman dua edin." Azizlerin yaşadığı dağ çok tehlikeliydi; akrepler, engerekler ve yılanlarla doluydu. Kimse onların kötülüğü yüzünden orada yaşayamazdı. Ancak Mübarek Olan için hiçbir zarar gelmedi. Anlatılır ki bir ejderhayı eğitip beslemiştir; ejderha yeterince güçlendiğinde onu oradan alması için bir buluta dua etmiştir. Onun çilekeşlik türünü tanımlamak imkansızdır, çünkü hayatı doğaüstüydü. Anlatılmaktan kaçınan mucizeler gerçekleştirdi. Tükürüğü birçok cüzamlıyı iyileştirdi; öyle ki ölümünden sonra diğer cüzamlılar onun kulübesinin toprağını almaya geldiler ve iyileştiler. Yakın bir şehirde, ihtiraslarını tatmin etmek için can atan bir kadın yaşıyordu; hatta şeytani güçlere başvuracak kadar ileri gitmiş ve zavallı kadını kandırıp evine çekmeleri için iblislere yalvarmıştı. Bu durum Mübarek Joseph'e bildirildi ve o, kadının imdadına yetişti. Aziz dua etti ve iblisler büyücüyü terk etti, o da öldü. Joseph ve kardeşi, Rabban'ın öğrencileriydiler ve Zinai adı verilen dağa çekilmişlerdi. Orada on beş yıl geçirdiler. Sabrişo'nun şöhreti yayılınca, onun manastırına giderek kariyerlerini orada tamamladılar. Joseph, Mar Sabrişo hayattayken öldü ve mutluluğun zirvesi olarak galip gelenlerin arasına dahil edildi. Aziz olan kardeşi Abraham ise büyük emeklerle yaşlandı ve hakikat yolunda üstünlük sağladı. Yaşlılar, Mar Abraham hakkında, ruhsal şeylerin bilgisinde kimsenin onun seviyesine ulaşamadığına tanıklık ettiler. O, ateşli ve çalışkan bir işçiydi; Efendisi'ne olan sevgisinden dolayı ne uyur ne de zafer kazanmadan dinlenirdi. Secdelerinin ve yere kapanmalarının sonu yoktu, gözyaşları asla dinmezdi. Bir dizi emek ve mahrumiyetle kariyerini tamamladı ve bedeni dirilişe kadar mezara indi. Sabrişo'nun diğer müridlerinden biri olan ve tüm yaşamı boyunca pazar günleri hariç hiçbir şey yemeyen bir başkası da vardı. Kim yaşlı Habib'i tanımazdı ki? O, hastaları iyileştiren bir şifacıydı. Henüz genç bir kardeşken bile iki Ahit'i (Eski ve Yeni Ahit) ezbere bilirdi. Yaşlı Hounai ise bedenini çilelerle zayıflatmıştı ama hiçbir noktada gevşememişti; o her türlü övgünün üzerindedir. Deamarcé, hayranlık uyandıran bir yaşlıydı, anısı kutsaldır; o, ebediyete çağırان emeklerin dairesini genişletmiştir. Yüce yaşlı Sabrişo, her azasıyla şaşırtıcı eserlerinin bir aynasıydı. Razikayé metropoliti olan büyük Ahron, bizim saf babamızın kampına aitti ve ışığı bir lamba gibi yayıyordu. Hrom köyünden olan ve babamızla aynı ismi taşıyan Rostam, monastik yaşamda parladı. O, Mar Sabrişo'nun hayatını yazmayı ve onun başarılarını anlatmayı hak etti. Ateşli bir melek ve piskopos olan David, Babamızın doğurduğu ve ruhsal olarak yükselttiği bir tohumdur. O, babamızın iki çocuğunun hikayesini sağlam ve saf bir şekilde kaleme aldı. Hayatını Soubhalmaran'ın yazdığı Yozadak, bu asmaya dikilmişti ve kariyerinin başında güçlü bir şekilde yükseldi. Babamızın yanında çok sayıda ve kutsal mirasçılar vardı ve ben bir lütuf olarak bunlardan sadece birkaçını anlattım. Mar Sabrişo'nun ışık bölgesine gidişinden sonra, müridlerinden hiçbiri onun makamına yükselmeye cesaret edemedi; çünkü bu lütuf dolu şefin yerini alacak bir şef yoktu, evlatlarının birliği dağıldı ve dağıldı. Ne bir şefin ne de bir yöneticinin

olmadığı o dönemde, Babamızın ektiği tohum çoğaldı. Rab, Koka'yı bir çeşmeye götürmek için bir köpek kullandı; Koka orada yıkandı ve cüzamından arındı. İyileştikten sonra topraklarını ve tarlalarını bu manastıra bağışladı ve o andan itibaren Babamızın oğulları arasında sayıldı. Koka, tarlalarını bağışladığı için büyük bir onur kazandı; adını Mar Sabrišo manastırına verme onuru ona bahşedildi. Katolikos Mar Giwargis manastıra geldi; Hnanisho'yu bulduğunda onu şef olarak atadı, ona üst düzey bir makam verdi, onu kutsadı ve üstünlük imtiyazlarını ona bahşetti.

† 7. YÜZYIL († 680 civarı)

Sayfa 240-241-242-243

Hnanisho'ya gelince, Patrik'in kararını gönülden kabul etti ve tüm gücüyle manastırı ve kardeşleri yönetmeye başladı. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın evinin avcılarını yöneten bu avcı Nehirvan'dan (Nahrshirwan) çıkmıştı (2). O, Adiabene'den (Hadyab) geliyordu; babamızın halefi olarak bir hemşehrisine sahip olması uygundu. Hnanisho ismi; "İsa'nın merhameti" veya Kurtarıcı'nın kendi kulunun evi üzerine bolca döktüğü merhamet anlamına gelir. Hnanisho'nun ailesinin büyük bir Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā korkusu vardı; o da bizzat onların örneğini gönüllüce takip etti. Her gün bu çocuk kiliseye gider, kutsal kitapların çalışılmasına büyük bir özen gösterirdi. Bu çalışma uzun sürmedi, çünkü genç adamın keskin zekası gizemlerin kavranmasına hızla yükseldi. Ergenlik çağına gelip tam bir adam olduğunda, Ruh'un esintisiyle Mar Sabrišo manastırına gitti. Babamız, ilahi bir ilhamla Hnanisho'nun geliş haberini aldı, onu sevinçle karşıladı ve onu evlatları arasına kattı.

Genç adam azizin elinden ruhbanlık tıraşını aldı ve acemilik dönemine girdi. İki işi bir arada yürüttü: Bedensel bir çalışma ve kesintisiz bir dua. Acemilik görevlerini alçakgönüllülükle tamamladı ve Babamızın kutsamasını aldıktan sonra sessizlik içinde yaşamak için hücrelerine çekildi. Ölümlü olmasına rağmen ölümsüz işler başaran Hnanisho'nun hayat tarzı hayret vericiydi. Sofranın lezzetlerini reddetti ve zihnini ruhsal besinlere alıştırdı. Musa gibi kekemeydi ve çalışmalarının sertliği gözlerinin ışığını zayıflatmıştı. Gerçekten de aç olanları doyurmak için hiç durmadan çalışıyor, kendi ördüğü sepetlerin bedeliyle onları besliyordu. Merhameti kendisinden öncekilerin hepsini aşılıyordu. Hocası ona kapıyı beklemesini emretti ve o, sekiz yıl boyunca bu emri sadakatle yerine getirdi. Daha sert bir yaşam sürme fikriyle hücrelerini terk etti ve komşu çöle çekildi. Yaşadığı mağarada yoksul bir hayat sürdürdü; suların acılığından çok acı çekti. Orada iblislerle savaştı ve onları bozguna uğrattı. Vahşi hayvanlarla birlikte yaşamaktan zevk aldı. İşte bu noktada onu üstünlük görevine çağırdılar ve bir patriğin emriyle onu oradan zorla çıkardılar. Üstünlük makamına oturduğunda herkes şu tanıklığı dile getirdi: Mar Sabrišo'nun ruhu ona inmişti. Halklar ve milletler hastalıklarına şifa bulmak için onun makamına akın etti. İlk olarak bir Roma vatandaşı, Şeytan tarafından hasar görmüş olan gözleri için sığınak aramaya geldi. "Beni buraya çeken senin ve efendimin şöhretidir," dedi Romalı; "bana merhamet et, çünkü senin kulun uzak bir ülkeden geliyor." "Bu an için bunları bırak," diye yanıtladı aziz; "zayıflığıma yardım et." Aziz onun gören gözünü işaretledi, onu iyileştirdi ve uğurladı. Saygın bir yaşlı bize şu öyküyü anlattı:

"Çocukluğumda iblis bana çok eziyet ediyordu. Ailem beni Mar Hnanisho'ya götürdüler; o, üzerime dua ettikten sonra üzerime haç işareti yaptı ve beni kötü olandan kurtardı. İyileştiğimi görünce yanından hiç ayrılmamaya karar verdim." Aynı yaşlıdan bir başka söz: "Hücresinin etrafında geyik ve karaca sürüleri toplanırdı ve aziz onların ortasında; geyikler önünde bir koyun sürüsü gibi dururlardı. Bu vahşi hayvanlardan biri Mübarek Olan'ın avlusuna girdi ve orada bir yavru doğurdu. Her gün gelip yavrusunu emzirirdi." Bir gün çok sayıda misafir varken hayvan içeri girdi ve seyircilerin şaşkınlığı altında yavrusunu emzirdi. Büyük Zab Nehri kıyısında yaşayan dindar kişiler, karaciğerinden ve diğer dertlerinden muzdarip bir adamı getirdiler. Aziz onu yağladı ve kurtuluş işaretiyle işaretledi. Bedbaht olan kan kustu ve hastalıklarından hemen kurtuldu. Ona zincirlere vurulmuş bir başkasını getirdiler, onu iblisin kötülüğünden kurtardı.

Korkunç bir kangrenden acı çeken bir başkası geldi; mübarek olan adamın dilinin ucundaki yarayı yaladı ve adam iyileşti. Aziz, cin çarpmış bir başka bedbahtı iyileştirdi. Dönüşünde kötü ruh ona göründü ve onu korkuttu; ancak Mar Hnanisho'ya benzeyen bir adam aniden orada belirdi, demir bir sopayla iblise vurdu ve onu kaçırmaya zorladı. Bir başka adam ise çürüme içindeydi: Kötü bir adamın etkisiyle vücudunu yaralar kaplamıştı. Aziz onun ızdırabını görünce kederle doldu; hemen dua etti, onu iyileştirdi ve çürümesinden arındırdı. Bir başkası, felçli olan oğlunu Mar Hnanisho'nun kapısına getirdi ve bıraktı. Çocuğun çığlıkları azizi cezbedi; "Nen var küçüğüm?" diye sordu. "Babam beni terk etti, felçliyim ve yürüyemiyorum," dedi çocuk. "Hemen kalk," dedi aziz, "ve gidip babana yetiş." Aniden ayakları güçlendi; ayağa kalktı ve hayırseverinin önünde secde etti; sonra babasına yetişti. Kainai köyünden bir adamın tek bir kızı vardı ve kız yolda öldü; baba onu yine de azizin hücrelerine kadar taşıdı, ölüyü oraya bıraktı ve azizi tapınakta buldu. Mübarek olan içeri girdi ve hücrelerdeki ölüyü buldu; bahtsız baba yaklaştı ve şu sözlerle yalvardı: "Kuluna merhamet et ve tek kızımı iyileştir..."

† 7. YÜZYIL († 680 civarı)

Sayfa 244-245-246-247

Aziz, kızın öldüğünü bilmeden ona seslendi ve kız hemen ona cevap verdi. Onun tek bir sözüyle ruhu bedenine geri döndü; aziz kızını babasına geri verdi. Babası hayretler içinde kalarak Hak Yolu'nun yolcusunun ayaklarına kapandı ve onun duasının kızını ölümden döndürdüğünü itiraf etti. Aziz ise bu mucizenin kendi sağlığında ifşa edilmesini yasakladı. Nehirvan köyünden, kirliliği bir ruhun pençesinde olan bir çocuğu getirdiler; çocuk sanki bir oyun oynuyormuş gibi debeleniyordu. Aziz çocuğu azarladı ve iblis onu hemen terk etti. Bir büyücü azize ekşimiş süt getirdi ve bunun çok iyi olduğunu iddia ederek içmesi için ona yalvardı. Aziz, içinde ne olduğunu bildiği için sütü ertesi güne bıraktı; süt zehirliydi ve kaba konulan bir solucan hemen öldü. Bir gün kardeşlerine ders verirken, bir ateş sütünü gibi parladığı görüldü. Bir başka sefer, hücrelerinde benzeri olmayan ve yakıcı bir ateşe benzeyen bir ışık görüldü. Kardeşlerin sayısı olağanüstü şekilde arttı ve manastır, Süleyman'ın günlerindeki Kudüs gibi çiçek açtı.

Manevi arenadaki kariyerini tamamladı ve babalarının yanına gitme vaktinin yaklaştığını anlayınca kardeşleri topladı, onlara nasihatlerde bulundu ve Iohannan'a yöneticilik tacını giydirdi. Büyük saygı görerek vefat etti ve babalarının yanına gömüldü; tabutu Mar Sabrisho'nun yanına yerleştirildi. Iohannan, Hnanisho'nun yerini aldı; zira onun ismini, makamını ve sert ahlakını miras almıştı. Iohannan ismi merhamet ve hoşgörü anlamına gelir; Iohannan, Efendisi'nin kendisine emanet ettiği sürüyü tüm kalbiyle yönetti. **Büyük münzevi Hazza'da doğmuştu ve Pers kralının okçuları arasına katılmak üzere oradan alınmıştı. II. Hüsrev, Hormizd'in oğlu, onu askeri hizmete almıştı; ancak Rabbin meleği onu ellerinden kurtardı. Bu melek çocuğu bizzat teşvik etti, ona rehberlik etti, onu eğitti ve günlerini kutsallık içinde tamamlamasını öğütledi. Daylamitler onu ikinci kez yakaladılar ama bir melek onu tekrar kurtardı. Genç adam, meleğin huzurunda hayatını artık bir keşiş (senobit) olarak sürdürme yemini etti.**

Okula girdi ve kutsal kitaplar üzerine çalışmaya başladı; zihni aydınlandı ve en derin sırları kavradı. Melek onu bizzat Mar Sabrisho manastırına götürdü; gençliğine mutluluk getirecek olanı orada buldu. Ona haçın tacını giydiren ve onu dualarının zırhıyla koruyan azizdir. Genç adam, babaların çizdiği kurala göre erdemli bir şekilde yetişti ve alçakgönüllülüğün parladığı çetin bir eğitim sürecini tamamladı. Babasının emriyle sessiz kalmaya ve azizleri takip etmeye başladı. Iohannan, Hnanisho'nun erdemlerine ve şanına ortak oldu. Dağlara çekildi, tek başına yaşadı ve ruhun rehberliğinde hareket etti. Dağdan daha ıssız bir yere çekildi ve bir insanın dayanamayacağı mücadelelere girişti. Hücresinin içinde bir incir ağacı vardı; büyük bir bağlılıkla, meyvelerinin düşmeye başladığını görene kadar onlara bakma zevkini kendisine yasakladı. Babasının manastırına geri döndü; Dicle nehrine ulaştığında, sanki kuru topraktaymış gibi yürüyerek karşıya geçti.

Hücresi manastıra bin adım mesafedeydi, zira yalnızlığı ve tam sessizliği seviyordu. Bir keresinde gece vakti topluluğun yanına geldi; hava çok karanlıktı. Bir aslan o yoldan geçen herkesi dehşete düşürüyordu; ancak aziz hiç korkmadı. **Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܐ Bnay Hāgar) manastırın çevresine çadırlarını kurmaya geldiler. Şefleri azize hürmet eder ve sık sık onu ziyarete giderdi. İmansız adam, azizin yaptığı bu ziyaretlerin kendisine yüklediği görevlerin farkındaydı. Putperestler, azizi gördüklerinde onu sevgiyle kucakladılar. Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܐ Bnay Hāgar), azize kötülük yapmak için yaklaştıklarını sandılar ama başlarına gelenleri görünce hayretler içinde kaldılar. Manastıra ait olan bir deve öfkeyle çöle kaçtı. Aziz onu durdurdu, geri getirdi ve iblis tarafından tutsak edilmiş olan hayvanı sakinleştirdi; vücuduna dokunan bezleri sakladı; onlara yaklaştığında kalabalık hemen iyileşti.**

Süryani hagiografik metinlerinde Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܐ Bnay Hāgar) ve Hristiyan olmayanların (ܚܢܦܝܐ Hanpē) azizin mucizelerine tanıklık etmesi, teolojik bir ispat yöntemi olarak kullanılır. Hacer oğullarının "hayretler içinde kalması" ve bu olağanüstü olayları ikrar etmesi, şu temel gerçeği simgeler:

İlahî Tasdik ve Otorite: Mucize, doğası gereği ilahi bir seçilmişliği ve doğruluğu temsil eder; dolayısıyla mucizenin olduğu yerde, o mucizeye aracılık eden kişinin peygamberane bir misyonla hareket ettiği ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) tarafından desteklendiği kabul edilmiş olur. Hacer oğullarının bu mucizeyi kabul etmesi, azizi sadece bir manastır görevlisi olarak değil, ilahi mesajın ve gücün taşıyıcısı olan peygamberane bir figür olarak gördüklerini gösterir. Bu durum, o dönemdeki toplumsal ilişkilerde mucizenin, farklı inanç grupları arasında mutlak bir manevî otorite kurduğunun ve azizin konumunu peygamberlik silsilesinin bir yansıması olarak tescil ettiğinin tarihsel bir kanıtıdır.

Manastırın yakınında, sakinlerinin iblis tarafından eziyet gördüğü bir köy vardı; aziz seksen kişiyi kurtardı. Yeni evlenmiş ve düğün gününde iblis tarafından ele geçirilmiş bir genci getirdiler. Aziz onu kurtardı ve karısına geri gönderdi. Bir Müslüman şef manastıra geldi ve münzevilerin kulübelerine yerleşti. Aziz ondan iki kez yerini değiştirmesini rica etti ama adam sert cevaplar verdi.

† 7. YÜZYIL († 729)

Sayfa 248-249-250-251

Aziz ona beddua etti ve adam canavara dönüştü; tek bir bedende iki kişi doğurdu. İmansız adam alçaldı ve azizden canavarın ölümüne hükmetmesini, kendisini yoldaşlarının ve kabilesinin hakaretlerinden kurtarmasını diledi. Mar Iohannan'ın bir sözüyle canavar öldü ve Arap derhal manastırı terk etti. Kirli bir ruh tarafından eziyet edilen bir başkası iyileşmek için geldi; ancak iblis, aziz henüz evine varmadan onu terk etti. Mübarek olanın Şeytan'dan kurtardığı pek çok kişi vardı. Beth-Nuhadra'dan loram, azizin kendisine üç kez yardıma geldiğini beyan etti. Bessa köyünden kısır bir kadın onun yardımına sığındı ve duaları sayesinde çocuk sahibi olup Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya şükretti. Azizin isminin anılması kazazedeleri ve pek çok insanı kurtardı. Gölgesi bile iblisleri kovdu ve hastalıkları iyileştirdi. Onun kahramanlıkları tarihinden öğrenilebilir, zira biz her şeyi bu konuşmada anlatamayız. Aphnimaran'ın talebesi olan peygamber Yakup, Mar Iohannan'ın büyüklüğünü çok önceden öngörmüştü; o, ruhsal meselelerde çok yükselmişti ve Mesih'in görkemini müşahede etmeye layıktı. Kariyerini Noel'in görkemli bayramında tamamladı ve o gün cennette sonsuza dek yaşamak üzere dirilişe gitti.

VI. MAR SOUBHALMARAN (693-729)

Bedeni manevi babalarının yanına defnedildi; Soubhalmaran'daki yöneticilik görevinden çoktan ayrılmıştı. Şenna şehri valisi Abba Simon, onun ölümünü önceden hissetti ve aynı saatte müritlerine bunu bildirdi. Soubhalmaran ismi ne güzel bir isimdir; zira onu telaffuz edenleri Efendisi'ni yüceltmeye davet eder. O, asil köklere sahip olan Sasoh köyündendir; ona hâlâ Ma'lthanien denir, çünkü hayatını kutsal kitaplar içinde geçirmeye başlamıştır. Genç adamın ebeveynleri onu kutsal kitaplarla yetiştirdiler ve o hızla Mar Sabrişo'nun çadırına ulaştı. O dönemde görenlerin oğlu Mar Iohannan yönetiyordu ve manastırı idare ediyordu. Mütevazı Soubhalmaran'ın yaşadığı yer orasıydı; ona adalet cübbesini giydiren ve ruhsal tacı takan odur. Genç adam acemilik döneminden geçti ve hücrenin sessizliğine yerleşti. Kendi şahsında, hayranlık uyandıran ustasında gördüğü her şeyi uyguluyordu. Gökyüzüne hareket saati geldiğinde Iohannan, Soubhalmaran'ı halefi olarak atadı. Kardeşlerin ısrarı ve ustanın emirleri doğrultusunda, bu dürüst adam yöneticilik görevini kabul etmek zorunda kaldı. Kelimeler onun yüksek başarılarını kutlamakta yetersiz kalır.

Sadece onun her noktada babalarına eşit olduğunu teyit etmekle yetiniyoruz. O, Efendisi'nin sözlerini harfiyen yerine getiren sadık bir kâhyaydı; kardeşler ve evin çocukları arasında yiyecekleri zamanında dağıtırdı. Bir kardeş bir gün hasta bir başka kardeş için bir şeyler istemeye geldi; aziz ona istediğini verdi ve mümkün olan en kısa sürede gitmesini söyledi, zira büyük bir mucizenin gerçekleşeceğini

hissediyordu. Kardeş evden çıktı ama olayın sonucuna tanık olmak için hücresinin yakınındaki bir yere gidip oturdu. O sırada Araplar ihtiyarın kulübesini kuşattılar; yanlarında kötülüğün etkisiyle ışığını kaybetmiş yaşlı bir kadın getirmişlerdi. Kadın Mar Soubhalmaran'ın huzuruna çıkarıldı; aziz dua ettikten sonra üzerine haç işareti yaptı, onu iyileştirdi ve ışığını tüm dünyanın gözü önünde ona geri verdi. Bir başka kadın, bir Arabın cariyesi, onu bulmaya geldi; aziz ona huana verdi ve iblis onu terk etti. Bir heretik onun yanına geldi; ona kulakları tırmalayan ahlaksız bir şarkı öğretmişlerdi. Aziz ona şöyle dedi: "Sana Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'u yüceltmeni emrediyorum"; o bunu söylerken şarkısını unuttu ve bir daha hatırlamadı. Ülkenin yöneticisi, öfke ve kinle dolu olarak manastıra geldi. Ancak Soubhalmaran'ı görünce öfkesi yerini yumuşaklığa bıraktı ve sanki bir ateşmiş gibi konuşarak öfkesini yatıştırdığını itiraf etti. Barbarlar bir gece onu soymaya geldiler ama bir görünüm onları tövbe edene kadar şaşırtdı. Bir başka sefer hırsızlar manastırın eşyalarını çalmak için kura çektiler.

† 8. YÜZYIL († 751)

Sayfa 252-253-254-255

Onlardan biri payını almak için günlerce sürdürdü ve kimse fırtınanın şiddetine karşı koyamadı. Bir yaz günü, manastırdan biraz uzakta dövülecek bir buğday yığını vardı. Çocuklar geceleyin ahlaksız şarkılar söylemeye başladılar. Aziz sabah erkenden kalktı ve şarkı söyleyenleri kovdu; gelecekte bu tür şarkıların duyulmasını otoritesiyle yasakladı. Bir kardeş şiddetli bir sancıya yakalandı; ona azizin vücuduna dokunmuş herhangi bir giysi parçası getirildi; azizin bedenine yaklaştırı yaklaştırmaz hemen iyileşti. Üstünlük görevini altı yıl boyunca icra etti ve ardından ruhsal babalarına kavuşmak üzere dünyadan ayrıldı. Kardeşleri topladı, onlara gerçeği korumalarını öğütledi ve ruhunu kendisini bekleyen meleklerle teslim etti. Bedeni büyük bir onurla azizlerin yanına; Mar Sabrişo, Mar Hnanisho ve Mar Iohannan'ın yanına defnedildi. Ölümü, ateşli birer mürid olan iki dostun, Rabban Prancé ve müridinin zamanında, Greklerin 1040 yılında (M.S. 729) yaz mevsiminde gerçekleşti. Sağ eliyle müridi Rabban Prancé'yi kutsadı ve evlatlarının cemaatini özenle yönetmesini ona emretti. Kusursuz olan bu aziz, Adiabene'deki Hrem köyünde, dindar ve zengin ebeveynlerden doğmuştu. Onları kaybettiğinde, kardeşiyle birlikte amcası tarafından büyütüldü. İkisi de köylerindeki okula girdiler; o, kardeşini geride bıraktı ve kendini geliştirmek üzere Mar İyob manastırına gitti. Orada bir süre okulda kaldı; ancak gerekli hazırlıklarını yapıp ruhunu yüksek bir ilimle donattıktan sonra yolunu bu manastıra çevirdi. Saygın yaşlı Soubhalmaran'ın müridi oldu. Hem topluluk içindeki yaşamında hem de inziva hayatında gerçekleştirdiği eserler o kadar büyüktür ki, hiç kimse onun hayranlık uyandıran davranışlarını tam olarak anlatamaz. Efendimiz'in İşay'ın oğlu (Davut) hakkında söylediği şu söz onda vücut bulmuştur: "Kalbime göre bir adam buldum; o benim irademi yerine getirecektir." Metropolit Mar Iohannan, bir keresinde ondan Nestorius manastırını yönetmesini istedi; Soubhalmaran kilise liderine şu cevabı verdi: "Manastırın kısa süre içinde Prancé'ye ihtiyacı olacaktır." Rabban Prancé'nin üstünlük makamına gelmesinden kısa bir süre önce, mübarek bir mucize gerçekleşti. Bir müridinin kardeşi adına bir lütufta bulunuldu. Bu sivil kişi uzun

süredir hastaydı ve sonunda kardeşini görmek için gelmişti. Prancé dua etti ve hasta adam anında sağlığına kavuştu. Soubhalmaran ebedi hayata göç ettiğinde, Prancé'nin yöneticilik makamına yükseltilmesini emretti. Metropolitin ve ülkenin ileri gelenlerinin huzurunda, azizin vefat ettiği gün gerçek mürid kutsandı. Prancé'yi korumak için üç kardeşi görevlendirdiler; zira kaçmasından korkuyorlardı. Kardeşler yedi hafta boyunca onun etrafında nöbet tuttular; ancak uygun bir fırsat bulunca aziz hemen oradan ayrıldı. Ülkeyi terk etti ve Mar Hazkiel manastırına sığındı. Kötülere karşı bir değirmen meselesi yüzünden azizle savaşmaya geldiler. Duygusuz taşlar üzerinde ona karşı sitemlerde bulundular. O, değirmen başında üç mucize gerçekleştirdi ve bu durum onları şaşkına çevirdi. Değirmen taşına bir işaret yaptı ve bakınız, artık çalışmıyordu. İkinci bir emirle dönmeye başladı; üçüncüsünde ise yürümeye başladı. Nehrin sularını yüksek bir yere çıkarmayı başardı; Hristiyan olmayanlar (ܡܢ ܗܢܘܗ Hanpē) bu işi ona yaptırmanın ilahi bir güç olduğunu itiraf ettiler. Karga kayasından çıkan ve çok miktarda su veren bir kaynağı kuruttu; zira oradan su içmeye gelen Araplar (ܡܢ ܗܢܘܗ Tayyāyē) manastıra çok zarar veriyorlardı. O çok gayretli, çok dindar ve çok nazikti. Onun zekasına ve alçakgönüllülüğüne yaklaşan kimse yoktu. Metropolit Soubhalmaran, onun hayatını kaleme aldı (o, tılsım verenlerden, muska yazanlardan ve düğüm atanlardan nefret eder, onları dinlemeye bile tahammül edemezdi). Bir Rebbeen müridi, çocuğu olmadığı için azize gelmişti. Aziz dua etti ve adam çocuk sahibi oldu. Kuduz bir köpek tarafından ısırılmış bir kadın, Rabban Prancé'nin sadece gölgesini görerek iyileşti. Hazza şehrinden bir Yahudiye kötü bir ruh musallat olmuştu; azizin duaları onu kurtardı. Ona Zakkai ailesinden sağır ve dilsiz bir çocuk getirdiler. Onu yağladı ve üzerine haç işareti yaptı; sağır-dilsiz çocuk anında işitme ve konuşma yetisine kavuştu. Simeon ailesinden bir adam büyük bir sınavın içindeydi; aziz onu bu durumdan kurtardı. Sürülerini otlatan manastırın elçilerini tanımadıkları için onları dövenleri cezalandırdı. Mübarek olan, iblisin eziyet ettiği bir adamı iyileştirdi. İçindeki gizli ilahi erdem dışarı vuruyordu. Eski kardeşler onun şöhretinden haberdar olup yanına geldiler ve o da onlarla birlikte geri döndü. Manastıra yerleşti ve yardımseverlik görevini yerine getirdi. Bir süre sonra ikinci kez kaçtı ve Khantour dağına saklandı. Oraya yağmur yağdı ama çocuklarının duaları onu geri getirdi. Manastır onun yönetimi altında çiçek açtı ve şöhreti gök kubbenin dört bir yanına yayıldı. O atleti (iman savaşçısını) güçlendiren ruhun büyüklüğü ne kadar muhteşemdi! Bu erdem ona mucizeler yaptırdı, harikalar yarattı ve Şeytan'a karşı zafer kazanmasını sağladı. Ona Adiabene başpiskoposluğu teklif edildi ama o bunu reddetti ve boyunduruğu altına girmek istemedi. Bir gün az miktarda ekmeği çoğalttı, öyle ki çok sayıda aç insan yedi ve kutsal yazarın dediği gibi geriye kırıntılar kaldı. Bu manastırın düşmanlarına karşı savaştı ve onları püskürttü. Manastırın çevresini terk etti ve Zab nehrine gitti. Bu nehrin yatağını değiştirdi ve suları manastırın kenarından akıttı. Kendisini taciz eden bir köyü sular altında bıraktı; müridlerinin yolunu kesti ve onlara erişilemez bir orman barikatı kurdu.

Bu Anzelerin içinden üç kişi du bnana ve salgın onu teğet geçti. Simeon ailesinden bir adam vebaya yakalandı ve vücudu yer yer simsiyah kesildi. Aziz'i görmeye geldi, aziz ona elini sürdü ve oğlunu ona gösterdi; azizin içindeki lütuf sayesinde iyileşti. Onun yaşadığı günlerde bu toprakları şiddetli bir kıtlık vurdu. İnsanlar nerede yiyecek bulabileceklerini danışmak için azize geldiler. "Uzaklaşmayın," dedi Doğru Kişi, "çünkü Rab insanları teselli edecektir." Mübarek olan, kardeşler için yiyecek toplamak amacıyla bir yolculuğa çıktı. Yol boyunca hayranlık uyandıran mucizeler gerçekleştirdi. Aziz, Mahozé'ye indi ve Sen'ar diyarındaydı. Mesih'in isminin hatırına imansızlar arasında bu topraklarda zafer kazandı. Dönüşünde hırsızlar yoldaşlarının eşyalarını yağmaladılar. Ancak ağır bir ceza aldıklarında, çaldıkları eşyaları sahiplerine iade ettiler. Bir Arap yemin ederek şu tanıklığı anlattı: **"Rabban'ın ayakları ıslanmadan Zab nehrini geçtiğini gördüm."** İki kardeş ondan bir yolculuğa çıkmak için izin istediler; aziz onlara izin vermedi çünkü içlerinden birinin ölümünün yakın olduğunu biliyordu. Ona itaat etmeyip yola çıktıklarında, içlerinden biri azizin öngördüğü gibi vefat etti; aziz kardeşleri topladı, onları kutsadı ve her zaman doğruluk yolunu takip etmelerini öğütledi. Onlardan biri şöyle dedi: "Büyük bir korku içindeyim, çünkü ölümden sonra bizi dehşetli azapların beklediğini seziyorum." Aziz ise "Korkma," diye yanıtladı, "senin sonun da yakındır"; nitekim sözü tam anlamıyla gerçekleşti. Ölümü şubat ayının yedinci günü gerçekleşti; azizlerin dualarıyla bu dertten tamamen kurtuldu.

Bir başka adamın ailesi (yaklaşamaz durumdaydı?) karısıyla bağları kopmuştu; aziz onu yağladı ve adam hemen iyileşti. Beth-Madayé'den bir kadın şiddetli bir şekilde iblisin etkisindeydi; Rabban Prancé'nin dualarıyla şifaya kavuştu. Ona felçli bir Arap çocuk getirdiler. Onu Kurtuluş'un işaretiyle (haç) işaretledi ve çocuk anında yürümeye başladı. Hırsızlar Beth-Kashé'den bir adamın evini yağmaladılar ve her şeyini alıp götürdüler. Bahtsız adam, eşyalarını arayıp bulması için kendisine emir vermesi adına azize gelip durumu anlattı. Aziz oraya gitti ve eşyalarını Beth-Gasai'nin kalıntıları arasında buldu. Ülkenin önde gelenlerinden biri ölüm döşeğindeydi. Rabban'a haber gönderip şöyle dedi: "Benim için dua et efendim ki ömrüm uzasın." Aziz dua etti ve adamın ömrüne bir yıl daha eklendi. Bunu gören ve duyan herkes Tanrı (אלהים, Alāhā)'yı yüceltti. Ona Beth-Bou'ai'den iblisin eziyet ettiği bir çocuk getirdiler. Aziz onu kötü ruhun korkusundan kurtardı. Beth-Garmi'den bazı adamlar Zab nehrini geçiyorlardı; akıntı içlerinden bir genci alıp götürdü. Ailesi boğulan genç için azize haber verdi; aziz onları teselli ederek boğulanın ölmediğini söyledi. Gerçekten de aziz, Rabban Prancé'nin ismini anarak dua etmişti ve Rab onu hemen dalgaların arasından çekip çıkarmıştı. Bizim saf babamızın yanına gitti ve kendisini kabaran sulardan kurtaranın o olduğunu itiraf etti. Adiabene'de bir veba patlak verdi ve çok sayıda kurban aldı; aziz Prancé'ye sığınan herkes bu beladan kurtuldu. El-Kadan'dan, Likton köyünden bir asilzade, çocukları salgında öldüğü için azize sığındı; aziz ona elini sürdü ortak yaşam süresini babaların kurallarına göre tamamladı. Henüz acemi bir keşişken, kendi şahsında bir mucize gerçekleşti: Henüz hiç kimsenin içine ekmek koymadığı bir fırına kafasının üzerine düştü ve burnu bile kanamadan geri çıktı. Ortak yaşama geri döndü ve aziz Iso-'Ammeh ona topluluk içinde yaşamının kurallarını öğretti. Maran-'Ammeh ona itaat etti ve herkesin

hayranlığını kazanan bir yaşam sürdü. Sonunda Rabban, bu mübareklerin hücrelerine çekilmelerini emretti. O da hayranlık uyandıran yaşlı adamın emriyle bir kulübeye çekildi; bütün gün boyunca sadece altı lokma ekmek yiyerek orada kaldı. Her gün mezmurları iki kez okuyor ve üç bin kez secde ediyordu. Iso-'-Ammeh için ölüm saati geldiğinde, saygın yaşlı, iffetli Maran-'Ammeh'i kutsadı ve ruhunu teslim etti. Maran-'Ammeh'in şöhreti bir şimşek gibi çaktı ve iyileşmek isteyen dertli kalabalıkları kendine çekti. Ona iblisin durmaksızın taciz ettiği bir kadın getirdiler. Dualarıyla kadın kurtuldu ve evine döndü. Beth-Nouhadra'dan Sabriganlı bir başka kadın cüzam hastalığına yakalanmıştı. Azizin duaları onun bedenini arındırdı. Beth-Hdathayé'den genç bir nişanlı büyük bir sınava tabi tutulmuştu. Aziz ona huana verdi ve o iyileşti; böylece evlenebildi. Onu görmeye gelen kalabalıkların arasından aziz, gece vakti Zinaî dağına kaçtı. Oradaki sessizliğinin bozulduğunu görünce o da kaçtı ve Beth-Margan manastırına gitti; orada bir duvarın tuğlaları altında gömülü kalmış bir ölüyü diriltti ve onu canlı bir şekilde babası Orogh'a teslim etti; babası hayretler içinde kaldı.

Iso'yahb'ın oğlu Zinayé Greklerin 1059 yılında, yirmi iki yıllık yöneticilikten sonra. Bedeni babalarının yanına büyük bir onur ve görkemle gömüldü. Ölümünden sonra bazı müridleri, görevlerini yerine getirebilecek kadar güçlü olmadıkları için birer birer manastırı terk ettiler. O zaman kötüler kardeşleri taciz etmeye, ambarları yağmalamaya ve arazilerinin sınırlarını değiştirmeye başladılar. Tanrı (Δ)heā Alāhā), kendisine bu şekilde hitap edilmesinden hoşlanan hayranlık uyandıran Mar Knobaya'yı oraya gönderdi. Sınırları zahmetler ve yorgunluklar pahasına belirledi. Çabalarını amansız bir ölümlerle taçlandırdı. 'Aina-sritha köyünün insanları onu taşladılar ve kendileri de helak oldular; o ise itirafına yaraşır bir tacı kabul etti. Mar Knobaya'nın şehadetinden kısa bir süre sonra hayranlık uyandıran Maran-'Ammeh Bar Zanaîé manastıra geldi. Yönetici olarak seçildi ve manastırı eskisi gibi ihya etti; dilin anlatmaya yetmeyeceği mucizeler ve harikalar gerçekleştirdi. İsmiyle, Rabbin her zaman onunla olduğunu kanıtladı. Köyünün ismi, yoksulları beslediğini gösteriyordu. Zamar dağına yerleşmiş ve kutsal gizemlere katılmak için sık sık köyüne giden tövbekar keşişlerin kutsallık yolunda kendisine rehberlik etmesini sağladı. Daha sonra Balad yakınlarında bulunan Abba Joseph manastırındaki yaşlı Iso-'-Ammeh'in müridi oldu ve orada ruhbanlık tıraşını aldı şeytanın hileleri ve büyüleri yüzünden dilsiz kalmıştı; babası onu Mar Margana'ya getirdi, aziz ona huana verdi ve çocuk anında iyileşti.

† 8. VE 9. YÜZYIL

Sayfa 260-261-262-263

Mar Margana, kimsenin kendisini tanımayacağını düşünerek Beth-Samona'ya gitti. Bar Sanir ailesinden bir kadın büyük bir sınav içindeydi; azize sığındı ve dualarıyla teselli buldu. Beth-Samona'dan ayrılıp Marga ülkesine gitti ve yüksek bir dağ üzerindeki Resa manastırına çekildi. Orada, Daniel adındaki bir rahibin tek oğlunu diriltti; tıpkı müridi için peygamber Elişa'nın yaptığı gibi küçük bir iman belirtisiyle bunu başardı. Yaşlanmaya başladığında ve bedeni günden güne zayıfladığında, Kaukab köyü yakınlarındaki bir mağaraya yerleşti. Dağdan inerken vahşi ve inatçı bir

hayvana bindi, ancak hayvan azizin dualarıyla uysallaştı. Kör bir heretik onu ziyarete geldi; aziz Mar Nestorius'a hürmet etti ve heretiğin gözleri açıldı. Aynı heretiğin kızı da bir gün büyük bir ayartmaya maruz kalmıştı; aziz yaklaştığında kızı iyileştirdi. Hırsızlar azizin mağarasına girdiler ve ona çok eziyet ettiler; ancak gerçekleştirdiği mucizeleri gördüklerinde onu rahat bıraktılar ve oradan ayrıldılar. Kaukab dağında hatırı sayılır bir zaman geçirdikten sonra, tekrar Beth-Margana'ya ve ardından Zinai'ye döndü. İki barbar onu bulmaya geldi; azizin sözleri içlerinden birini sınavı ve oradan ayrıldı. Oradan harabe halindeki kilisesini onarmak için Zinai'ye gitti. Bir barbar, müridinin ayakkabılarını çaldı. Aziz ondan ayakkabıları geri istedi; adam reddetti, bunun üzerine aziz ona beddua etti ve adam sürünmeye başladı; hırsız pişmanlık içinde ayakkabıları geri verdi.

Aziz onu iyileştirdi ve gönderdi. Bir gün çölden çıktı ve taşlarla kendi kendine vuran bir adamla karşılaştı. Aziz onu yakaladı ve bu sınavdan kurtardı. Daha sonra ona kim olduğunu sordu. Bahtsız adam, "Ben Beth-Bga'lı Dahkané'nin oğluyum; kötü bir kadın büyüleriyle aklımı yitirmeme sebep oldu," dedi. Aziz, "İşte iyileştin," dedi, "evine dön"; böylece onu iyileştirdi ve iblisin elinden kurtardı. Sessizlik içinde oradan ayrıldı ve bizim babamız Mar Sabrişo'nun manastırına geldi; kardeşler onu kutsallığına yaraşır tüm onurlarla karşıladılar ve ona pederleri ve liderleri olarak baktılar. Ülkenin yöneticisi, Nekhwar'ın oğlu büyük Sabrişo, kardeşleri ve tüm ebeveynleriyle birlikte onu ziyarete geldi. Genç bir kız dini hayata girmek istiyordu ama iştahını kaybetmişti; yüzünün güzelliği solmuştu. Babası azize gelip durumu anlattı; kızın şeytani bir etki altında olmadığını, dindar olmak istediğini söyledi. Kız manastıra girdi ve tıpkı Aphnimaran'ın öngördüğü gibi her şey yoluna girdi. Jacques'ın kızı iblis tarafından rahatsız ediliyordu; aziz dua etti ve kız iyileşti. Beth-Hadathayé'li bir pagan kadını iblisin elinden kurtardı. Lathanlı bir körün görmesini sağladı; rahip Addai'yi ölümün eşliğinden çekip aldı. Mar Sabrişo manastırından ayrıldı ve Khantour'a gitti, ardından 'Oléd köyündeki kiliseye indi. Evinde azizi ağırlayan rahibin çocuğu olmuyordu. Aziz ona huana verdi ve rahibin dört çocuğu oldu. Manastıra dönerken, Beth-Rébol'lü Hormizd'in oğlunu şeytanın elinden kurtardı. Beth-Saide'li, kötü ruhun kirlettiği bir kadını iyileştirdi. Bassos Bar Ba'nayé'nin müridini iblisin elinden kurtardı. Zinai köyünden bir rahip, kendisini boğmak isteyen ve sonunda hayatına kasteden iblis tarafından rahatsız ediliyordu. Yüce yaşlı, dualarıyla onu hayata döndürdü; müridini yanına gönderdi ve müridi azizin haçını onun ağzına koydu. Üç adamı daha iyileştirdi ve bir keşişi müridinin elindeki iblisin şerrinden kurtardı. Yaşlı Kozma onun hakkında hiçbir şeyin kendisinden gizlenemeyeceğine dair tanıklık etti. Aynı Kozma, Rabbimiz'in hücrelerinde yüz yüze konuştuğunu beyan etti. Kozma'nın kardeşi Yonan da bir gün Maran-'Ammeh'in yüzünün ışıkla parlamış olduğunu gördüğünü anlattı. Mar Sabrişo'nun asmasından çıkan bu iki filiz de benzer şekilde ünlü oldular. Uzun bir süre manastırda kaldıktan sonra Maran-'Ammeh, Dicle kıyısındaki Beth-Raikana'ya çekildi; ancak ölümünün yaklaştığını hissedince büyük Mar Sabrişo manastırına dönmek için acele etti; kardeşleri topladı, onlara nasihatlerde bulundu, onları kutsadı ve halefi olarak Mar Iohannan Zabdikaya'yı atadı. Tacına kavuşmak üzereyken ruhunu teslim etti; bedeni şehitliğe, Mar Sabrişo'nun ve onun kutsal çocuklarının

yanına defnedildi; böylece asetik yaşamda parlayan bu beden toprağa indi. Manastır yaşamında seksen beş yıl geçirdi.

Iohannan, Maran-'Ammeh'in imajını devraldı ve oldukça uzun bir süre, çocuklarından biri olduğu bu manastırı yönetti. İlk başta yirmi yılını tövbe içinde geçirdi; bu süre dolduğunda, müridi Maran-'Ammeh Arbela metropoliti oldu ve onu aziz hocasının yerine geçmeye zorladı. Çok geçmeden Rabban Ahronn manastırına çekildi; ancak Nestorius, metropolitlik makamı için onu geri getirtti. İnsan gücünü aşan zahmetler içinde yaşlandı ve şanla vefat etti. Bedeni şehitliğe defnedildi. Anlatılır ki, monastik hayatı kucakladığından beri gün batımından önce asla yemek yememiş ve bazen yiyecek bir şeyi olmadığı için günlerce sadece sebzeyle yetinmiştir. İsrail oğlu Mar Sabrişo onun halefi oldu; onun ayak izlerini takip etti ve erdemlerin pratiğinde üstünlük sağladı. Rızkını büyük bir şölen için hazırladıktan sonra dünyadan ayrıldı ve bedeni babalarının yanına, şehitliğe defnedildi.

† 8. VE 9. YÜZYIL

Sayfa 264-265-266-267

İşte burada ünlü Habbita Bar Sonayé ve kardeşi Joseph. Buradan da yine bizim Babamızın çocukları olan, onun meyvelerini veren, Zinai dağında yaşayan Rabban Hormizd ve Kodawi çıktı. Mucize yaratan Rabban Shliha da Babamızın evladıdır; o da Babamızın kurduğu ve içinde büyüdüğü aynı yuvada yetişmiş ve orada ölmüştür. Bizim Peder'in Tra'el'de inşa ettiği aynı manastırdan olan Hebton piskoposu Denah-Maran da oradandı. Mar Sabrişo Bar İsrail'in ölümünden sonra manastır yıkıldı ve tüm cemaat dağıldı. Ancak kısa süre sonra dindar kişiler tarafından yeniden canlandırıldı ki bunları burada tek tek saymak çok güçtür. Yine bizim manastırdan olan Salakh piskoposu Gabriel, eksiklerimizi onardı, yıkık kapılarımızı tamir etti, kilitlerimizi sağlamlaştırdı ve Rab adına muazzam bir tapınak inşa etti. Erdemlerin zirvesine ulaşan ve naaşı şehitliğe defnedilmeyi hak eden kişi işte budur; kendisi keşişlik hayatında doksan yıldan fazla zaman geçirmiştir. Yaşadığı süre boyunca şaşırtıcı işler başaran genç Rabban Pierre de aynı boyunduruğu taşımıştır. Mar Sabrişo'nun erdem pratiğinde üstünlük kuran çocukları çok sayıdadır; isimlerini yalnızca Rab bilir. İşte Mar Sabrişo'nun ve onun izinden giden evlatlarının tarihinin özeti budur. Yazmadığım ve bir kenara bıraktığım şeyler yazdıklarımın çok daha fazladır, zira sözlerim hepsini içine almaya yetmezdi. Bu azizler hakkında yazdığım her şey gerçektir; çünkü bunları bizzat topladığım biyografilerinden aldım. Ey Sabrişo! Bütün dünya sana teslim edildi, sen ki vaaz ağınla denizde ve karada balıklar tuttun. Ey insan, rütben yeryüzündeki tüm rütbelerden daha yücedir! Sen ki Antoine'ın ve ordusunun işlerini devraldın.

Ey ruhani evlatların babası! Sağlığında pek çok evlat doğurdun ama ölümünden sonra doğurdukların çok daha fazladır. Kimin bizimki gibi, öldükten sonra sağlığından daha fazla çocuk emziren ve büyüten bir babası vardır? Seni yücelten ve ruhani evlatlar doğuran ruhtur; zira o ruh dilediği yerde eser ve dilediği yerde üfler. Göklerin görkemli evinde görüldüğün gün ne mutlu sana, zira oraya evlatlarınla birlikte gireceksin. Evlatlarının safları seni sardığında ve gözlerin onların tarifsiz görkemini gördüğünde ne mutlu sana. Evlatlarının arasında saygın rahipler ve piskoposlar,

şehitler ve taşlanmış itirafçılar vardır; senin münzevi ve keşiş sürünün içinde de bunlar bulunur; aralarında senin koyunların, doktorların ve çobanların, gelecek şeyleri gören peygamberlerin vardır. Senin taburlarının içinde manastır ve manastır müdürleri, senin kuzuların arasında çalışkan, iffetli ve çilekeş kardeşler vardır; senin ruhların arasında iblisi ve hilelerini yenenler, gerçeğin zırhına bürünmüş askerler ve savaşçılar bulunur. Senin merhametli ve şefkatli cemaatinin içinde, senin ağılında hastaları iyileştirenler, iblisleri kovanlar ve insanları kötü olanın şerrinden kurtaranlar vardır. Ey Sabrişo! Hayatın hamuruna hayat iksirini kattın ve eserin sonsuza dek lütuf mayasını içinde barındıracak. Ey Sabrişo! Senin başarıların beni heyecanlandırıyor, senin başarıların beni sevindiriyor; tarihin beni titretiyor ve hatıran beni kendimden geçiriyor: Seni onurlandıran şan olsun!

Ey Sabrişo! Senin yüce işlerin anlatılamayacak kadar çok ve tasvir edilemeyecek kadar uzundur, tüm dünya onları yüceltmeye yetmez. Mademki benim vaazım senin hayatını özetledi (yüceliğiyle), Rabbinden bizi dualarınla korumasını dile. Şimdi yazarın kalemi doğruldu ve yetersizliğini itiraf etti; Rabbinden bizi senin yolunda yürütmesini dile. Mademki bedensel dil, senin şanının yayınlanmasıyla sustu, Rabbinden bizi susturmasını, içimizdeki zapt edilemez iblis kalabalığını durdurmasını dile. Mademki sessizlik söze galip geldi, Rabbinden sonunda bedensel tutkularımızdan kurtulup huzur bulmamızı dile. Şimdi kalbin güzelliklerini anlamak için zayıflığını itiraf ettiğine göre, Rabbinden bizi yıkamasını, güzelliğiyle lekelerimizi temizlemesini dile. Hepimiz için dua et ki efendimizin iradesine göre yaşayalım; senin efendin yüceltilecek ve biz de merhametle dolup taşacağız; amin.

Tapınak inşa edenler, sunak kuranlar vardır; senin müridlerinin safları arasında tüm heretikleri çürüten savaşçılar vardır; senin peşinden dinin gerçeğini sağlamca kuran adamlar gelir. Beyin kafatasında neyse, sen de osun; vücudun her yerine hayat gönderiyorsun. Joseph ve Abraham'ı bakışlarının hedefi olarak seçtin ve gözün onların güzelliğiyle sevindi. Mutluluk dolu bir hayat sürdüğün burnunun üzerindeki Hnanisho gibisin. Dindar Mar Iohannan, dili aracılığıyla efendisine yeni bir şan bahşetti. İyi efendinin sözlerini duyacağın kulakların olarak Ahroun, Habbib ve Hounain'e sahiptin. Prancé ve Soubhalmaran'a muazzam bağışlar sunan ellerin olarak sahiptin. Aziz şehit Mar Knobaya, ruhun vahyini tam ciğerleriyle soluyacağın göğsün gibidir. Maran-'Ammeh sayesinde tüm ilimleri kazandın. Göklerin krallığına yürüyeceğin ayakların olarak tüm müridlerine sahiptin. Ey Sabrişo! Tüm mükemmelliklere ulaştın ve Kutsal Ruh'tan dilediğin her şeyde talebin kabul edildi. Ey Sabrişo! Sen peygamberlerin hediyeleriyle donatıldın ve ruhuna havarilerin erdemlerinin imajını kazıdın. Ey Sabrişo! Sen her iki tür itirafa da layık görüldün: bağların itirafı ve tutkular üzerindeki zafer. Ey Sabrişo! Sen hem gizli bir insandın hem de bedeninde taşıdığın bir adamdın ve bir babaydın çünkü ruhsal olarak evlatlar doğurdun. Ey Sabrişo! Mucizeler ve harikalar yarattın ve ruhsal lütufları bolca dağıttın. Ey Sabrişo! Sen iyileştirirsin.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

... et de la terre. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme. Et de la terre, il dit : Seigneur, ne seigneurie pas sur moi. Car tu es Dieu, et non homme.

(1) M. 18. (2) Marque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ... دېموس دېځونځې له نظره له نېکامه ...

(1) P. Manque dans M.

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

كذلك يتكلمون في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم... في وقت كل واحد منكم...

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

عيلر سولالديتو و تيلالديتو

جولالديتو و تيلالديتو

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) ف. م. م.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) M. M.

(2) P. M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) Marquis dans M.

(2) M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) M. M.

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

فوقه لوقه و جفته اذنا تيرالدا تيلالديتو ستم فوم
تتفدا بيك حذفتا ليلالديتو ستم

(1) Marquis dans M.

inceleme ile, sekizinciye ise Yunus'un kehanetinin açıklaması ile bitirir. — Dokuzuncu bölüm...

Sayfa VI

Suçlarımızla hak edilmiştir ve o zaman yazar, yazdığı dönemde insanlığın sapkınlık durumunu uzun uzun anlatır ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın cezasının adil, hak edilmiş ve gerekli olduğunu kanıtlar; ikincisi, çünkü bu sertlik bizim iyiliğimiz için uygulanır; barış içinde ona yönelmek istemediğimiz için, bizi, tabiri caizse, sıkıntılar yoluyla tövbeye zorlar. Ne yazık ki yazar teolojik misyonlara çok fazla takılıp kalıyor ve bazen tarihe sadece çok küçük bir pay ayırıyor. Ayrıca, olaylara ve bizi çok ilgilendirecek detaylara girmesine izin vermeyen çok özlü ve hızlı ilerleyen bir üslubu vardır. Kitap, her biri on beşer bölümden oluşan iki kısma ayrılmıştır. İlk kısım yaratılışla başlar ve İsa Mesih ile biter, ikinci kısım ise şimdiki çağ ile başlar ve VIII. yüzyılın başına doğru biter. İlk bölüm Hexaemeron (altı günlük yaratılış) ve dünyanın tufana kadar olan tarihini ele alır; yazar, zamanının bilimlerine göre yaratılışın altı gününü bilimsel ve mistik bir şekilde açıklar. — İkinci bölüm tufanla başlar ve Pers kralı Kiros ile biter; yazar yeryüzündeki farklı halkların kökeninden bahseder ve krallarının listesini verir; Yahudilerle başlar ve Asurlular ve Babililerle bitirir. — Üçüncü bölüm sürgünün sonundan başlar ve Yahudi kralları ile Yahudiye'de III. Antiochos'a kadar hüküm süren prensleri sayar. — Dördüncü bölüm mistiktir ve dünyada olan her şeyin peygamberler tarafından önceden bildirildiğini kanıtlamakla başlar; ayrıca Büyük İskender ve Greklerden bahseder, Yahudiye'nin diğer krallarını sayar ve Siliasslı Hyrkanos ve Partların kralı Pacorus ile bitirir.

Sayfa VIII

Beşinci bölüm teolojiktir; her şeyden önce tüm halkların ilahlarının sayımını içerir ve Bar Penkaye, bu ilahların boşunalığını ve sahteliğini, içine düştükleri yozlaşma yoluyla vurgular. Bu bölümle birlikte birinci kısım sona erer.

Biz sadece Rabbimizden ve apostolik zamanlardan başlayıp yaklaşık 690 yılında sona eren ikinci kısmı bastık; yazarın hayatı bu yıldan çok sonrasına uzanmış olamaz, zira o vakit 80 yaşından büyük olmalıydı. Tüm kitabın genel gidişatı hakkında bir fikir vermek için, onu iyi bir şekilde özetleyen son bölümü tercüme ettik. Kitap, biri şahsen bana ait olan, diğeri ise Musul Keldani Patriği kütüphanesinde bulunan iki el yazmasına göre yayımlanmıştır. Benimki sondan eksik olup sadece bu hacimli cildin 161. sayfasına kadar ulaşmaktadır. M el yazmasını, P ise Keldani Patriği'ninkini belirtir. P, 1840 yılında yazılmıştır ancak p. 171'de görülebileceği gibi 1262 tarihli bir diğerinden kopyalanmıştır.

Daha sonraki araştırmaları kolaylaştırmak amacıyla her sayfanın içeriğini belirginleştirdik ve kısa da olsa alfabetik bir tablo hazırladık; bu tablo, yazarın 'kelimelerin prensibi' ilginç adını verdiği bu hacimli derlemenin bütününe belki de daha iyi kavramayı sağlayacaktır, ayırt edicisi (Hristiyan olmayan) ܠܗܢܐ Hanpē), öyle ki yaşayan her şeyden ayırt edilsin ve onları ayıklasın.

A. MINGANA. MUSUL, OCAK 1908.

Sayfa 34

Ve bizler için; nasıl ki güneşin ışığı gibi aydınlandığını gören bizler için, bir düşünceyle onlara açık olanlar için; zira sırrı kabul etmek içindir. Ve onlar, Rabbimizi

tanımayanlara Rabbimiz tarafından açıklananlardır. Ki Tanrı (ﷲ) Alāhā) özellikle bir zaman onlarla birlikte yürüdü. Ve onları, kendi iradesi gibi yapmalarını, onları yaşatması için emretti. Ve O'nu dinlemeyi istemediklerinde, onları Tayyāyē (ﷻ) aracılığıyla attı. Ve onlar kendilerine korku aldılar ve onları Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) egemenliğine boyun eğdirdiler.

Sayfa 1

Bu, Rabbimizin sürekliliğinin adetleri üzerinedir ve onun üzerine daha fazla olarak yaşamlar düzeltilecektir; dünyanın değişimi inşa edilsin ve tamamlansın diye Tanrı (ﷲ) Alāhā) merhametinden. Bunda ise söylenmiş olan Bar Penkaye'nin tüm söylevi ayrılmaktadır.

Beşinci Makale

Bizim için bilinmektedir ki, Tanrı (ﷲ) Alāhā) iradesinin dışındaki bir şey vuku bulmaz ve ona ulaşmaz. Söz de öyle değildir; bu yüzden, bir sofradaki iki ekmekten hemen birini yakınlığıyla tabağa atan biri gibi akar. Ve bu eylem tamama ulaştığında; Tanrı (ﷲ) Alāhā) nasıl tamamlanacaksa öyle tam bir benzerliktedir. Ve nedenin bağıışı; yüzleri sadedir ve kabul edenler içindir: ki hangi elden ve iradenin kullanımından olduğunu bilsinler. Ve mademki bunlardan birini o ellerden bilmez: ne o yapılan işin nasıl olduğunu bilir ne de neden durduğunu. Ve eğer seçkin bir anlayışla, kelimenin gücüyle idrak edilirse; ve çünkü onun gücü gerçeği ortaya çıkarır, sırrı açıklar: biz deriz ki: o iradenin elinden olanlardan biridir. Ve eğer gerçek anlamda güç denirse: onun hiçbir şeyden varlığı yoktur: ancak cismani olmayan cinsten biridir. Ve eğer onlardan biri o cinsten resmedildiyse: ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā) değildir: ancak zaman içinde yaratılan her şeyin yaratıcısıdır: ancak kendi düşüncesindedir. Ve bu sebeple, hangi benzerlikte olduğunu bilmemesi mümkün değildir.

Sayfa 2

Her insanın yaşamı; ki Rabbine teslim olmak için zorlamaz. Ve inanıldı ki, suretin nasıl döneceğine dair yeni yaşamlar için bir yol vardır; acıların yapısında: ve nerede tamamlanmış olanın mükemmelliğinde. Ve bu, bugüne kadar konulmamıştır: ancak kendi zamanından sadece biri hariç. Ki o zamanda: ki her şey Tanrı (ﷲ) Alāhā) bağıışından tamamlanır. Fakat her zaman ruhani bedenleri görecektir şekilde hazır bulunmadığı için: ve bu sebeple Tanrı (ﷲ) Alāhā) çocuklarının bu yaşamlarını görmeyi başaramadılar.

Bildiğim kadarıyla bir şey vuku bulduğunda bana hayat: ki döndüğüm gibi: her ne kadar zamanın başlangıcındaki ölümün çocuklarından olsam da: benden sade ve açık bir söz söylendi.

Tanrı (ﷲ) Alāhā) hayatını kabul eder, çünkü: o, Hristiyan olmayanların (ﷻ Hanpē) ayırt edicisi oldu öyle ki yaşayan her şeyden ayırt edilsin ve onları ayıkласın: ve bizler için: nasıl ki güneşin ışığı gibi aydınlandığını gören bizler için: bir düşünceyle onlara açık olanlar için: zira sırrı kabul etmek içindir. Ve onlar, Rabbimizi tanımayanlara Rabbimiz tarafından açıklananlardır: ki Tanrı (ﷲ) Alāhā) özellikle bir zaman onlarla birlikte yürüdü. Ve onları, kendi iradesi gibi yapmalarını, onları yaşatması için emretti. Ve O'nu dinlemeyi istemediklerinde: onları Tayyāyē (ﷻ)

aracılığıyla attı. Ve onlar kendilerine korku aldılar ve onları Hristiyan olmayanların (𐤆𐤃𐤍 Hanpē) egemenliğine boyun eğdirdiler.

Sayfa 4

İbrahim'e vaat edilen zürriyet (soy) hakkında: "Senin zürriyetinde (soyunda) yeryüzünün bütün milletleri mübarek kılınacaktır" dedi. Ve yine, Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) İbrahim'e dedi ki: "İshak'tan senin için zürriyet (soy) çağrılacaktır." Ve İbrahim, Tanrı'ya (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) inandı ve (bu) ona doğruluk sayıldı. Ve (Tanrı) ona dedi ki: "Ben, bu toprağı miras alman için seni Keldanilerin Ur şehrinden çıkararak Rabbinim." İbrahim O'na dedi ki: "Rabbim Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā), onu miras alacağımı ne ile bileyim?" Ve ona dedi ki: "Benim için üç yaşında bir düve, üç yaşında bir keçi, üç yaşında bir koç, bir kumru ve bir güvercin yavrusu al." Ve o, tüm bunları O'nun için aldı ve onları ortadan ikiye böldü; her parçayı karşısındakinin hizasına koydu; ancak kuşları bölmedi. Ve kuşlar ölü gövdelerin üzerine indiler ve İbrahim onları kovaladı. Güneş batarken İbrahim'in üzerine ağır bir uyku çöktü ve işte, üzerine büyük bir karanlık ve korku düştü. Ve İbrahim'e dedi ki: "Şunu iyi bil ki, senin zürriyetin (soyun) kendilerine ait olmayan bir toprakta yabancı olacak ve onlara kulluk edecekler; dört yüz yıl boyunca onlara eziyet edilecek. Ancak kulluk edecekleri o milleti ben yargılayacağım; ondan sonra büyük bir mal varlığı ile çıkacaklar. Sen ise atalarına esenlikle gideceksin ve iyi bir yaşlılıkta gömüleceksin. Dördüncü kuşakta buraya dönecekler; çünkü Amurilerin suçları henüz tamamlanmadı." Güneş battığında ve karanlık çöktüğünde, işte, duman tüten bir fırın ve bölünmüş parçaların arasından geçen ateşten bir meşale (göründü).

Sayfa 5

O gün Rab, İbrahim ile bir ahit kesti ve dedi ki: "Senin zürriyetine (soyuna) bu toprağı, Mısır Irmağı'ndan büyük nehir olan Fırat Nehri'ne kadar verdim: Kenlileri, Kenizlileri, Kadmonluları, Hittitleri, Perizlileri, Refalıları, Amurileri, Kenanlıları, Girgaşlıları ve Yebusluları." Ve Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) İbrahim'e dedi ki: "Karın Saray'a gelince, onun adını Saray diye çağırılmayacak, aksine adı Sara olacaktır. Onu mübarek kılacağım ve ondan sana bir oğul vereceğim; onu mübarek kılacağım ve o, milletlerin (anası) olacak ve halkların kralları ondan çıkacak." İbrahim yüzüstü yere kapandı ve güldü; kalbinde dedi ki: "Yüz yaşındaki birine çocuk mu doğacak? Ve doksan yaşındaki Sara mı doğuracak?" Ve İbrahim Tanrı'ya (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) dedi ki: "Keşke İsmail senin önünde yaşasaydı!" Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) dedi ki: "Gerçekten karın Sara sana bir oğul doğuracak ve adını İshak koyacaksın; onunla ve ondan sonraki zürriyeti (soyu) ile ebedi bir ahit kuracağım. İsmail hakkında da seni işittim; işte onu mübarek kıldım, onu verimli kılacağım ve onu ziyadesiyle çoğaltacağım; o, on iki beyin babası olacak ve onu büyük bir millet yapacağım. Ancak ahdimi, gelecek yıl bu vakitte Sara'nın sana doğuracağı İshak ile kuracağım." Onunla konuşmasını bitirdiğinde, Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) İbrahim'in yanından yukarı yükseldi. Ve İbrahim, oğlu İsmail'i ve evinde doğanların hepsini, gümüşle satın alınanların hepsini, İbrahim'in evindeki erkeklerin her birini aldı; Tanrı (𐤅𐤍𐤏𐤍 Alāhā) kendisiyle konuştuğu o günde onların sünnet derilerini sünnet etti.

Sayfa 6

İbrahim, sünnet derisi sünnet edildiğinde doksan dokuz yaşındaydı. Açıkça kendi özünde üçlük olan gizem: "İmdi geliniz, inelim ve orada onların dillerini karıştıralım ki, hiçbiri arkadaşının dilini anlamasın." Ve Rab onları oradan bütün yeryüzünün yüzüne dağıttı; ve şehri inşa etmeyi bıraktılar. Bu sebeple onun adı Babil diye çağrıldı; çünkü Rab orada bütün yeryüzünün dilini karıştırdı. Ve Rab, İbrahim'e dedi ki:

"Memleketinden, akrabalarından ve babanın evinden, sana göstereceğim toprağa git. Seni büyük bir millet yapacağım, seni mübarek kılacağım ve adını büyüteceğim; ve sen bir bereket olacaksın. Seni mübarek kılanları mübarek kılacağım ve seni lanetleyenleri lanetleyeceğim; yeryüzünün bütün kabileleri seninle mübarek kılınacaktır." Ve İbrahim, Rabbin kendisine söylediği gibi gitti; ve Lut da onunla birlikte gitti. İbrahim Haran'dan çıktığında yetmiş beş yaşındaydı. İbrahim karısı Sara'yı, kardeşinin oğlu Lut'u, edindikleri bütün malları ve Haran'da kazandıkları canları yanına aldı; Kenan toprağına gitmek üzere yola çıktılar ve Kenan toprağına vardılar. İbrahim toprağın içinde, Şekem mevkisine, Meşe ağacına kadar geçti; o vakit o toprakta Kenanlılar vardı. Ve Rab, İbrahim'e göründü ve dedi ki: "Bu toprağı senin zürriyetine (soyuna) vereceğim." Ve o, kendisine görünen Rab için orada bir sunak inşa etti. Ve oradan, Beytel'in doğusundaki dağa doğru nakledildi ve çadırını kurdu; Beytel batıda, Ay ise doğuda kalıyordu; orada Rab için bir sunak inşa etti ve Rabbin adını çağırırdı.

Sayfa 7

Ve İbrahim oradan göç ederek güneye doğru ilerledi ve Rab dedi ki: "İbrahim'den yapacak olduğum şeyi mi gizleyeceğim? İbrahim gerçekten büyük ve güçlü bir millet olacak ve yeryüzünün bütün milletleri onunla mübarek kılınacaktır. Çünkü onu tanıdım (seçtim) ki, çocuklarına ve kendisinden sonraki ev halkına, doğruluğu ve adaleti yerine getirerek Rabbin yolunu tutmalarını buyursun; öyle ki Rab, İbrahim hakkında söylediği her şeyi onun üzerine getirsin." Ve Rab dedi ki: "Sodom ve Gomora'nın feryadı çoğaldı ve günahları çok ağırlaştı. İneceğim ve bana ulaşan feryat gibi tamamen yapıp yapmadıklarını göreceğim; eğer değilse, bileceğim." Ve adamlar oradan yüzlerini çevirip Sodom'a doğru gittiler; İbrahim ise hâlâ Rabbin önünde duruyordu. İbrahim yaklaştı ve dedi ki: "Doğruyu suçluyla beraber mi yok edeceksin? Belki şehrin içinde elli doğru (kişi) vardır; onları da mı yok edeceksin ve içindeki o elli doğru hatırına o yeri bağışlamayacak mısın? Böyle bir şeyi yapmak, doğruyu suçluyla beraber öldürmek senden uzak olsun; öyle ki doğru, suçlu gibi olsun; bu senden uzak olsun! Bütün yeryüzünün yargıcı adaletle hükmetmez mi?" Rab dedi ki: "Eğer Sodom şehrinin içinde elli doğru bulursam, onların hatırına bütün o yeri bağışlayacağım." İbrahim cevap verip dedi ki: "İşte, ben ki toz ve külüm, Rabbimle konuşmaya cüret ettim. Belki o elli doğrudan beş eksik olur; o beş (kişi) yüzünden bütün şehri helak mı edeceksin?" O (Tanrı) dedi ki: "Eğer orada kırk beş bulursam helak etmeyeceğim." (İbrahim) tekrar O'nunla konuşmaya devam etti ve dedi ki: "Belki orada kırk bulunur?" O (Tanrı) dedi ki: "O kırk hatırına yapmayacağım." (İbrahim) dedi ki: "Rabbim öfkelenmesin de konuşayım: Belki orada otuz bulunur?" O (Tanrı) dedi ki: "Eğer orada otuz bulursam yapmayacağım." (İbrahim) dedi ki: "İşte, Rabbimle konuşmaya cüret ettim: Belki orada yirmi bulunur?" O (Tanrı) dedi ki: "O yirmi hatırına helak etmeyeceğim." (İbrahim) dedi ki: "Rabbim öfkelenmesin, sadece

bu kez daha konuşacağım: Belki orada on bulunur?" O (Tanrı) dedi ki: "O on hatırına helak etmeyeceğim."

Sayfa 8

Rab, İbrahim ile konuşmasını bitirince gitti; İbrahim de kendi yerine döndü Hristiyanlık bilinir: ki bu ikisinden biriyle: ya melek tabiatının gücüyle ya da Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) yönetiminin düzeninin güzelliğiyle; ve her ikisi de (bunu) yapmaya güç yetiremezler. Çünkü melekler dahi bunu yapmaya güç yetiremezler, eğer ki bu onların gücünün dışında olan bir şey ise. Çünkü Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) yönetimi gibi bu talep ediliyordu. Ve ne de Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) yönetiminin düzeninin güzelliği (yeterliydi); çünkü günah işleyen meleklerden iki tanedir: Tanrı'ya (ﻟﻪ) Alāhā) karşı cüret eden ve zamanı gelmeden yönetilen. Ve kötülüklerinden tövbe etmeleri nasıl mümkün olabilirdi, ancak Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) gücüyle değilse? Ve bu mümkün olmadığı için, Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Oğlu Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā), insan olmak ve aramızda konaklamak için indi. Ve bize yaşam yolunu öğretmek ve bizi günahın sapkınlığından kurtarmak için. Ve bu sebeple Babası tarafından bize gönderildi: insan soyunun kurtuluşu için Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) tüm yönetimini tamamlasın diye. Ve O'nda, Rabbimiz İsa Mesih'te: her anlayıştan yüce olan Baba Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) inayeti bize aşikâr oldu. Ve O'nunla ölümün ve günahın gücünden kurtulduk. Ve O'nunla ebedi yaşamın nuruyla aydınlandık. Ve O'nunla göklerin melekûtuna vaat edildik. Ve Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih'te gerçekleşen bu yönetimi: o, bizi sanki ebedi yaşama götürenin kendisidir.

Sayfa 9

Ve Mesih'te gerçekleşen bu yönetim: o, bizi sanki ebedi yaşama götürenin kendisidir Mesih'te böylece ikrar ediyoruz: ki O, kurtuluşumuz için gelen gerçek Tanrı'dır (ﻟﻪ) Alāhā). Ve aziz babalarımızdan aldığımız gibi, böylece inanıyor ve ikrar ediyoruz. Adalet güçten nerede (farklıysa) ve ışık karanlıktan nerede (farklıysa); Hristiyanlık da Hristiyan olmayanların (Hristiyan olmayan) ve Yahudilerin sapkınlığından böylece ayrılır. Çünkü biz, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un tek Tanrılığına ikrar ediyoruz. Ve kurtuluşumuz için gelen, Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) biricik Oğlu olan tek Rab İsa Mesih'e ikrar ediyoruz. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih bedenle geldi ve bizim için insan oldu. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih acı çekti, öldü ve gömüldü; ve üç gün sonra ölümler arasından dirildi. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih göğe yükseldi ve Babasının sağında oturdu. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih yaşayanları ve ölümleri yargılamak için gelecek. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih, kendisine inananlara ebedi yaşam verir. Ve biz ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih, dünyanın ışığı ve insan soyunun kurtarıcısıdır. Ve bu sebeple ikrar ediyoruz: Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Mesih, kurtuluşumuz için gelen gerçek Tanrı'dır (ﻟﻪ) Alāhā) Karışık zaman: içinde ebedi yaşamın nasıl olacağı zamanı.

Sayfa 10

Bu dünyada ve bu zamanda: Rabbimizin bedenle bulunduğu yerde. Rabbimizin bedenle bulunduğu yerde: ebedi yaşam içinde kesintisiz olmayacak. Bilakis ruhun tövbe emeğiyle ve dua ile oruç emeğiyle. Ve Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) tüm yönetiminin emeğiyle. Ve bu zamanda: her birimiz bu dünyada iyi yönetilip yönetilmediğimiz

konusunda imtihan ediliriz. Ve bu zamanda günah işleyenler: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetiremezler. Fakat Tanrı (ﷲ) Alāhā) merhametli olduğu ve bize ruhun tövbesi için zaman verdiği için: günahımızdan tövbe edebiliriz. Ve bu zamanda tövbe edenler: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetirebilirler. Ve Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) inayeti budur: ki içinde ebedi yaşam olsun. Ve bu zamanda bizden talep edilen: kalbimizde ve zihnimizde saf olmamızdır. Ve aramızda barış olması ve Tanrı'ya (ﷲ) Alāhā) iman edenler olmamızdır. Ve Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) tüm emirlerini yerine getirenler olmamızdır. Ve bu sebeple: bu zamanda iyi yönetilenler: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetirebilirler. Ve bu zamanda günah işleyenler: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetiremezler. Ancak eğer tövbe ederlerse: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetirebilirler. Melekler seviniyorlar: bizim kurtuluşumuzla.

Sayfa 11

Ve bu zamanda bizim kurtuluşumuza sevinenler: göklerin melekûtunun mirasçısı olmaya güç yetirebilirler. Peki ne zaman seviniyorlar? Biz günahımızdan tövbe ettiğimiz zaman. Ve her birimiz arkadaşının kurtuluşuna nasıl seviniyorsa: melekler de bizim kurtuluşumuza öylece seviniyorlar. Çünkü biz onların kardeşleriyiz ve biz göklerin melekûtunda onların ortaklarıyız. Ve biz bu dünyada nasıl görünüyorsak: melekler de gökte öylece görünürler. Ve bu sebeple: biz günahattan kurtulduğumuz zaman: melekler gökte seviniyorlar. Ve Rabbimizin dediği gibi: tövbe eden tek bir günahkâr için gökte sevinç olur. Melekler de gökte öylece seviniyorlar. Ve biz kurtuluşumuza nasıl seviniyorsak: melekler de gökte öylece seviniyorlar. Ve göğün sevinci budur: bizim günahattan kurtulmamız. Ve biz kurtuluşumuza nasıl seviniyorsak: melekler de gökte öylece seviniyorlar ağladı.

Sayfa 12

O lütufkâr olan bizim düşüşümüz için kederlendi. Çünkü biz Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın çocukları olmaya çağırılmışken; putlara tapan, Hristiyan olmayan (ﷲ Hanpē) ve sapkılara boyun eğen köleler olduk. Melekler bizim için yas tuttular; çünkü biz yücelikten alçaklığa düştük. Onlar bizim için ağladılar; çünkü biz yaşamı bırakıp ölümü seçtik. Ah, ne kadar büyük bir acı! Parlak yıldızlar gibi parlayan bizler, şimdi karanlığın içinde kaybolduk. Bizim için hazırlanan o görkemli saraydan kovulduk ve yeryüzünün tozuna mahkûm edildik. Melekler, insanın bu hazin durumunu gördüklerinde yürekleri sızladı. Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın suretinde yaratılan varlığın, nasıl olur da bu kadar derine düşebileceğine şaşırdılar. Gözyaşları, sanki gökyüzünden dökülen birer inci gibiydi. Bizim kurtuluşumuz için dua ettiler; çünkü onların sevgisi sınırsızdır. İnsan, kendi elleriyle kurduğu bu zindanda çürürken, göksel varlıklar onun özgürlüğü için feryat ettiler. Her bir günahımız, onların yüreğinde yeni bir yara açtı. Biz ise bu kederden habersiz, karanlığın içinde dans ediyorduk. Ey insanoğlu, gör ki senin için ağlayanlar var; gör ki senin kurtuluşun için yanıp tutuşanlar var. Bu gözyaşları, senin uyanışın için dökülüyor. Dön artık o yüce makamına, dön artık seni bekleyen babana.

Sayfa 13

Meleklerin yası, senin sevincin olsun Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın kelamı dünyaya geldi. O, karanlığı aydınlatmak için parlayan ışıktır. İnsanlığın kurtuluşu için beden aldı ve

aramızda yaşadı. O'nun gelişiyle birlikte, tüm peygamberlerin sözleri gerçek oldu. O, alçakgönüllülüğün ve sevginin en yüce örneğidir. Dünyanın günahlarını yüklenen kurban odur. O'nun doğumu, gökyüzündeki melekler tarafından büyük bir coşkuyla müjdelendi. Çobanlar, bu mucizeye tanıklık etmek için ahıra koştular. Yıldız, O'nun doğduğu yeri işaret ederek yol gösterdi. Bilgeler, değerli hediyeleriyle O'na tapınmaya geldiler. O, kralların kralı ve rablerin rabbidir. O'nun krallığı bu dünyadan değildir; O, kalplerin hükümdarıdır. Her bir sözü, susuz kalmış ruhlar için birer yaşam pınarıdır. O, hastaları iyileştirdi, körlerin gözlerini açtı ve ölümlere can verdi. O'nun mucizeleri, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın gücünün birer kanıtıdır. İnsanlar, O'nun etrafında toplandılar; çünkü O'nda umudu ve gerçeği buldular. O, bizlere Tanrı (ﷲ) Alāhā'yı babamız olarak tanıttı. O'nun sevgisi, her türlü engeli aşan ve her yüreğe dokunan bir güçtür. Bizler O'nun izinden giderek, gerçek yaşamın ne olduğunu öğrendik. O, yol, gerçek ve yaşamdır.

Sayfa 14

O, her şeyi bilen ve her şeye gücü yetendir. İnsanın kalbindeki en gizli düşünceleri bile görür. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın bilgeliği, insan aklının ötesindedir. O, her şeyi yerli yerinde ve kusursuz bir şekilde yaratmıştır. Evrenin düzeni, O'nun sonsuz aklının bir yansımasıdır. Hiçbir şey O'ndan gizli kalmaz; hiçbir olay O'nun iradesi dışında gerçekleşmez. O, mazlumların sığınağı ve dertlilerin dermanıdır. Adaletiyle dünyayı yönetir ve her hak sahibine hakkını verir. O'nun merhameti, gökyüzü kadar geniştir; O'nun lütfu, her an üzerimizdedir. Bizler O'na muhtacız; çünkü nefes aldığımız her an O'nun izniyledir. O, bizi bizden daha iyi tanır ve neye ihtiyacımız olduğunu bilir. Dualarımızı duyan ve onlara karşılık veren odur. Zor zamanlarımızda bize güç veren, karanlıkta yolumuzu aydınlatan O'nun vahyidir. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın kelamı, ebedi bir hazinedir. O'nun yasaları, ruhumuz için birer şifa kaynağıdır. Bizler, O'nun kulu olmanın onurunu yaşıyoruz. O'na hamdolsun, O'na şükürler olsun.

Sayfa 15

İnsanlık, yüzyıllar boyunca bu büyük kurtarıcıyı bekledi. Peygamberler, O'nun geleceğini haber verdiler ve insanların yüreklerini hazırladılar. Ve sonunda beklenen an geldi; vadedilen çocuk doğdu. Bu doğum, tarihin akışını değiştiren en büyük olaydır. Tanrı (ﷲ) Alāhā, insanlığa olan sevgisini bu şekilde gösterdi. O, günahın zincirlerini kırmak ve bizi özgür kılmak için geldi. Hacer oğulları (بنو حجر Bnay Hāgar), bu büyük nurun parladığını gördüler. Tayyāyē (تاييية) halkı, O'nun adını her yere yaydı. O'nun mesajı, tüm uluslara ve tüm dillere yöneliktir. Kim O'na inanırsa ve O'nun yolundan giderse, sonsuz yaşama kavuşacaktır. O, bizleri günahın karanlığından çıkarıp, lütfun aydınlığına davet ediyor. Bu davet, herkese açık bir çağrıdır. O'nun sofrasında herkes için yer vardır. Kimse bu lütuftan mahrum kalmasın; kimse bu kurtuluş yolunu reddetmesin. Zaman daralıyor, kapı hala açık. Gelin, O'nun sevgisinde birleşelim; gelin, O'nun barışında huzur bulalım. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın selamı ve bereketi, O'nun yolunda yürüyenlerin üzerine olsun.

16

İnsanoğlunun: ancak kendi biricik oğlunu gönderdi. Öyle ki kim ona inanırsa helak olmasın, aksine sonsuz yaşama sahip olsun. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā dünyayı yargılasın diye Oğlunu dünyaya göndermedi; aksine dünya onun aracılığıyla yaşasın

diye. Kim ona inanırsa yargılanmaz ve kim inanmazsa şimdiden yargılanmıştır; çünkü Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) biricik Oğlunun adına inanmamıştır. Ve yargı şudur ki: Işık dünyaya geldi ve insanlar karanlığı ışıktan daha çok sevdiler; çünkü işleri kötüydü. Çünkü kötülük yapan herkes ışıktan nefret eder ve işleri azarlanmasın diye ışığa gelmez. Ancak gerçeği yapan ışığa gelir; öyle ki işleri, Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) ile yapıldıkları bilinsin. Bunlardan sonra İsa ve öğrencileri Yahudiye toprağına geldiler; ve orada onlarla vakit geçiriyor ve vaftiz ediyordu. Yuhanna da Şalim yakınındaki Aynon'da vaftiz ediyordu; çünkü orada çok su vardı ve geliyorlar ve vaftiz oluyorlardı. Çünkü Yuhanna henüz hapse atılmamıştı. Ve Yuhanna'nın öğrencileri ile bir Yahudi arasında temizlik üzerine bir tartışma çıktı. Ve Yuhanna'ya geldiler ve ona dediler: Rabbimiz, seninle Ürdün'ün ötesinde olan ve hakkında tanıklık ettiğin kişi, işte o vaftiz ediyor ve herkes ona gidiyor. Yuhanna cevap verdi ve onlara dedi: Bir insana gökten verilmedikçe hiçbir şey verilmesi mümkün değildir. Siz kendiniz benim için tanıklık edersiniz ki dedim: Ben Mesih değilim, aksine onun önünde gönderilen biriyim. Geline sahip olan damattır; ancak damadın dostu, ayakta duran ve onu dinleyen, damadın sesinden dolayı büyük bir sevinçle sevinir. İşte bu benim sevincim tamamlanmıştır. Onun büyümesi, benim ise küçülmem gerekir. Çünkü yukardan gelen herkesin üzerindedir; ve dünyadan olan dünyadandır ve dünyadan olanı konuşur.

17

Yukarıdan gelen herkesin üzerindedir. Ve gördüğünü ve duyduğunu tanıklık eder; ve onun tanıklığını kimse kabul etmez. Ancak onun tanıklığını kabul eden kişi, Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) gerçek olduğuna mühür basmıştır. Çünkü Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) gönderdiği kişi Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) sözlerini konuşur; çünkü Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) ruhu ölçüyle vermemiştir. Baba, Oğul'u sever ve her şeyi onun eline vermiştir. Oğul'a inananın sonsuz yaşamı vardır; ve Oğul'a boyun eğmeyen yaşamı görmez, aksine Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) gazabı onun üzerinde kalır. Ve Rab, Ferisilerin İsa'nın Yuhanna'dan daha çok öğrenci edindiğini ve vaftiz ettiğini duyduklarını bildiğinde —ki İsa kendisi vaftiz etmiyordu, ancak öğrencileri ediyordu— Yahudiye'yi bıraktı ve tekrar Celile'ye gitti. Samiriye'den de geçmesi gerekiyordu. Ve Yakup'un oğlu Yusuf'a verdiği tarlanın yakınındaki Şekem denilen Samiriyelilerin bir şehrine geldi. Ve orada Yakup'un pınarı vardı. İsa ise yolun yorgunluğundan pınarın yanına oturdu; ve vakit altıncı saat civarıydı. Samiriye'den su çekmeye bir kadın geldi. İsa ona dedi: Bana su ver içeyim. Çünkü öğrencileri yiyecek satın almak için şehre gitmişlerdi. O Samiriyeli kadın ona dedi: Nasıl olur da sen, bir Yahudi olduğun halde, benden, Samiriyeli bir kadından içecek su istersin? Çünkü Yahudiler Samiriyelilerle karışmazlar. İsa cevap verdi ve ona dedi: Eğer Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) bağışını ve sana 'bana su ver içeyim' diyenin kim olduğunu bilseydin, sen ondan dilerdin ve o sana yaşam suyunu verirdi. O kadın ona dedi: Rabbim, senin çekecek bir şeyin yok ve kuyu derin; yaşam suyunu nereden bulacaksın? Yoksa sen, bize bu kuyuyu veren ve kendisi, çocukları ve sürüleri ondan içen babamız Yakup'tan daha mı büyüksün? İsa cevap verdi ve ona dedi: Bu sudan içen herkes tekrar susayacaktır. Ancak benim ona vereceğim sudan içen kişi sonsuza dek susamaz; aksine ona vereceğim su, onda sonsuz yaşama fişkırın bir su pınarı olacaktır.

Ancak benim ona vereceğim sudan içen kişi sonsuza dek susamaz; aksine ona vereceğim su, onda sonsuz yaşama fıskıran bir su pınarı olacaktır. O kadın ona dedi: Rabbim, bana o sudan ver ki susamayayım ve buraya su çekmeye gelmeyeyim. İsa ona dedi: Git, kocanı çağır ve buraya gel. Kadın ona dedi: Benim kocam yok. İsa ona dedi: 'Kocam yok' diyerek güzel söyledin. Çünkü beş kocan oldu ve şimdi sahip olduğun senin kocan değildir; bunu doğru söyledin. O kadın ona dedi: Rabbim, senin bir peygamber olduğunu görüyorum. Babalarımız bu dağda tapındılar; siz ise tapınmanın yapılması gereken yerin Kudüs olduğunu söylüyorsunuz. İsa ona dedi: Kadın, bana inan ki öyle bir saat geliyor ki ne bu dağda ne de Kudüs'te Baba'ya tapınmayacaksınız. Siz bilmediğinize tapınıyorsunuz; biz ise bildiğimize tapınıyoruz; çünkü kurtuluş Yahudilerdendir. Ancak öyle bir saat geliyor ve şimdidir ki gerçek tapınanlar Baba'ya ruhla ve gerçeğe tapınacaklar; çünkü Baba da kendisine böyle tapınanları arar. Çünkü Tanrı (אלה) Alāhā) Ruhtur ve ona tapınanların ruhla ve gerçeğe tapınmaları gerekir. Kadın ona dedi: Biliyorum ki Mesih geliyor ve o geldiğinde bize her şeyi öğretecek. İsa ona dedi: Seninle konuşan ben, oyum. Ve o konuşurken öğrencileri geldiler ve onun bir kadınla konuşmasına şaşırdılar; ancak hiçbiri 'Ne istiyorsun?' veya 'Onunla ne konuşuyorsun?' demedi. Ve kadın testisini bıraktı ve şehre gitti ve insanlara dedi: Gelin, yaptığım her şeyi bana söyleyen bir adamı görün; acaba Mesih bu mudur? Ve şehirden çıktılar ve ona geliyorlardı. Ve bu arada öğrencileri ona yalvarıyor ve diyorlardı: Rabbimiz, yemek ye. O ise onlara dedi: Benim yiyecek bir yemeğim var ki siz onu bilmezsiniz. Öğrenciler kendi aralarında dediler: Acaba birisi ona yiyecek mi getirdi? İsa onlara dedi: Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yapmam ve onun işini tamamlamamdır.

İsa onlara dedi: Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yapmam ve onun işini tamamlamamdır. Siz demez misiniz ki hasada daha dört ay var? İşte size diyorum, gözlerinizi kaldırın ve toprakları görün ki beyazlaşmışlar ve hasat için şimdiden hazırdırlar. Ve hasat eden ücretini alır ve sonsuz yaşam için meyve toplar; öyle ki eken ve biçen birlikte sevinsinler. Çünkü bu konuda şu söz doğrudur: 'Biri eker ve diğeri biçer.' Ben sizi, üzerinde emek vermediğiniz şeyi biçmeye gönderdim; başkaları emek verdi ve siz onların emeğine girdiniz. O şehirden birçok Samiriyeli, kadının 'yaptığım her şeyi bana söyledi' diye tanıklık ettiği sözü nedeniyle ona inandı. Ve Samiriyeliler onun yanına geldiklerinde onlarla kalması için ona yalvardılar; ve orada iki gün kaldı. Ve onun sözü nedeniyle daha birçoğu ona inandı. Ve kadına dediler: Artık senin sözün nedeniyle ona inanmıyoruz; çünkü biz kendimiz duyduk ve biliyoruz ki bu gerçekten dünyanın kurtarıcısı Mesih'tir. Ve iki gün sonra İsa oradan çıktı ve Celile'ye gitti. Çünkü İsa kendisi tanıklık etti ki bir peygambere kendi şehrinde saygı gösterilmez. Celile'ye geldiğinde Celileliler onu kabul ettiler; çünkü bayramda Kudüs'te yaptığı her şeyi görmüşlerdi; zira onlar da bayrama gitmişlerdi. Ve İsa, suyu şaraba dönüştürdüğü Celile'nin Kana şehrine tekrar geldi. Ve orada bir kraliyet görevlisi vardı ki oğlu Kefarnahum'da hastaydı. Bu kişi İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye geldiğini duyduğunda yanına gitti ve ondan aşağı inip oğlunu iyileştirmesini diledi; çünkü ölmek üzereydi. İsa ona dedi: Belirtiler ve mucizeler görmedikçe

inanmazsınız. O kraliyet görevlisi ona dedi: Rabbim, çocuk ölmeden aşağı in. İsa ona dedi: Git, oğlun yaşıyor. Ve o adam İsa'nın kendisine söylediği söze inandı ve gitti. Ve o aşağı inerken hizmetkarları onu karşıladılar ve ona müjde verip dediler: Oğlun yaşıyor. Ve onlara hangi saatte iyileştiğini sordu. Ona dediler: Dün yedinci saatte ateş onu bıraktı.

20

Ona cevap verdi: Yazılmıştır ki; ekmekle değil, ama Tanrı (ܠܥܕܠܐ Alāhā)'nın ağzından çıkan her sözle insan yaşar. O zaman kötü olan onu kutsal şehre götürdü ve onu tapınağın tepesine dikti. Ve ona dedi: Eğer Tanrı (ܠܥܕܠܐ Alāhā)'nın oğluysan, kendini aşağı at. Çünkü yazılmıştır ki; meleklerine senin hakkında buyruk verecek ve seni elleri üzerinde taşıyacaklar, ayağın bir taşla çarpmasın diye. Yeşu ona dedi: Yine yazılmıştır ki; Tanrının (ܠܥܕܠܐ Alāhā) Rabbi denemeyeceksin. Tekrar kötü olan onu çok yüksek bir dağa götürdü ve ona dünyanın bütün krallıklarını ve onların görkemini gösterdi. Ve ona dedi: Eğer yere kapanıp bana tapınırsan, bütün bunları sana vereceğim. O zaman Yeşu ona dedi: Git arkama Satana! Çünkü yazılmıştır ki; Tanrının (ܠܥܕܠܐ Alāhā) Rabbe tapınacaksın ve sadece O'na ibadet edeceksin. O zaman kötü olan onu bıraktı ve işte, melekler yaklaştılar ve ona hizmet ediyorlardı.

21

Ve Yeşu işittiği zaman: Yuhanna hapse atıldı; Celile'ye gitti. Ve Nasıra'yı bıraktı ve deniz kenarındaki Kefarnahum'a gelip yerleşti, Zevulun ve Naftali sınırlarında. Peygamber İşaya aracılığıyla söylenen söz yerine gelsin diye: Zevulun toprağı, Naftali toprağı, denizin yolu, Ürdün'ün ötesi, Hristiyan olmayanların (ܠܥܕܠܐ Hanpē) Celilesi. Karanlıkta oturan halk büyük bir ışık gördü ve ölümün gölgesinin bölgelerinde oturanlara ışık doğdu. O zamandan itibaren Yeşu vaaz vermeye ve demeye başladı: Tövbe edin, çünkü göklerin krallığı yaklaştı. Ve Celile Denizi kıyısında yürürken, iki kardeşi gördü: Simun, ona Petrus denir ve kardeşi Andreas; denize ağ atıyorlardı, çünkü balıkçıydılar. Ve onlara dedi: Arkamdan gelin ve sizi insanların balıkçıları yapacağım. Ve onlar hemen ağlarını bıraktılar ve onun arkasından gittiler.

22

Ve oradan geçince başka iki kardeşi gördü: Zebedi oğlu Yakub ve kardeşi Yuhanna gibi ve ona yaklaşarak dedi: Eğer Tanrı (ܠܥܕܠܐ Alāhā)'nın oğluysan, söyle de bu taşlar ekmek olsun. O ise cevap verdi ve dedi: Yazılmıştır ki; insan sadece ekmekle yaşamaz, ancak Tanrı (ܠܥܕܠܐ Alāhā)'nın ağzından çıkan her sözle. O zaman Şeytan onu kutsal şehre götürdü ve onu tapınağın kanadı üzerine dikti. Ve ona dedi: Eğer Tanrı (ܠܥܕܠܐ Alāhā)'nın oğluysan, kendini aşağı at. Çünkü yazılmıştır ki; senin hakkında meleklerine buyruk verecek ve elleri üzerinde seni taşıyacaklar, ayağın bir taşla çarpmasın diye. Yeşu ona dedi: Yine yazılmıştır ki; Tanrının (ܠܥܕܠܐ Alāhā) Rabbi denemeyeceksin. Tekrar Şeytan onu çok yüksek bir dağa götürdü ve ona dünyanın bütün krallıklarını ve onların görkemini gösterdi. Ve ona dedi: Eğer yere kapanıp bana tapınırsan, bütün bunları sana vereceğim. O zaman Yeşu ona dedi: Git Satana! Çünkü yazılmıştır ki; Tanrının (ܠܥܕܠܐ Alāhā) Rabbe tapınacaksın ve sadece O'na ibadet edeceksin. O zaman Şeytan onu bıraktı ve işte, melekler yaklaştılar ve ona hizmet ediyorlardı.

23

Dönüşünde ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā'nın gücüyle Celile'ye döndü ve onun haberi bütün o bölgeye yayıldı. Ve o, onların havralarında öğretiyordu ve herkes tarafından onurlandırılıyordu. Ve büyüdüğü yer olan Nasıra'ya geldi ve adetine göre Cumartesi günü havraya girdi ve okumak için ayağa kalktı. Ve ona Peygamber İşaya'nın kitabı verildi. Ve kitabı açtığında, yazılı olduğu yeri buldu: Rabbin Ruhü üzerimdedir, çünkü beni meshetti; fakirlere müjdelemem için, beni gönderdi; tutsaklara serbestliği, körlere görmeyi duyurmam için, ezilenleri özgürlüğe kavuşturmam için ve Rabbin kabul edilebilir yılını ilan etmem için. Ve kitabı dürdü, hizmetçiye verdi ve oturdu. Ve havradaki herkesin gözleri ona dikilmişti. Ve onlara demeye başladı: Bugün bu yazı kulaklarınızda yerine geldi. Ve herkes ona tanıklık ediyordu ve ağızından çıkan lütuf sözlerine hayran kalıyorlardı ve diyorlardı: Bu, Yusuf'un oğlu değil mi? Ve onlara dedi: Elbette bana bu atasözünü söyleyeceksiniz: Doktor, kendini iyileştir; Kefarnahum'da yapıldığını duyduğumuz her şeyi burada, kendi memleketinde de yap zira düşmana karşı olan bu zafer, bu şekilde muzaffer olanların hepsine galibiyet tacını kazandırdı.

24

Zira Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) olduğu için Şeytan'ı mağlup etmedi, bilakis galibiyetin insandan ve insan aracılığıyla olması için onu [Şeytan'ı] bir insan aracılığıyla mağlup etti. Şeytan ise hilebazdır; Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) Oğlu olduğu için mi yoksa bir insan olduğu için mi oruç tuttuğunu anlamak için O'na [İsa'ya] yaklaştı. Çünkü eğer O Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) ise, o zaman acıkmaması gerekirdi; ama eğer bir insan ise, neden acıktı? Çünkü eğer bir insan ise, neden kırk gün ve kırk gece boyunca yemedi? Ama eğer Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) ise, neden acıktı? Bu yüzden O'na dedi ki: "Eğer Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) Oğlu isen, şu taşlara söyle ekmek olsunlar." (1) Ama O ona cevap verdi: "Yazılmıştır ki; insan sadece ekmekle yaşamaz, ancak Tanrı'nın (ﻻﻫﺎ) Alāhā) ağızından çıkan her sözle yaşar." (2) Böylece O, ona karşı galip geldi ve onu Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) Oğlu olup olmadığını bilmekten mahrum bıraktı. O [İsa], bu cevabı vererek kalbinin niyetini ona [Şeytan'a] göstermedi, bilakis O'nun için yazılmış olanı [Kutsal Yazıları] ona hatırlattı. Çünkü O, bir insan olarak acıktığını ama Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) olarak her şeyi yapmaya kadir olduğunu ona gösterdi. Fakat o hilebaz, O'nun bir insan olduğunu düşündü ve O'na şöyle dedi: "Eğer O [Tanrı] ise, acıkmazdı; ama mademki acıktı, o halde bir insandır." Bu sebeple ona [İsa'ya] tekrar yaklaştı ve O'nu denemeye devam etti.

25

Ona cevap verdi: "Yazılmıştır ki; Tanrının (ﻻﻫﺎ) Alāhā) olan Rabbi denemeyeceksin." Bu cevabı vererek Şeytan'ı mağlup etti ve kalbindeki hileleri boşa çıkardı. Zira Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), insanın zayıflığına bürünerek düşmanı yendi ve insanın mağlubiyetini galibiyete çevirdi. Şeytan ise, O'nun bir insan olduğuna inandığı için O'na üçüncü kez yaklaştı. O'nu yüksek bir dağa çıkardı ve dünyanın tüm krallıklarını ve onların ihtişamını O'na göstererek dedi ki: "Eğer önümde diz çöküp bana tapınırsan, tüm bunları sana vereceğim." Ama O ona dedi ki: "Git ey Şeytan! Çünkü yazılmıştır ki; Tanrının (ﻻﻫﺎ) Alāhā) olan Rabbe tapınacak ve yalnız O'na kulluk edeceksin." O zaman Şeytan O'nu bıraktı ve işte, melekler gelip O'na hizmet ettiler. Bu galibiyet,

tüm insanlık içindi; zira Mesih bizim doğamızı kuşandı ve bizim yerimize düşmanı yendi. Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) Oğlu, bir insan gibi denendi ki, bizler de O'nun aracılığıyla düşmana karşı galip gelelim. O, acıktı ama taşları ekmeğe çevirmedi; O, tapınağın tepesinden kendini atmadı; O, dünyanın krallıklarını kabul etmedi. Çünkü O'nun krallığı bu dünyadan değildir ve O, her şeyin üzerindedir. Bizler de O'nun izinden giderek, her türlü ayartmaya karşı Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) sözüyle direnmeliyiz. Çünkü galibiyet, ancak Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) yardımıyla ve O'na olan imanla mümkündür.

26

Neden Rabbimiz kendisini denetti? O, galip gelsin diye kendisini denetti; zira O'ndan önce hiç kimse düşmanı yenememişti. O, bizim için bir yol açtı ki bizler de o yolda yürüelim ve düşmana karşı zafer kazanalım. Eğer O denetilmeseydi, bizler denendiğimizde nasıl galip geleceğimizi bilemezdik. O, bizim zayıflığımızı üzerine aldı ki bizler O'nun gücüyle donanalım. Şeytan ise, O'nun Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) olduğunu bilseydi O'na yaklaşmaya cesaret edemezdi; ama O'nun insan olduğunu görünce O'nu denemeye cüret etti. Bu denemeler aracılığıyla Şeytan'ın kibri kırıldı ve insanın onuru geri verildi. Çünkü ilk insan Adem, yiyecek yüzünden denendi ve yenildi; ama ikinci Adem olan Mesih, oruç tutarak ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) sözüyle galip geldi. O, bize gösterdi ki beden arzuları ruhun gücüyle yenilebilir. Ayrıca O, bize sabrı ve Tanrı'ya (ﻟﻪ) Alāhā) olan güveni öğretti. Denendiğinde sarsılmadı, bilakis Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) iradesine sadık kaldı. Bu yüzden, her kim Mesih'e iman ederse, O'nun kazandığı zafere ortak olur. Bizler artık Şeytan'ın köleleri değiliz, bilakis Mesih aracılığıyla özgürlüğe kavuşmuş çocuklarıyız.

27

Bizler Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) oğulları ve mirasçılarıyız. Mesih aracılığıyla bizlere bu büyük onur verildi; zira O, bizim kardeşimiz oldu ki bizler de Tanrı'nın (ﻟﻪ) Alāhā) çocukları olalım. Bu miras, geçici olan dünya mirasları gibi değildir; bu, ebedi olan ve asla yok olmayacak olan göksel mirastır. Bu mirasa hak kazanmak için, Mesih'in yolunda yürümeli ve O'nun emirlerine uymalıyız. Düşman bizi bu mirastan mahrum etmek için her türlü hileye başvuracaktır; ama bizler Mesih'in galibiyetine sığınarak ona karşı durmalıyız. Mesih, bizim için her şeyi göze aldı ve bizim kurtuluşumuz için canını verdi. O'nun sevgisi, her türlü korkuyu ve zorluğu yenecek güçtedir. Bizler Hristiyan olmayan (ﻟﻪ) Hanpē) gibi umutsuz değiliz, zira bizim umudumuz dirilen Mesih'tedir. O, her zaman bizimle birlikte ve bizi her türlü kötülükten koruyacaktır. Bu yüzden, denendiğimizde veya zorluklarla karşılaştığımızda pes etmemeliyiz. Bilakis, Tanrı'ya (ﻟﻪ) Alāhā) dua etmeli ve O'ndan güç dilemeliyiz. O, sadıktır ve bizi taşıyabileceğimizden daha fazlasıyla denemeyecektir. Her denemeyle birlikte bir çıkış yolu da sağlayacaktır ki dayanabilelim. Mesih'in zaferi bizim zaferimizdir ve O'nun mirası bizim mirasımızdır.

Sayfa 28

Önceki ve sonraki bölümün özeti

Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nın inayeti sayesinde, her şeye gücü yeten Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nın lütfuyla, O'nun yeryüzündeki kullarının hayatlarını ve işlerini yazmaya başladık. O, başlangıcı ve sonu olmayandır. O'nun hikmetiyle her şey var oldu. Biz de bu hikmetin bir parçası olarak, bu kutsal metinleri ve tarihleri bir araya getirdik. Bu sayfalarda,

geçmişte yaşanmış önemli olayları ve iman uğruna canlarını veren azizlerin hayatlarını bulacaksınız. Her şey Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın yüceliği içindir.

Sayfa 29

Geriye Dönük Sayfa

...ve her biri kendi soyundan olanlar gibi ona tabi oldu. Onlar, krallıklarını kurduklarında, her yerdeki insanları boyunduruk altına aldılar. Onlar, Hacer oğulları (بنی هاجر Bnay Hāgar) olarak biliniyorlardı. Bunlar, çölden çıktılar ve her yeri istila ettiler. Onların sayıları kum taneleri gibiydi. تاييآيآي (Tayyāyē) olarak adlandırılan bu halk, her yeri ele geçirdi. Onlar, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın izniyle güç kazandılar. O günlerde, onlara yol gösteren ve onlara kanunlar veren biri vardı. O, onlara tek bir Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya inanmalarını söyledi. Bu kanunlara uydular ve çok güçlendiler. Hacer oğulları (بنی هاجر Bnay Hāgar), bu sayede büyük bir topluluk haline geldi.

Sayfa 30

Yazar Kitabının Amacını Gösteriyor

Bu kitabın yazılma amacı şudur: Gelecek nesiller, atalarının başına gelenleri ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın onlara nasıl yardım ettiğini bilsinler. Bu metinler, sadece birer tarih kaydı değil, aynı zamanda birer ibrettir. İmanlı olanlar, bu metinleri okuduklarında Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya olan bağlılıklarını artırırlar. Ben bu bilgileri, güvenilir kaynaklardan ve bizzat tanıklık edenlerden topladım. Hiçbir yalan veya yanlış bilgi eklemedim. Her şey, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın huzurunda tanıklık edildiği gibi yazılmıştır. Bu kitap, Hristiyan olmayan (حنظلي Hanpē) toplulukların nasıl güç kazandığını ve inananların bu süreçte neler yaşadığını anlatmaktadır.

Sayfa 31

Rabbimiz Neden Havarilerini Seçti?

Rabbimiz, bu dünyayı terk etmeden önce Kendisine tanıklık edecek olanları seçti. Onlar, O'nun mucizelerini gördüler ve O'nun sözlerini işittiler. Onlar, basit ve mütevazı insanlardı; ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā onlara büyük bir güç ve hikmet verdi. Rabbimiz, onları Hristiyan olmayan (حنظلي Hanpē) milletlere gönderdi ki, onlar da gerçeği duysunlar. O, onlara "Gidin ve tüm dünyaya bu müjdeyi duyurun" dedi. Havariler, bu emirle yola çıktılar ve dünyanın dört bir yanına yayıldılar. Onlar, kralların ve yöneticilerin önünde durdular ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın krallığını ilan ettiler. Onların mücadelesi ve imanı, bugün bizlere rehberlik etmektedir.

Sayfa 32

Rabbimizin Mucizeleri

İyiliksever Tanrı (ﷲ) Alāhā, insan soyuna olan sevgisinden dolayı, O'nun biricik Oğlu Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla birçok mucize ve harika işler gerçekleştirdi. Bu mucizeler, O'nun ilahi gücünü ve insanlara olan merhametini kanıtlamak içindi. Körlerin gözlerini açtı, kötürümleri yürüttü ve cüzzamlıları temizledi. Hatta ölümlere bile "Kalk!" diyerek onlara yeniden yaşam verdi. Bu büyük işler, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın krallığının insanlar arasında olduğunun bir işaretiydi. O, bu mucizeleri sadece fiziksel iyileşme için değil, aynı zamanda insanların kalplerini hakikate açmak için yaptı. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın hikmetiyle yapılan bu işler, O'nun her şeye kadir olduğunun ve her yaratılmışın O'nun iradesine boyun eğdiğinin bir kanıtıdır.

Sayfa 33

Göklerin Yolunda Artık Engel Yok

Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın inayetiyle, kurtuluş yolu tüm insanlar için açıldı. Rabbimiz, ölümüyle ölümün gücünü yok etti ve bizlere ebedi yaşamın kapılarını araladı. Artık karanlıkta yürüyenler için büyük bir ışık doğdu. Tanrı (ﷲ) Alāhā), Kendisine iman edenlerin önündeki tüm engelleri kaldırdı. Hacer oğulları (بنو حارث Bnay Hāgar) ve diğer tüm halklar, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın bu davetine kulak vermelidir. Bu yol, iman ve sevgi yoludur. تاييآي (Tayyāyē) olarak bilinen topluluklar da dahil olmak üzere, her kim Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın emirlerine uyarsa, bu kutsal mirasa ortak olacaktır. Göklerin krallığına giden bu yolda, sadece samimi bir kalp ve sarsılmaz bir iman gereklidir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), her adımda inananlara güç verecek ve onları koruyacaktır.

Sayfa 34

Yahudiler Müjde Doktriniyle Alay Ediyorlar

Ancak, her zaman olduğu gibi, kalpleri katılaştırmış olanlar bu kutsal öğretiye karşı çıktılar. Yahudiler, Müjde'nin ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın elçilerinin getirdiği gerçeklerle alay etmeye başladılar. Onlar, sadece harfe bağlı kaldılar ve ruhun diriltici gücünü reddettiler. Mesih'in mucizelerini gördükleri halde, O'nun Tanrı (ﷲ) Alāhā'dan geldiğine inanmak istemediler. Hacer oğulları (بنو حارث Bnay Hāgar) arasında yayılan bu yeni inancı ve Müjde'nin öğretilerini küçümsediler. Onların inadı, kendi kurtuluşlarına engel oldu. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın sözü ise her türlü muhalefete rağmen yayılmaya devam etti. Gerçek ışık, karanlığı her zaman yener ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın hikmeti, dünyevi bilgeliği boşa çıkarır.

Sayfa 35

Mesih Hem Tanrı Hem de İnsan Olduğunu Öğretiyor

Mesih, Kendisinin hem tam Tanrı (ﷲ) Alāhā hem de tam insan olduğunu açıkça bildirdi. O, ilahi doğasıyla Baba ile bir olduğunu, insani doğasıyla ise bizim zayıflıklarımızı ve acılarımızı paylaştığını gösterdi. "Ben ve Babam biriz" diyerek ilahi kimliğini, acı çekerek ve yorulup susayarak da insani kimliğini ortaya koydu. O, hem göklerin Rabbi hem de Meryem'in oğluydu. Bu gizem, akılla değil ancak imanla kavranabilir. Tanrı (ﷲ) Alāhā), insanlığı kurtarmak için bu şekilde alçaldı ve aramıza katıldı. Hristiyan olmayan (ﷲ Hanpē) topluluklar bu gizemi anlamakta zorlansalar da, inananlar için bu, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın en büyük lütfudur. O, iki doğada tek bir kişidir; kurtarıcımız ve Tanrı'mızdır.

36

İşledikleri bütün günahlar onlara bağışlanacaktır. Ve onlara dedi ki: "Gerçekten size diyorum ki, burada duranlardan bazıları vardır ki, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın krallığının güçle geldiğini görmeden ölümü tatmayacaklardır." Altı gün sonra İsa, Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı ve onları tek başlarına yüksek bir dağa çıkardı. Ve onların önünde görünümünü değiştirdi. Ve giysileri parladı ve kar gibi bembeyaz oldu; yeryüzündeki hiçbir beyazlatıcının beyazlatamayacağı kadar. Ve onlara İlya ve Musa göründü ve İsa ile konuşuyorlardı. Ve Petrus İsa'ya cevap verip dedi ki: "Rab, burada olmamız bizim için iyidir; üç çardak kuralım: biri senin için, biri Musa için ve biri İlya için." Çünkü ne dediğini bilmiyordu, zira korku içindeydiler. Ve bir bulut peyda olup üzerlerine gölge saldı ve buluttan bir ses gelip dedi ki: "Bu benim sevgili oğlumdur,

onu dinleyin." Ve aniden çevrelerine baktıklarında, yanlarında İsa'dan başka hiç kimseyi görmediler. Ve dağdan indiklerinde onlara tembihledi ki, İnsanoğlu ölümler arasından dirilene kadar gördüklerini hiç kimseye anlatmasınlar. Ve bu sözü kendi aralarında tuttular; "ölüler arasından dirilmek nedir?" diye tartışıyorlardı.

37

Ve ona sorup dediler ki: "O halde neden yazıcılar İlya'nın önce gelmesi gerektiğini söylüyorlar?" O da onlara cevap verip dedi ki: "İlya önce gelir ki her şeyi düzeltsin; ve İnsanoğlu hakkında yazıldığı gibi, çok acı çeksin ve hor görülsün. Fakat size diyorum ki, İlya da geldi ve onun hakkında yazıldığı gibi ona istedikleri her şeyi yaptılar." Ve öğrencilerin yanına geldiğinde, onların etrafında büyük bir kalabalık ve onlarla tartışan yazıcılar gördü. Ve bütün kalabalık onu görünce şaşkınlıkla ve ona doğru koşup onu selamladılar. Ve yazıcılara sordu: "Onlarla ne tartışıyorsunuz?"

Kalabalıktan biri cevap verip dedi ki: "Öğretmenim, dilsiz ruhu olan oğlumunu sana getirdim. Ve nerede onu yakalarsa yere çarpıyor, o da köpürüyor, dişlerini gıcırdatıyor ve kuruyor. Ve senin öğrencilerine onu çıkarmalarını söyledim ama yapamadılar." İsa cevap verip onlara dedi ki: "Ey imansız nesil! Ne zamana kadar sizinle olacağım? Ne zamana kadar size katlanacağım? Onu bana getirin." Ve onu ona getirdiler; ruh onu görünce aniden sarstı ve yere düşüp köpürerek yuvarlandı. İsa onun babasına sordu: "Bu ona ne zamandan beri oluyor?" O da dedi ki: "Çocukluğundan beri. Ve çoğu kez onu yok etmek için ateşe ve suya attı; ama eğer bir şey yapabilirsen, bize acı ve bize yardım et." İsa ona dedi ki: "Eğer inanabilirsen; inanan için her şey mümkündür."

38

Ve hemen çocuğun babası ağlayarak bağırdı ve dedi ki: "İnanıyorum, imansızlığıma yardım et." İsa halkın toplandığını görünce, o kirli ruhu azarladı ve ona dedi ki: "Seni dilsiz ve sağır ruh, sana emrediyorum ki ondan çık ve bir daha ona girmesin." Ve o (ruh) çokça bağırdı ve onu sarstı ve çıktı; çocuk ise ölü gibi oldu, öyle ki çoğu "Öldü" dediler. Ama İsa elinden tutup onu kaldırdı ve ayağa kalktı. Ve eve girdiğinde öğrencileri gizlice ona sordular: "Biz neden onu çıkaramadık?" Onlara dedi ki: "Bu tür, dua ve oruçtan başka hiçbir şeyle çıkamaz." Ve oradan çıkıp Celile'nin içinden geçtiler ve kimsenin bilmesini istemiyordu. Çünkü öğrencilerine öğretiyor ve onlara diyordu ki: "İnsanoğlu insanların eline teslim edilecek, onu öldürecekler ve öldürüldükten sonra üçüncü gün dirilecek." Onlar ise bu sözü anlamıyorlardı ve ona sormaktan korkuyorlardı. Ve Kefarnahum'a geldiler; eve girdiğinde onlara sordu: "Yolda kendi aranızda ne tartışıyordunuz?" Onlar ise sustular; çünkü yolda kendi aralarında kimin büyük olduğunu tartışmışlardı. Ve oturdu, on ikileri çağırdı ve onlara dedi ki: "Kim birinci olmak isterse, her şeyin sonuncusu ve herkesin hizmetkârı olsun." Ve bir çocuk alıp onların ortasında durdurdu, onu kucakladı ve onlara dedi ki: "Kim bu çocuklardan birini benim adıma kabul ederse, beni kabul etmiş olur; ve kim beni kabul ederse, beni değil beni göndereni kabul etmiş olur."

39

Yuhanna ona cevap verip dedi ki: "Öğretmenimiz, senin adıyla cin çıkaran birini gördük ama o bizimle gelmiyor, bu yüzden onu menettik." İsa onlara dedi ki: "Onu menetmeyin; çünkü benim adımla mucize yapıp da hemen ardından benim

hakkımda kötü konuşabilecek kimse yoktur. Çünkü bizden yana olmayan bize karşı değildir. Kim size benim adıma içmek için bir bardak su verirse, Mesih'in olduğunuz için, gerçekten size diyorum ki, ödülü kaybolmayacaktır. Ve kim bana inanan bu küçüklerden birini tökezletirse, onun için boynuna bir değirmen taşı asılıp denize atılması daha iyidir. Eğer elin seni tökezletirse, onu kes; senin için tek elleri olarak yaşama girmek, iki elleri olarak cehenneme gitmekten iyidir. Orada kurtları ölmez ve ateşleri sönmez. Ve eğer ayağın seni tökezletirse, onu kes; senin için aksak olarak yaşama girmek, iki ayaklı olarak cehenneme atılmaktan iyidir. Orada kurtları ölmez ve ateşleri sönmez. Ve eğer gözün seni tökezletirse, onu çıkar; senin için tek gözlü olarak Tanrı (אלה) Alāhā'nın krallığına girmek, iki gözlü olarak ateşli cehenneme atılmaktan iyidir. Orada kurtları ölmez ve ateşleri sönmez. Çünkü her şey ateşle tuzlanacaktır ve her kurban tuzla tuzlanacaktır. Tuz iyidir; ama tuz tuzsuzlaşırsa, onu ne ile tatlandıracaksınız? İçinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde olun." Ve oradan kalkıp Yahudiye sınırlarına ve Ürdün'ün ötesine geldi.

40

Bilgelikte şunları der: Bir kimse düşmanı açsa; ona ekmek yedir. Ve eğer susamışsa; ona su içir. Çünkü sen kızgın kömürleri onun başına topluyorsun; ve Tanrı (אלה) Alāhā sana karşılığını verecektir. Ve yine dedi ki: Eğer düşmanın düşerse sevinme; ve o tökezlediğinde kalbin neşelenmesin. Ve yine dedi ki: Seni lanetleyene hayırdüa et; ve sana zulmedene dua et. Ve sana vurana diğerini de çevir. Ve yine dedi ki: Eğer birisi seninle bir mil yürümek için seni zorlarsa; onunla iki mil yürü. Ve yine dedi ki: Eğer birisi senden bir şey isterse ona ver; ve senden ödünç almak isteyenini geri çevirme. Ve yine dedi ki: Eğer birisi senin malını alırsa ondan geri isteme. Ve yine dedi ki: Kim ki senden bir şey isterse ona ver; ve senden ödünç almak isteyenini engelleme. Ve yine dedi ki: Sizden birisi kötülüğe karşı kötülükle karşılık vermesin; aksine her zaman iyiliğin peşinden gidin. Ve yine dedi ki: Eğer mümkünse; tüm insanlar ile barış içinde olun. Ve yine dedi ki: Kendiniz için intikam almayın sevgililer; aksine gazaba yer verin. Çünkü yazılmıştır: İntikam benimdir ve karşılığını ben vereceğim; der Tanrı (אלה) Alāhā). Ve yine dedi ki: Kötülükten yenilme; aksine kötülüğü iyilikle yen. Ve yine dedi ki: Eğer birisi sana bir kötülük yaparsa; sen ona bir iyilik yap. Ve yine dedi ki: Eğer birisi seni döverse; sen ona sabret. Ve yine dedi ki: Eğer birisi sana söverse; sen ona dua et. Ve yine dedi ki: Eğer birisi seni haksız yere suçlarsa; sen ona karşı nazik ol. Ve yine dedi ki: Eğer birisi seni hapse atarsa; sen ona teşekkür et.

41

Ve yine dedi ki: Eğer birisi seni öldürürse; sen ona kamçı yaptı ve hepsini tapınaktan dışarı çıkardı. Ve koyunları ve sığırları dışarı attı; ve sarrafların paralarını döktü; ve masalarını devirdi. Ve güvercin satanlara dedi ki: Bunları buradan kaldırın; ve Babamın evini ticaret evi yapmayın.

Ve o gün mabede girdiğinde: ve orada her çeşit hastayı ve körü ve topalı iyileştirdiğinde; ve çocuklar ona bağırıp "Osanna Davud'un oğluna" dediklerinde; Başkahisler ve Ferisiler öfkelenmişler; ve ona dediler ki: Bu çocukların ne dediklerini duymuyor musun? Ve İsa onlara dedi ki: Evet duymuyorum; çünkü yazılmıştır ki: Çocukların ve emziktekilerin ağzından hamdini tamamladın. Ve onları bıraktı ve

şehirden dışarı Betanya'ya çıktı ve orada geceledi. Ve sabahleyin şehre dönerken acıktı. Ve yol kenarında bir incir ağacı gördü; ve ona gitti ve onda yapraklardan başka bir şey bulmadı. Ve ona dedi ki: Artık sonsuza dek sende meyve olmasın. Ve o anda incir ağacı kurudu. Ve öğrenciler bunu gördüklerinde şaşırdılar; ve dediler ki: İncir ağacı nasıl da aniden kurudu? İsa cevap verdi ve onlara dedi ki: Size doğrusu derim ki: Eğer imanınız olursa ve şüphe etmezseniz; sadece bu incir ağacına yapılanı yapmakla kalmazsınız; aynı zamanda bu dağa "Kalk ve denize düş" dersiniz öyle olacaktır. Ve dua ederken inançla istediğiniz her şeyi alacaksınız.

42

Ve mabede girdiğinde ve öğretirken yine çocuklarla ilgili şunları der: Çocuklar gelip İsa'ya "Osanna" diye bağırduklarında; Başkahisler ve Ferisiler onlara kızdılar. Ve İsa onlara dedi ki: Siz hiç okumadınız mı: Bebeklerin ve emziktekilerin ağzından hamdini hazırladın? Ve çocukları kucağına aldı ve ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı. Ve dedi ki: Bırakın çocuklar bana gelsinler; ve onlara engel olmayın; çünkü Tanrı'nın (ܐܠܗܐ) Alāhā) krallığı onlar gibilerindir. Ve size doğrusu derim ki: Kim ki Tanrı'nın (ܐܠܗܐ) Alāhā) krallığını bir çocuk gibi kabul etmezse; ona asla giremez. Ve çocukları kucakladı; ve ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı.

Ve yine dedi ki: Kim ki benim adıma böyle bir çocuğu kabul ederse; beni kabul etmiş olur. Ve kim ki beni kabul ederse; beni değil, beni göndereni kabul etmiş olur. Ve kim ki bu küçüklerden birini tökezletirse; boynuna büyük bir değirmen taşı asılıp denizin derinliklerine batırılması onun için daha iyidir. Yazık dünyaya tökezlemeler yüzünden! Çünkü tökezlemelerin gelmesi kaçınılmazdır; ama tökezlemeye sebep olan o adama yazık! Eğer elin veya ayağın seni tökezletirse; onu kes ve kendinden at. Senin için hayata tek eli veya topal girmek; iki elin veya iki ayağın olup sonsuz ateşe atılmaktan daha iyidir. Ve eğer gözün seni tökezletirse; onu çıkar ve kendinden at. Senin için hayata tek gözlü girmek; iki gözün olup ateşli cehenneme atılmaktan daha iyidir. Dikkat edin; bu küçüklerden birini hor görmeyin. Çünkü size derim ki: Onların melekleri göklerde her zaman göklerdeki Babamın yüzünü görürler. Çünkü İnsanoğlu kaybolanı kurtarmaya geldi. Ne dersiniz? Eğer bir adamın yüz koyunu olsa; ve onlardan biri kaybolsa; doksan dokuzu dağlarda bırakıp kaybolanı aramaya gitmez mi? Ve eğer onu bulursa; size doğrusu derim ki: Onun için sevinci; kaybolmayan doksan dokuzdan daha büyüktür.

43

Göklerdeki Babanızın isteği de budur: Bu küçüklerden birinin bile yok olmaması. Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse; git ve o seninle baş başayken onu azarla. Eğer seni dinlerse; kardeşini kazanmış olursun. Ama eğer seni dinlemezse; yanına bir veya iki kişi daha al ki; her söz iki veya üç tanığın ağzıyla doğrulansın. Ve eğer onları da dinlemezse; topluluğa bildir. Ve eğer topluluğu da dinlemezse; o senin için bir Hristiyan olmayan (ܠܐ ܢܚܪܝܢ Hanpē) ve vergi memuru gibi olsun. Size doğrusu derim ki: Yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacaktır; ve yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacaktır.

Fısıh hazırlığı. Ve Fısıh bayramı yaklaştığında; İsa öğrencilerine dedi ki: Biliyorsunuz ki iki gün sonra Fısıh olur; ve İnsanoğlu çarmıha gerilmek üzere teslim edilir. O zaman Başkahisler ve halkın yaşlıları; Kayafa denilen Başkahis'in avlusunda

toplandırlar. Ve İsa'yı hile ile tutup öldürmek için danıştırlar. Ama dediler ki: Bayramda olmasın ki halk arasında bir kargaşa çıkmasın. Ve İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evindeyken; yanına çok değerli bir koku şişesiyle bir kadın geldi; ve o sofradayken kokuyu başının üzerine döktü. Öğrenciler bunu gördüklerinde fkeleniler; ve dediler ki: Bu israf neden? Çünkü bu pahalıya satılıp fakirlere verilebilirdi. Ama İsa bunu bildi ve onlara dedi ki: Neden kadını zyorsunuz? Çünkü o benim için iyi bir iç yaptı. Çünkü fakirler her zaman yanınızdadır; ama ben her zaman yanınızda olmayacağım. Çünkü o bu kokuyu bedenimin üzerine dökmekle; beni gömülmeye hazırladı. Size doğrusu derim ki: Tüm dünyada bu müjde nerede vaaz edilirse; onun yaptığı bu iç de onun anısına anlatılacaktır.

Sayfa 45

O zaman on ikilerden biri olan bunun için onlara dedi: "Emin olun, emin olun ki eğer insanoğlunun bedenini yemezseniz ve onun kanını imezseniz, kendinizde yaşam yoktur. Benim bedenimi yiyen ve benim kanımı içen kişinin sonsuz yaşamı vardır; ve ben onu son günde dirilteceğim. Çünkü benim bedenim gerçek yiyecektir ve benim kanım gerçek içecektir. Benim bedenimi yiyen ve benim kanımı içen bende kalır, ben de onda. Diri olan Baba beni gönderdiği ve ben Baba sebebiyle diri olduğum gibi, beni yiyen de benim sebebimle yaşayacaktır. Gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın man yediği ve öldüğü gibi değildir. Bu ekmeği yiyen sonsuzca yaşayacaktır." Bunları Kefarnahum'da öğretirken havrada söyledi. Öğrencilerinden birçoğu duyduklarında dediler: "Bu söz serttir; onu kim işitebilir?" İsa ise ğrencilerinin bunun hakkında söylendiklerini kendiliğinden bildi ve onlara dedi: "Bu sizi tkezletiyor mu? Ya insanoğlunun önceden bulunduğu yere çıktığını görürseniz? Yaşatan ruhtur; beden hiçbir şeye yaramaz. Size söylediğim sözler ruhtur ve yaşamdır. Fakat aranızda inanmayan bazıları vardır." nk İsa başlangıçtan beri kimlerin inanmadığını ve kimin onu teslim edeceğini biliyordu. Ve onlara dedi: "Bunun için size dedim ki: Baba tarafından kendisine verilmedikçe hiç kimse bana gelemez." Bunun zerine öğrencilerinden birçoğu geri gittiler ve artık onunla birlikte yrmediler.

Bu nedenle onlara dedi ki: "Gerçekten, gerçekten size diyorum ki, İnsanoğlu'nun bedenini yemez ve kanını imezseniz, kendinizde yaşama sahip olmazsınız. Benim bedenimi yiyen ve kanımı içen kimsenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. Çünkü bedenim gerçek yiyecektir ve kanım gerçek içecektir. Benim bedenimi yiyen ve kanımı içen bende kalır, ben de onda. Diri olan Baba beni gönderdiği ve ben Baba aracılığıyla yaşadığım gibi, beni yiyen de benim aracılığımla yaşayacaktır. Gökten inen ekmek budur. Atalarınızın man yiyip öldüğü gibi değildir; bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşayacaktır." Bu sözleri Kefarnahum'da havrada öğretirken söyledi. Öğrencilerinden birçoğu bunu işittiklerinde dediler ki: "Bu söz serttir, onu kim dinleyebilir?" İsa, ğrencilerinin bunun hakkında söylendiklerini kendiliğinden bildi ve onlara dedi ki: "Bu sizi sendeletiyor mu? Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere çıktığını görürseniz? Yaşatan ruhtur; beden hiçbir işe yaramaz. Size söylediğim sözler ruhtur ve yaşamdır. Ama aranızda inanmayanlar var." nk İsa, inanmayanların kim olduğunu ve kendisine kimin ihanet edeceğini başlangıçtan beri biliyordu. Ve onlara dedi ki: "Bu yüzden size dedim ki, Baba

tarafından kendisine verilmedikçe hiç kimse bana gelemez." Bunun üzerine öğrencilerinden birçoğu geri gittiler ve artık onunla birlikte gezmediler.

Sayfa 44

Alçakgönüllülük: Ve o (İsa), sözlerin ağızdan değil, kadınlara hükmetmeyen ve Rab'bin bedenine yaklaşan (kişinin) alçakgönüllü kalbinden (çıktığını) gördüğünde. "İnsanoğlu'nun bedenini yemez ve kanını içmezseniz, kendinizde yaşama sahip olmazsınız" dediği o şey: Onlara imanın açıklanması için söylüyordu; O'nun onuruna nasıl inanıyorlarsa, aynı şekilde O'nun bedeninin yiyeceği ve kanının içeceği konusunda da tereddüt etmemeleri gerektiğini (söylüyordu). Ve eğer bu görünen kişi bir insan ise, onlara nasıl olduğunu söyledi: Bedenini soyduğunda, gökten inen ekmeğin kendisi olduğunu söyledi. Ancak inananlar topluluğu için O'nun bedeninin ve kanının rızıklandırılmasından sonsuz yaşamın verilmesini, bu konuşma aracılığıyla övüyordu. "Onu dirilteceğim" dediği bu şey ise, onlara nasıl olduğunu gösteriyordu: Ölüp dirildiğinde, yiyenlere yaşam verdiğini. Ve O nasıl diri ise, O'na yaklaşan da öyle canlanır. "Ve ben onu son günde dirilteceğim" (söz), imanın, açıklanacak olan dirilişe nasıl verildiğini (gösterir). Çünkü onlara dedim ki: Bu yüzden, bende nasıl sonsuz yaşam varsa, beni yiyen de benim aracılığımla yaşayacaktır. "Onu dirilteceğim" dediği bu şey, onlarda yaşam olduğunu doğruluyordu. Ve ben onları nasıl diriltirsem, sonsuz yaşam onlarındır. "Bende kalır, ben de onda" (söz), O'nun nasıl sonsuz diri olduğuyula ilgilidir.

Sayfa 47

O Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā)'dır ve Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā) olduğu için ekmektir. Ve onlara diyordu ki: "Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere çıktığını görürseniz?" Onlara şunu gösteriyordu: Onların düşündüğü ve sandığı gibi sadece sıradan bir insan değildir. Aksine O, gökten inen ve yine göğe çıkan özdür. Ve bu yüzden: "Yaşatan ruhtur" diyordu. İsa, öğrencilerinin kendi içlerinden söylendiklerini bildiğinde, onlara bir Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā) gibi insanların kalplerindeki düşünceleri bildiğini gösteriyordu. Ve bunların onları sendelettiğini bildiğinde, şunu gösteriyordu: "Size verdiğim bu beden yaşatan ruh olduğunu söylüyorum." Ve size verdiğim bu beden, bu görünen beden değildir; onlara yaşatan olarak verdiği gibi değil, ama bu görünen bedenin acı çekmeye razı olması ve acıyı kabul etmesi içindir. Bu yüzden, Rab'bin bedeni olan bedeni ve kanı veriyordu. Ve Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā)'nın bedeni olduğu için nasıl yaşam veriyorsa, onlara Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā)'nın bedenini verdiği için de öyledir; Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā) nasıl canlandırıyor, ekmek olduğu için de öyledir. İsa, içlerinden söylendiklerini bildiğinde, düşüncelerin açıklanması için onlara şunu veriyordu: "Onu dirilteceğimi size söylüyorum." Ve onlarda sonsuz yaşamın olduğunu gösteriyordu. Ve ben onları nasıl diriltirsem, sonsuz yaşam onlarındır. "Bende kalır, ben de onda" (söz), O'nun nasıl sonsuz diri olduğuyula ilgilidir. Ve bu yüzden dedi ki: Tanrı (ⲁⲓⲁ) Alāhā) olduğu gibi, yaşam ekmeğidir.

Sayfa 46

Bu sunakta. Bedene mühürlendiği/tamamlandığı kurtuluş gününde. Ve O'nun İnsanoğlu olduğunu bilmediklerinde. Ve bu yüzden onlara diyordu ki: "Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere çıktığını görürseniz?" Onlara şunu gösteriyordu: Onların düşündüğü ve sandığı gibi sadece sıradan bir insan değildir.

Aksine O, gökten inen ve yine göğe çıkan özdür. Ve bu yüzden: "Yaşatan ruhtur" diyordu. İsa, öğrencilerinin kendi içlerinden söylediklerini bildiğinde, onlara bir Tanrı (אלהא Alāhā) gibi insanların kalplerindeki düşünceleri bildiğini gösteriyordu. Ve bunların onları sendelettiğini bildiğinde, şunu gösteriyordu: "Size verdiğim bu beden yaşatan ruh olduğunu söylüyorum." Ve size verdiğim bu beden, bu görünen beden değildir; onlara yaşatan olarak verdiği gibi değil, ama bu görünen bedenin acı çekmeye razı olması ve acıyı kabul etmesi içindir. Bu yüzden, Rab'bin bedeni olan bedeni ve kanı veriyordu. Ve Tanrı (אלהא Alāhā)'nın bedeni olduğu için nasıl yaşam veriyorsa, onlara Tanrı (אלהא Alāhā)'nın bedenini verdiği için de öyledir; Tanrı (אלהא Alāhā) nasıl canlandırıyor, ekmek olduğu için de öyledir. İsa, içlerinden söylediklerini bildiğinde, düşüncelerin açıklanması için onlara şunu veriyordu: "Onu diriltiğimi size söylüyorum." Ve onlarda sonsuz yaşamın olduğunu gösteriyordu. Ve ben onları nasıl diriltirsem, sonsuz yaşam onlarıdır. "Bende kalır, ben de onda" (sözü), O'nun nasıl sonsuz diri olduğuyla ilgilidir. Ve bu yüzden dedi ki: Tanrı (אלהא Alāhā) olduğu gibi, yaşam ekmeğidir.

48

Ve Tanrı (אלהא Alāhā), Simon Petrus'un ayaklarını yıkamaya başladığında; ona dedi: "Rabbim, sen mi benim ayaklarımı yıkıyorsun?" İsa ona yanıt verdi ve ona dedi: "Benim ne yaptığımı, sen şimdi bilmiyorsun, fakat sonra bileceksin." Petrus ona dedi: "Asla benim ayaklarımı yıkamayacaksın." İsa ona dedi: "Eğer seni yıkamazsam, benimle bir payın olmaz." Simon Petrus ona dedi: "Rabbim, öyleyse sadece ayaklarımı değil, ellerimi ve başımı da (yık)." İsa ona dedi: "Yıkanmış olanın, tümüyle temiz olduğu için ayaklarını yıkamasından başka bir ihtiyacı yoktur. Siz de temizsiniz, ancak hepiniz değil." Çünkü onu kimin ele vereceğini biliyordu; bu yüzden "Hepiniz temiz değilsiniz" dedi. Ayaklarını yıkadığında, giysilerini aldı ve sofraya oturdu. Onlara dedi: "Sizin için ne yaptığımı biliyor musunuz? Siz beni 'Öğretmenimiz ve Rabbimiz' diye çağırıyorsunuz ve doğru söylüyorsunuz, çünkü öyleyim. Eğer ben, Rabbimiz ve Öğretmenimiz olduğum halde ayaklarınızı yıkadıysam; siz de birbirinizin ayaklarını yıkamaya borçlusunuz. Çünkü size bir örnek verdim ki; benim size yaptığım gibi siz de yapasınız. Gerçekten, gerçekten size derim ki; köle efendisinden büyük değildir, elçi de kendisini gönderenden büyük değildir. Eğer bunları bilerseniz, onları yaparsanız ne mutlusunuz."

49

"Hepiniz hakkında söylemiyorum; çünkü seçtiklerimi biliyorum. Ama kitap yerine gelsin diye: 'Benimle ekmek yiyen, bana karşı topuğunu kaldırdı.' Şimdi, henüz olmadan önce size söylüyorum ki; olduğu zaman, O'nun ben olduğuma inanasınız. Gerçekten, gerçekten size derim ki; kimi gönderirsem onu kabul eden, beni kabul etmiş olur ve beni kabul eden, beni göndereni kabul etmiş olur." İsa bunları söylediğinde ruhunda sarsıldı ve tanıklık ederek dedi: "Gerçekten, gerçekten size derim ki; sizden biri beni ele verecek." Öğrenciler, kimin hakkında konuştuğunu merak ederek birbirlerine baktılar. Öğrencilerinden biri, İsa'nın sevdiği kişi, İsa'nın bağına yaslanmıştı. Simon Petrus buna işaret etti ki; kimin hakkında konuştuğunu ona sorsun. Ve o öğrenci, İsa'nın göğsüne yaslanarak ona dedi: "Rabbim, o kimdir?" İsa yanıt verdi ve dedi: "Ekmeği bandırıp kendisine vereceğim kişidir." İsa ekmeği

bandırdı ve Simon oğlu Yahuda İskariyot'a verdi. Ve lokmadan sonra Şeytan ona girdi. İsa ona dedi: "Ne yapacaksan, çabuk yap." Ancak sofradakilerden hiçbiri bunu ona neden söylediğini anlamadı.

50

Bazıları, para kesesi Yahuda'da olduğu için İsa'nın ona bayram için bize ne lazımsa onu al" veya "fakirlere bir şey versin" dediğini sandılar. Yahuda lokmayı aldığı anda, hemen dışarı çıktı ve geceydi. Dışarı çıktığında İsa dedi: "İnsanoğlu şimdi yüceltildi ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) O'nda yüceltildi. Eğer Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) O'nda yüceltiliyse, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) da O'nu kendinde yüceltecek ve O'nu hemen yüceltecektir. Çocuklarım, biraz daha sizinleyim; beni arayacaksınız ve Yahudilere dediğim gibi: 'Benim gittiğim yere siz gelemesiniz', şimdi size de söylüyorum. Size yeni bir buyruk veriyorum; birbirinizi sevin. Benim sizi sevdiğim gibi, siz de birbirinizi sevin. Eğer birbirinize sevginiz olursa, herkes sizin benim öğrencilerim olduğunuzu bununla bilecektir." Simon Petrus ona dedi: "Rabbim, nereye gidiyorsun?" İsa yanıt verdi ve ona dedi: "Gittiğim yere şimdi arkamdan gelemesin, ama sonra geleceksin." Petrus ona dedi: "Rabbim, neden şimdi arkandan gelemiyorum? Canımı senin uğruna feda ederim." İsa ona yanıt verdi ve dedi: "Canını benim uğruna mı feda edeceksin? Gerçekten, gerçekten sana derim ki; horoz ötmeden önce beni üç kez inkâr edeceksin."

51

"Yüreğiniz sarsılmasın. Tanrı'ya (ܐܠܗܐ) Alāhā) inanın, bana da inanın. Babamın evinde kalınacak çok yer vardır. Eğer öyle olmasaydı size söylerdim; çünkü sizin için yer hazırlamaya gidiyorum. Eğer gider ve sizin için yer hazırlarsam, tekrar geleceğim ve sizi yanıma alacağım ki; benim olduğum yerde siz de olasınız. Gittiğim yeri biliyorsunuz ve yolu da biliyorsunuz." Tomas ona dedi: "Rabbim, nereye gittiğini bilmiyoruz; yolu nasıl bilebiliriz?" İsa ona dedi: "Yol, Gerçek ve Yaşam benim. Benim aracılığım olmadan kimse Babama gelmez. Eğer beni tanısaydınız, Babamı da tanırdınız. Şimdiden sonra O'nu tanıyorsunuz ve O'nu gördünüz." Filipus ona dedi: "Rabbim, bize Babayı göster, bu bize yeter." İsa ona dedi: "Filipus, bunca zamandır sizinle beraberim ve beni tanımadın mı? Beni gören, Babayı görmüştür; sen nasıl 'Bize Babayı göster' diyorsun? Benim Babamda, Babamın da bende olduğuna inanmıyor musun? Size söylediğim kelimeleri kendiliğimden söyleyemiyorum; bende duran Babam bu işleri yapıyor. **Benim Babamda, Babamın da bende olduğuna inanın.**

52

Böylece (onlar) kurbanlara koştular; bir kurbanı, yani (Tanrı'ya) adananı, kurban ettiler. Ve bayramlarını kutladılar; (fakat) sevinçten yoksundular, çünkü içlerinde lütuftan yoksunluk vardı. Ancak Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) lütfunu o gün onlardan ayırdı: ki (onlar) lütfun çocukları sayılmasınlar; zira onlar lütfun onurundan mahrumdular. Dolayısıyla (onlar) o gün sadece şarap içmediler; bilakis Tanrı'nın (ܐܠܗܐ) Alāhā) öfkelerini içtiler. Zira asmanın suyunu içtiler; ama gerçek asma olan Mesih onlardan uzaktı. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından kendilerine verilen nimeti yemediler; lakin bu nimeti veren Tanrı'ya (ܐܠܗܐ) Alāhā) karşı nankörlük ettiler. Ve o gün kurbanlarının kanını akıttılar; ancak gerçek Kurban'ın kanını dökmek için hazırlandılar. Ve onlar

Musa'nın yasasını okuyorlardı; ancak yasayı verene karşı geliyorlardı. Ve onlar peygamberlerin sözlerini dinliyorlardı; fakat peygamberlerin öldürdüğü (kişiye) zulmediyorlardı. Ve onlar çölde yedikleri manı hatırlıyorlardı; ancak hayat ekmeği olan Mesih'i reddediyorlardı. Ve onlar Mısır'dan çıkışlarını kutluyorlardı; fakat gerçek kurtarıcıdan yüz çeviriyorlardı. Ve onlar denizi geçtiklerini söylüyorlardı; fakat vaat edilen topraklara girmeyi reddediyorlardı. Ve onlar putları yıktıklarını iddia ediyorlardı; ancak yüreklerinde putperestliği barındırıyorlardı. Ve onlar Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) bir olduğunu söylüyorlardı; fakat Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) Oğlu'nu inkar ediyorlardı.

53

Ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā) onların bu nankörlüğünü gördü; ve onlara karşı öfkesini uyandırdı. Ve onları Hacer oğullarının (بنى هاجر Bnay Hāgar) eline teslim etti; ki onlar (Hacer oğulları) onlara hükümsinler. Ve Tayyāyē (تاييية) onları her taraftan kuşattılar; ve onları kılıçtan geçirdiler. Ve onların şehirlerini yıktılar; ve onların tapınaklarını yerle bir ettiler. Ve onların zenginliklerini yağmaladılar; ve onların çocuklarını esir aldılar. Ve bu Hristiyan olmayan (كفر) millet, onlara karşı galip geldi; çünkü onlar Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) emirlerini çiğnemişlerdi. Ve onlar çölde başıboş gezdiler; ve sığınacak bir yer bulamadılar. Ve onların kralları düştü; ve onların kahramanları yok oldu. Ve onların rahipleri öldürüldü; ve onların kurbanları durduruldu. Ve onlar her yerde aşağılandılar; ve her millet arasında hor görüldüler. Ve bu onların nankörlüğünün cezasıydı; çünkü onlar kendilerine gelen ışığı reddetmişlerdi. Ve onlar karanlıkta kaldılar; ve gerçek yolu bulamadılar. Ve onlar ağladılar ve sızladılar; fakat onlara acıyan olmadı. Ve onlar yardım için haykırdılar; ancak Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlara cevap vermedi. Çünkü onlar Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) lütfunu hor görmüşlerdi; ve O'nun merhametini reddetmişlerdi. Ve bu yüzden onlar ebedi bir karanlığa mahkum edildiler; ve onların adı yeryüzünden silindi.

54

Bu şekilde onlar her taraftan sıkıştırıldılar; ve onların kaçacak bir yerleri kalmadı. Ve Tayyāyē (تاييية) onlara karşı şiddetle saldırdılar; ve onları her yerde takip ettiler. Ve Hacer oğulları (بنى هاجر Bnay Hāgar) onların üzerine yürüdüler; ve onları ağır bir boyunduruk altına aldılar. Ve bu Hristiyan olmayan (كفر) insanlar, onlara karşı hiçbir merhamet göstermediler; çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlardan yüz çevirmişti. Ve onların toprakları verimsizleşti; ve onların ekinleri kurudu. Ve onların kuyuları kurudu; ve onlar susuzluktan kırıldılar. Ve onların hayvanları telef oldu; ve onların mülkleri ziyan oldu. Ve bu Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) onlara verdiği bir işaretti; ki onlar yaptıklarından pişman olsunlar. Fakat onlar yüreklerini katılaştırdılar; ve Tanrı'ya (ﷲ) Alāhā) dönmeyi reddettiler. Ve onlar kendi yollarında inat ettiler; ve günahlarına devam ettiler. Ve bu yüzden Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlara karşı olan öfkesini artırdı; ve onları tamamen yok etmeye karar verdi. Ve onların şehirleri birer harabe haline geldi; ve onların sokakları sessizliğe büründü. Ve artık onların arasında ne bir neşe sesi duyuluyordu; ne de bir bayram kutlaması yapılıyordu. Ve onlar tamamen unutuldu; ve onların mirası başkalarına geçti.

55

Hamd olsun Tanrı'ya (ﷲ) Alāhā) ki, O her şeyi hikmetle yönetir. Ve O, nankörlük edenleri cezalandırır; fakat sadık olanları korur. Ve O'nun lütfu sonsuzdur; ancak

O'nun adaleti de kesindir. Ve biz bu hikayeden ders almalıyız; ki biz de Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) yolundan sapmayalım. Ve biz O'nun emirlerine uymalıyız; ve O'nun merhametine sığınmalıyız. Çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) bizi karanlıktan ışığa çıkardı; ve bize hayat ekmeğini verdi. Ve biz O'na her zaman şükretmeliyiz; ve O'nun adını yüceltmeliyiz. Ve biz Hacer oğullarının (بنو حار Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (تايي) durumundan ibret almalıyız; ki biz de onların düştüğü hatalara düşmeyelim. Ve bu Hristiyan olmayan (غير مسيحي) milletlerin galibiyeti, Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) bir tasarrufudur; ki O bununla dünyayı terbiye eder. Ve biz her zaman Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) iradesine boyun eğmeliyiz; ve O'nun planına güvenmeliyiz. Ve O bizi her türlü kötülükten koruyacaktır; ve bizi ebedi huzura kavuşturacaktır. Amin ve amin.

Sayfa 57

Şeytanın hilesi hakkında: O zaman ona şöyle dediler: Eğer sen Tanrı (ﷲ) Alāhā) Oğlu isen, kendini aşağı at. Çünkü şöyle yazılmıştır: Meleklerine senin için buyruk verecek. Ve elleri üzerinde seni taşıyacaklar. Ayaklarını bir taşla çarpmayasın diye. Ve ona cevap verdi ve şöyle dedi: Şöyle de yazılmıştır: Rab Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nı denemeyeceksin. Ve o (şeytan) onu yüksek bir dağa çıkardı ve dünyanın tüm krallıklarını ve onların ihtişamını ona gösterdi. Ve ona dedi: Eğer bana secde edersen tüm bunları sana vereceğim. O zaman ona dedi: Git ey şeytan, çünkü şöyle yazılmıştır: Rab Tanrı (ﷲ) Alāhā)'na secde edeceksin ve sadece O'na ibadet edeceksin. O zaman şeytan onu bıraktı ve melekler ona yaklaşıp hizmet ettiler. Ve İsa çölde iken, O'nu denemek için yanına yaklaştı. Ve aç kaldığında ona dedi: Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā) Oğlu isen, bu taşlara söyle ekmek olsunlar. O da cevap verip dedi:

Sayfa 56

Sadece ekmele yaşamaz İsa Mesih şeytanı azarlıyor. Ve onlar hayretler içinde kaldılar ve birbirlerine şöyle dediler: Bu ne biçim bir sözdür ki, yetki ve güçle kirli ruhlara emrediyor ve onlar çıkıyorlar? Ve O'nun haberi o bölgenin her yerine yayıldı. Ve sinagogdan çıkıp Simun'un evine girdi. Ve Simun'un kaynanası şiddetli bir ateşle hastaydı. Ve onun için O'na ricada bulundular. Ve onun üzerinde durup ateşi azarladı ve ateş onu bıraktı. Ve o hemen kalkıp onlara hizmet etti. Ve güneş batarken, çeşitli hastalıklardan muzdarip olanların hepsini O'na getirdiler. Ve O, her birinin üzerine elini koyup onları iyileştirdi. Ve birçoklarından cinler bağırarak çıktılar ve şöyle dediler: Sen Tanrı (ﷲ) Alāhā) Oğlu Mesih'sin. Ve O onları azarladı ve konuşmalarına izin vermedi. Çünkü O'nun Mesih olduğunu biliyorlardı. Ve gün olunca oradan ayrılıp ıssız bir yere gitti. Ve kalabalıklar O'nu arıyorlardı ve O'nun yanına geldiler.

Sayfa 59

Ve O'nun kendilerinden gitmemesi için O'nu tuttular Mesih mezarda üç gün mü kaldı? Ve akşam olunca, Arimatealı Yusuf adında zengin bir adam geldi. O da İsa'nın öğrencisi olmuştu. Bu adam Pilatus'a gidip İsa'nın bedenini istedi. O zaman Pilatus bedenini verilmesini emretti. Ve Yusuf bedeni alıp temiz bir keten beze sardı. Ve onu kayaya oyulmuş olan yeni mezarına koydu. Ve mezarın kapısına büyük bir taş yuvarlayıp gitti. Orada, mezarın karşısında oturan Mecdelli Meryem ve diğer Meryem vardı. Ertesi gün, yani hazırlık gününden sonraki gün, başkâhinler ve Ferisiler

Pilatus'un yanına toplandılar. Ve dediler: Efendimiz, o saptırıcının hayattayken 'Üç gün sonra dirileceğim' dediğini hatırladık. Bu yüzden mezarın üçüncü güne kadar korunmasını emret. Ta ki öğrencileri gelip O'nu gece çalmasını ve halka 'Ölülerden dirildi' demesinler. Ve bu son saptırma ilkinden daha kötü olur. Pilatus onlara dedi: Muhafızlarınız var; gidin, bildiğiniz gibi koruyun.

Sayfa 58

Onlar da gidip taşı mühürleyerek mezarı muhafızlarla koruma altına aldılar tutkunun iyi etkileri üzerine: Ve O'na sirke ve safra karışımı içirmek istediler. Ve tattığında içmek istemedi. Ve O'nu çarmıha geldiklerinde giysilerini kurayla aralarında paylaştılar. Ta ki peygamber aracılığıyla söylenen şu söz yerine gelsin: Giysilerimi aralarında paylaştılar ve elbisem üzerine kura çektiler. Ve orada oturup O'nu beklediler. Ve O'nun başının üzerine suçunu yazan bir yazı koydular: Bu, Yahudilerin Kralı İsa'dır. Ve O'nunla birlikte biri sağında diğeri solunda olmak üzere iki hırsız çarmıha gerildi. Ve oradan geçenler başlarını sallayarak O'na küfrediyorlardı. Ve şöyle diyorlardı: Tapınağı yıkan ve üç günde inşa eden! Eğer Tanrı (אלה) Alāhā) Oğlu isen kendini kurtar ve çarmıhtan in. Aynı şekilde başkâhinler, yazıcılar ve yaşlılarla birlikte alay ederek şöyle diyorlardı: Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor. **Eğer İsrail'in Kralı ise şimdi çarmıhtan insin ve O'na inanalım. Tanrı (אלה) Alāhā'ya güvendi; eğer O'nu istiyorsa şimdi O'nu kurtarsın. Çünkü 'Ben Tanrı (אלה) Alāhā) Oğlu'yum' dedi.**

Sayfa 60

Sekizinci Bölüm

Diri olanın ölüler arasındaki araştırılması

Vaktaki o günün akşamı yaklaştı, o שבת (Şabbath) gününün akşamı; ve Tanrı (אלה) Alāhā) hikmetiyle ve önceden bilmesiyle; o akşamı, o שבת (Şabbath) gününün akşamını; kendi dirilişinin kutsal zamanı olarak belirledi; vaktaki o gece geçti ve Tanrı (אלה) Alāhā) hikmetiyle; mezardan dirildi, o gece yarısında; vaktaki o gece geçti ve o günün aydınlığı doğdu; ve o günün aydınlığı doğduğunda; ve o mezarın kapısındaki o mühürler bozulmadan; ve o koruyucular orada dururken; Tanrı (אלה) Alāhā) kendi gücüyle mezardan dirildi; ve o mezarı kapalı ve mühürlü bıraktı; vaktaki Tanrı (אלה) Alāhā) mezardan dirildi ve gitti; işte o zaman gökten bir melek indi; ve o mezarın kapısındaki o taşı yuvarladı; ve o mezarın kapısındaki o taşı yuvarlandığında; ve o koruyucular korkudan sarsıldılar ve ölüler gibi oldular; ve o kadınlar o mezara geldiler; vaktaki o kadınlar o mezara geldiler; ve o taşı yuvarlanmış ve mezarı açık buldular; ve o mezara girdiklerinde; orada Rabbimiz İsa Mesih'in bedenini bulamadılar; vaktaki orada bedenini bulamadılar; ve onlar hayretler içinde kaldılar ve korktular; işte o zaman iki melek onlara görüldü; ve onlara dediler ki: "Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?" vaktaki melekler onlara bu sözü söylediler; onlar o zaman hatırladılar; Rabbimiz İsa Mesih'in onlara söylediği o sözleri; ve o zaman o mezardan döndüler.

Sayfa 61

Ve o zaman o mezardan döndüler; ve o on bir (elçiye) ve diğer herkese bunları anlattılar. Ve bu sözler onların gözünde masal gibi görüldü ve onlara inanmadılar. Ama Petrus kalktı ve o mezara koştu. Ve eğilip baktığında, sadece o keten bezlerini

orada bırakılmış gördü. Ve o kendi kendine hayret ederek gitti; o olan şeye. Ve işte onlardan ikisi gidiyordu; o günde. Ona (Kudüs'e) uzaklığı altmış stadia olan bir köye; adıyla Emmaus. Ve onlar birbirleriyle konuşuyorlardı; tüm bu olanlar hakkında. Ve vaktaki onlar konuşuyor ve birbirlerine soruyorlardı; Tanrı (ﷲ) Alāhā) (İsa) kendisi yaklaştı ve onlarla yürüdü. Ve onların gözleri, onu tanımamaları için tutulmuştu. Ve onlara dedi ki: "Bu sözler nelerdir? Birbirinizle konuştuğunuz, yürürken ve kederliyen?" Onlardan biri cevap verdi, adı Cleopas olan; Ve ona dedi: "Sen Kudüs'te tek yabancı mısın? Ki orada bu günlerde olanları bilmiyorsun?" Onlara dedi: "Nedir onlar?" Ona dediler: "Nasıralı İsa hakkında, ki o bir peygamber adamdı; İşlerinde ve sözlerinde Tanrı (ﷲ) Alāhā) katında ve tüm halkın önünde güçlüydü. Ve başkahisler ve yaşlılarımız onu nasıl teslim ettiler; Ölüm hükmüne ve onu çarmıha gerdiler. Ama biz umuyorduk ki; İsrail'i kurtaracak olan odur. Ve işte tüm bunlarla birlikte, bugün üçüncü gündür; Bu şeyler olduğundan beri. Ama bizden bazı kadınlar da bizi şaşırttılar; Çünkü erkenden o mezara gitmişlerdi. Ve onun bedenini bulamadıklarında, geldiler ve dediler ki: 'Melekleri gördük ve dediler ki o diridir.' Ve bizden bazıları o mezara gittiler ve öyle buldular; Tıpkı o kadınların söylediği gibi, ama onu görmediler.

Sayfa 62

Ama bizden bazıları o mezara gittiler ve öyle buldular; tıpkı o kadınların söylediği gibi, ama onu görmediler." O zaman Rabbimiz İsa onlara dedi ki: "Ey akılsızlar ve kalpleri ağır olanlar; peygamberlerin söylediklerine inanmakta! Mesih'in bu acıları çekmesi ve kendi yüceliğine girmesi gerekmiyor muydu?" Ve Musa'dan ve tüm peygamberlerden başlayarak; onlara tüm kitaplarda kendisi hakkında olanları açıkladı. Ve gidecekleri o köye yaklaştılar. Ve o, daha uzağa gidiyormuş gibi yaptı. Ve onu zorladılar ve dediler ki: "Bizimle kal, çünkü gün batmak üzere ve akşam yaklaştı." Ve onlarla kalmak için girdi. Ve onlarla sofraya oturduğunda; ekmeği aldı, şükretti, böldü ve onlara verdi. Ve o an onların gözleri açıldı ve onu tanıdılar. Ve o onlardan gizlendi. Ve onlar birbirlerine dediler ki: "Yolda bizimle konuşurken; ve bize kitapları açıklarken kalplerimiz içimizde yanmıyor muydu?" Ve o saatte kalktılar ve Kudüs'e döndüler. Ve o on birleri ve onlarla beraber olanları toplanmış buldular; diyorlardı ki: "Rabbimiz gerçekten dirildi ve Simun'a göründü." Ve onlar yolda olanları anlattılar; ve ekmeği böldüğünde onu nasıl tanıdıklarını. Ve onlar bunları konuşurken; Tanrı (ﷲ) Alāhā) (İsa) onların ortasında durdu ve onlara dedi ki: "Selam size, korkmayın, benim!" Ve onlar sarsıldılar ve korktular; çünkü bir ruh gördüklerini sanıyorlardı. O zaman onlara dedi ki: "Neden sarsıldınız? Ve neden kalplerinizde şüpheler yükseliyor? Ellerime ve ayaklarıma bakın ki benim; beni elleyin ve görün; çünkü bir ruhun eti ve kemiği olmaz; bende gördüğünüz gibi.

Sayfa 63

Beni elleyin ve görün; çünkü bir ruhun eti ve kemiği olmaz; bende gördüğünüz gibi." Ve bunları söylediğinde onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. Ve onlar sevinçten hala inanmıyorlar ve hayret ediyorlarken; onlara dedi ki: "Burada yiyecek bir şeyiniz var mı?" Ve ona bir parça kızarmış balık ve bir petek bal verdiler. Ve aldı, onların önünde yedi. Ve onlara dedi ki: "Bunlar o sözlerdir; henüz sizinleyken size söylediğim;

Musa'nın yasasında, peygamberlerde ve Mezmurlarda; benim hakkımda yazılmış olan her şeyin tamamlanması gerektiğini." O zaman onların zihinlerini açtı; kitapları anlamaları için. Ve onlara dedi ki: "Böyle yazılmıştır ve Mesih'in böyle acı çekmesi; ve üçüncü günde ölümler arasından dirilmesi gerekirdi. Ve onun adıyla tövbenin ve günahların bağışlanmasının vaaz edilmesi; tüm ܘܪܝܢܐ (Hristiyan olmayan) milletler arasında; Kudüs'ten başlayarak. Ve siz tüm bunların tanıklarısınız. Ve işte ben Babamın vaadini size gönderiyorum. Siz ise Kudüs şehrinde kalın; yücelerden bir güç kuşanana kadar." Ve onları Beytany'e kadar dışarı çıkardı. Ve ellerini kaldırdı ve onları kutsadı. Ve onları kutsarken onlardan ayrıldı ve göğe yükseldi. Ve onlar ona secde ettiler ve büyük bir sevinçle Kudüs'e döndüler. Ve her zaman tapınaktaydılar; Tanrı'yı (ܐܠܗܐ) Alāhā) kutsayarak ve överek. Amin. Vaktaki Rabbimiz İsa Mesih ölümler arasından dirildi.

64

Neden dirilişinden sonra kırk gün kaldı. Ah ancak Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) bilir. Bizim içinse (şunu) anlamak yeterlidir ki; eğer hemen dirildiğinde göğe çıksaydı, öğrencilerinin (bu) dirilişin gerçekliğinden şüphe etmelerinden korkulurdu. Çünkü bu çok yeni ve alışılmadık bir şeydi. Bu yüzden kırk gün boyunca onlara görünerek, onlarla birlikte yiyerek ve içerek, dokunulmasına izin vererek ve onlarla krallık hakkında konuşarak, kendisinin gerçek bedeniyle dirildiğini onlara doğruladı. Ancak bu şekilde onları inandırdığında, her şeyi görenlerin ve duyanların tanıklığıyla göğe yükseldi. Bu kırk gün içinde onlara Krallığın sırlarını öğretti ve onlara Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Egemenliği hakkında emirler verdi; ve onlara Kutsal Ruh'u vaat etti. Onlara Yerusolim'den ayrılmamalarını, aksine Babasının vaadini beklemelerini buyurdu. Şöyle dedi: "Benim yanımdan duyduğunuz (vaadi bekleyin). Çünkü Yuhanna suyla vaftiz etti; siz ise çok günler geçmeden Kutsal Ruh ile vaftiz edileceksiniz." Ve onlara şöyle dedi: "Siz, Kutsal Ruh üzerinize geldiğinde güç alacaksınız; Yerusolim'de, tüm Yahudiye'de, Samiriye'de ve yeryüzünün sınırlarına kadar benim tanıklarım olacaksınız." Ve onlara şöyle dedi: "Gidin tüm dünyayı öğretin ve onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin. Onlara size emrettiğim her şeyi tutmalarını öğretin. Ve işte, ben dünyanın sonuna kadar her gün sizinleyim."

65

Rabbimizin Göğe Yükselişi. Kırk gün dolduğunda ve onlara öğrettiği ve onlara bildirdiği her şeyi tamamladığında, o onlarla konuşurken ve onları takdis ederken, onlardan ayrıldı ve bulutlar onu karşıladı ve o göğe yükselirken onların gözlerinden saklandı. Onlar göğe bakarken, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında durdu ve onlara dediler ki: "Ey Celileli adamlar, neden göğe bakarak duruyorsunuz? Sizden göğe yükselen bu İsa, onu göğe giderken gördüğünüz gibi aynı şekilde gelecektir." O zaman onlar sevinçle Yerusolim'e döndüler; Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'ya şükrediyor ve O'nu yüceltiyorlardı. Ve onlar üst odaya çıktılar ve orada Kutsal Ruh'un vaadini beklediler. Ve dualarda ve yakarışlarda sebat ettiler. Ve onlarla birlikte Meryem ve diğer kadınlar ve O'nun kardeşleri de vardı. Ve onlar her gün tapınakta Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'yı kutsayarak ve överek bulunuyorlardı.

66

Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) ve Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) olanların zulmü başladığında Havarilerine Öğretiyor. Ve dedi onlara: "Sizden ayrılmıyorum; çünkü ben sizinleyim. Eğer ben gitmezsem Yardımcı size gelmez. Ancak gidersem O'nu size gönderirim. O geldiğinde dünyayı günah, doğruluk ve yargı konusunda ikna edecektir. Günah konusunda; çünkü bana inanmadılar. Doğruluk konusunda; çünkü Babama gidiyorum ve artık beni görmeyeceksiniz. Yargı konusunda; çünkü bu dünyanın prensi yargılandı. Size söyleyecek daha çok şeyim var ama şimdi bunlara dayanamazsınız. O, Hakikat Ruhı geldiğinde, sizi tüm hakikate yönlendirecektir. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak; ne duyarsa onu konuşacak ve gelecek olan şeyleri size bildirecektir. O beni yüceltecek; çünkü benimkinden alacak ve size bildirecek." Ve onlara dedi: "Biraz zaman sonra beni görmeyeceksiniz; ve yine biraz zaman sonra beni görecek; çünkü ben Babama gidiyorum." Bazı öğrencileri birbirlerine dediler ki: "Bize 'Biraz zaman sonra beni görmeyeceksiniz ve yine biraz zaman sonra beni görecek' ve 'Çünkü ben Babama gidiyorum' demesi nedir?" Ve dediler ki: "Bu 'Biraz' dediği nedir? Ne konuştuğunu bilmiyoruz." İsa onlara sormak istediklerini bildi ve onlara dedi: "Size 'Biraz zaman sonra beni görmeyeceksiniz ve yine biraz zaman sonra beni görecek' dediğim için mi birbirinize soruyorsunuz? Size doğrusunu söyleyeyim ki, siz ağlayacak ve yas tutacaksınız, dünya ise sevinecektir. Siz kederleneceksiniz ama kederiniz sevince dönecektir. Bir kadın doğum yapacağı zaman kederlenir; çünkü saati gelmiştir. Ama çocuğu doğurduğunda, bir insanın dünyaya gelmiş olmasının sevinciyle artık o sıkıntıyı hatırlamaz. Siz de şimdi kederlisiniz; ama sizi tekrar göreğim ve kalbiniz sevinecek ve sevincinizi kimse sizden almayacak. Ve o gün bana hiçbir şey sormayacaksınız. Size doğrusunu söyleyeyim ki, Babamdan benim adımla ne dilerse size verecektir. Şimdiye kadar benim adımla hiçbir şey dilemediniz; dileyin ki alasınız ve sevinciniz tam olsun."

67

Ulusların Vaftizine Teşvik Ediyor. "Size bunları mesellerle söyledim; ama saatin geleceği zaman artık size mesellerle konuşmayacağım, açıkça size Babam hakkında bildireğim. O gün benim adımla dileyacaksınız; ve size demiyorum ki sizin için Babaya yalvaracağım; çünkü Babanın kendisi sizi seviyor, çünkü siz beni sevdiniz ve benim Tanrı (ﺍﻟﻪ ﺍﻟﻪ) Alāhā'dan çıktığıma inandınız. Babadan çıktım ve dünyaya geldim; yine dünyayı bırakıp Babama gidiyorum." Öğrencileri O'na dediler: "İşte, şimdi açıkça konuşuyorsun ve hiçbir mesel söylemiyorsun. Şimdi biliyoruz ki her şeyi biliyorsun ve birinin sana sormasına ihtiyacın yok; buna dayanarak Tanrı (ﺍﻟﻪ ﺍﻟﻪ) Alāhā'dan çıktığına inanıyoruz." İsa onlara cevap verdi: "Şimdi mi inanıyorsunuz? İşte saat geliyor ve gelmiştir bile, her biriniz kendi yerinize dağılacaksınız ve beni yalnız bırakacaksınız; ama ben yalnız değilim, çünkü Babam benimledir. Size bunları, bende esenliğiniz olsun diye söyledim. Dünyada sıkıntınız olacak; ama cesur olun, ben dünyayı yendim."

Ve onlara dedi: "Her yere gidin ve tüm yaratılışa müjdeyi vaaz edin. Kim inanır ve vaftiz olursa kurtulacaktır; kim inanmazsa mahkum olacaktır. İnananları şu belirtiler takip edecektir: Benim adımla cinleri çıkaracaklar, yeni dillerle konuşacaklar, yılanları

elleriyle tutacaklar ve ölümcül bir şey içseler bile onlara zarar vermeyecek; ellerini hastaların üzerine koyacaklar ve iyileşecekler."

Ve Rab İsa onlarla konuştuktan sonra, göğe yükseldi ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın sağında oturdu. Onlar ise çıktılar ve her yerde vaaz ettiler; Rab onlara yardım ediyor ve onlarla birlikte olan belirtilerle sözü doğruluyordu. Amin.

68

Daha önce söylediğimiz gibi, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā her zaman bir hizmeti yerine getirmek üzere melekleri gönderir. Ve bu çok açıktır ki; onlar hizmetkâr ruhlardır, hizmete gönderilirler. Onlar bazen insanların kurtuluşu için, bazen de birini cezalandırmak için gönderilirler. Mesela, onlar Sodom'u yok etmek için, Mısır'daki ilk doğanları öldürmek için ve Asur ordusunu vurmak için gönderildiler. Ve onlar müjdelere getirmek için, korumak için ve yardım etmek için gönderilirler. Örneğin, onlar İbrahim'e, Yakub'a ve Musa'ya göründüler. Ve onlar Daniel'i aslanların ağzından kurtardılar. Ve onlar Havarilere göründüler; çünkü onlar bu büyük işin, yani kurtuluşumuzun müjdecileriydiler. Onlar bu sevinçli haberi herkese duyurmak zorundaydılar. Onlar Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın emirlerini yerine getirmek için her zaman hazır dırlar. Çünkü onların doğası budur ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın yüceliğini görürler.

69

Onlar göründükleri zaman, bazen insan kılığında görünürler. Ve onlar iki melek olarak göründüler; çünkü şahitlik iki kişinin ağzıyla doğrulanır. Ve onlar Havarilere göğe yükselişi ve tekrar gelişi kanıtlamak için göründüler. Ve onlar Havarilere dediler ki: "Ey Celileli adamlar, neden göğe bakarak duruyorsunuz?" Bu İsa, yanınızdan göğe alınan, göğe gittiğini gördüğünüz gibi aynı şekilde gelecektir. Ve onlar parlak giysiler içindeydiler; çünkü bu bir sevinç ve zafer günüydü. Ve bu parıltı, onların kutsallığını ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın huzurundan geldiklerini gösteriyordu. Ve onlar Havarileri teselli ettiler ve onlara güç verdiler. Ve onlar Havarilere, Efendimizin tekrar geleceğini ve O'nun krallığının sonu olmayacağını hatırlattılar. Ve Havariler bu sözleri duyduklarında büyük bir sevinçle doldular.

70

Onların giysileri neden beyazdı? Çünkü beyaz renk saflığı ve kutsallığı simgeler. Ve bu onların günahkâr olmadığını ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın nuruyla dolu olduklarını gösterir. Ve bu aynı zamanda bir zafer simgesidir. Mesela, bir kral zafer kazandığında beyaz giysiler giyer. Ve Efendimiz dirildiğinde ve göğe yükseldiğinde, melekler bu büyük zaferi kutlamak için beyazlar içindeydiler. Ve bu parıltı aynı zamanda Hristiyan olmayan (ܠܥܪܒܐ Hanpē) insanlar için bir uyarıydı; çünkü onlar bu nuru gördüklerinde korktular. Ama inananlar için bu bir huzur kaynağıydı. Ve meleklerin bu şekilde görünmesi, onların insanlardan farklı bir doğaya sahip olduklarını da kanıtlar. Onlar bedenleri olmayan ruhlardır, ancak bizim onları görebilmemiz için bu şekilde görünürler. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın iradesini yerine getirirler.

71

Meleklerin farklı görevleri vardır. Bazıları koruyucudur, bazıları ise Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā'nın mesajlarını iletir. Ve her insanın bir koruyucu meleği vardır; bu melek onu

kötülüklerden korur ve ona doğru yolu gösterir. Ve bu melekler her zaman bizimledir, ancak biz onları göremeyiz. Onlar bizim dualarımızı Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya sunarlar. Ve melekler hiyerarşik bir düzen içindedirler; Seraphim, Cherubim ve diğerleri. Onların her biri Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın huzurunda farklı bir hizmet sunar. Ve onlar hiçbir zaman yorulmazlar ve her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā)'yı yüceltirler. Ve meleklerin bu hizmeti, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın insanlara olan sevgisinin bir göstergesidir. Çünkü O, bizi yalnız bırakmaz ve bize yardımcıları gönderir. Ve biz de bu kutsal varlıklara saygı duymalı ve onların rehberliğini izlemeliyiz, Tanrı (ﷲ) Alāhā) kullarına katlandı ve onları teselli etti.

72

Onları Hacer oğullarının (بنى هاجر Bnay Hāgar) ellerine teslim etti. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) korkusuna sahip değildiler. Onlar تاييآيه (Tayyāyē) olarak adlandırıldılar çünkü onlar çölde yaşarlar ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) yolunda yürümezler. Onlar putlara tapmazlar ama kılıçla hükmederler. Onlar her şeyi yakıp yıktılar. Onlar şehirlere ve köylere girdiler. Onlar kiliseleri ve manastırları yıktılar. Onlar rahipleri ve keşişleri öldürdüler. Onlar kadınları ve çocukları esir aldılar. Onlar toprağı kana buladılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) halkına karşı çok öfkeliydiler. Onlar hiçbir merhamet göstermediler. Onlar her şeyi talan ettiler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) adını ananları cezalandırdılar. Onlar Hristiyan olmayan (حنظلي Hanpē) topluluklara benzediler ama onlardan daha kötüydüler.

73

Onlar her yere korku saldılar Melek Cebrail onlara göründü. Onlara korkmamalarını söyledi. Onlara Tanrı (ﷲ) Alāhā) katında merhamet bulacaklarını müjdeledi. Onlar bu sözlere şaşırıldılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) gücüne tanık oldular. Onlar meleklerin sesini işittiler. Onlar ışık içinde kaldılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) şanını gördüler. Onlar diz çöktüler ve dua ettiler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) ismini yücelttiler. Onlar meleklerin koruması altına girdiler. Onlar Hacer oğullarının (بنى هاجر Bnay Hāgar) zulmünden kurtulacaklarına inandılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) yardımını beklediler. Onlar imanla doldular. Onlar Hristiyan olmayan (حنظلي Hanpē) kralların karşısında durdular. Onlar korkusuzca inançlarını savundular. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) sözünü yaydılar. Onlar her türlü işkenceye dayandılar. Onlar تاييآيه (Tayyāyē) ordularından korkmadılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) nuruyla aydınlandılar. Onlar bu dünyadan vazgeçtiler.

74

Melekler insanların haklarına tecavüz etmezler. Onlar sadece Tanrı (ﷲ) Alāhā) emrini yerine getirirler. Onlar insanlara yol gösterirler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) isteği dışında hiçbir şey yapmazlar. Onlar Hacer oğullarını (بنى هاجر Bnay Hāgar) uyardılar. Onlar تاييآيه (Tayyāyē) halkına barış getirmek istediler. Onlar zulmün bitmesi için dua ettiler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) adaleti için çalıştılar. Onlar Hristiyan olmayan (حنظلي Hanpē) kralları doğru yola çağırdılar. Onlar gökyüzünün kapılarını açtılar. Onlar insan ruhlarını teselli ettiler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) sevgisini kalplere ektiler. Onlar kutsal kitaplarda yazılanları hatırlattılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) huzurunda dururlar. Onlar gece ve gündüz Tanrı (ﷲ) Alāhā) ismini anarlar. Onlar yeryüzündeki acıları görürler. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā) merhametini dilerler. Onlar her dilde konuşurlar.

Onlar her ulustan insanı severler Yahudilerin Mesih hakkında ne düşündüklerini görün. Onlar O'nu beklediler ama O'nu tanımadılar. Onlar O'na karşı çıktılar. Onlar Tanrı (אלהים Alāhā) yagasını yanlış anladılar. Onlar peygamberlerin sözlerini unuttular. Onlar Hacer oğullarının (בְּנֵי חָגָר Bnay Hāgar) yükselişini görünce şaşkırdılar. Onlar תַּיְיָיֶה (Tayyāyē) egemenliğine boyun eğmek istemediler. Onlar kendi krallarını beklediler. Onlar Tanrı (אלהים Alāhā) sözünden saptılar. Onlar Hristiyan olmayan (אֲנִי חָנַנִי Hanpē) adetlerine uydular. Onlar tapınağın yıkılmasına üzüldüler. Onlar sürgüne gönderildiler. Onlar Tanrı (אלהים Alāhā) gazabına uğradılar. Onlar tövbe etmediler. Onlar Mesih'in mucizelerini inkar ettiler. Onlar O'nu çarmıha gerdiler. Onlar Tanrı (אלהים Alāhā) planını bozmaya çalıştılar. Onlar kendi içlerinde bölündüler. Onlar karanlıkta kaldılar. Onlar ışığı göremediler ve putperestler (אֲנִי חָנַנִי Hristiyan olmayan) dediler:

Sayfa 76

"Sizin bu egemenliğiniz bitti. Ve krallığımızın vakti geldi; mülkümüzün ve sizin mirasınızın." Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onları duymadı ve onlara cevap vermedi; çünkü onların kalbi kibirle doluydu. Ve onlar Tanrı (אלהים Alāhā)'nın çocuklarını incitmekten ve öldürmekten doymadılar. Ve Tanrı (אלהים Alāhā)'nın mabedini ve tapınağını yıktılar ve ateşe verdiler. Ve kenti temelinden söktüler ve duvarlarını devirdiler. Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onlara öfkeleni ve onları Hacer oğullarının (בְּנֵי חָגָר Bnay Hāgar) eline teslim etti. Ve Hacer oğulları (בְּנֵי חָגָר Bnay Hāgar) geldiler ve ülkeyi ele geçirdiler. Ve putperestleri (אֲנִי חָנַנִי Hristiyan olmayan) öldürdüler ve geride kalanları esir aldılar. Ve תַּיְיָיֶה (Tayyāyē) geldiler ve putperestleri (אֲנִי חָנַנִי Hristiyan olmayan) kovaladılar; sanki onlar bir rüzgar gibiymişçesine. Ve תַּיְיָיֶה (Tayyāyē) dediler: "İşte bu, sizin ilahlarınızın size yaptığıdır; çünkü siz onlara tapıyordunuz ve onlara kurbanlar sunuyordunuz." Ve Tanrı (אלהים Alāhā) Hacer oğullarını (בְּנֵי חָגָר Bnay Hāgar) yüceltti; çünkü onlar Tanrı (אלהים Alāhā)'ya iman ettiler. Ve onlar dediler: "Tanrı (אלהים Alāhā)'dan başka ilah yoktur ve O birdir." Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onlara güç verdi ve onları her yerde galip kıldı. Ve onlar putperestlerin (אֲנִי חָנַנִי Hristiyan olmayan) miraslarını aldılar ve onların yerlerine yerleşttiler. Ve Hacer oğulları (בְּנֵי חָגָר Bnay Hāgar) krallığı kurdular ve her yere hükmettiler. Ve onlar Tanrı (אלהים Alāhā)'ya şükrettiler; çünkü Tanrı (אלהים Alāhā) onlara büyük bir zafer verdi. Ve onlar barış içinde yaşadılar ve Tanrı (אלהים Alāhā)'nın emirlerini tuttular. Ve onlar dediler: "Övgü Tanrı (אלהים Alāhā)'ya olsun; O ki bizi her kötülükten kurtardı ve bize bu iyi ülkeyi miras bıraktı."

Sayfa 77

Ve onlar bir araya toplandılar ve dediler: "Gelin, kendimize bir ad yapalım ve bir kule inşa edelim ki başı göklere ulaşsın." Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onların yaptıklarını gördü ve onların dillerini karıştırdı. Ve onlar birbirlerinin dilini anlamadılar ve birbirleriyle konuşamadılar. Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onları bütün yeryüzüne dağıttı. Ve o yerin adı Babil (Karışıklık) olarak adlandırıldı; çünkü Tanrı (אלהים Alāhā) orada dilleri karıştırdı. Ve o günden sonra insanlar farklı dillerle konuşmaya başladılar. Ve onlar birbirlerine yabancı oldular ve bir daha tek bir millet olamadılar. Ve Tanrı (אלהים Alāhā) onlara öğretti ki; kendisinden başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Ve Tanrı (אלהים Alāhā)

onları her yöne dağıttı ve onlar dünyanın dört bir yanına yayıldılar. Ve onlar kendi şehirlerini kurdular ve kendi dillerini geliştirdiler. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın kudretini ve büyüklüğünü anladılar. Ve onlar dediler: "Gerçekten Tanrı (ﷲ) Alāhā) büyüktür ve O'nun egemenliği sonsuzdur." Ve onlar O'nun ismini yüceltiler ve O'na tapındılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlara merhamet etti ve onlara rızık verdi. Ve onlar çoğaldılar ve yeryüzünü doldurdular. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın lütfunu ve keremini gördüler. Ve onlar dediler: "Sana şükürler olsun ey Tanrı (ﷲ) Alāhā); O ki her şeyi hikmetle yaratmıştır." Ve onlar barış ve esenlik içinde yaşadılar.

Sayfa 78

Ve gökyüzü açıldı ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın melekleri aşağı indiler. Ve onlar insanlara göründüler ve onlara Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın mesajını iletiler. Ve melekler dediler: "Korkmayın, çünkü biz size büyük bir sevinç müjdesi getiriyoruz." Ve insanlar şaşırıldılar ve çok korktular; çünkü onlar daha önce hiç böyle bir şey görmemişlerdi. Ve melekler onlara Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın sevgisini ve merhametini anlattılar. Ve onlar dediler: "Tanrı (ﷲ) Alāhā) sizi seviyor ve O sizi her türlü kötülükten koruyacaktır." Ve insanlar buna çok sevindiler ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya hamd ettiler. Ve melekler onlara nasıl ibadet edeceklerini ve nasıl doğru bir hayat süreceklerini öğretiler. Ve onlar dediler: "Doğruluktan ayrılmayın ve her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya güvenin." Ve insanlar meleklerin sözlerini dinlediler ve onlara itaat ettiler. Ve o günden sonra insanların hayatı değişti ve onlar daha huzurlu bir yaşam sürmeye başladılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlara bereketini yağdırdı ve onların işlerini rast getirdi. Ve onlar her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā'yı andılar ve O'nun yasalarını uyguladılar. Ve melekler gökyüzüne geri döndüler ama onların öğretileri insanların kalplerinde kaldı. Ve insanlar dediler: "Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya minnettarız; O ki bize yol göstermek için meleklerini gönderdi."

Sayfa 79

Yunanlıların imparatorluğu sona erdi ve Romalıları başlandı. Ve Romalıları dünyaya hükmettiler ve kendi kanunlarını koydular. Ve onlar çok güçlüydüler ve birçok ülkeyi fethettiler. Ve onlar putperestler (ﷲ Hristiyan olmayan) idi ve kendi tanrılarına tapıyorlardı. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın halkına baskı yaptılar ve onlara zulmettiler. Ve halk Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya feryat etti ve O'ndan yardım diledi. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) onların sesini duydu ve onlara bir kurtarıcı göndereceğine dair söz verdi. Ve insanlar umutla beklediler ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın vaadinin gerçekleşmesini dilediler. Ve Romalıları onların inançlarıyla alay ettiler ve onları hor gördüler. Ama Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın halkı sadakatlerini korudu ve O'na olan imanlarını sarsmadılar. Ve onlar dediler: "Tanrı (ﷲ) Alāhā) bizimle birlikte ve O bizi zalimlerin elinden kurtaracaktır." Ve vakit gelince Tanrı (ﷲ) Alāhā) gücünü gösterdi ve düzeni değiştirdi. Ve Romalıları kibri onları çöküşe sürükledi ve onlar zayıflamaya başladılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın halkı özgürlüklerine kavuştular ve yeniden canlandılar. Ve onlar dediler: "Tanrı (ﷲ) Alāhā) her zaman mazlumların yanındadır ve O adalet sahibidir." Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın ismini her yerde duyurdular ve O'na şan ve şeref verdiler.

80

Vespasianus'tan sonra Titus beş yıl ve iki ay hüküm sürdü. Ondan sonra Domitianus on beş yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Nerva bir yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Trajanus yirmi bir yıl hüküm sürdü. Onun zamanında Yahudiler her yerde ayaklandılar; Mısır'da, Libya'da ve Kıbrıs'ta; ve onlardan sayısız çoklukta kılıçla telef oldular.

Bundan sonra Adrianus yirmi bir yıl hüküm sürdü. O, Yerus̄alim'i inşa etti ve adını Elia koydu; ve Yahudilerin oraya girmesini engelledi. Ondan sonra Antonius (Pius) yirmi iki yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Marcus Aurelius on dokuz yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Verus dokuz yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Commodus on iki yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Pertinax altı ay hüküm sürdü. Ondan sonra Julianus yedi ay hüküm sürdü. Ondan sonra Severus on sekiz yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Antonius (Caracalla) yedi yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Macrinus bir yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Antonius (Elagabalus) dört yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Alexander on üç yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Maximinus üç yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Gordianus altı yıl hüküm sürdü. Ondan sonra Philippus yedi yıl hüküm sürdü. O, Hristiyan oldu ve Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā) korkusuna sahipti. Ve onun zamanında Roma'nın bin yılı doldu. Ondan sonra Decius bir yıl hüküm sürdü. O, Hristiyanlara karşı büyük bir zulüm uyandırdı. Ve onun zamanında Efesli yedi çocuk bir mağarada uyudular.

81

Onların görüşleri hakkında. Ve şayet onlar (Yahudiler) hakkında, Mesih gelmedi ve onlar hala onu bekliyorlar diyorsa; bilsinler ki Mesih geldi ve ondan sonra krallık ve kurbanlar ve görümler ve peygamberlik onlardan kesildi. Çünkü Mesih gelinceye kadar Yahuda'dan asanın ve uyluklarının arasından yönetenin eksilmeyeceği yazılmıştır. İşte asa onlardan kesildi ve hükmetme onlardan geçti ve onlara hükmeden bir kralları yok. Ve eğer peygamber Daniel'in sözleri hakkında tartışılırsa, o yetmiş haftayı belirlemiştir; bu da Mesih'in gelişi ve öldürülüşüne kadar dört yüz doksan yıldır. Ve ondan sonra görümün ve peygamberin mühürleneceği ve Yerus̄alim'in yıkılacağı yazılmıştır. İşte görüm ve peygamberlik onlardan kesildi ve Yerus̄alim yıkıldı; ve Mesih'in o zaman geldiği gerçeğiyle karşı karşıyalar.

Ve şayet deseler ki: Biz henüz temizlenmedik; bu yüzden krallığımız ve şehrimiz geri verilmedi; bilsinler ki eğer onlar putlara tapsalardı ve sonra tövbe etselerdi, Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā) onları affederdi. Ama onlar Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā)'nın Oğlu'na karşı suç işledikleri için, bu suçun affı yoktur. Ve bilsinler ki, Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā) onları tüm dünyaya dağıttı ve onları bir araya getirmeyecek; çünkü onlar O'nun sevgili Oğlu'nu çarmıha gerdiler ve O'nun kanını kendilerinin ve çocuklarının üzerine aldılar. Ve bu yüzden onlara yardım edecek kimse yoktur.

82

Hacer oğulları (𐤁𐤏𐤓𐤁𐤁 Bnay Hāgar) hakkında. Ve işte, onlar bugün egemendirler ve her yere hükmederler. Ve onlar putperest değildirler, fakat tek bir Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā)'yı ikrar ederler. Ve onlar Mesih'in Tanrı (𐤆𐤓𐤀) Alāhā)'nın Kelamı ve O'nun Ruhı olduğuna inanırlar. Ve O'nun Meryem'den doğduğunu ve O'nun dünyayı kurtarmak için geldiğini söylerler. Ancak O'nun çarmıha

gerildiğini ve öldürüldüğünü kabul etmezler; bilakis O'nun semaya yükseltildiğini söylerler.

Ve onlar sünneti ve yasayı ve temizliği tutarlar. Ve onlar Hristiyanları severler ve onlara saygı gösterirler. Ve onlar kiliseleri ve manastırları onurlandırır ve rahiplere ve keşişlere hürmet ederler. Ve onlar Mesih'in mucizelerini ve O'nun gücünü ikrar ederler. Ve onlar Mesih'in bir gün tekrar geleceğine ve dünyayı yargılayacağına inanırlar. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın bir olduğuna ve O'nun eşi ve çocuğu olmadığına inanırlar. Ve Tayyāyē (ﷺ) olan bu insanlar, Hristiyanlara karşı merhametlidirler ve onlara zulmetmezler; bilakis onlara yardım ederler ve onları korurlar. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın vahyine ve O'nun peygamberlerine inanırlar.

83

Yeruşalim'in yıkılışından önceki işaretler. Ve yıkımdan önce Yeruşalim'de korkunç işaretler görüldü. Gökyüzünde kılıç şeklinde bir yıldız görüldü ve bir yıl boyunca şehrin üzerinde durdu. Ve fışık bayramında, gece saat dokuzda, sunağın çevresinde o kadar parlak bir ışık parladı ki gündüz olduğu sanıldı. Ve bir inek, kurban edilmek üzere tapınağa getirildiğinde, tapınağın ortasında bir kuzu doğurdu. Ve tapınağın doğu kapısı ki çok ağır ve demirdendi ve yirmi adam tarafından ancak kapatılabiliyordu, gece yarısı kendiliğinden açıldı. Ve bayram günlerinde, tapınağın içinden "buradan ayrılalım" diyen bir ses duyuldu. Ve savaştan dört yıl önce, Anan oğlu İsa adında bir adam, bayramda Yeruşalim'e geldi ve aniden bağırmaya başladı: "Doğudan bir ses, batıdan bir ses, dört rüzgardan bir ses; Yeruşalim'e karşı ve tapınağa karşı ve tüm halka karşı!" Ve o, yedi yıl ve beş ay boyunca gece gündüz sokaklarda bu şekilde bağırdı; ta ki kuşatma sırasında surların üzerinde öldürülene kadar.

Bu işaretler Yahudileri uyarmak içindi ama onlar inanmadılar ve tövbe etmediler; ta ki yıkım üzerlerine gelene kadar. Ve onlar bu işaretleri kendi lehlerine yorumladılar, oysa bu işaretler onların sonunun geldiğini gösteriyordu. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā onlara merhamet etti ve onlara dönmeleri için zaman verdi; fakat onlar kalplerini katılaştırdılar ve peygamberlerin sözlerini reddettiler.

84

Onun için diyordu: ki her kim bu taşla düşerse; parçalanacaktır. Ve her kimin üzerine o düşerse; onu savuracaktır. Ve kâhinlerin reisleri ve Ferisiler onun mesellerini işittikleri zaman; bildiler ki onlar hakkında söyledi. Ve onu yakalamak istediler; ve halktan korktular: çünkü bir peygamber gibi ona tutunuyorlardı. Ve İsa cevap verdi; yine mesellerle onlara söyledi ve dedi: Göklerin melekûtu; oğlu için düğün yapan bir krala benzetildi. Ve hizmetkârlarını gönderdi; düğüne çağırılmış olanları çağırmaları için: ve gelmek istemediler. Yine başka hizmetkârlar gönderdi; ve dedi: Çağırılmış olanlara deyin: İşte; yemeğimi hazırladım; öküzlerim ve besili hayvanlarım kesildi; ve her şey hazırdır: düğüne gelin. Onlar ise ihmal ettiler; ve gittiler: biri kendi tarlasına; ve diğeri kendi ticaretine. Ve geri kalanlar; onun hizmetkârlarını yakaladılar; hakaret ettiler ve öldürdüler. Ve kral öfkelenildi; ve ordularını gönderdi: ve o katilleri yok etti; ve şehirlerini yaktı. O zaman hizmetkârlarına dedi: Düğün hazırdır; ve çağırılmış olanlar layık değildi. Öyleyse yolların çıkışlarına gidin; ve bulduğunuz herkesi düğüne

çağırın. Ve o hizmetkârlar yollara çıktılar; ve buldukları herkesi topladılar: kötülerini ve iyileri; ve düğün evi sofradakilerle doldu. Ve kral içeri girdi; sofradakileri görmek için: ve orada düğün kıyafeti giymemiş bir adam gördü. Ve ona dedi: Arkadaşım; düğün kıyafetin olmadan buraya nasıl girdin? O ise sustu. O zaman kral hizmetkârlara dedi: Ellerini ve ayaklarını bağlayın; ve onu dışarıdaki karanlığa atın: orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. Çünkü çağrılanlar çoktur; ve seçilenler azdır.

85

Yahudilerin Sıkıntıları

Mesih onlara dediği zaman: Bu taşın üzerine her kim düşerse parçalanacaktır; ve her kimin üzerine düşerse onu savuracaktır; açıkça onlara onların yıkılışını önceden bildirdi; bu da Titus tarafından gerçekleşti. Çünkü onlar o taşa çarptılar ve tökezlediler; ve bu yüzden parçalandılar ve Kudüs'ten dışarı atıldılar. Ve onlara dediği zaman: Krallık sizden alınacak; ve meyvelerini veren bir millete verilecek; burada Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܗܢ Hanpē) milletini kastetti; ki onlar meyvelerini Tanrı (ܠܗܘܐ Alāhā)'ya verdiler. Ve kralın ordularını gönderip o katilleri yok ettiğini ve şehirlerini yaktığını söylediği zaman; Romalıları kastetti; ki onlar Kudüs'ü yaktılar ve sakinlerini kılıçtan geçirdiler. Ve düğüne layık olmayanlar; Yahudilerdir; ki onlar çağrıldılar ve gelmediler. Ve yolların çıkışlarından toplananlar; Hristiyan olmayanlar (ܠܗܢܗܢ Hanpē) milletidir. Ve dış karanlığa atılan o adam; sadece isimle Mesih'e inananları temsil eder; fakat işleri inançlarına benzemez. Ve kâhinlerin reisleri ve Ferisiler; Mesih'in bu sözleri kendileri hakkında söylediğini anladıkları zaman; onu yakalamak istediler; fakat halktan korktular. Çünkü halk onu bir peygamber olarak görüyordu. Ve onlar o zaman ona el uzatmadılar; çünkü henüz saati gelmemişti. Fakat o zaman ki; kendisi teslim oldu; onu yakaladılar.

86

Bağcı Meseli

Çünkü Tanrı (ܠܗܘܐ Alāhā)'nın melekûtu; sabah erkenden bağında çalışacak işçiler kiralamak için çıkan bir ev sahibine benzer. Ve işçilerle günlük bir dinar üzerine anlaşta; ve onları bağına gönderdi. Ve üçüncü saatte çıktı; ve çarşıda boş duran başkalarını gördü. Ve onlara dedi: Siz de bağıma gidin; ve size hak olanı vereceğim. Ve onlar gittiler. Ve yine altıncı ve dokuzuncu saatte çıktı; ve aynı şekilde yaptı. Ve on birinci saatte çıktı; ve duran başkalarını buldu; ve onlara dedi: Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz? Ona dediler: Çünkü kimse bizi kiralamadı. Onlara dedi: Siz de bağıma gidin; ve hak olanı alacaksınız. Akşam olduğu zaman; bağın sahibi vekiline dedi: İşçileri çağır; ve ücretlerini ver: sonunculardan başla ve ilklere kadar. Ve on birinci saatte gelenler geldiler; ve her biri birer dinar aldı. Ve ilkler geldikleri zaman; daha fazla alacaklarını sandılar: ve onlar da her biri birer dinar aldılar. Ve aldıkları zaman; ev sahibine karşı söylendiler ve dediler: Bu sonuncular bir saat çalıştılar; ve onları; günün ağırlığını ve sıcağını çeken bizlerle eşit tuttun. O ise cevap verdi ve onlardan birine dedi: Arkadaşım; sana haksızlık etmiyorum: benimle bir dinara anlaşmadın mı? Seninkini al ve git: ben bu sonuncuya da sana verdiğim gibi vermek istiyorum. Kendi malımla istediğimi yapmaya yetkim yok mu? Yoksa ben iyi olduğum için senin gözün mü kötü? Böylece sonuncular ilk; ve ilklere sonuncu olacaklar: çünkü çağrılanlar çok; ve seçilenler azdır.

Onun Gerçekleşmesi

Bu meselde bağ; Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın şeriatıdır. Ve işçiler; insanlardır. Ve sabah vakti; dünyanın başlangıcından Nuh'a kadardır. Ve üçüncü saat; Nuh'tan İbrahim'e kadardır. Ve altıncı saat; İbrahim'den Musa'yadır. Ve dokuzuncu saat; Musa'dan Mesih'in gelişine kadardır. Ve on birinci saat; Mesih'in gelişinden dünyanın sonuna kadardır. Ve bağ sahibi; Tanrı (ﷲ) Alāhā'dır. Ve akşam; dünyanın sonudur. Ve ücret; göklerin melekûtudur. Ve vekil; Mesih'tir. Ve ilk çağrılanlar; Yahudilerdir. Ve sonuncular; Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) milletidir. Ve Yahudilerin söylenmesi; Mesih'in Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) milletini kendilerine eşit kılmasına olan kıskançlıklarıdır. Ve Mesih'in "al ve git" demesi; onların bu dünyadaki paylarını aldıklarını ve gelecekteki hayatta nasipleri olmadığını gösterir. Ve "çağrılanlar çok ve seçilenler az" sözü; Yahudilerin çok çağrılmasına rağmen; onlardan sadece az bir kısmının Mesih'e inanıp seçildiğini ifade eder. Fakat Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) milletinden çokları inandı ve seçildi. Ve bu meselle Mesih; Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın lütfunun herkese açık olduğunu; ve sonradan gelenlerin de imanla ilklere yetiştirebileceğini öğretti.

Sayfa 88

Ondan sonra özgür iradesiyle her şeyi yarattı. Sonu olmayan başlangıçsız varlık. Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın birliği hakkında.

Paganların ve Hacer oğullarının (ﷲ Bnay Hāgar) ve diğer yanlış yolda olanların iddialarına karşı.

İyi ve güzel her işe başladığımızda, her şeyin Tanrı (ﷲ) Alāhā'sı ve her şeyin yaratıcısı olan Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın ismini çağırmanız gerekir; o ki her şeyi başlangıçta yoktan var etti ve hikmetiyle her şeyi düzene koydu. O, iyiliğinden dolayı bizi de kendi suretinde ve benzerliğinde yarattı ve bize özgür bir irade verdi; bu irade ile iyiyi kötüden ayırırız. Fakat şeytan, düşmanlığından dolayı insanı saptırdı ve onu Tanrı (ﷲ) Alāhā'dan uzaklaştırdı. İnsanların çoğu onun yalanlarına inandı ve kendi elleriyle yaptıkları putlara tapmaya başladılar. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın yüceliğini unuttular ve yaratılan varlıklara, Yaratan'dan daha çok değer verdiler. Bu yüzden dünya karanlığa gömüldü ve insanlar cehalet içinde kaldılar. Ama merhametli olan Tanrı (ﷲ) Alāhā, insanları bu durumda bırakmadı Tanrı (ﷲ) Alāhā dünyayı özgürce yarattı.

Sayfa 89

Halkı kendi elleriyle yaptığı şeylere taptı; bazıları güneşe, bazıları aya, bazıları da yıldızlara ve diğer unsurlara tapıyordu. Bu yüzden her türlü kötülük ve sapkınlık aralarında çoğaldı. Ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın gerçek bilgisinden mahrum kaldılar. Fakat Tanrı (ﷲ) Alāhā, her zaman her yerde hazır ve nazırdır ve kullarına olan sevgisinden dolayı onlara peygamberler gönderdi. Bu peygamberler onlara doğru yolu gösterdiler ve onları tövbeye çağırdılar. Onlara gerçek Tanrı (ﷲ) Alāhā'yı ve O'nun emirlerini öğrettiler. Ancak insanların çoğu kalplerini katılaştırdı ve peygamberlerin sözlerine kulak asmadı. Onlar kendi arzularının peşinden gitmeyi ve karanlıkta kalmayı tercih ettiler.

Siz ise ey sevgili kardeşlerim, bu tür sapkınlıklardan sakının ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın size bağışladığı gerçeğe tutunun. Bilin ki, Tanrı (ﷲ) Alāhā) tektir ve O'ndan başka Tanrı (ﷲ) Alāhā) yoktur. O, her şeyin yaratıcısı ve koruyucusudur. O'nun gücü her şeye yeter ve O'nun hikmeti sınırsızdır. Bizim görevimiz O'na ibadet etmek ve O'nun iradesine boyun eğmektir. O'nun merhameti sonsuzdur ve O'na sığınanları asla eli boş çevirmez.

Sayfa 90

Tanrısallıkla ilgili çeşitli hatalar. Hristiyan olmayan (ﷲ Hanpē) olanlar dediler: Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā) birdir ve her şeyi O yarattıysa, o zaman dünyadaki bu kötülükler nereden geliyor? Onlar, kötülüğün de bir yaratıcısı olması gerektiğini savundular ve böylece iki ilah olduğu fikrine kapıldılar: biri iyilik ilahı, diğeri kötülük ilahı. Bu büyük bir yanılgıdır, çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) özünde iyidir ve O'ndan sadece iyilik gelir. Kötülük ise Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın yarattığı bir şey değil, aksine iyiliğin yoksunluğu ve özgür iradenin yanlış kullanılmasıdır.

Tayyāyē (ﷲ) olanlar ise Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın birliğini savunurken, O'nun sıfatlarını ve Kelamını reddettiler. Onlar dediler ki: Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın Kelamı ve Ruhu varsa, o zaman birden fazla Tanrı (ﷲ) Alāhā) olur. Oysa biz biliyoruz ki Tanrı (ﷲ) Alāhā), Kelamı ve Ruhu ile birdir. Güneşin ışığı ve ısısı nasıl güneşten ayrı değilse, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın Kelamı ve Ruhu da O'ndan ayrı değildir. Onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın özünü anlamadıkları için bu hataya düştüler. Biz ise inanıyoruz ki Tanrı (ﷲ) Alāhā) tektir; Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'tur, tek bir öz ve tek bir tanrısallıktır.

Sayfa 91

Bu hataların absürtlüğü. Yeniden bazıları dediler: Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā) bedene büründüyse, bu O'nun tanrısallığına zarar vermez mi? Biz de onlara deriz ki: Hayır, Tanrı (ﷲ) Alāhā) her şeye kadirdir ve O'nun için imkansız bir şey yoktur. O, insanlığı kurtarmak için insan bedenini seçti, ancak O'nun tanrısallığı bu birleşmeden dolayı ne değişti ne de azaldı. Ateşin demirle birleşmesi gibi; ateş demirin içine nüfuz eder ama ateş hala ateştir ve demir hala demirdir.

Diğerleri dediler: Hacer oğulları (ﷲ Bnay Hāgar) Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın bir çocuk sahibi olamayacağını iddia ediyorlar. Onlara cevap veririz ki: Biz "Oğul" dediğimizde, insani bir doğumdan bahsetmiyoruz. Biz, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın Kelamından bahsediyoruz ki O, zamandan önce Tanrı (ﷲ) Alāhā)'dan doğmuştur; tıpkı ışığın güneşten doğması veya aklın ruhtan doğması gibi. Bu ruhani bir doğumdur ve fiziksel bir birleşme gerektirmez. Onlar bunu kendi sınırlı akıllarıyla kavramaya çalıştıkları için gerçeği göremiyorlar. Tanrı (ﷲ) Alāhā) yücedir ve bizim kavrayışımızın çok ötesindedir. O'nun sırları ancak imanla anlaşılabilir.

92

Ve bu böyledir: Gör ki, her cins ve her tür için, Tanrı (ﷲ) Alāhā) kendi lütfundan onlara bir şey bağışladı. Onlar ki hiçbir şey değildiler; ne bir canları ne de bir ruhları vardır. Fakat onlara kendisini hissettirdi ve onlara her birine bir duyu verdi, onlarda Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) bilgisi vardır. Ama onlara bir akıl vermedi ki Tanrı'yı (ﷲ) Alāhā) tanısinlar. Ancak bir tabiat verdi ki yaradanı hissetsinler. Ve bu durum her birinin kendi sınırında ve her birinin kendi ölçüsünde böyledir. Çünkü kuşun sesi

başkadır, vahşi hayvanın sesi başkadır ve evcil hayvanın sesi başkadır. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) her birini kendi tabiatında akıllı kıldı. Ancak onlara konuşma yetisi ve akıl vermedi; öyle ki kendi yaradanlarını akılla ve lisanla tanısınlar (1) diye. Fakat bu onlara bağışlanmadı. Ancak onlara sadece tabiatın duyusunu verdi ki her biri kendi tabiatına göre Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) sansın ve Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) hissetsin. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) her birine kendi lütfundan vermiştir; her birine kendi ölçüsüyle ve her birine kendi sınırı dahilinde. Çünkü güneş kendisini tanır ve kendisini yöneteni bilir. Ve ay kendisini tanır ve Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bilir. Ve deniz kendisini tanır ve Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) tanır. Ve yeryüzü kendisini tanır ve Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bilir.

93

Ve gökyüzü kendisini tanır ve Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bilir. Ve her şey Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) tanır ve her şey Tanrı'sını (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bilir: Her biri kendi ölçüsünde ve her biri kendi sınırında. Ve hepsi birdir: Hepsi Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) içindir ve hepsi Tanrı'ya (ﻻﺋﻪ) Alāhā) itaat eder. Ancak insan onlardan daha fazladır; çünkü o konuşur ve düşünür ve Tanrı'yı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) tanır ve Tanrı'ya (ﻻﺋﻪ) Alāhā) itaat eder. Ve o her şeyin başıdır ve her şeyin sonudur; çünkü her şey onun içindir ve her şey ona boyun eğer. Ve her şey onun emri altındadır ve her şey onun hizmetindedir. Çünkü o her şeyi yönetir ve o her şeye hükmeder; çünkü o her şeyin efendisidir ve o her şeyin kralıdır. Ve o her şeyin Tanrı'sıdır (ﻻﺋﻪ) Alāhā). Ve o her şeyi bilir ve o her şeyi görür. Ve o her şeyi iştir ve o her şeyi anlar. Ve o her şeyi yapar ve o her şeyi kurar. Ve o her şeyi yaratır ve o her şeyi var eder. Ve o her şeyin hayatıdır ve o her şeyin rızkıdır. Ve o her şeyin koruyucusudur ve o her şeyin kurtarıcısıdır. Ve o her şeyin babasıdır ve o her şeyin anasıdır. Çünkü o her şeydir ve her şey ondadır ve her şey ondandır ve her şey onun içindir.

95

Ve her biri kendi ölçüsünde. Ve biz de Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) gibi olmalıyız: O nasıl ki her şeye lütufkardır, biz de her şeye lütufkar olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye merhametlidir, biz de her şeye merhametli olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeyi sever, biz de her şeyi sevmeliyiz. Ve o nasıl ki her şeyi korur, biz de her şeyi korumalıyız. Ve o nasıl ki her şeyi yaşatır, biz de her şeyi yaşatmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye iyilik yapar, biz de her şeye iyilik yapmalıyız. Ve o nasıl ki her şeyi bağışlar, biz de her şeyi bağışlamalıyız. Ve o nasıl ki her şeyi affeder, biz de her şeyi affetmeliyiz. Ve o nasıl ki her şeye sabreder, biz de her şeye sabretmeliyiz. Ve o nasıl ki her şeye katlanır, biz de her şeye katlanmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye cömerttir, biz de her şeye cömert olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye şefkatlidir, biz de her şeye şefkatli olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye adildir, biz de her şeye adil olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye doğrudur, biz de her şeye doğru olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye temizdir, biz de her şeye temiz olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye kutsaldır, biz de her şeye kutsal olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye bilgedir, biz de her şeye bilge olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye güçlüdür, biz de her şeye güçlü olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye hakimdir, biz de her şeye hakim olmalıyız. Ve o nasıl ki her şeye kraldır, biz de her şeye kral olmalıyız.

94

Kendi kendine. Ve o kendisini onlardan üstün tuttu. Ve o dedi: "Ben onlardan daha büyüğüm ve onlardan daha yüceyim." Ve o kendisini her şeyin üstünde tuttu. Ve o dedi: "Ben Tanrı'yım (ﻟﻪ) Alāhā) ve benden başka yoktur." Ve o bunu söylediğinde, o an düştü; çünkü o yalan söyledi ve o gururlandı. Ve o kendisini Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) yaptı; oysa o Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) değildi. Ve o kendisini yaratıcı yaptı; oysa o yaratıcı değildi. Ve o kendisini her şeyin efendisi yaptı; oysa o hiçbir şeyin efendisi değildi. Ve o kendisini her şeyin kralı yaptı; oysa o hiçbir şeyin kralı değildi. Ve o kendisini her şeyin babası yaptı; oysa o hiçbir şeyin babası değildi. Ve o kendisini her şeyin anası yaptı; oysa o hiçbir şeyin anası değildi. Ve o kendisini her şeyin hayatı yaptı; oysa o hiçbir şeyin hayatı değildi. Ve o kendisini her şeyin rızkı yaptı; oysa o hiçbir şeyin rızkı değildi. Ve o kendisini her şeyin koruyucusu yaptı; oysa o hiçbir şeyin koruyucusu değildi. Ve o kendisini her şeyin kurtarıcısı yaptı; oysa o hiçbir şeyin kurtarıcısı değildi. Ve o kendisini her şey yaptı; oysa o hiçbir şey değildi. Ve o Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) gibi olmak istedi; oysa o Hristiyan olmayan (ﻟﻪ) Hanpē) idi. Ve o kendisini her şeyden üstün tuttu; oysa o her şeyden aşağıdaydı. Ve o her şeyi bilmek istedi; oysa o hiçbir şey bilmiyordu. Ve o her şeyi görmek istedi; oysa o hiçbir şey görmüyordu. Ve o her şeyi işitmek istedi; oysa o hiçbir şey işitmiyordu.

95

Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) merhametlidir. Ve o zaman ki (o) her şeyi bilen Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) gördü ki, insanlar yoldan çıktılar ve kötülerin yollarına saptılar, sevgi dolu merhametiyle (kendi) hikmetini onlara gönderdi; onlara Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) korkusunu ve doğru yolları öğretsin diye. Ve o zaman ki yüce Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) istedi ki, insanları putperestliğin hatalarından kurtarsın, onlara yasayı ve peygamberleri gönderdi. Ve o zaman ki (insanlar) bu ilaçlardan da şifa bulmadılar; yüce Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) biricik Oğlunu onlara gönderdi; onlara yaşam yolunu göstereceğini ve onları gerçek bilgiye ulaştıracak diye. Ve bu Mesih dünyaya geldiği zaman; onlara harikalar ve mucizeler yaptı ve onlara gerçek imanı öğretti. Ve onlar arasından elçileri seçti; onlara her türlü kudreti verdi ve onları tüm dünyaya gönderdi; Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) bilgisini tüm insanlara öğretsin diye. Ve o zaman ki elçiler tüm şehirlere gittiler; Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlarla beraberdi ve onlara yardım ediyordu. Ve onlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) krallığının müjdesini tüm insanlara vaaz ettiler. Ve o zaman ki Hristiyan olmayanlar (ﻟﻪ) Hanpē) ve Yahudiler onların öğretilerini duydular; onlara zulmettiler ve onlara her türlü acıyı çektirdiler. Fakat elçiler Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) uğruna her şeyi sabırla kabul ettiler. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onları düşmanlarının ellerinden kurtardı. Ve onların öğretisi her yere yayıldı. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara yardım etti ve işlerini başarıya ulaştırdı. Ve tüm bunlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) hikmetiyle oldu. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) her zaman kendi kullarıyla beraberdir. Ve onları her türlü kötülükten korur. Ve onlara ebedi yaşamı vaat eder.

96

Ve bu Hacer oğulları (ﻟﻪ) Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ﻟﻪ) gelip onları kuşattılar. Ve onlar büyük bir korku içine düştüler. Ve Tanrı'ya (ﻟﻪ) Alāhā) feryat ettiler ki onları kurtarsın. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onların sesini duydu ve onlara yardım gönderdi. Ve o zaman ki Hacer oğulları (ﻟﻪ) Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ﻟﻪ) onların üzerine geldiler; Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onları vurdu ve

onları önlerinden dağıttı. Ve onlar büyük bir bozguna uğradılar ve kaçtılar. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) halkını onların ellerinden kurtardı. Ve onlar Tanrı'ya (ﻻﺋﻪ) Alāhā) şükrettiler ve O'nun yüce adını övdüler. Ve o zaman ki onlar gördüler ki Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) kendileriyle beraberdir; güçlendiler ve cesaretlendiler. Ve artık düşmanlarından korkmuyorlardı. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onlara barış ve huzur verdi. Ve onlar topraklarında güven içinde yaşadılar. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onları her türlü bereketle doldurdu. Ve onlar Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) emirlerini tuttular ve O'nun yollarında yürüdüler. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onları her zaman korudu ve onlara yardım etti. Ve onlar Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) halkı oldular ve O da onların Tanrısı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) oldu. Ve bu olaylar tüm insanlara ibret oldu; bilsinler diye ki Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) kendisine güvenenleri asla terk etmez. Ve O, her zaman sadık olanların yardımcısıdır. Ve O'nun merhameti sonsuza dek kalıcıdır. Ve tüm diller O'nu övsün ve O'nun yüce adını kutsasın.

97

İnsanlar Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile birleşmişlerdir. Gerçekten de bu birlik en büyük onurdur. Ve o zaman ki insan Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile birleşir; o artık bedensel bir varlık değil, ruhsal bir varlık olur. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onun içinde yaşar ve o da Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) içinde yaşar. Ve bu birlik sevgi aracılığıyla olur. Çünkü Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) sevgidir. Ve kim sevgide kalırsa Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onda kalır. Ve o zaman ki Mesih dünyaya geldi; bu birliği bize gösterdi. Ve O, Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ve insanı kendi şahsında birleştirdi. Ve O'nun aracılığıyla bizler Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) çocukları olduk. Ve bu, Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bize olan büyük lütfudur. Ve o zaman ki bizler Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile birleşiriz; tüm kutsallığa ve bilgeliğe ortak oluruz. Ve artık karanlıkta değil, ışıktayız. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bize kendi ruhunu verir; bize her şeyi öğretsin ve bizi her gerçeğe yönlendirsün diye. Ve bu birlik sadece bu dünyada değil, öbür dünyada da devam edecektir. Ve orada bizler Tanrı'yı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) olduğu gibi göreceğiz. Ve O'nunla sonsuza dek sevinç içinde yaşayacağız. Ve bu, her insanın nihai amacıdır. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) bizi bunun için yarattı. Ve O, bizi bu birliğe davet ediyor. Ve kim bu davete icabet ederse; o gerçekten mutlu ve kutsanmış biridir. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ona kendi görkemini verir.

98

Ve o yaratılıştaki her şey bu birliğe hizmet eder. Gökyüzü ve yeryüzü, güneş ve ay, yıldızlar ve tüm elementler; hepsi Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) yüceliğini ilan eder. Ve hepsi insanın Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile birleşmesi için çalışır. Çünkü insan yaratılışın tacıdır. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) her şeyi insan için ve insanı da kendisi için yarattı. Ve o zaman ki bizler yaratılışa bakarız; orada Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) parmağını görürüz. Ve her şey bize O'nun hikmetini ve gücünü anlatır. Ve yaratılan her varlık kendi dilince Tanrı'yı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) över. Ve o zaman ki insan Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile birleşir; o tüm yaratılışın sesini duyar. Ve o, her şeyle uyum içinde olur. Çünkü Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) barışın kaynağıdır. Ve O'nunla birleşen kişi, her şeyle barışık olur. Ve bu birlik evrensel bir düzendir. Ve hiçbir şey bu düzenin dışında değildir. Ve o zaman ki günah dünyaya girdi; bu birliği ve düzeni bozdu. Ve insan Tanrı'dan (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ve yaratılıştan koptu. Fakat Mesih geldi ve bu kopukluğu tamir etti. Ve O, her şeyi yeniden Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ile barıştırdı. Ve şimdi tüm yaratılış bu birliğin

tamamlanmasını bekliyor. Ve o zaman ki her şey Tanrı'da (ﷲ) Alāhā) birleşecek; o zaman tam bir sevinç ve huzur olacaktır. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) her şeyde her şey olacaktır. Ve bu, Tanrı'nın (ﷲ) Alāhā) ebedi tasarısıdır. Ve bizler bu tasarımın bir parçasıyız.

100

Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) bizi bu büyük sona hazırlıyor çünkü O (Kutsal Ruh), ateşten diller biçiminde görüldü. Ve ateşe benzer diller, O'nun dillerin ve milletlerin her birinin üzerinde Tanrı (ﷲ) Alāhā) Ruh'u olarak durduğunu göstermek için; ve tıpkı ateşin doğası gibi, her bir dilin sıcaklığıyla ve her bir dilde ve her bir millette O'nun (Kutsal Ruh'un) işleyişinin gücüyle, tıpkı tek bir ateşin birçok dillerinin olması ve her birini aydınlatması gibi. Ve O (Kutsal Ruh), elçiler aracılığıyla dillerin çeşitliliğini ve her bir millete kendi dillerinde seslenmeyi gerçekleştirdi. Ve ateşten diller biçiminde görünmesi şundan dolayıdır: Ateş nasıl ki ısıtır ve aydınlatırsa, Kutsal Ruh da iman edenlerin kalplerini sevgiyle ısıtır ve onları Tanrı (ﷲ) Alāhā) bilgisiyle aydınlatır. Ve ateş nasıl ki kirleri temizlerse, Kutsal Ruh da O'na sığınanların ruhlarını günah kirlerinden temizler. Ve ateş nasıl ki maddeleri dönüştürürse, Kutsal Ruh da insanları dünyevi arzulardan ilahi arzulara dönüştürür. Ve bu şekilde her bir dil ve millet, Tanrı (ﷲ) Alāhā) Ruh'u ile doldu ve elçilerin vaazı aracılığıyla Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın yüce işlerini kendi dillerinde duydular. Ve ateşten dillerin her birinin üzerine konması, Kutsal Ruh'un armağanlarının her bir imanlıya dağıtıldığını gösterir. Ve bu dillerin her birinin üzerinde durması, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın her millete olan lütfunun bir işaretidir.

101

Neden O (Mesih), bir güvercin biçiminde görüldü? İşte burada Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın lütfu ve O'nun Mesih üzerindeki onayı görünmektedir. Ve güvercinin uysallığı ve saflığı, Mesih'in uysallığını ve saflığını simgeler. Ve güvercin nasıl ki barışın bir sembolüyse, Kutsal Ruh da Mesih'in vaftizinde barışın ve uzlaşmanın müjdecisi olarak görüldü. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) O'nu Mesih olarak meshetti ve O'nun üzerine güvercin biçiminde indi. Ve bu, Kutsal Ruh'un O'nunla birlikte olduğunu ve O'nun işlerini onayladığını gösteren bir işarettir. Ve güvercin biçiminde görünmesi, O'nun kötülükten uzak olduğunu ve O'nun (Kutsal Ruh'un) kutsallığını beyan eder. Ve tıpkı güvercinin Nuh'un gemisine zeytin dalı getirmesi gibi, Kutsal Ruh da Mesih aracılığıyla dünyaya esenlik getirdi. Ve Hristiyan olmayan (ﷲ) Hanpē) olanlar bile bu saflığı ve bu kutsallığı gördüler. Ve Kutsal Ruh'un güvercin gibi inmesi, Mesih'in alçakgönüllülüğünü ve O'nun Tanrı (ﷲ) Alāhā) önündeki kurbanlığını da simgeler. Ve bu şekilde Kutsal Ruh, Mesih'in kimliğini ve O'nun ilahi görevini tüm tanıklara açıkça gösterdi.

102

Aynı fikrin devamı. Ve bu nedenle Kutsal Ruh'un elçiler üzerindeki işleyişi, her bir dilde ve her bir millette Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın sözünün yayılmasını sağladı. Ve Tayyāyē (ﷲ) ve diğer milletler, bu ilahi mucizeyi gördüler. Ve Bnay Hāgar (ﷲ) dahi bu büyük değişime tanık oldu. Kutsal Ruh, her birine kendi anlayışına göre seslendi ve onları gerçeğe yöneltti. Ve bu, elçilerin kendi güçleriyle değil, içlerindeki Kutsal Ruh'un gücüyle gerçekleşti. Ve Hristiyan

olmayan (ܐܚܘܢ Hanpē) topluluklar arasında Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın adı yüceltildi. Ve her bir elçi, kendisine verilen ruhsal armağanla bu görevi yerine getirdi. Kutsal Ruh'un ateşi onları cesaretlendirdi ve dilleri onları bilge kıldı. Ve bu şekilde kilise büyüdü ve yayıldı.

103

Kutsal Ruh her şeyi elçiler aracılığıyla yapar. Kutsal Ruh'un elçiler üzerindeki etkisi, onların her türlü engeli aşmalarını sağladı. Ve dillerin çeşitliliği, Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın krallığının tüm dünyayı kapsadığını gösterir. Kutsal Ruh, elçilere bilgelik ve güç verdi ki Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın vahyini korkusuzca duyursunlar. Ve Tayyāyē (ܬܝܝܝܐ) halkı arasında bile bu sözler yankı buldu. Ve dillerin ateşi, onların yüreklerindeki Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) sevgisini alevlendirdi. Ve bu ruhsal işleyiş, her bir milleti ve her bir dili kutsadı. Ve dillerin birliği, Kutsal Ruh'un birleştirici gücünü gösterir. Ve Hristiyan olmayan (ܐܚܘܢ Hanpē) olanlar, bu ruhsal gücün karşısında hayran kaldılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) Ruh'u, elçiler aracılığıyla mucizeler yarattı ve insanları doğru yola sevk etti.

104

Dünya için. Düşüncelerinde alçaldılar. Ve işlerde yüceldiler. Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın bilgisiyle. Miletos şehri önünde onlara yaklaştı. Ve onlara dedi ki: "Gelin ve barışla gidin. Ve Mesih'in müjdesini her yerde vaaz edin." Onlar da sevinçle ondan ayrıldılar. Ve şehirlere ve köylere dağıldılar. Ve Mesih'in müjdesini vaaz ediyorlardı. Ve o günden itibaren büyük bir zulüm başladı. Elçiler üzerine. Çünkü onlar Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın sözünü vaaz ediyorlardı. Ve her kim onlara inanırsa, onu Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın yoluna getiriyorlardı. Ve mucizeler ve büyük alametler yapıyorlardı. Ve halk onlara hayret ediyordu. **Ve o günden itibaren Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܪܝܐ Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ܬܝܝܝܐ) gelmeye başladılar. Ve onlara dediler ki: "Siz kimsiniz ve nereden geldiniz? Ve ne istiyorsunuz?" Onlar da onlara dediler ki: "Biz Mesih'in elçileriyiz. Ve O'nun müjdesini vaaz ediyoruz." Onlar da onlara dediler ki: "Mesih kimdir?" Onlar da onlara O'nun hakkında anlattılar. Ve onlar da onlara inandılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'ya hamd ettiler.**

105

Ve mucizeler yaptılar. Ve ona sevindiler. Ve ondan sonra dünyaya dağıldılar. Ve her yere gittiler. Ve müjdeyi vaaz ettiler. Ve onlar aracılığıyla Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) büyük işler yaptı. Ve halk onlara inanıyordu. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın yoluna giriyorlardı. Ve kiliseler inşa ettiler. Ve sunaklar kurdular. Ve her yerde Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın ismini yücelttiler. Ve o günden itibaren putperestlerin (Hristiyan olmayanların) tapınakları yıkıldı. Ve putları parçalandı. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın gerçek bilgisi her yerde yayıldı. Ve her kim Mesih'e inanırsa, o kurtuluşa eriyordu. Ve Elçiler onlara yaşam yolunu öğretiyorlardı. Ve her türlü hastalıktan onları iyileştiriyorlardı. Ve o günden itibaren Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın kilisesi büyüdü ve yayıldı. Ve dünyanın her yerinde zafer kazandı. Ve Mesih'in ismi her dilde ve her halk arasında yüceltildi. Ve Elçiler imanlıları teselli ediyorlardı. Ve onlara Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā)'nın krallığı hakkında vaaz veriyorlardı. Ve her kim sabrederse, onun için büyük bir ödül vardı.

106

Yücelik olsun O'na sonsuza dek, amin. Ve onlar Mesih için çalıştılar. Ve O'nun adını her yere yaydılar. Ve onlar aracılığıyla pek çok kişi iman etti. Ve putperestlikten (Hristiyan olmayanlardan) döndüler. Ve Mesih'in boyunduruğunu kabul ettiler. Ve Elçiler onlara vaftiz verdiler. Ve onları Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın evine kabul ettiler. Ve o günden itibaren putperestlik (Hristiyan olmayanların hali) ortadan kalktı. Ve her yerde gerçek din hüküm sürdü. Ve Elçiler putperestlerin (Hristiyan olmayanların) diyarlarına gittiler. Ve onlara kurtuluş yolunu gösterdiler. Ve onlar da onlara inandılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya şükrettiler. Ve Mesih'in kilisesi her yerde temellendi. Ve Elçiler her şehre episkoposlar ve rahipler atadılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın sürüsünü gütmeleri için onlara emir verdiler. Ve onlar da sadakatle hizmet ettiler. Ve Mesih'in adı her yerde parladı.

107

Ve onlar büyük sevinçle doldular. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın büyüklüğünü anlattılar. Ve her yerde Mesih'in zaferini vaaz ettiler. Ve o günden itibaren Elçiler her yöne dağıldılar. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın sözünü vaaz ettiler. Ve her kim onlara karşı gelirse, Tanrı (ﷲ) Alāhā onları utandırdı. Ve Elçiler her türlü zorluğa göğüs gerdiler. Ve Mesih'in uğruna canlarını verdiler. Ve onlar aracılığıyla dünya aydınlandı. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın bilgisi her yere doldu. Ve o günden itibaren putperestlerin (Hristiyan olmayanların) karanlığı dağıldı. Ve imanın ışığı her yerde parladı. Ve Elçiler imanlıları güçlendirdiler. Ve onlara sonsuz yaşamı müjdelediler. Ve Mesih'in kilisesi her yerde sağlamlaştı. Ve Elçiler'in mirası nesiller boyu devam etti. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın ismi sonsuza dek kutsandı.

108

Yine şöyle dedi: Bizim için bir topluluk kurdular ve onlara hakim oldular.

Bunlar, bize Tanrı (ﷲ) Alāhā katından gönderilen şeye karşı düşmanlık eden o ﷲ (Tayyāyē) kavmidir. Ve onlar her şekilde putperesttirler; çünkü onlar, o mühürlenmiş olan kitaba iman etmezler; bilakis o kitabı kendilerine bir süs ve bir aldatmaca olarak yapmışlardır. Onlar, ne bir kitaba ne de bir peygamberin sözüne inanırlar. Ancak kendi uydurmalarına ve yalanlarına güvenirlir.

Şöyle dedi: Bu o kimsedir ki, o ﷲ (Tayyāyē) kavmini topladı ve onları kendi sapkınlığına çekti. Ve o onlara dedi ki: Ben size Tanrı (ﷲ) Alāhā katından gönderildim. Onlar da ona inandılar ve peşinden gittiler. Onlar, Hristiyan olmayan (ﷲ Hanpē) ve sapkın bir topluluktur. Onların işleri her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā yoluna karşıdır ve onlar Tanrı (ﷲ) Alāhā kelamını değiştirirler. O, onlara dedi: Ey Hacer oğulları (ﷲ Bnay Hāgar), gelin size o yolu göstereyim. Ve o onlara, Tanrı (ﷲ) Alāhā katından olmayan sözler öğretti. Onlar da o sözleri aldılar ve onlara iman ettiler. Ve onlar, her yerde Tanrı (ﷲ) Alāhā halkına karşı çıktılar ve onları öldürdüler. Ve onlar, Tanrı (ﷲ) Alāhā adını anmazlar, ancak kendi uydurdukları şeyleri anarlar.

Bu o kimsedir ki, ﷲ (Tayyāyē) kavmine o yasaı verdi; ama o yasa Tanrı (ﷲ) Alāhā katından değildi. Ve o onlara dedi ki: Bu yasa sizi Tanrı (ﷲ) Alāhā katına ulaştıracaktır. Ancak onlar, o yasayla sadece kendi arzularını yerine getirdiler. Onlar, her zaman Tanrı (ﷲ) Alāhā yolundan saptılar ve başkalarını da saptırdılar.

Yine şöyle dedi: Onlar o kavimdir ki, Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar) olarak çağrılırlar; onlar ki תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) olarak bilinirler. Onlar, her zaman Hristiyan olmayan (חַנְפֵּי Hanpē) gibi davrandılar ve Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) halkına zulmettiler.

109

İşte o kimse ki, o yasayı ve o kuralları getirdi. Ve o dedi ki: Ben o kimseyim ki, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) beni size gönderdi. Ve onlar ona inandılar ve peşinden gittiler. Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yoluna karşı durdular. Ve onlar, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) kelamını bozmaya çalıştılar. Onlar, Hristiyan olmayan (חַנְפֵּי Hanpē) bir topluluktur ve onlar Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yolundan uzaktırlar. Ve o, onlara dedi: Ey Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar), bu yola girin. Onlar da o yola girdiler ve o yolda yürüdüler. Ancak o yol, onları Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) katına ulaştırmadı, aksine onları helake götürdü. Ve onlar her yerde Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) halkına karşı savaştılar. Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, kılıçla ve zorla kendi inançlarını yaymaya çalıştılar. Ve onlar, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) adını kullanarak yalan söylediler. Onlar, her zaman Hristiyan olmayan (חַנְפֵּי Hanpē) gibi hareket ettiler ve Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) kilisesini yıkmaya çalıştılar.

Onlar dedi ki: Biz Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) katından olan o gerçek inanca sahibiz. Fakat onların inancı yalandan ibaretti. Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yoluna engel oldular. Ve onlar, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) kelamını kendi arzularına göre yorumladılar.

Ve o onlara dedi: Ey Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar), bu yasa sizin kurtuluşunuzdur. Ancak onlar, o yasayla sadece kendi dünyevi arzularını tatmin ettiler. Onlar, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yolundan saptılar ve başkalarını da karanlığa ittiler.

İşte bu, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavminin ve Hacer oğullarının (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar) gerçek yüzüdür. Onlar, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yoluna karşı durdular ve Hristiyan olmayan (חַנְפֵּי Hanpē) bir yaşam sürdüler.

110

Büyük bir topluluk olarak onlara karşı çıktılar ve onlara galip geldiler. Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar) soyundan gelirler. Ve onlar, her yerde Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) halkına karşı zulüm ettiler. Ve onlar dediler ki: Biz Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) katından olan o gerçek dine sahibiz. Fakat onlar, Hristiyan olmayan (חַנְפֵּי Hanpē) bir topluluktur ve onların inancı yalandır. Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) kilisesini yıkmaya ve Hristiyanları yok etmeye çalıştılar. Ve onlar, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) adını kullanarak her türlü kötülüğü yaptılar.

O onlara dedi: Ey Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar), gelin bu inanca dönün. Ve onlar da o inanca döndüler ve peşinden gittiler. Fakat o inanç, onları Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) katına götürmedi. Onlar, her zaman Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) yolundan saptılar ve başkalarını da saptırdılar.

Onlar, o תַּיְיָאֵי (Tayyāyē) kavmidir ki, her yerde kan döktüler ve Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) halkını sürgün ettiler. Ve onlar, Tanrı (אֱלֹהִים Alāhā) kelamını değiştirdiler

ve kendi uydurmalarını ona eklediler. Onlar, her zaman Hristiyan olmayan (ܠܥܗܢܗ Hanpē) gibi yaşadılar ve Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) yoluna karşı savaştılar.

Ve o onlara dedi: Bu yasa sizi Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) katında yüceltecektir. Fakat onlar, o yasayla sadece kendi gururlarını okşadılar. Onlar, o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavmidir ki, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) yoluna engel oldular ve gerçek inancı bozmaya çalıştılar.

Bu, o Hacer oğullarının (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) ve o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavminin tarihidir. Onlar, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) halkına düşmanlık ettiler ve Hristiyan olmayan (ܠܥܗܢܗ Hanpē) bir yol izlediler.

111

Yine şöyle dedi: Bu o kimselerdir ki, o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavmini yönettiler. Ve onlar dediler ki: Biz Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) katından olan o gerçek yasayı koruyoruz. Ancak onlar, Hristiyan olmayan (ܠܥܗܢܗ Hanpē) bir topluluktur ve onların bütün işleri yalandır.

Onlar, o Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) soyundandırlar ve onlar her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) kilisesine karşı durdular. Onlar, o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavmidir ki, Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) halkını her yerde takip ettiler ve onlara zulüm ettiler. Ve onlar dediler ki: Biz Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) katından gönderildik.

Fakat o, onlara dedi: Siz yalan söylüyorsunuz. Çünkü sizin yasalarınız Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) katından değildir. Onlar, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) yolundan saptılar ve Hristiyan olmayan (ܠܥܗܢܗ Hanpē) gibi davrandılar. Onlar, o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavmidir ki, kılıçla kendi inançlarını zorla kabul ettirmeye çalıştılar. Ve onlar her yerde Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) adını andılar ama kalplerinde Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) korkusu yoktu. Onlar, o Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) idiler ki, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) yoluna karşı savaştılar. Onlar, Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) kelamını bozdular ve yerine kendi yalanlarını koydular.

İşte bu, o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavminin ve onların liderlerinin gerçek halidir. Onlar, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) halkına düşmanlık ettiler ve Hristiyan olmayan (ܠܥܗܢܗ Hanpē) bir yol seçtiler. Ve onlar, Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) katından olan o gerçek ışığı söndürmeye çalıştılar.

Böylece o ܠܥܗܢܗ (Tayyāyē) kavmi ve Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) her yerde yayıldılar ve Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) kilisesine büyük zararlar verdiler. Onlar, her zaman Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) yoluna engel oldular.

112

Kendi aralarında bir ihtilaf olduğunda; ve onlara, onlara (birisi) geldiğinde, (şöyle) dediler: "Sizin onlara neye (sahip olduğunuz) vardır? İşte biz, onlara (sahip olan) Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā)'danız: ve eğer bizden (birine) bir şey olursa, Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) bize yardım eder." Ve onlara dediler: "Ancak Tanrı (ܠܫܢܐܠܗܐ Alāhā) bize (şöyle) buyurdu: 'Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar), bu ülkede (olanlar), onların eline ve (onların) boyunduruğuna geçecekler; ve onlar onlara hizmet edecekler, onlara (sahip olanlar) onlara acı çektirecekler.' Ve onların (yaptığı) buyruğu buyurdu ki; onlar, boyunlarını onların boyunduruğuna (ve) onların ellerine verecekler; ve onların önünde, kurbanın kasabın önünde (durduğu) gibi duracaklar. Ve işte onlar (onların) önünde, kurbanların

(durduğu) gibi duruyorlar." Ve onlara dediler: "Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā) (bunu) dediyse, ve onların ellerine verildiysek, neden onlara karşı duruyoruz? Ve eğer onlara karşı durursak, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın buyruğuna karşı durmuş olmaz mıyız? Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya karşı kim durabilir? Veya Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın buyruğunu kim bozabilir?" Ve bu sözleri onlara söylediklerinde, onlara karşı durmaktan vazgeçtiler. Ve onlar onlara dediler: "Eğer (durum) böyleyse, gidin ve (onların) eline girin; ve onlar ne derlerse (onu) yapın." Ve onlar onlara gittiler; ve onlar onlara geldiler; ve onlara dediler: "Bize ne buyuruyorsunuz?" Ve onlar onlara dediler: "Sizden (talep edilen) şudur: Canlarınız için her adamdan bir dinar; ve topraklarınız ve sahip olduğunuz her şey için (haraç)." Ve onlar (buna) razı oldular ve onlara (şöyle) dediler: "Bunu size vereceğiz." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler.

113

"Bizimle barış yapın." Ve onlara barış verdiler. Ve onlar onlara boyun eğdiler ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Bize ne buyuruyorsunuz?" Ve onlar onlara dediler: "Sizden (talep edilen) şudur: Her adamdan (bir miktar); ve her şeyden (bir miktar)." Ve onlar (buna) razı oldular ve onlara (şöyle) dediler: "Bunu size vereceğiz." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz; ve bizden size hiçbir kötülük gelmeyecek." Ve (Tayyāyē ﷲ) onlara (şöyle) dediler: "Tanrı (ﷲ) Alāhā) sizinledir; ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) size yardım etti ve bu ülkeyi sizin elinize verdi." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Gidin ve (kendi) yerlerinize oturun; ve biz ne dersek (onu) yapın." Ve onlar gittiler ve (kendi) yerlerine oturdular. Ve bu (Tayyāyē ﷲ) onlara karşı galip geldiler; ve onları (kendi) elleri altına aldılar; ve onlara haraç kestiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular. Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ﷲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi onların eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular. Ve onlar onlara dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz."

114

Ve onlara (Tayyāyē ﷲ) onlara (şöyle) dediler: "Bizimle barış yapın; ve biz size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ﷲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi (onların) eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular. Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç

kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ٲٲٲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi (onların) eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular. Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ٲٲٲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi (onların) eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular.

115

Ve onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ٲٲٲ) (kendi) yerlerine gittiler.

Sözün Sonu.

ALTINCI BÖLÜM

Hacer oğulları (ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ Bnay Hāgar) hakkında; onlar ülkeyi nasıl (ele geçirdiler).

Ve onlar gittiklerinde, ve ülkeyi (kendi) elleri altına aldıklarında; ve onlar (onlara) boyun eğdirdiklerinde. Ve onlara (şöyle) dediler: "Size ne buyuruyoruz? Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ٲٲٲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi (onların) eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular. Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Eğer bize itaat ederseniz, size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve onlar onlara (şöyle) dediler: "Biz size itaat edeceğiz ve (dediğiniz) her şeyi yapacağız." Ve onlara barış verdiler; ve onlara haraç kestiler; ve onlara dediler: "Size hiçbir zarar vermeyeceğiz." Ve (Tayyāyē ٲٲٲ) (kendi) yerlerine gittiler; ve ülkeyi (onların) eline verdiler; ve onlara ağır bir boyunduruk koydular.

116

Hacer oğulları (ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ) hakkında hikayeler: ve onların baskısından, egemenliğinden ve hırslarından. Ve onların her ne olursa olsun ve nasıl olursa olsun gelişlerinden; ki onlar yoksuldular, zayıf idiler ve hakir idiler. Onların gelişinden sonra, nasıl bir duruma ve saygınlığa ve zenginliğe eriştiler; ki bütün bunlar Tanrı (ٲٲٲ) Alāhā'nın izniyle ve O'nun inayetiyle ve merhametiyle onlara bağışlandı. Onlar bu yüceliğe ulaştıklarında ve bu krallığa ve mülke sahip olduklarında; ve onlara verilen bu mülk, onların her türlü işlerinde onlara bolca ihsan edildi. Fakat onlar, tüm bu iyiliklere rağmen, nankörlük ettiler ve kendilerine bu iyiliği yapana karşı kibirlendiler. Onlar Hristiyan olmayanların (ٲٲٲ Hanpē) yollarını tuttular ve onların geleneklerini izlediler. Ve onlar, kendilerine verilen bu krallığı ve bu mülkü, Tanrı (ٲٲٲ) Alāhā'nın emirlerine karşı kullanarak, O'nun kullarına ve O'nun sevgili azizlerine zulmettiler. Ve

onlar, bu dünyada sanki sonsuza dek kalacaklarmış gibi, kibir ve gurur içinde yaşadılar. Onlar, kendilerine bu mülkü vereni unuttular ve O'nun yasalarını ayaklar altına aldılar. Ve onlar, bu şekilde hareket ederek, kendi sonlarını hazırladılar.

117

Mısır kralı ve halkı hakkında: ve onların başına gelenlerden, ve onlara karşı yapılan zulümlerden. Ve onların topraklarının nasıl istila edildiğinden ve halkının nasıl perişan olduğundan. Onlar, bu Tayyâyē (تاييآيآي) olanların elinden çok çektiler; ki onlar, bu toprakları ele geçirdiklerinde, oranın halkına hiç merhamet etmediler. Onlar, hem mülklerini hem de canlarını tehdit ettiler. Ve bu zulüm, gün geçtikçe daha da arttı. Ve onlar, bu halkın inancını ve geleneklerini yok etmek için her türlü yolu denediler. Onlar, bu halkın kiliselerini yıktılar ve onların kutsal mekânlarını kirlettiler. Ve onlar, bu halkın azizlerine ve din adamlarına eziyet ettiler. Ve bu baskı, halkın dayanma gücünü tüketti. Ve onlar, bu durumdan kurtulmak için Tanrı (الآلهة) Alāhā)'ya yakardılar. Fakat bu zulüm, bir süre daha devam etti ve halk, büyük bir acı ve keder içinde kaldı.

118

Halkın bu baskı altındaki durumuna devam edersek: onlar, bu Tayyâyē (تاييآيآي) olanların egemenliği altında, her türlü aşağılanmaya ve hor görülmeye maruz kaldılar. Onların hakları ellerinden alındı ve onlar, kendi topraklarında yabancı muamelesi gördüler. Ve bu zulüm, sadece bedensel değil, aynı zamanda ruhsal bir baskıydı. Onlar, inançlarını özgürce yaşayamadılar ve sürekli bir korku içinde yaşadılar. Ve bu durum, onların umutlarını kırdı ve onları çaresiz bıraktı. Fakat yine de onlar, inançlarına sadık kaldılar ve Tanrı (الآلهة) Alāhā)'nın kendilerini kurtaracağına dair umutlarını yitirmediler. Ve bu sabır, onların en büyük gücüydü.

119

Ve onlar, bu acılar içindeyken, Tanrı (الآلهة) Alāhā)'nın adaleti için dua ettiler. Ve onlar, bu Tayyâyē (تاييآيآي) olanların zulmünün bir gün sona ereceğine inandılar. Ve bu inanç, onlara bu zor zamanlarda teselli verdi. Ve onlar, bu baskıların kendilerini yıldırmasına izin vermediler. Onlar, birbirlerine destek oldular ve bu zorlukları birlikte aşmaya çalıştılar. Ve bu birliktelik, onlara güç verdi. Ve onlar, her zaman Tanrı (الآلهة) Alāhā)'ya güvendiler ve O'nun merhametine sığındılar. Ve onlar, bu sıkıntıların sonunda bir kurtuluşun geleceğine dair inançlarını korudular.

Sayfa 120

Hacer oğulları (بنو حار Bnay Hāgar) çıktı: ve Tanrı (الآلهة) Alāhā) onların ellerini birleştirdi. Ve Tanrı (الآلهة) Alāhā) onları destekledi ve onlar, putperest (Hristiyan olmayan) krallığından daha fazla zenginleştirdiler ve büyüdüler. Ve her kim onlara boyun eğerse ondan uzaklaşmazlar. Ve her kim onlara boyun eğmezse onlarla savaşlılardı. Ve onların yasası buydu: Tanrı (الآلهة) Alāhā) onlara galibiyet verdi, onlara toprakları miras bıraktı. Onların adetleri buydu; çünkü Tanrı (الآلهة) Alāhā) onlara acıdı ve onları kralların ellerinden kurtardı. Ve onlar bu kralların üzerine hakimiyet kurdular. Ve onlar barış içinde yaşadılar. Ve onlar her kime

isterlerse Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) ona yardım eder. Ve onların krallığı her geçen gün büyüdü. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından desteklendiler. Ve onlar her yere yayıldılar. Ve onlar her yere hükmettiler. Ve onlar her şeyi elde ettiler. Ve onlar Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından korundular. Ve onlar her zaman galip geldiler. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından sevildiler. Ve onlar her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından gözetildiler. Ve onlar her zaman korundular. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından kutsandılar.

Sayfa 121

Çünkü Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara yardım etti ve onları yüceltti. Ve onlar her zaman galip geldiler ve her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından desteklendiler. Ve onlar her zaman korundular ve her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından sevildiler ve her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından gözetildiler. Ve onlar her zaman kutsandılar. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından korundular ve her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman galip geldiler. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından desteklendiler. Ve onlar her zaman korundular. Ve onlar her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından sevildiler. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından gözetildiler. Ve onlar her zaman kutsandılar. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından korundular. Ve onlar her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman galip geldiler. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından desteklendiler. Ve onlar her zaman korundular. Ve onlar her zaman başarılı oldular. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) tarafından sevildiler.

Sayfa 122

Her bir meclis, kiliseyi takdis etmek için toplandı. Ve patrikleri için bir ev inşa ettiler. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onların işlerini başarıya ulaştırdı. Ve her biri kendi yerinde huzur buldu. Ve onlar Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın inayetiyle korundular. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara merhamet etti. Ve onlar her zaman O'na şükrettiler. Ve her biri kendi yolunda yürüdü. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onları her türlü kötülükten korudu. Ve onlar her zaman Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā)'nın koruması altındaydılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara bereket verdi. Ve onlar her zaman huzur içinde yaşadılar. Ve her biri kendi hanesinde mutlu oldu. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara yardım etti. Ve onlar her zaman O'na güvendiler. Ve her biri kendi işinde başarılı oldu. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onları her zaman destekledi. Ve onlar her zaman O'nun yolunda yürüdüler. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara her zaman rehberlik etti. Ve onlar her zaman O'na sadık kaldılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onları her zaman korudu.

Sayfa 123

Patrikliğin Kökü Kilisesi'nin Takdisi Üzerine: Tüm bu şeyler gerçekleştikten sonra, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) kendi halkını hatırladı ve onlara merhamet etti. Ve onlara huzur ve barış verdi. Ve onlar her zaman O'na şükrettiler. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara yardım etti ve onları her türlü kötülükten korudu. Ve onlar her zaman O'nun koruması altındaydılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara bereket verdi ve onları yüceltti. Ve onlar her zaman huzur içinde yaşadılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) onlara her zaman rehberlik etti ve onları her zaman destekledi. Ve onlar her zaman O'na sadık kaldılar. Ve Tanrı

(ﻻﺋﻪ) Alāhā) onları her zaman korudu ve onlara her zaman yardım etti. Ve onlar her zaman O'na güvendiler. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onları her zaman başarıya ulaştırdı. Ve onlar her zaman O'nun yolunda yürüdüler. Ve Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) onlara her zaman merhamet etti ve onları her zaman sevdi. Ve onlar her zaman Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā)'nın inayetiyle korundular.

124

Bundan sonra Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) gazapla onları terk etti ve Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) krallığına onları teslim etti.

Onların eli her yerde ağırlaştı ve krallarının mülkü güçlendi. Onlar, krallarının gururunu ve kibrini her yere yaydılar. ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) krallığı her yöne yayıldı; doğuda, batıda, kuzeyde ve güneyde. Onlar Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) öfkesinin kamçısı oldular.

Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) güçlendikçe ve sayıca arttıkça, Hristiyan olmayanlar (ﮬﺎﻧﭙﻪ Hanpē) ve putperestler de onlarla birlikte yükseldi. Adalet yeryüzünden silindi ve kötülük her tarafa yayıldı. İman edenler acı çekti ve zulüm altındaydılar. İnananların çoğu korku içinde yaşıyordu çünkü Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) boyunduruğu çok ağırdı.

Bu zor günlerde birçok kilise yıkıldı ve Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) evi ıssız kaldı. Fakat Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) sadık olanları unutmadı. Kendi ismine sığınanları korudu ve onları teselli etti. Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) her ne kadar sert davransalar da, imanı sarsılmaz olanlar her zaman bir umut ışığı buldular.

125

Gerçekten, Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) önünde kötülük yapanlar cezalarını bulacaklardır. Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) baskısı altında inleyen halkın feryadı göklere yükseldi. ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) kabileleri toprakları istila ettiler ve her yeri harabeye çevirdiler. Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā), bu zorluklar aracılığıyla halkını sınadı ve onları tövbeye çağırdı.

Hristiyan olmayanların (ﮬﺎﻧﭙﻪ Hanpē) ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) topluluklarının hüküm sürdüğü bu dönemde, inançlı kalmak her zamankinden daha zordu. Birçok kişi inancını terk etti, ancak kutsal yazıların yolundan ayrılmayanlar Tanrı'nın (ﻻﺋﻪ) Alāhā) lütfuna mazhar oldular.

Onların krallığı her geçen gün büyürken, eski düzen tamamen yıkıldı. Kanunlar değişti ve Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) kuralları her yerde geçerli olmaya başladı. İnsanlar korku içinde birbirlerine bakıyor ve kurtuluşun ne zaman geleceğini merak ediyorlardı. Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) ise her şeyi gören ve bilendir; O, her şeye bir sınır koymuştur.

Bu karanlık zamanlarda bilge adamlar ve rahipler halka cesaret vermeye çalıştılar. Tanrı (ﻻﺋﻪ) Alāhā) aşkı için her şeye katlanılması gerektiğini öğretiler. Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) ordularının karşısında iman tek silahtı.

126

Onlar, yani Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻱ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar), büyük bir orduyla geldiler ve her şehri kuşattılar. Hristiyan olmayanlar (ﮬﺎﻧﭙﻪ Hanpē) da onlara yardım ettiler.

Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā), halkının günahları yüzünden bu felakete izin verdi. Şehirler birer birer düştü ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) sancakları her yerde dalgalanmaya başladı. Kadınlar, çocuklar ve yaşlılar bu büyük göçte ve savaşta çok acı çektiler. Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) ele geçirdikleri yerlerde kendi düzenlerini kurdular. Tanrı'nın (ﻻﻫﺎ) Alāhā) emriyle sabredenler sonunda esenliğe kavuşacaklardı.

İnançlı topluluklar gizli yerlerde toplanıp Tanrı'ya (ﻻﻫﺎ) Alāhā) dua ettiler. "Bizi Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) elinden kurtar" diye yalvardılar. ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) liderleri ise zaferlerinden dolayı gururlanıyorlardı. Onlar, bu gücün kendilerine Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) tarafından bir ödül olarak verildiğine inanıyorlardı.

Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) ise bu kargaşadan faydalanıp kendi inançlarını yaymaya çalıştılar. Ancak hakikat her zaman galip gelecektir. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) her zaman kendi halkının yanındadır, onları zorluklarla terbiye etse bile.

127

İşte bu, Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) yükselişinin ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) hükümranlığının başlangıcıydı. Dünya büyük bir değişim içindeydi. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) halkına yeni bir dönem açtı. Bu dönemde sabır, iman ve dua her şeyden önemliydi.

Hristiyan olmayanların (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) saldırıları ve Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) kuralları altında yaşamak, imanı güçlendiren bir fırın gibiydi. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) sadık kullarını bu ateşin içinden sağ salim çıkardı.

ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) toplulukları çöllerden gelip verimli toprakları fethettiler. Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) büyük şehirler inşa ettiler ve güçlerini pekiştirdiler. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onlara bir süreliğine bu dünyada iktidar verdi. Ancak her şeyin sonu Tanrı'nın (ﻻﻫﺎ) Alāhā) elindedir. Hacer oğullarının (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) krallığı da bir gün son bulacaktır. Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) da hakikati göreceklerdir. Tanrı'ya (ﻻﻫﺎ) Alāhā) olan güven sarsılmamalıdır.

Sayfa 128

Bize karşı krallığını kurdu; şanlı ve korkunç olan. Ve o vakit bizleri yendiler ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın halkını ezdiler. Zira düşmanlar üzerimize güçlendi; Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) bizi terk ettiği için. Ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) bize öfkelendiği için; bizi onların ellerine teslim etti. Ve Hacer oğullarını (ﺑﻨﺎﻳ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) galip kıldı; ve onların krallığını bizimkinden daha yüce kıldı. Çünkü Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'yı öfkelenirdik. Ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) bizim üzerimize hüküm sürdü. Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onları bizim üzerimize gönderdi; günahlarımızdan dolayı. Ve ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ (Tayyāyē) kiliseleri yıktılar; ve manastırları harabeye çevirdiler. Ve azizlerin kemiklerini dışarı attılar; ve rahipleri öldürdüler. Ve rahiplerin kanını döktüler; yerin üzerinde su gibi. Ve rahipleri esir aldılar; ve onları uzak memleketlere götürdüler. Ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın evini kirlettiler; ve kutsal olanı ayaklar altına aldılar. Ve sunağı yıktılar; ve Haç'ı kırdılar. Ve İncil'i yaktılar; ateşin ortasında. Ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın halkını köle yaptılar; ve onları ağır işlerde

çalıştırdılar. Ve onlara zulmettiler; ve onları her türlü acıyla kederlendirdiler. Ve onları aşağıladılar; ve onlarla alay ettiler. Ve onlara dediler ki: "Nerededir Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nız?" Ve onlara dediler ki: "Kurtarsın sizi ellerimizden." Ve onlara dediler ki: "Mesih'inizi çağırın; gelsin ve size yardım etsin." Ve onlara dediler ki: "Musa'nıza haykırın; gelsin ve sizi kurtarsın." Ve onlara dediler ki: "Peygamberlerinize yalvarın; gelsinler ve sizi ellerimizden alsınlar." Ve biz sustuk; ve cevap vermedik. Ve biz ağladık; ve gözyaşı döktük. Ve biz feryat ettik; ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'ya yalvardık.

Sayfa 129

Ölümün acısı; ve kılıçların keskinliği. Ve kanın dökülmesi; ve kemiklerin kırılması. Ve ruhun ayrılması; bedeninden. Ve azizler öldürüldüğünde; ve şehitler katledildiğinde. Onların kanı feryat etti; yerin altından. Ve onların kanı yükseldi; Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nın huzuruna. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onların sesini duydu; ve onların feryadını işitti. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) yeryüzüne baktı; ve olanları gördü. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) ﺗﻴﺎﻳﻴﻪ (Tayyāyē) üzerine öfkeleni; ve Hacer oğullarına (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) gazaplandı. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onları cezalandırmaya karar verdi; ve onları yeryüzünden silmeye niyetlendi. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) meleklerini gönderdi; ve onlara vurdu. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) bir rüzgar gönderdi; ve onları savurdu. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) bir hastalık gönderdi; ve onları yok etti. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onları birbirine düşürdü; ve onlar birbirlerini öldürdüler. Ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) dağıldılar; ve her yöne kaçtılar. Ve ﺗﻴﺎﻳﻴﻪ (Tayyāyē) mağlup oldular; ve güçleri kırıldı. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) halkını kurtardı; ve onları düşmanlarının ellerinden çıkardı. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara merhamet etti; ve onları teselli etti. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara barış verdi; ve onları huzura erdirdi. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara bereket verdi; ve onları çoğalttı. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara zafer verdi; ve onları düşmanlarının başına yükseltti. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara bir kral verdi; adil ve dürüst olan. Ve o kral onlara hükmetti; Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nın kanununa göre. Ve o kral kiliseleri inşa etti; ve manastırları onardı. Ve o kral azizleri onurlandırdı; ve şehitleri yüceltti.

Sayfa 130

Ve krallık güçlendi; ve halk huzur buldu. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlarla beraberdi; ve onlara yardım etti. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara vadedilen toprağı verdi; ve oraya yerleştirdi. Ve onlar orada yaşadılar; uzun yıllar boyunca. Ve onlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'ya hizmet ettiler; tüm kalpleriyle. Ve onlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'nın emirlerini tuttular; tüm ruhlarıyla. Ve onlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'yı sevdiler; her şeyden çok. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlardan razı oldu; ve onları kutsadı. Ancak zaman geçti; ve insanlar değişti. Ve onlar Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'yı unuttular; ve O'nun yolundan saptılar. Ve onlar günah işlemeye başladılar; ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'yı öfkeliendirdiler. Ve onlar putlara taptılar; ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)'yı terk ettiler. Ve onlar kötülük yaptılar; ve adaletten uzaklaştılar. Ve onlar yoksullara zulmettiler; ve dul kadınları ezdiler. Ve onlar yetimlerin hakkını yediler; ve masumların kanını döktüler. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara peygamberler gönderdi; ama onlar onları dinlemediler. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā) onlara uyarılar gönderdi; ama onlar tövbe etmediler. Ve Tanrı (ﻟﻪ) Alāhā)

onlara cezalar gönderdi; ama onlar kalplerini sertleştirdiler. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā onları tekrar düşmanlarının ellerine verdi; ve onları tekrar sürgün etti. Ve onlar tekrar acı çektiler; ve tekrar ağladılar. Ve onlar tekrar Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya haykırdılar; ve yardım dilediler. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) tekrar onlara merhamet etti; ve onları tekrar kurtardı. Zira Tanrı (ﷲ) Alāhā) merhametlidir; ve O'nun lütfu sonsuzdur. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) sözünü tutar; ve halkını asla bırakmaz.

Sayfa 131

Bu hikaye bize bir derstir; ve bir uyarıdır. Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya sadık kalmalıyız; ve O'nun emirlerini yerine getirmeliyiz. Günahlardan sakınmalıyız; ve kötülükten uzak durmalıyız. Adaletli olmalıyız; ve merhametli davranmalıyız. Yoksullara yardım etmeliyiz; ve dul kadınları korumalıyız. Yetimlere sahip çıkmalıyız; ve masumları savunmalıyız. Tanrı (ﷲ) Alāhā'yı her şeyden çok sevmeliyiz; ve O'na tüm kalbimizle hizmet etmeliyiz. Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın yolunda yürürsek; O bizi asla terk etmez. Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya güvenirsek; O bize her zaman yardım eder. Eğer Tanrı (ﷲ) Alāhā'ya dua edersek; O bizim sesimizi duyar. Zira Tanrı (ﷲ) Alāhā) bizim sığınağımızdır; ve bizim kalemizdir. O bizim kurtarıcımızdır; ve bizim yaşamımızdır. O'na şükürler olsun; şimdi ve her zaman. Ve O'nun adı yüceltilsin; sonsuza dek. Amin ve Amin. Ve bu yazı burada sona eriyor; ama hikaye devam ediyor. İnsanlık tarihi boyunca; Tanrı (ﷲ) Alāhā) ile insan arasındaki bu ilişki sürecektir. Bazen sadakat; bazen ihanet. Bazen ödül; bazen ceza. Ama Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın sevgisi; her zaman oradadır. Ve Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın merhameti; her zaman hazırdır. Bizim yapmamız gereken; O'na dönmek ve O'ndan af dilemektir. Ve O bizi kabul edecektir; kollarını açarak. Çünkü O bizim babamızdır; ve biz O'nun çocuklarıyız. O'na hamd olsun; her dilde ve her halkta. Görkem O'nundur; sonsuza kadar.

131

Bu zamanlarda Tanrı (ﷲ) Alāhā) korkusuyla dolu olan ve din uğruna gayret gösteren Grigorios ve Georgios adında iki adam vardı. Grigorios İskenderiye şehri için, Georgios ise Antakya şehri için (atanmıştı). Ve her ikisi de Ariusçuların inancını tutuyorlardı. Ve imanlılara karşı çok kötü şeyler yapıyorlardı. Ve onlara imanlıların kiliselerini teslim ettiler. Ve onlar (Grigorios ve Georgios) imanlıları her türlü eziyetle sıkıştırıyorlardı. Birçoğu onlar yüzünden öldürüldü, birçoğu da sürgüne gönderildi. Ve Mesih'in dürüst sürüsünü her yönden darmadağın ettiler. Ve İskenderiyeli Atanasyos kaçıp Roma'ya gitti. Ve Romalıların kralına ve piskoposuna (durumu) bildirdi. Onlar da (kral ve piskopos), Grigorios ve Georgios'un yaptıkları ve Ariusçuların Tanrı (ﷲ) Alāhā) Kilisesi'ne getirdikleri bu büyük kargaşadan dolayı çok kederlendiler. Ve o zamanlar Constans batıda hüküm sürüyordu, kardeşi Constantius ise doğuda hüküm sürüyordu. Constans, kardeşi Constantius'a mektuplar yazdı ve Atanasyos'un kendi makamına dönmesini ve piskoposların kiliselerini almalarını istedi. Çünkü o (Atanasyos), imanlı ve Tanrı (ﷲ) Alāhā) adamıydı ve onun (Constans'ın) katında çok sevilirdi. Ve bu yüzden Constantius korktu ve Atanasyos'u (geri) çağırdı ve ona makamını ve kilisesini geri verdi. Ve o (Atanasyos) İskenderiye'ye döndü ve halkını sevindirdi. Ve imanlılar büyük bir sevince boğuldular. Ve bir süre Tanrı (ﷲ) Alāhā) Kilisesi barış içindeydi...

132

Ve bir süre sonra, Constans öldürüldüğünde ve krallık sadece Constantius'a kaldığında, o tekrar Ariusçuları güçlendirdi. Ve imanlılara ve piskoposlara zulmetmeye başladı. Ve onları kiliselerinden kovdu ve yerlerine Ariusçuları atadı. Ve piskoposları hapishanelere ve sürgünlere gönderdi. Ve Atanasyos tekrar kaçıp saklandı. Ve Ariusçular kiliseleri ele geçirdiler ve imanlılara çok kötü davrandılar. Ve bu şekilde uzun süre Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi'ni çalkaladılar. Ve Constantius öldüğünde, ondan sonra krallığı Julianus devraldı. Ve o Hristiyan olmayan (ܚܢܢܐ Hanpē) biriydi ve putlara kurban kesiyordu. Ve o, Hristiyanlara karşı büyük bir zulüm başlattı. Ve kiliseleri yıktı ve yerlerine put evleri (tapınaklar) inşa etti. Ve o, Ariusçulara da zulmediyordu, çünkü onlar da Mesih'in adıyla anılıyorlardı. Ve o, piskoposları ve rahipleri öldürüyordu. Ve o, savaşa gittiğinde Persler tarafından öldürüldü. Ve ondan sonra dindar ve imanlı olan Jovianus kral oldu. Ve o, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi'ni onardı ve piskoposları sürgünden geri getirdi. Ve Atanasyos da kendi makamına döndü. Ve o (Jovianus) kısa bir süre hüküm sürdü ve öldü. Ve ondan sonra Valentinianus ve Valens kardeşler kral oldular...

133

Valentinianus batıda hüküm sürüyordu, kardeşi Valens ise doğuda hüküm sürüyordu. Ve Valentinianus dindar ve imanlıydı, ama Valens Ariusçuların inancına meyilliydi. Ve o, Ariusçuları güçlendirdi ve onlara yardım etti. Ve imanlı piskoposlara zulmetmeye başladı. Ve Atanasyos'u tekrar kilisesinden kovdu. Ve Ariusçular her yeri ele geçirdiler ve imanlılara çok eziyet ettiler. Ve o zamanlarda Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi büyük bir sıkıntı içindeydi. Ve imanlılar gizlice toplanıyor ve dua ediyorlardı. Ve Ariusçular onları bulduklarında hapishanelere atıyor ve dövüyorlardı. Ve Valens, Gotlarla yaptığı savaşta öldürüldü. Ve ondan sonra dindar ve büyük olan I. Theodosius kral oldu. Ve o, Ariusçuların gücünü kırdı ve kiliseleri imanlılara geri verdi. Ve o, Konstantinopolis'te büyük bir konsil topladı. Ve yüz elli piskopos oraya katıldı. Ve onlar Ariusçuları ve Makedonyalıları aforoz ettiler. Ve imanı sabitlediler ve doğruladılar. Ve Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi huzura kavuştu ve her yerde barış hakim oldu. Ve o zamanlarda İskenderiye'de büyük İskenderiyeli Kyrillos piskoposluk yapıyordu. Ve o, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) yolunda çok gayretliydi...

134

Ve o (Kyrillos), Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi'ni sapkınlardan temizledi. Ve o zamanlarda Nestorius adında bir adam vardı ve o Konstantinopolis piskoposuydu. Ve o, Mesih'in Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) olmadığını, sadece bir insan olduğunu söylüyordu. Ve bu yüzden büyük bir kargaşa çıktı. Ve Kyrillos ona karşı mektuplar yazdı ve onu ikna etmeye çalıştı. Ama o (Nestorius) inatçıydı ve dönmedi. Ve bunun üzerine Efes'te büyük bir konsil toplandı. Ve iki yüz piskopos oraya katıldı. Ve Kyrillos onların başıydı. Ve onlar Nestorius'u ve onun kötü inancını aforoz ettiler. Ve onlar Meryem'in Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) doğuran olduğunu doğruladılar. Ve imanlılar bu karardan dolayı çok sevindiler. Ve Nestorius sürgüne gönderildi ve orada öldü. Ve ondan sonra Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) Kilisesi uzun süre barış ve huzur içinde kaldı. Ve piskoposlar kendi makamlarında halklarını Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) korkusuyla eğitiyorlardı. Ve her yerde

Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) adı yüceltiliyordu. Ve bu şekilde dindarlık ve iman her geçen gün artıyordu büyük bir sıkıntı ve kederle doldu.

136

O (Tanrı ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā), bilgeliğiyle her şeyi önceden görmüştür. Ve bu olayları önceden haber verdi. Ve şüphesiz bu, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) inayetiyle oldu. Ve O, onları denedi. Ve Hacer oğullarını (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) serbest bıraktı. Onların eliyle putperestliği yeryüzünden kaldırmak için. Ve Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) birliğini ikrar etmek için. Ve bu gerçekleşti. Çünkü onların yeryüzüne yayılmasından sonra, putlar ve onları onurlandıranlar her yerden yok oldular. Ve yeryüzünün her yerinde Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) birliği anıldı. Ve onlar da, Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) gibi, tek Tanrı'ya (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) tapınmaktadırlar. Ve bu Tayyaye (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ Tayyāyē) olarak adlandırılanlar, putları terk ettiler ve tek Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) olduğunu ikrar ettiler. Ve onların yasaları şöyledir: Herkes tek Tanrı'ya (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) tapınmalı ve O'nun ismini yüceltmelidir. Ve onlar, kılıç zoruyla tüm milletleri bu inanca davet ettiler. Ve onlar, bu yasayı her yere yaydılar. Ve onlar, bu yasaya uymayanları cezalandırdılar. Ve bu şekilde, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) inayetiyle, putperestlik yeryüzünden silindi. Ve her yerde Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) anıldı. Ve O'nun ismi her dilde yüceltildi.

137

Ancak şunu bil ki, başlangıçtan beri bu durum böyleydi. Ve Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā), her şeyi kendi isteğine göre düzenler. Ve O, dilediği gibi hükmeder. Ve O'nun kararlarına kimse karşı koyamaz. Ve bu Tayyaye (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ Tayyāyē) kavmi, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) izniyle galip geldiler. Ve onlar, birçok ülkeyi ele geçirdiler. Ve onlar, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) adını her yerde duyurdular. Ve onlar, kendi yasalarını her yere hakim kıldılar. Ve onlar, Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) olarak bilindiler. Ve onlar, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) birliğini savundular. Ve onlar, putlara tapanları ve Hristiyan olmayanları (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) mağlup ettiler. Ve Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā), onları kendi işi için kullandı. Ve onlar, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) elinde bir araç oldular. Ve onlar vasıtasıyla, Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) kendi kudretini gösterdi. Ve bu, tüm insanlar için bir işaret oldu. Ve Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā), her şeyi hikmetle yapar. Ve O, her şeyin sonunu bilir. Ve biz, O'nun iradesine boyun eğmeliyiz.

138

Ve bu şekilde, kilise içinde de birçok ayrılık çıktı. Ve bazıları doğru yoldan saptılar. Ve onlar, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) yasalarını unuttular. Ve onlar, kendi fikirlerine göre hareket ettiler. Ve bu yüzden, Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) onları cezalandırdı. Ve onları düşmanlarının eline verdi. Ve bu düşmanlar, Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﻫﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) idi. Ve onlar, Tayyaye (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ Tayyāyē) olarak biliniyordu. Ve onlar, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) birliğini ilan ediyorlardı. Ve onlar, kilisenin hatalarını yüzlerine vurdular. Ve dediler ki: "Siz, Tanrı'nın (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) yasalarını terk ettiniz. Ve siz, putperestler ve Hristiyan olmayanlar (ﻫﺎﻧﭙﻪ Hanpē) gibi davrandınız. Ve bu yüzden, Tanrı (ﻻﻟﻬﺎ) Alāhā) sizi terk etti." Ve bu sözler, inananlar için ağır bir darbe oldu. Ve onlar, pişmanlık içinde Tanrı'ya (ﻻﻟﻬﺎ)

Alāhā) döndüler. Ve O'ndan af dilediler. Ve Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā), merhametiyle onları bağışladı. Ve onlara doğru yolu gösterdi.

139

Ve biz, bu olaylardan ders almamız. Ve Tanrı'nın (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) yasalarına sadık kalmamız. Ve O'nun birliğini her zaman savunmamız. Ve biz, Tayyaye (ⲧⲁⲩⲏ Tayyāyē) ve Hacer oğullarının (ⲛⲁⲩⲏⲛⲁ Bnay Hāgar) yaptığı gibi, Tanrı'nın (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) ismini yüceltmeliyiz. Ve biz, putperestlikten ve Hristiyan olmayanların (ⲛⲁⲩⲏⲛⲁ Hanpē) yollarından uzak durmalıyız. Ve Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā), bize yardım edecektir. Ve O, bizi her türlü kötülükten koruyacaktır. Ve biz, O'nun inayetiyle kurtuluşa ereceğiz. Ve Tanrı'nın (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) inayeti her zaman bizimle olsun. Ve O'nun ismi sonsuza dek yüceltilsin. Ve tüm dünya Tanrı'nın (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) birliğini tanınsın. Ve O'nun yasaları her yerde hakim olsun. Ve biz, O'nun sadık hizmetkarları olalım. Amin.

140

Onun üzerine birçok kişi bu düşünceye sahip oldu: Çünkü İskenderiye rahibi Cyril'in şerefli anısına sadık kaldılar. Ve bu kişi öldüğünde, o şehre Dioscorus adında biri geçti. Ve bu Dioscorus da her bakımdan Cyril'in inancındaydı. Ancak Dioscorus da bir süre sonra Romalılar tarafından şehirden ve kiliseden kovuldu. Onun yerine başka biri atandı; o kişi de Cyril'in öğretilerine karşıydı ve Flavius'un taraftarıydı. Bu nedenle İskenderiye halkı büyük bir bölünme yaşadı. Öyle ki, iki taraf arasında ölümler ve kan dökülmeleri meydana geldi. Bir kısmı Dioscorus'u ve Cyril'in öğretilerini takip ederken, diğer bir kısmı ise şehre ve kiliseye yeni atanan kişiyi ve Flavius'u takip ediyordu. Ve o zamandan bugüne kadar bu bölünme Mısır halkı arasında devam etmektedir.

141

Ermenilerin inancı ise şöyledir: Onlar da İskenderiyeli Cyril'in ve Dioscorus'un inancına ve öğretilerine sahip çıktılar. Onlar hiçbir şekilde bu bölünmeyi kabul etmediler ve bu yeni öğretiyi reddettiler. Onlar, Mesih'in tek bir doğası olduğunu, O'nun tam bir Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) ve tam bir insan olduğunu, ancak bu iki doğanın birleşerek tek bir doğa oluşturduğunu savundular. Bu nedenle onlar da diğerleri gibi kiliseden ve ortaklıktan ayrıldılar. Ve Ermeniler de bu inancı günümüze kadar korumuşlardır. Onların rahipleri ve din adamları da bu öğretiye sıkı sıkıya bağlı kalmışlardır.

142

İslam ve onun tarafından fethedilen ülkeler: Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) hükmettiğinde Hacer oğullarının (ⲛⲁⲩⲏⲛⲁ Bnay Hāgar) eliyle, bu ⲧⲁⲩⲏ (Tayyāyē) olarak adlandırılanlar galip geldiler ve birçok ülkeyi ele geçirdiler. Onlar her yeri kılıçtan geçirdiler ve halkları boyunduruk altına aldılar. Onlar, Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā)'nın bir olduğuna ve O'ndan başka Tanrı (ⲁⲓⲛⲁ) Alāhā) olmadığına inanırlar. Ve onlar, Muhammed'i O'nun elçisi ve peygamberi olarak görürler. Onlar, Hristiyan olmayanları (ⲛⲁⲩⲏⲛⲁ Hanpē) ve diğer inanç sahiplerini kendi dinlerine davet ettiler. Kabul etmeyenleri ise vergiye bağladılar veya kılıçla tehdit ettiler. Bu süreçte birçok kilise yıkıldı ve birçok Hristiyan zulüm gördü. Ancak bazı yerlerde antlaşmalar yaparak Hristiyanların yaşamasına ve

inançlarını sürdürmesine izin verdiler. Bu fetihler dalga dalga yayıldı ve birçok krallık onların kontrolüne geçti.

143

Onuncu Bölüm: **تاييآيآي** (Tayyāyē) Egemenliği Hakkında.

Hacer oğulları (**بنى هاجر** Bnay Hāgar) çölden çıktıklarında ve ülkeleri fethetmeye başladıklarında, Tanrı (**الالهة** Alāhā) onlara güç verdi. Onlar her gittikleri yerde zafer kazandılar. Onların lideri Muhammed, onlara yeni bir yasave yeni bir düzen getirdi. O, onlara Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın tek olduğunu ve kendisinin O'nun peygamberi olduğunu öğretti. Onlar, bu öğretiyle birleşerek büyük bir güç haline geldiler. Önce Arabistan'ı, ardından çevre ülkeleri ele geçirdiler. Hristiyan olmayanlar (**الحنانية** Hanpē) onlara karşı koyamadılar. Onlar, gittikleri her yere kendi dillerini ve dinlerini götürdüler. Ve bu şekilde büyük bir imparatorluk kurdular. Onların egemenliği altında birçok farklı halk ve inanç grubu yaşamaya başladı. Ancak en üstün güç her zaman **تاييآيآي** (Tayyāyē) olanların elindeydi.

144

Ve Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın öfkesi uyandı; bütün lütfuyla onlardan yüz çevirdi. Ve onları her taraftan vuran Hacer oğulları (**بنى هاجر** Bnay Hāgar)'nın eline verdi. Ve ellerini onlara karşı uzattılar, onları aşağıladılar ve onlara boyun eğdirdiler. Onların lükslerini ve mülklerini yağmaladılar; soylularını, büyüklerini ve önderlerini öldürdüler. Ve gümüşlerini, altınlarını ve onur duydukları her şeyi aldılar; kutsal olanları ve Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın seçtiklerini kılıçla katlettiler. Ve kiliseleri yaktılar, kutsal yerleri ve sunakları yıktılar. Gençleri esir aldılar, bakireleri kirlettiler ve kadınları esir olarak sürüklediler. Hiç kimse onlara yardım etmedi ve onlara acıyan olmadı. Her yere ve her bölgeye yayıldılar; oraları harap ettiler ve Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın halkına karşı acımasızca davrandılar. Tayyāyē (**تاييآيآي**) olanlar onları ezdiler; boyunlarına ağır bir boyunduruk koydular ve onlardan ağır haraçlar aldılar. Zulüm ve baskı altında inlediler; ancak Tanrı (**الالهة** Alāhā)'ya feryat ettiler ve o onları duydu. Çünkü onlar Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın emirlerini çiğnemiş ve O'nun yolundan sapmışlardı; bu yüzden Tanrı (**الالهة** Alāhā) onları düşmanlarının eline teslim etti. Ve onlar bu acılar içinde pişmanlık duydular; fakat düşmanlarının öfkesi dinmedi.

145

Tayyāyē (**تاييآيآي**) olanların gelişi ve Hacer oğulları (**بنى هاجر** Bnay Hāgar)'nın egemenliği hakkında; onlar Tanrı (**الالهة** Alāhā)'nın emriyle çıktılar ve toprağı ele geçirdiler. Onların sayıları kum taneleri gibiydi; hiçbir engel onları durduramadı. Şehirleri kuşattılar, kaleleri yıktılar ve kralların güçlerini kırdılar. Bu, halkın günahları yüzünden başlarına gelen bir cezaydı; çünkü onlar gerçek yoldan ayrılmış ve kötülüğe sapmışlardı. Hristiyan olmayanlar (**الحنانية** Hanpē) onları çevrelemişti; her yerden kuşatılmışlardı. Bu topluluklar kılıçlarını kuşandılar ve üzerlerine yürüdüler. Her kim onlara karşı durursa, helak oldu. Toprağın bereketi kesildi, açlık ve susuzluk her yanı sardı. Halkın feryadı göklere yükseldi; ancak yardım gelmedi. Hacer oğulları (**بنى هاجر** Bnay Hāgar)

her şehre kendi valilerini atadılar ve ağır vergiler koydular. İnsanlar canlarından bezdiler; korku ve titreme her evi sardı. Kiliseler sessizleşti, ayinler durdu; kutsal kaplar yağmalandı ve kutsal kitaplar ayaklar altına alındı. Bu, büyük bir yıkımdı ve Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın gazabının bir göstergesiydi. İnsanlar dualarında af dilediler, oruçlar tuttular; lakin Tanrı (ﷲ) Alāhā) onlardan yüzünü gizlemişti. Çünkü kalpleri kötüydü ve elleri kanla kirlenmişti.

146

Krallığın sonu ve Tayyāyē (ﷲ) olanların yükselişi hakkında; onlar büyük bir güçle geldiler. Hacer oğulları (ﷲ) Bnay Hāgar) her tarafa dağıldı ve her yeri kontrol altına aldı. Toprak onlara boyun eğdi; hükümdarlar onların önünde diz çöktü. Onlar sert yasalar koydular ve herkesin uymasını zorunlu kıldılar. İnsanlar büyük bir dehşet içindeydi; hiç kimse onlara karşı söz söyleyemezdi. Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın gazabı halkın üzerine inmişti; Hristiyan olmayanlar (ﷲ) Hanpē) her köşede belirdi. Bu karmaşa içinde zayıflar ezildi, fakirler daha da fakirleşti. Tanrı (ﷲ) Alāhā) bu zorlukları halkı terbiye etmek için verdi; ancak çoğu kişi bunu anlamadı. Tayyāyē (ﷲ) olanlar kendi dillerini ve geleneklerini yaydılar. Tapınaklar ve eski yapılar zarar gördü; her şey değişmeye başladı. İnsanlar kendi inançlarını gizli tutmak zorunda kaldılar; açıkça ibadet etmek tehlikeli hale geldi. Hacer oğulları (ﷲ) Bnay Hāgar) baskıyı artırdıkça halkın direnci kırıldı. Bu süreçte pek çok kişi inancını terk etti; dünya işlerine daldılar ve Tanrı (ﷲ) Alāhā)'yı unuttular. Ancak küçük bir azınlık sadık kaldı; onlar her türlü eziyete rağmen Tanrı (ﷲ) Alāhā)'ya olan bağlılıklarını korudular.

147

Zamanın zorlukları ve Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın halkına olan yardımı hakkında; karanlık çöktüğünde bile bir ışık belirdi. Tayyāyē (ﷲ) olanlar baskılarını sürdürürken, Tanrı (ﷲ) Alāhā) bazı sadık kullarına güç verdi. Hacer oğulları (ﷲ) Bnay Hāgar) tarafından zulme uğrayanlar için umut doğdu. Hristiyan olmayanlar (ﷲ) Hanpē) arasında bile merhametli olanlar çıktı. Bu dönemde birçok mucize gerçekleşti; hastalar iyileşti, dertliler teselli buldu. Tanrı (ﷲ) Alāhā) kendi adını yüceltenleri asla yalnız bırakmadı. Yapılan haksızlıklar bir bir kaydedildi; çünkü Tanrı (ﷲ) Alāhā) her şeyi gören ve bilendir. Halkın sabrı sınılandı; ancak sabredenler ödülünü alacaktır. Tayyāyē (ﷲ) olanların iktidarı ne kadar güçlü görünse de, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın iradesi her şeyin üstündedir. Hacer oğulları (ﷲ) Bnay Hāgar) bir gün hesap vereceklerdir. Bu kitapta anlatılanlar, gelecek nesillere ders olması içindir; Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın yolundan asla ayrılmamalıyız. Kutsal yazılar bize rehberlik eder; zor zamanlarda onlara sarılmalıyız. Her ne kadar yıkım büyük olsa da, Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın merhameti daha büyüktür. Bu yüzden her an O'na şükretmeli ve O'nun emirlerine tam bir sadakatle uymalıyız.

148

Tanrı (ﷲ) Alāhā)'nın emriyle: bu yüzden onlara vahşice saldırdı; onları kılıçla mahvetti, onları yok etti ve yerle bir etti. Ve her yerde onların cesetlerini serdi: ve onlardan pek çoğunu esir aldı ve o halkın pek çok malını ve servetini

yağmaladı. Ve bu şekilde o topraklara korku ve titreme saldı; onlara korkunç bir dehşet düşürdü. Ve o yerden büyük bir ganimetle geri döndü; ve o yılın kışını kendi memleketinde geçirdi.

Ve o zamandan itibaren Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar) galip gelmeye başladı ve her yere yayıldılar: ve bütün halklar onlardan korkuyordu. Ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) onların elini güçlendirdi: çünkü onlar her şeyi ellerine aldılar ve onlara karşı hiçbir şey duramadı. Ve bu şekilde bütün krallıklara hakim oldular; ve bütün orduları yendiler ve bütün dünyaya yayıldılar.

149

onun önünde: Tanrı (יְהוָה Alāhā) ona güç verdiği için. Ve o, her şeyi kendi iradesine göre yönetiyordu; ve kimse onun önünde duramıyordu. Ve bu şekilde o, bütün krallıkları fethetti; ve bütün kralları yendi ve bütün dünyayı ele geçirdi. Ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) ona büyük bir güç ve kudret verdi: ve o, her şeyi kendi isteğine göre yapıyordu.

Ve o yılın sonunda: tekrar o topraklara saldırdı; ve onları kılıçla mahvetti ve onları yok etti. Ve o, her yerde onların cesetlerini serdi: ve onlardan pek çoğunu esir aldı. Ve o, o halkın pek çok malını ve servetini yağmaladı; ve bu şekilde o topraklara korku ve titreme saldı. Ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) onların elini güçlendirdi: çünkü onlar her şeyi ellerine aldılar ve onlara karşı hiçbir şey duramadı.

150

Ve bu şekilde o, bütün krallıklara hakim oldu; ve bütün orduları yendi. Ve o, bütün dünyaya yayıldı: ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) ona büyük bir güç ve kudret verdi. Ve o, her şeyi kendi isteğine göre yapıyordu: ve kimse onun önünde duramıyordu. Ve bu şekilde o, bütün krallıkları fethetti; ve bütün kralları yendi ve bütün dünyayı ele geçirdi.

Ve o yılın sonunda: tekrar o topraklara saldırdı; ve onları kılıçla mahvetti. Ve o, her yerde onların cesetlerini serdi: ve onlardan pek çoğunu esir aldı. Ve o, o halkın pek çok malını ve servetini yağmaladı; ve bu şekilde o topraklara korku ve titreme saldı. Ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) onların elini güçlendirdi: çünkü onlar her şeyi ellerine aldılar ve onlara karşı hiçbir şey duramadı.

151

Bütün bu olanlardan sonra: Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגְרִים Bnay Hāgar) daha da güçlendi. Ve onlar her yere yayıldılar: ve bütün halklar onlardan korkuyordu. Ve Tanrı (יְהוָה Alāhā) onların elini güçlendirdi: çünkü onlar her şeyi ellerine aldılar ve onlara karşı hiçbir şey duramadı. Ve bu şekilde bütün krallıklara hakim oldular; ve bütün orduları yendiler ve bütün dünyaya yayıldılar.

Ve bu Tayyāyē (טַיִיבָיִעַ) denilenler: her yere yayıldılar ve her şeyi ele geçirdiler. Ve onlar, Tanrı (יְהוָה Alāhā)'nın yardımıyla her şeyi fethettiler: ve kimse onlara karşı duramadı. Ve onlar, Hristiyan olmayan (חַנְפֵי Hanpē) olanları kılıçtan geçirdiler; ve onların mallarını yağmaladılar ve topraklarını ele geçirdiler. Ve bu şekilde her yerde hüküm sürdüler.

Sayfa 152

Daha sonra Tanrı (יְהוָה Alāhā)'dan yardım istediler. Ancak onlara yardım etmedi. Çünkü Tanrı (יְהוָה Alāhā)'nın onlara karşı öfkesi alevlenmişti. Çünkü

Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'yı terk etmişlerdi ve ona karşı isyan etmişlerdi. Çünkü Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onları pek çok kez onurlandırmıştı; ama onlar nankörlük ettiler. Ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) onlara karşı galip geldiler. Onları kılıçtan geçirdiler, şehirleri ve köyleri harap ettiler. Çocuklarını ve kadınlarını esir aldılar. Geriye kalanlar ise dağlara ve mağaralara kaçtılar. Ve Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) mülklerini yağmaladılar. Her şeyi yanlarında götürdüler. Ve ülkede büyük bir kıtlık ve veba baş gösterdi. Bu, onların Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya karşı işledikleri günahların bir sonucuydu. Ve onlar Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya feryat ettiler; ama o onları dinlemedi. Çünkü kalpleri Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'dan uzaktı. Ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) üzerlerine ağır vergiler koydular. Onları köle gibi çalıştırdılar. Ve bu şekilde onlara uzun süre hükmettiler. Çünkü Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onlara bu gücü vermişti. Ve onlar Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'nın huzurunda ağladılar; ama Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onlara merhamet etmedi. Ve bu olaylar birçok yıl boyunca devam etti. Ve ülkede hiçbir huzur kalmadı. Ve herkes büyük bir korku içindeydi. Çünkü Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) çok sert ve acımasızdı. Ve onlar Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya şükretmediler.

Sayfa 153

Muhammed'in ölümünden sonra Ebubekir yönetimi ele aldı. Ve o, Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) topluluklarını bir araya getirdi. Ve onlar birçok ülkeyi fethetmek için yola çıktılar. İlk olarak Şam topraklarına girdiler ve orayı fethettiler. Ve Hristiyan olmayan (ﮬﺎﻧﭙﻪ Hanpē) olanları kılıçtan geçirdiler. Ancak Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'ya inananlara zarar vermediler; onlardan vergi aldılar. Ve onlar Kudüs'e kadar ilerlediler. Orada büyük bir savaş oldu. Ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) galip geldiler. Ve onlar Mısır'a da girdiler. Ve orayı da kendi yönetimleri altına aldılar. Ve bu süreçte pek çok kilise ve manastır harap oldu. Ancak bazı yerlerde insanlar onlara karşı direndi. Ama sonunda hepsi teslim oldu. Çünkü Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) çok kalabalıktı. Ve onlar her yere kendi kanunlarını getirdiler. Ve Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā) onlara bu başarıyı vermişti; çünkü insanlar günah içindeydi. Ve bu fetihler çok hızlı bir şekilde gerçekleşti. Hiç kimse onların karşısında duramadı. Ve onlar dünyanın her yerine yayıldılar. Ve dillerini ve dinlerini her yere yaymaya çalıştılar. Ve bu durum Hristiyanlar için çok zor bir zamandı. Çünkü onlar hem fiziksel hem de ruhsal olarak acı çekiyorlardı. Ve onlar Tanrı (ﻻﻫﺎ) Alāhā)'dan bir kurtarıcı beklediler; ama kurtuluş gecikti. Ve onlar sabırla beklemeye devam ettiler.

Sayfa 154

Daha sonra Ömer yönetime geçti. O, Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) arasında çok güçlü bir liderdi. Ve o, topraklarını daha da genişletti. Ve o, adaletle hükmetmeye çalıştı. Ancak ona karşı olanlara karşı çok sertti. Ve onun zamanında birçok büyük şehir fethedildi. Ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻯ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) zenginliklerini artırdılar. Ve onlar büyük binalar ve saraylar inşa ettiler. Ve halk ondan korkuyordu. Ancak o, kendi halkı arasında çok seviliyordu. Ve o, İslam'ın yayılması için çok çaba sarf etti. Ve o, her yere valiler atadı. Ve bu valiler onun emirlerini harfiyen yerine getirdiler. Ve o, Hristiyanlara karşı bazı kısıtlamalar getirdi. Onların yeni kiliseler yapmalarını yasakladı. Ve onlar yüksek sesle dua

edemezlerdi. Ve onlar özel bir kıyafet giymek zorundaydılar. Ve bu durum Hristiyanlar için çok onur kırıcıydı. Ancak onlar buna katlanmak zorundaydılar. Çünkü güç Hacer oğulları (بنى هاجر Bnay Hāgar)'ın elindeydi. Ve Tanrı (الله Alāhā) onların bu şekilde cezalandırılmasına izin vermişti. Ve Ömer uzun süre hüküm sürdü. Ve onun ölümü büyük bir üzüntüye neden oldu. Ve ondan sonra Osman yönetime geçti.

Sayfa 155

Osman döneminde de fetihler devam etti. Ancak onun zamanında bazı iç karışıklıklar çıktı. Tayyāyē (تاييية) arasında anlaşmazlıklar baş gösterdi. Ve bazıları ona karşı isyan etti. Ve sonunda onu öldürdüler. Ve bu olay İslam dünyasında büyük bir bölünmeye yol açtı. Ve ondan sonra Ali yönetime geçti. Ama o da pek çok sorunla karşılaştı. Ve Hacer oğulları (بنى هاجر Bnay Hāgar) birbirleriyle savaşmaya başladılar. Ve bu savaşlarda pek çok insan hayatını kaybetti. Ve bu durum Hristiyanlar için biraz nefes alma imkanı sağladı. Çünkü Tayyāyē (تاييية) kendi iç işleriyle meşguldü. Ancak bu uzun sürmedi. Çünkü sonunda Muaviye yönetimi ele aldı. Ve o, başkenti Şam'a taşıdı. Ve o, çok güçlü bir devlet kurdu. Ve o, Hristiyanlara karşı daha ılımlı davrandı. Ve onun zamanında ülkede bir nebze olsun huzur sağlandı. Ancak yine de vergiler çok yüksekti. Ve Hristiyan olmayan (الغائب Hanpē) olanlar hala baskı altındaydı. Ve Tanrı (الله Alāhā) olan biten her şeyi görüyordu. Ve o, kendi halkını asla terk etmedi. Ve onlar Tanrı (الله Alāhā)'ya olan imanlarını korudular. Ve bu hikaye kuşaktan kuşağa aktarıldı.

156

Dua başlar ve: "Herkesin efendisi Tanrı (الله Alāhā), her şeyi bilen ve her şeye gücü yeten, Tanrı (الله Alāhā) senin her zaman ve her vakit bizimle olmanı istiyoruz. Sen ki lütfunla her şeyi yarattın ve onları iyiliğinle idare ediyorsun. Biz senin kulunuz ve senin ismini yüceltiyoruz. Bizim için her şeyi hazırla ve bizi her türlü kötülükten korusun. Bizim hayatımızı ve ruhumuzu senin ellerine teslim ediyoruz. Çünkü sen her şeyi gören ve her şeyi duyansın. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz. Bizim günahlarımızı affet ve bize merhamet et. Çünkü biz senin kulunuz ve senin lütfuna muhtacız. Tanrı (الله Alāhā) bize yardım et ve bizi her türlü tehlikeden korusun. Bizim dualarımızı kabul et ve bize senin rahmetini göster. Amin."

157

Daha sonra şu duayı oku: "Efendimiz ve Tanrı'mız (الله Alāhā), sen ki her şeyi bilirsin ve her şeyi görürsün. Senin lütfunla her şeyi yarattın ve onları iyiliğinle idare ediyorsun. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz. Bizim günahlarımızı affet ve bize merhamet et. Çünkü biz senin kulunuz ve senin lütfuna muhtacız. Tanrı (الله Alāhā) bize yardım et ve bizi her türlü tehlikeden korusun. Bizim dualarımızı kabul et ve bize senin rahmetini göster. Biz senin ismini her zaman ve her vakit yüceltiyoruz. Bizim için her şeyi hazırla ve bizi her türlü kötülükten korusun. Bizim hayatımızı ve ruhumuzu senin ellerine

teslim ediyoruz. Çünkü sen her şeyi gören ve her şeyi duyansın. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz."

158

Tanrı'nın (ܐܠܗܐ) Alāhā) inayetiyle ve merhametiyle her şeyi yapan ve her şeyi idare eden, Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) senin her zaman ve her vakit bizimle olmanı istiyoruz. Sen ki Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ܬܝܝܝܐ) arasında yaşayan bizlere merhamet ettin. Senin lütfunla bizi her türlü kötülükten koru ve bizim dualarımızı kabul et. Biz senin kulunuz ve senin ismini yüceltiyoruz. Bizim için her şeyi hazırla ve bizi her türlü tehlikeden koru. Hristiyan olmayan (ܐܘܪܘܫܝܡܐ) olanlar arasında bile senin ismini anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz. Bizim günahlarımızı affet ve bize merhamet et. Çünkü biz senin lütfuna muhtacız ve senin yardımını bekliyoruz. Bizim hayatımızı ve ruhumuzu senin ellerine teslim ediyoruz. Çünkü sen her şeyi gören ve her şeyi duyansın. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit yüceltiyoruz.

159

Efendimiz ve Tanrı'mız (ܐܠܗܐ) Alāhā), senin rahmetin her şeyin üzerindedir. Sen ki her şeyi yarattın ve onları iyiliğinle idare ediyorsun. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz. Bizim günahlarımızı affet ve bize merhamet et. Çünkü biz senin kulunuz ve senin lütfuna muhtacız. Tanrı (ܐܠܗܐ) Alāhā) bize yardım et ve bizi her türlü tehlikeden koru. Bizim dualarımızı kabul et ve bize senin rahmetini göster. Biz senin ismini her zaman ve her vakit yüceltiyoruz. Bizim için her şeyi hazırla ve bizi her türlü kötülükten koru. Bizim hayatımızı ve ruhumuzu senin ellerine teslim ediyoruz. Çünkü sen her şeyi gören ve her şeyi duyansın. Bize senin yolunda yürümeyi nasip et ve senin emirlerini yerine getirmemize yardım et. Biz senin ismini her zaman ve her vakit anıyoruz ve senin büyüklüğünü takdir ediyoruz. ...

160

Bu nedenle sebep ve ona karşı koyan birisi de yoktu. Ve o krallık içerisinde putperestler [Hristiyan olmayanlar (ܐܘܪܘܫܝܡܐ Hanpē)] kurban kesmeye engel oluyorlardı. Ve (o kral) Persli bir elçi gönderdi kime ki: "Ona yardım etmesi için ve bütün putperestleri [Hristiyan olmayanları (ܐܘܪܘܫܝܡܐ Hanpē)] (o kralın) eline teslim etmesi için". Ve o elçi gitti ve bütün putperestleri [Hristiyan olmayanları (ܐܘܪܘܫܝܡܐ Hanpē)] (o kralın) eline teslim etti. Ve onları öldürdü ve (o kral) dinden dönenlerden intikam aldı; dinden dönenler ki Tanrı'ya (ܐܠܗܐ) Alāhā) küfretmişlerdi: Ama (kral) azizleri onurlandırdı ve kiliseleri yüceltti. Ve bir gün o kral Perslerin huzuruna çıktı. Ve o zamanlarda Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) çıktı ve onlar memleketin sınırlarını aştılar. Ve onlar kralın topraklarına girdiler ve her şeyi yağmaladılar. Ve kralla beraber olanlar, Hacer oğullarının (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܐ Bnay Hāgar) üzerine gitmek için kraldan izin istediler. Ancak kral onlara izin vermedi. Çünkü o putperestleri [Hristiyan olmayanları (ܐܘܪܘܫܝܡܐ Hanpē)]

öldürmüştü ve Hristiyan olmayanlar (ܠܥܘܢܗܢ Hanpē) olan o Tayyāyē (ܠܘܕܝܐ) ona boyun eğmişlerdi. Onlar ki o kralın egemenliği altındaydılar: Ve (kral) onlara karşı savaşmak istemiyordu. Ve o kral onlara karşı çıktı: Ve onlarla barış yaptı ve Hacer oğullarına (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) büyük bir haraç verdi. Ve sonra Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) çekildiler ve yerlerine döndüler. Ve o kral Tanrı'nın (ܠܥܠܗܐ Alāhā) yardımıyla krallığını yönetti ve barış ve huzur içinde yaşadı.

161

Ve krallığı gözetiyordu ve hiçbir şekilde ihmal etmiyordu. Ve bu şekilde her şeyi Tanrı'nın (ܠܥܠܗܐ Alāhā) yardımıyla düzene koyuyordu. Ve Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) ona yardım etti ve krallığı onun elinde güçlendi. Ve düşmanları onun önünde boyun eğdiler. Ve o kralın bütün günlerinde büyük bir huzur vardı. Ve kral öldüğü zaman, krallığı oğluna geçti. Ve oğlu da babasının yolunda yürüdü ve Tanrı'yı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onurlandırdı. Ve o da putperestleri [Hristiyan olmayanları (ܠܥܘܢܗܢ Hanpē)] ve onlara tapanları yok etti. Ve Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) ona da yardım etti ve krallığı onun elinde sağlaştı. Ve Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) tekrar memleketin sınırlarına saldırdılar. Ve o kral onlara karşı çıktı ve onlarla savaştı ve onları yendi. Ve onlardan çok sayıda kişiyi öldürdü ve geri kalanlarını da kendi topraklarından sürdü. Ve o kralın krallığı da huzur içinde geçti. Ve o öldüğü zaman, krallığı kardeşi ele aldı. Ve o da babasının ve kardeşinin yolunda yürüdü. Ve Tanrı'yı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onurlandırdı ve kiliseleri yüceltti. Ve o da krallığını Tanrı'nın (ܠܥܠܗܐ Alāhā) korkusuyla yönetti. Ve onun günlerinde de büyük bir barış vardı. Ve o öldüğü zaman, krallığı oğluna geçti.

162

Ve o zalim: Ve Tanrı'dan (ܠܥܠܗܐ Alāhā) korkmuyordu. Ve babasının yolunda yürümedi. Ve Tanrı'nın (ܠܥܠܗܐ Alāhā) kiliselerini yıktı ve azizleri öldürdü. Ve putperestliği [Hristiyan olmayışı (ܠܥܘܢܗܢ Hanpē)] ve onlara tapınmayı geri getirdi. Ve o kralın günlerinde Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) tekrar ortaya çıktılar. Ve onlar memleketin sınırlarına girdiler ve her şeyi yağmaladılar. Ve o kral onlara karşı çıktı: Ama onlara karşı duramadı: Çünkü Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onu terk etmişti: Onun kötü işleri yüzünden. Ve o Tayyāyē (ܠܘܕܝܐ) galip geldiler ve o kralı öldürdüler. Ve onun krallığını ve bütün topraklarını ele geçirdiler. Ve o günden itibaren Hacer oğulları (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) o memleket üzerinde egemenlik kurdular. Ve onlar Tanrı'nın (ܠܥܠܗܐ Alāhā) kiliselerini yıktılar ve azizleri öldürdüler. Ve onlar her yerde zulüm ve kötülük yaptılar. Ve Hacer oğullarının (ܒܢܝ ܗܘܘܪܝܢ Bnay Hāgar) egemenliği o memleket üzerinde ağırlaştı. Ve halk büyük bir sıkıntı ve acı içindeydi. Ve onlar Tanrı'ya (ܠܥܠܗܐ Alāhā) feryat ediyorlardı: Kendilerini bu zalimlerin elinden kurtarması için. Ve Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onların feryadını duydu ve onlara merhamet etti. Ve Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onlar için bir kurtarıcı çıkardı.

163

Ve o zayıf: Ve o zalimlere karşı koyacak gücü yoktu. Ama Tanrı (ܠܥܠܗܐ Alāhā) onunla beraberdi. Ve o adam kalktı ve halkı topladı. Ve onlara dedi ki: "Tanrı'ya (ܠܥܠܗܐ Alāhā) güvenin ve O'ndan yardım isteyin." Ve onlar hep birlikte Tanrı'ya

(ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) dua ettiler. Ve Tanrı (ﺳﺪﻻ) Alāhā) onlara yardım etti ve o adamın eline büyük bir güç verdi. Ve o adam o Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) üzerine gitti ve onlarla savaştı. Ve Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) ona zafer verdi ve o Hacer oğullarını (ﺑﻨﺎﻳ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) yendi. Ve onlardan çok sayıda kişiyi öldürdü ve geri kalanlarını da memleketten sürdü. Ve o memleket üzerinde tekrar barış ve huzur sağlandı. Ve o adam kral oldu ve krallığı Tanrı'nın (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) korkusuyla yönetti. Ve o da babasının yolunda yürüdü ve Tanrı'yı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) onurlandırdı. Ve o da putperestleri [Hristiyan olmayanları (ﺣﺎﻧﭙﻪ Hanpē)] yok etti ve kiliseleri yeniden inşa etti. Ve o kralın günlerinde de büyük bir bereket vardı. Ve o öldüğü zaman, krallığı oğluna geçti. Ve oğlu da babasının yolunda yürüdü. Ve bu şekilde o krallık Tanrı'nın (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) yardımıyla uzun süre devam etti. Ve biz Tanrı'ya (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) şükrediyoruz: Bizi her zaman kurtardığı ve bize merhamet ettiği için. Ve Tanrı'nın (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) adı sonsuza dek kutsansın. Amin ve Amin.

Sayfa 164

Ateş sönünce emir verdi; kralı ve yanındaki her şeyi asmaları için. Ve asıldılar o gün kral ve emirleri beş yüz adamla beraber. Ve emir verdi; şehri ve surlarını yıksınlar. Ve yaktılar onu ateşle. Ve geri döndüler zaferle büyük bir ganimetle. Ve kralın bu iki kızı, Abşalom'un yanındaydılar. Ve gördüler Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'nın onlara yaptığı kurtarışı. Ve inandılar Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'ya ve kulu Abşalom'a. Ve o, onları yanına aldı ve onlara onur verdi; babalarının krallığı ve tüm eşyaları onlara aitti. Onlara dedi ki: "Korkmayın, çünkü sizin için Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'nın önünde büyük bir şeref vardır. Çünkü siz putlara kurban kesmediniz ve onlara tapmadınız. Ve Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā) sizi kurtardı." Onlar da ona dediler ki: "Biz, Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'nın kuluyuz ve senin kulunuz, ey efendimiz kral. Bizi dilediğin gibi yap." Ve onları yanına aldı; onlara ve onlarla beraber olan her şeye büyük bir onur verdi. Ve oradan ayrıldı ve tüm o bölgeyi fethetti. Ve herkes onun boyunduruğu altına girdi; ve ona hediyeler ve haraç getirdiler. Ve Abşalom onlara barış verdi ve onlara dedi ki: "Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'dan korkun ve putlara tapmayın. Ve birbirinizi sevin ve aranızda doğruluk ve hakikat olsun." Ve onlar da ona dediler ki: "Senin dediğin her şeyi yapacağız." Ve o, oradan ayrıldı ve Kudüs'e gitti. Ve oraya vardığında, tüm halk onu büyük bir sevinçle karşıladı. Ve o, Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'ya kurbanlar sundu ve O'na şükretti...

Sayfa 165

Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻳ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar) ve Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ), her şehre ve her köye girdiler. Ve her yeri yağmaladılar ve her şeyi aldılar. Ve insanları kılıçtan geçirdiler; ve kadınları ve çocukları esir aldılar. Ve hiç kimseye merhamet etmediler. Ve her yeri ateşle yaktılar. Ve her kiliseyi ve her manastırı yıktılar. Ve kutsal eşyaları ve kutsal kitapları aldılar ve onlara hakaret ettiler. Ve Hristiyan olmayanlar (ﺣﺎﻧﭙﻪ Hanpē) her yerde hüküm sürdüler. Ve kimse onlara karşı duramadı. Ve halk büyük bir korku ve dehşet içindeydi. Ve Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'ya feryat ettiler ki onları bu zalimlerin elinden kurtarsın. Ve Hristiyan olmayanlar (ﺣﺎﻧﭙﻪ Hanpē) dediler ki: "Nerede sizin Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'nız? Gelsin ve sizi elimizden kurtarsın." Ve onlar Tanrı (ﻟ.ﺳﺪﻻ) Alāhā)'ya küfrettiler ve O'nun kutsal ismine leke sürdüler. Ve bu Tayyāyē (ﺗﺎﻳﻴﺎﻳﻪ) ve Hacer oğulları (ﺑﻨﺎﻳ ﮬﺎﻏﺎﺭ Bnay Hāgar), her türlü kötülüğü ve her türlü pisliliği yaptılar. Ve onlar için

hiçbir kanun ve hiçbir adalet yoktu. Ve Tanrı (אלהים) Alāhā), halkın günahları yüzünden bu felaketin onlara gelmesine izin verdi. Çünkü onlar Tanrı (אלהים) Alāhā)'nın emirlerinden sapmışlardı ve O'nun yolunda yürümemişlerdi. Ve bu yüzden Tanrı (אלהים) Alāhā) onları bu Hristiyan olmayanların (גוים Hanpē) eline verdi. Ve onlar büyük bir azap ve büyük bir keder içindeydiler. Ve kimse onlara yardım etmedi ve kimse onları teselli etmedi.

Sayfa 166

Ve Abşalom bunu duyunca, çok üzüldü ve çok ağladı. Ve Tanrı (אלהים) Alāhā)'ya dua etti ve dedi ki: "Ey Tanrı (אלהים) Alāhā), neden bu halkın üzerine bu felaketi getirdin? Ve neden bu Hristiyan olmayanların (גוים Hanpē) senin kutsal ismine küfretmesine izin verdin? Kalk ey Tanrı (אלהים) Alāhā) ve bize yardım et; ve bizi bu zalimlerin elinden kurtar. Çünkü biz senin kulunuz ve senin ismini çağırıyoruz." Ve Tanrı (אלהים) Alāhā) onun duasını duydu ve ona dedi ki: "Korkma Abşalom, çünkü ben seninleyim. Ve seni bu Hristiyan olmayanlara (גוים Hanpē) karşı muzaffer kılacağım. Ve onları senin eline vereceğim ve onları yeneceksin. Ve halkımı onların boyunduruğundan kurtaracaksın." Ve Abşalom bunu duyunca, güçlendi ve kalbi cesaretle doldu. Ve tüm adamlarını topladı ve onlara dedi ki: "Hazırlanın, çünkü Tanrı (אלהים) Alāhā) düşmanlarımızı elimize verdi. Ve onlara karşı savaşacağız ve onları yeneceğiz. Çünkü Tanrı (אלהים) Alāhā) bizimlidir." Ve onlar hep bir ağızdan dediler ki: "Seninle beraberiz, ey efendimiz kral. Ve nereye gitsen seninle geleceğiz ve seninle beraber savaşacağız." Ve Abşalom ordusunu topladı ve onlarla beraber Hristiyan olmayanlara (גוים Hanpē) karşı yola çıktı. Ve onlarla karşılaştığında, büyük bir savaş oldu. Ve Tanrı (אלהים) Alāhā) Abşalom'a yardım etti ve o, Hristiyan olmayanları (גוים Hanpē) yendi. Ve onları büyük bir bozguna uğrattı.

Sayfa 167

Ve kaçtılar Tayyāyē (תַּיִיָּאֵי) ve Hacer oğulları (בְּנֵי חֶגֶר Bnay Hāgar) onun önünden. Ve o, onları takip etti ve birçoğunu kılıçtan geçirdi. Ve esirleri kurtardı ve yağmalanan her şeyi geri aldı. Ve tüm halk büyük bir sevinçle Tanrı (אלהים) Alāhā)'ya şükretti. Ve dediler ki: "Tanrı (אלהים) Alāhā) büyüktür ve O, halkını unutmadı. Ve bizi Abşalom'un eliyle kurtardı." Ve Abşalom tüm şehirlere ve köylere girdi ve barışı sağladı. Ve kiliseleri ve manastırları yeniden inşa etti. Ve kutsal eşyaları ve kitapları yerlerine koydu. Ve Hristiyan olmayanlar (גוים Hanpē) büyük bir korkuya kapıldılar ve o bölgeden kaçtılar. Ve Abşalom her yerde adaleti ve doğruluğu tesis etti. Ve halk huzur ve güvenlik içinde yaşamaya başladı. Ve Abşalom'un adı her yerde duyuldu ve herkes ona saygı duydu. Ve o, Tanrı (אלהים) Alāhā)'nın sadık bir kulu olarak yaşadı ve halkını doğrulukla yönetti. Ve Tanrı (אלהים) Alāhā) onu her işinde kutsadı ve ona uzun bir ömür ve büyük bir onur verdi. Ve onun günlerinde halk büyük bir refah ve bereket gördü. Ve hiç kimse onlara zarar vermeye cesaret edemedi. Ve Abşalom yaşlandığında ve günleri tamamlandığında, huzur içinde vefat etti. Ve tüm halk onun için yas tuttu ve onu büyük bir onurla defnettiler.

CHAPITRE XV

venait une foi. La sécurité et la paix conduisirent à beaucoup de maux. Les amantiers de gloire ne cessèrent de...

(1) Jean Bar Bekkaya a vu dans Kourou II un Faraou qui était le 626... (2) Abou el-Hasan el-Asfharani... (3) Il s'agit d'une église sainte du saint.

cette affaire, d'après leurs prétentions, la victoire eût été Occidentaux appelés Ommiades, et cela après un grand carnage qui eut lieu entre eux...

(1) Il s'agit de celui Horvath II, surnommé de Ommiad, cousin germain de grand-père de Salomon... (2) C'est-à-dire de Moabites. (3) I. e. de Nababou.

Lorsqu'il vit qu'il n'y aurait plus d'amendement, il appela contre nous un royaume barbare, un peuple qui ne savait que les supplications, qui ne...

(1) C'est-à-dire les Ismaélites ou les Arabes du désert d'où est parti le prophète... (2) C'est-à-dire de Moabites. (3) I. e. de Nababou.

faisaient le contraire: ils dictaient des ordres et traitaient leur force comme des Archaïques, et faisaient paraître la terreur de leurs voix à leurs sujets, comme à des animaux sans raison...

(1) C'est-à-dire de Moabites. (2) I. e. de Nababou.

vie. Nous n'avons jamais pensé à ce qu'il demande de nous. Celui qui excellait à faire des exactions, celui-là était bon parmi nous; nous en avions même un grand nombre...

(1) C'est-à-dire de Moabites. (2) I. e. de Nababou.

maux; eux qui exigent non pas seulement ce qu'ils ont demandé (de nous), mais qui ne sont pas même satisfaits du surplus; eux dont la pâture sont les pauvres. Ils succent le sang humain, comme le sang de Salomon, et ne...

(1) C'est-à-dire de Moabites. (2) I. e. de Nababou.

liberté sacrilège de cacher des objets dans les demeures des démons (1), une trop grande facilité à se laisser persuader d'abandonner par la magie, les sorcelleries, les amulettes, les talismans, les talismans, les talismans...

(1) Nous n'avons fait que décrire cette phrase. (2) Il n'y a rien à ajouter à ce tableau et à l'épigramme et si elle est retent, devant le période de deux siècles, les auteurs de l'épigramme moderne.

les traces de son père, mais il aimait les jeux des enfants, et le passé-temps des fainéants. La force des hommes d'épée nous son gouvernement fainéant; car il donna mit de combats à la punition des hommes en des labeurs inutiles; mais Dieu l'enleva peu après...

(1) C'est-à-dire de Moabites. (2) I. e. de Nababou.

selon son habitude, afin d'exercer peu à peu notre esprit à supporter. Il y eut des tremblements dans les villes, et la durée de nos cours les vit et se fut; il fit paraître des signes dans le ciel, et notre persécution les regarda; et n'en fit point de cas; il envoya des sauterelles et des criquets, qui ravagèrent les champs et les vignes, et aucun de nous ne se demanda la cause de tout cela...

(1) C'est-à-dire de Moabites. (2) I. e. de Nababou.

armes, sans munitions, sans chevaux, sans tentes; mais ayant chacun dans sa main un sabre, une lance ou un bâton; et ils allaient en avant. Quand ils se rencontrèrent sur un fleuve nommé Khaour (1), ils livrèrent une bataille terrible. Tous les hommes de guerre des Occidentaux furent tués, et leur orgueil se tourna en une grande confusion; ils furent vaincus non par des guerriers mais par des faibles. Celui qui brigait le patriarcat, à peine établi, à sauver son manteau. Les Occidentaux furent donc tués en si grand nombre, que leur général s'écria, pendant leur magnanimité de guerre, de leurs richesses, de leurs mentions, de leurs armes et de leur argent, et eux-mêmes (les Occidentaux) rebroussez chemin avec confusion, jusqu'à ce qu'ils eussent traversé le fleuve de l'Euphrate...

(1) Ce petit fleuve prend sa source au pied septentrional de l'Ararat... (2) C'est-à-dire de Moabites. (3) I. e. de Nababou.

glorieux, ni par le moyen des Ariens, ni non plus par celui des Éthiopiens, mais par lui-même. Par la force de sa puissance les peuples tremblèrent et les royaumes chancelèrent. Il éleva sa voix et la terre s'épouvanta. Il fit lever un peuple contre un peuple, et un royaume contre un autre royaume. Il fit venir, selon sa parole, des diables, des tremblements de terre et des pestes. Il livra le siècle à la persécution de tribulations accablantes et sans pitié. Ce qu'on nommait de moabites, il y souffrit et cela disparaissant, et il nous livra entre les mains des voleurs. Qui donc peut supplier les nombreuses tribulations qui investissent le monde; tribulations sortent de peste et de peste, et n'y avait jamais un d'égalé. Les hommes, par crainte des voleurs, ne pouvaient même pas se transporter dans les lieux où régnait la sécheresse. L'an sixième après de l'empire des Arabes (1), à venir les signes éclatèrent et les terreurs dont nous avons parlé plus haut, et après les batailles et les combats par lesquels (le Seigneur) nous rappela à la pénitence sans que nous l'ayons voulu, on eut de si nombreuses tribulations, n'a pas eu d'égalé et qui n'a rien de semblable à mon avis. Selon la sacrilège habitude qui s'était établie parmi les hommes, on se livrait même pas à la sépulture ceux que la mort moisonnait, mais à l'instar des chiens, on les abandonnait et on se mettait en fuite. Les frères donc et les parents devenaient des chiens et des bêtes à l'égard de celui qui mourait, et les corbeaux et les vautours étaient chargés de l'enterrer. Les cadavres des hommes vivaient dans les rues et les bazars (formant) comme des volatiles...

(1) C'est-à-dire vers la fin de 686, l'année même de la mort de Moabite.

est; ce qu'ils firent sur Moabite avec qui ils en vinrent aux mains. Après que celui-ci eut vaincu plusieurs fois, il fut enfin vaincu et tué par eux, lui et une grande armée qui s'était formée avec des prisonniers de guerre. Car beaucoup d'autres prisonniers s'assemblèrent et s'unirent à ceux qui se trouvaient à Nisibe; et chaque jour ils rennaissent des hommes de tous côtés, et les ennuient avec eux. Ils prirent plusieurs forteresses, et leur crainte se répandit sur tous les Arabes, et quelque part qu'ils se dirigeaient, ils vainquaient. A partir de ce temps, Dieu commença à sévir contre le nous. Il se révéla et se leva comme un géant; il fit fuir son glaive et terrilla le monde; il montra son bras, et l'univers trembla; il fit entendre la voix de la destruction à tous ses ennemis, et commença à se venger de tous ceux qui lui avaient fait tort. C'est ce qu'il avait dit: j'ai gardé le silence depuis l'éternité, je le garderai; et ensuite: maintenant je me lève et je suis le Seigneur; maintenant je me lèverai, maintenant je me glorifierai; vous concevrez des épines et vous enfanterez l'âne dans votre esprit etc. Parce que dans toutes les circonstances qui ont passé, nous sommes demeurés nous-même méchant, et que nous ne nous sommes jamais approchés de la pénitence; parce que les derniers ne nous ont pas dit: est le Seigneur votre Dieu, que les gardiens de la loi ne font pas; parce que les pasteurs l'ont trahi, que de nous s'en retire et que nous avons un Seigneur dégoûté d'ici, le Seigneur s'irrita justesse contre nous. Il commença donc à nous faire la guerre, non par le moyen de ses députés nous obligant à l'adoration des

rejetés, et son âme a été saisie d'horreur à leur aspect. Vainement il a laissé s'appesantir son bras sur nous : nous n'avons point voulu de sa correction. Il nous a envoyés des sauterelles et d'autres insectes nuisibles, et nous ne nous sommes point convertis; il a envoyé des gens pour nous piller, et nous n'avons point fait pénitence. Il a refusé la pluie durant les trois mois qui précèdent la moisson et nous n'avons point été touchés. Semblables à des locustes, la mort s'est tenue de notre chair, et nous n'avons fait qu'ajouter à notre soif.

Les prêtres et les gardiens de la loi ont péri; les églises sont devenues désertes; les choses saintes ont été souillées; les villages ont été incendiés; les villes ont été rasées; la peur a gagné toutes les routes. Telle était cette première génération, c'est-à-dire le commencement des souffrances. Il continua encore à nous frapper sept fois plus que nos forfaits; les paroles des prophètes et des apôtres, et toutes les malédictions contenues dans la loi, se sont accomplies contre nous; nous avons été dans l'affliction, comme un roseau agité par les vents; nous avons été dans l'angoisse et dans l'agitation, comme autruches Caïn sur la terre. Quoi donc! un autre fléau vint nous frapper qui nous enlevait tout moyen de foi et d'échappatoire, la famine des-ça et la peste. Après avoir évité la peste, nous avons été pourvus par la famine, et tout ce qui nous restait a été ravi par des pillards. Nous avons donc besoin de nous servir des paroles de l'Écriture pour lui, il se plaignait que sur un seul peuple: Jérusalem, et nous avons à pleurer sur le monde entier; empruntés à ces lamentations afin que nos douleurs prennent fin, mais hélas! elles ne peuvent pas être limitées, car nous ne les mé-

rités pas : les voila donc les nobles enfants de Sion réduits aux entrées des marchés, semblables à une bête en détresse et remplis de la colere du courroux de Dieu. Les mains des femmes indigentes ont fait cuire leurs enfants qui leur ont servi de nourriture dans la ruine de la fille de mon peuple; ensuite, si je sois au désert, voila des hommes frappés de glaive; je rentre dans les demeures, puis par le glaive étaient préférables à ceux qui avaient succombé à la famine, car ces derniers souffraient comme s'ils avaient été blessés à la guerre.

Notre folle génération a été accablée par ce dur fléau; la rigueur de la famine a rendu livide, comme un sapin, le teint vermeil des hommes; ils se méritaient et plusieurs femmes se refusèrent à reconnaître leurs enfants vivants, des entrailles nous furent ôtées. Plusieurs femmes se refusèrent à reconnaître leurs enfants, et plusieurs autres accouchèrent et condamnèrent (leurs enfants) vivants, des entrailles nous furent ôtées. Combien a-t-on vu qui remettaient l'âme, au moment où l'enfant ouvrait la bouche pour demander du pain! Plusieurs leur faisaient rendre le dernier soupir. Les petits enfants sur-tout devenaient un spectacle terrifiant: leur figure avait

(1) Les Orientaux croient souvent que Dieu leur prêt des anges, pour les empêcher de lui donner la gloire par leurs bonnes actions.

complètement changé, et leurs pères ne les reconnaissaient plus. Ils broutaient l'herbe, comme des agneaux, étreignaient des pierres (dans le désert) et le sommeil les gagnait; mais hélas! on les retrouvait, les mains semblables à des sauterelles de bois sec. Plusieurs mères devaient leurs enfants. Il arriva souvent qu'une mère passait la nuit avec ses enfants, et leur âme n'était plus dans ce monde, dans la mort.

Combien de mères, méritées par nos péchés, se-jac- encore à raconter! Plusieurs, pressés par la famine, mouraient dans les chemins, et leurs cadavres jonchaient les places publiques; les uns succombaient et passaient outre. Voila les suites du second fléau, ou plutôt voila les effets de la mauvaise conduite que nous avons eue.

Est-ce que toutes ces souffrances ne suffiraient pas pour chasser nos crimes? Non, vous allez encore dire paus.

Parce que les pauvres périrent de faim; parce que les orphelins et les veuves moururent par manque de soins; parce que les convents et les monastères furent dévastés; parce que les moines creut sur tous les points, et les saints s'en vont dans tous les pays; parce que les pervers ont fait taire leur compassion; parce que les riches comptent leur ruine et disent souvent la semaine, pour quand donc finira le mis et passera la semaine, pour que nous ouvrons les greniers et que nous diminuons les mesures etc. parce qu'on ne cesse, disons-nous, de penser malicieusement de vous, et de vous mépriser, et que vous êtes châtis plus qu'apparaissant. La peste donc recommença son travail d'extermination, et brocha, pour ainsi dire, les hommes, tête par tête; et que la famine avait réservé à être dévoré par la peste, et ce que la peste

avait réservé, a été achevé par le glaive. Notre iniquité a été vengée par ces tribulations; et parce que nous ne sommes pas souvenus de la crainte de Dieu dans notre repos, Dieu ne s'est pas souvenu de sa miséricorde, dans notre souffrance; il n'a en ni pitié, ni compassion, comme nous n'avons pas eu pitié, nous aussi, des tourments et des souffrances de nos frères. Au jour de sa colere, il n'a pas pensé à son saint nom, mais il a permis que nous nous abandonnions à nos crimes, et à nos méfaits, et que nous nous déclarions la guerre et en nous immolant sans pitié, dans son courroux (1).

Voila les causes des calamités qui se sont vués aujourd'hui (2), sur nous, o chéri de mon âme, frère Sabrio! C'est la note iniquité qui se remplit d'amertume et qui déborda sur nos cœurs. Je suis certain que la fin des temps n'a atteint; je déduis cela des Livres Saints et surtout des paroles de Notre Seigneur; car tout ce qui a été écrit (à ce sujet) s'est accompli, et les hommes sont devenus trompeurs, pleins d'amour-propre, ingrats, cruels, ennemis de bien, adonnés aux passions plutôt qu'à l'amour de Dieu, ayant l'apparence de la piété, mais ayant renoncé à sa force. Le bienheureux Paul a dit ces choses de notre temps, et les voila qu'il les réalisent; et selon la parole de Notre Seigneur, voila un peuple contre un peuple, et un royaume contre un royaume; voila des familles, des tremblements et des pestes. Une (1) Ces quelques paroles ont été composées par un saint homme qui contemplant une description détaillée de la peste et de la famine survenues en 647, comptant parmi les meilleurs auteurs de la littérature Syrienne.

(2) Ces paroles si précises ne sont-elles pas d'un contemporain?

plus l'or et ils méprisèrent les richesses, car ils satisfirent par ces tribulations; et par que nous ne sommes pas souvenus de la crainte de Dieu dans notre repos, Dieu ne s'est pas souvenu de sa miséricorde, dans notre souffrance; il n'a en ni pitié, ni compassion, comme nous n'avons pas eu pitié, nous aussi, des tourments et des souffrances de nos frères. Au jour de sa colere, il n'a pas pensé à son saint nom, mais il a permis que nous nous abandonnions à nos crimes, et à nos méfaits, et que nous nous déclarions la guerre et en nous immolant sans pitié, dans son courroux (1).

Voila les causes des calamités qui se sont vués aujourd'hui (2), sur nous, o chéri de mon âme, frère Sabrio! C'est la note iniquité qui se remplit d'amertume et qui déborda sur nos cœurs. Je suis certain que la fin des temps n'a atteint; je déduis cela des Livres Saints et surtout des paroles de Notre Seigneur; car tout ce qui a été écrit (à ce sujet) s'est accompli, et les hommes sont devenus trompeurs, pleins d'amour-propre, ingrats, cruels, ennemis de bien, adonnés aux passions plutôt qu'à l'amour de Dieu, ayant l'apparence de la piété, mais ayant renoncé à sa force. Le bienheureux Paul a dit ces choses de notre temps, et les voila qu'il les réalisent; et selon la parole de Notre Seigneur, voila un peuple contre un peuple, et un royaume contre un royaume; voila des familles, des tremblements et des pestes. Une (1) Ces quelques paroles ont été composées par un saint homme qui contemplant une description détaillée de la peste et de la famine survenues en 647, comptant parmi les meilleurs auteurs de la littérature Syrienne.

(2) Ces paroles si précises ne sont-elles pas d'un contemporain?

plus l'or et ils méprisèrent les richesses, car ils satisfirent par ces tribulations; et par que nous ne sommes pas souvenus de la crainte de Dieu dans notre repos, Dieu ne s'est pas souvenu de sa miséricorde, dans notre souffrance; il n'a en ni pitié, ni compassion, comme nous n'avons pas eu pitié, nous aussi, des tourments et des souffrances de nos frères. Au jour de sa colere, il n'a pas pensé à son saint nom, mais il a permis que nous nous abandonnions à nos crimes, et à nos méfaits, et que nous nous déclarions la guerre et en nous immolant sans pitié, dans son courroux (1).

(1) Ces quelques paroles ont été composées par un saint homme qui contemplant une description détaillée de la peste et de la famine survenues en 647, comptant parmi les meilleurs auteurs de la littérature Syrienne.

(2) Ces paroles si précises ne sont-elles pas d'un contemporain?

plus solide exigeons-nous, pour le prochain accomplissement des paroles de Notre Seigneur?

L'arrivée des Souds, dans nous avons parlé, et leur victoire est l'œuvre de Dieu, et je crois qu'ils seront eux cause de destruction pour les Ismaélites (Arabes). Alors s'accomplira la prophétie de Moïse qui a dit: sa main s'étend sur tout et la main de tous dépend de lui. La main des arabes a assujéti en effet tous les peuples, et ces Souds comptent parmi eux des hommes de tous les peuples qui sont sous le ciel. Je crois donc que c'est par leur moyen que l'empire des arabes prendra fin. Et à leur tour, essoront d'habiter, parce qu'ils se mêlent aux autres royaumes dont-ils prennent des captifs. Il parait que les hommes qui écrivent le glaive, la flamme et la peste d'aujourd'hui (1), sont réservés à de plus grands maux. Ils ont écrit eux un peuple venant des pays lointains, et les prophètes nous ont déjà prédit sa manière d'agir. Un royaume détruira un autre royaume. Ils (les Souds?) s'appliquent déjà à détruire l'empire des Romains, et distrent même dominer sur tous: c'est un peuple ambitieux qui a été appelé pour faire ce qu'il ne fallait et ce qu'il ne savait pas faire. Lors donc que vous saturez qu'il a été délivré de ses liens, armez-vous contre les événements de l'extérieur; les sens en seront un signe évident, et ils comprendront tout, lorsqu'ils verront cela.

La terre sera aussi comparable à la bête dans le cribe: elle s'agitera; les cieux s'obscurciront et toute la terre sera remplie de sang humain. Ils (les Souds?) ne s'attachent plus à acquiescer un royaume, ils ne désirent

(1) Cf. plus p. 195, n. 1.

(2) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

En un mot, nous avons démontré comment il commença par notre création et dirigea peu à peu nos pas, comme un père à ses enfants et comme un professeur à son élève, et comment il finira avec nous. Enfin, nous avons mis, dans cet épilogue, tout ce que Dieu fit en ce monde, par sa douceur et sa longanimité, pour le genre humain, et ce que les hommes firent pour lui par leur méchanceté et leurs erreurs. Que leur fera-t-il dans le monde futur? Nous laissons cette question au jugement de sa connaissance, car les choses cachées lui appartiennent, et les choses visibles nous appartiennent à nous et à nos enfants. — Voila, en abrégé, l'histoire du monde du temps, cher Sabrio!; nous l'avons composé en épilogue, car, autrement, nous n'aurions pas pu suffire au travail. Nous n'avons mis que le commencement (= le résumé) des faits, parce que vous pouvez en voir la fin (= l'Épilogue) dans tous les livres (1). Le Seigneur ne nous a aidé à faire de cette manière: finissons donc ici le livre, tout en disant, avec le bienheureux Paul, à celui qui nous a secourus : qu'à celui qui peut nous faire plus que tous, et dont la force agit en nous plus que nous ne le pensons et le croyons, soit rendue gloire dans son Église, siècles, Amen, Amen, Amen; gloire, gloire, gloire, lui soit rendue; trois fois gloire à l'adorable Trinité qui a fortifié notre faiblesse, Amen, Amen; que tout le peuple réponde : Amen.

notre auteur; ces livres datent de 647. Sur l'épilogue nous nous sommes appuyés sur les paroles de 617 à 620 (voir plus haut, p. 192, 193, 194) — L'auteur, dans cet épilogue, a donné l'analyse de tout son livre.

(1) Ces quelques paroles ont été composées par un saint homme qui contemplant une description détaillée de la peste et de la famine survenues en 647, comptant parmi les meilleurs auteurs de la littérature Syrienne.

à-vis de lui. Nous avons raconté aussi ce qu'il nous fit avant et après le déluge; comment il donna ses commandements; ce qu'il fit au peuple juif par le moyen des prophètes, et ce que le peuple juif fit aux gentils. (Nous avons aussi mentionné) ce que les démons rebelles opérèrent contre nous, et comment ils sont toujours prêts à nous nuire, mais la grâce (divine) les en empêche. (Nous avons exposé) ce que (Dieu) fit par le moyen des Malchabées, ce qu'il révéla aux prophètes, et comment les paroles de ceux-ci se réalisèrent; comment le peuple (de Dieu) et les gentils s'entraîrèrent dans l'iniquité et se révolèrent; comment il se réconcilia avec les hommes sans aucun mérite de leur part; quelle miséricorde il leur fit en leur envoyant le Christ; quelle chose fit cela à son arrivée chez nous; comment il opéra notre salut, distripa nos ennemis, nous fit lever de notre chute et monta au ciel; comment il honora ses apôtres par la descente de l'Esprit-Saint, et comment par leur moyen il éloigna de l'erreur tous les peuples; comment il fut avec nos pères qu'il rendit victorieux, et comment il débâta les nos peuples et relança la gloire de ses églises. Nous avons démontré ce que firent les rois chrétiens et quels maux causèrent les hérétiques; comment Dieu changea les événements contre le monde, et quels signes il fit éclater pour nous terrifier; comment il fit venir contre nous un royaume et comment il nous châtia temporairement; comment il nous donna les moyens pour nous repaître, et comment nous nous sommes insurgés et révoltés; comment il bouleversa l'empire contre nous et comment il nous puni par le dur châtiment d'aujourd'hui (1).

(1) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

à-vis de lui. Nous avons raconté aussi ce qu'il nous fit avant et après le déluge; comment il donna ses commandements; ce qu'il fit au peuple juif par le moyen des prophètes, et ce que le peuple juif fit aux gentils. (Nous avons aussi mentionné) ce que les démons rebelles opérèrent contre nous, et comment ils sont toujours prêts à nous nuire, mais la grâce (divine) les en empêche. (Nous avons exposé) ce que (Dieu) fit par le moyen des Malchabées, ce qu'il révéla aux prophètes, et comment les paroles de ceux-ci se réalisèrent; comment le peuple (de Dieu) et les gentils s'entraîrèrent dans l'iniquité et se révolèrent; comment il se réconcilia avec les hommes sans aucun mérite de leur part; quelle miséricorde il leur fit en leur envoyant le Christ; quelle chose fit cela à son arrivée chez nous; comment il opéra notre salut, distripa nos ennemis, nous fit lever de notre chute et monta au ciel; comment il honora ses apôtres par la descente de l'Esprit-Saint, et comment par leur moyen il éloigna de l'erreur tous les peuples; comment il fut avec nos pères qu'il rendit victorieux, et comment il débâta les nos peuples et relança la gloire de ses églises. Nous avons démontré ce que firent les rois chrétiens et quels maux causèrent les hérétiques; comment Dieu changea les événements contre le monde, et quels signes il fit éclater pour nous terrifier; comment il fit venir contre nous un royaume et comment il nous châtia temporairement; comment il nous donna les moyens pour nous repaître, et comment nous nous sommes insurgés et révoltés; comment il bouleversa l'empire contre nous et comment il nous puni par le dur châtiment d'aujourd'hui (1).

(1) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

à-vis de lui. Nous avons raconté aussi ce qu'il nous fit avant et après le déluge; comment il donna ses commandements; ce qu'il fit au peuple juif par le moyen des prophètes, et ce que le peuple juif fit aux gentils. (Nous avons aussi mentionné) ce que les démons rebelles opérèrent contre nous, et comment ils sont toujours prêts à nous nuire, mais la grâce (divine) les en empêche. (Nous avons exposé) ce que (Dieu) fit par le moyen des Malchabées, ce qu'il révéla aux prophètes, et comment les paroles de ceux-ci se réalisèrent; comment le peuple (de Dieu) et les gentils s'entraîrèrent dans l'iniquité et se révolèrent; comment il se réconcilia avec les hommes sans aucun mérite de leur part; quelle miséricorde il leur fit en leur envoyant le Christ; quelle chose fit cela à son arrivée chez nous; comment il opéra notre salut, distripa nos ennemis, nous fit lever de notre chute et monta au ciel; comment il honora ses apôtres par la descente de l'Esprit-Saint, et comment par leur moyen il éloigna de l'erreur tous les peuples; comment il fut avec nos pères qu'il rendit victorieux, et comment il débâta les nos peuples et relança la gloire de ses églises. Nous avons démontré ce que firent les rois chrétiens et quels maux causèrent les hérétiques; comment Dieu changea les événements contre le monde, et quels signes il fit éclater pour nous terrifier; comment il fit venir contre nous un royaume et comment il nous châtia temporairement; comment il nous donna les moyens pour nous repaître, et comment nous nous sommes insurgés et révoltés; comment il bouleversa l'empire contre nous et comment il nous puni par le dur châtiment d'aujourd'hui (1).

(1) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

à-vis de lui. Nous avons raconté aussi ce qu'il nous fit avant et après le déluge; comment il donna ses commandements; ce qu'il fit au peuple juif par le moyen des prophètes, et ce que le peuple juif fit aux gentils. (Nous avons aussi mentionné) ce que les démons rebelles opérèrent contre nous, et comment ils sont toujours prêts à nous nuire, mais la grâce (divine) les en empêche. (Nous avons exposé) ce que (Dieu) fit par le moyen des Malchabées, ce qu'il révéla aux prophètes, et comment les paroles de ceux-ci se réalisèrent; comment le peuple (de Dieu) et les gentils s'entraîrèrent dans l'iniquité et se révolèrent; comment il se réconcilia avec les hommes sans aucun mérite de leur part; quelle miséricorde il leur fit en leur envoyant le Christ; quelle chose fit cela à son arrivée chez nous; comment il opéra notre salut, distripa nos ennemis, nous fit lever de notre chute et monta au ciel; comment il honora ses apôtres par la descente de l'Esprit-Saint, et comment par leur moyen il éloigna de l'erreur tous les peuples; comment il fut avec nos pères qu'il rendit victorieux, et comment il débâta les nos peuples et relança la gloire de ses églises. Nous avons démontré ce que firent les rois chrétiens et quels maux causèrent les hérétiques; comment Dieu changea les événements contre le monde, et quels signes il fit éclater pour nous terrifier; comment il fit venir contre nous un royaume et comment il nous châtia temporairement; comment il nous donna les moyens pour nous repaître, et comment nous nous sommes insurgés et révoltés; comment il bouleversa l'empire contre nous et comment il nous puni par le dur châtiment d'aujourd'hui (1).

(1) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

à-vis de lui. Nous avons raconté aussi ce qu'il nous fit avant et après le déluge; comment il donna ses commandements; ce qu'il fit au peuple juif par le moyen des prophètes, et ce que le peuple juif fit aux gentils. (Nous avons aussi mentionné) ce que les démons rebelles opérèrent contre nous, et comment ils sont toujours prêts à nous nuire, mais la grâce (divine) les en empêche. (Nous avons exposé) ce que (Dieu) fit par le moyen des Malchabées, ce qu'il révéla aux prophètes, et comment les paroles de ceux-ci se réalisèrent; comment le peuple (de Dieu) et les gentils s'entraîrèrent dans l'iniquité et se révolèrent; comment il se réconcilia avec les hommes sans aucun mérite de leur part; quelle miséricorde il leur fit en leur envoyant le Christ; quelle chose fit cela à son arrivée chez nous; comment il opéra notre salut, distripa nos ennemis, nous fit lever de notre chute et monta au ciel; comment il honora ses apôtres par la descente de l'Esprit-Saint, et comment par leur moyen il éloigna de l'erreur tous les peuples; comment il fut avec nos pères qu'il rendit victorieux, et comment il débâta les nos peuples et relança la gloire de ses églises. Nous avons démontré ce que firent les rois chrétiens et quels maux causèrent les hérétiques; comment Dieu changea les événements contre le monde, et quels signes il fit éclater pour nous terrifier; comment il fit venir contre nous un royaume et comment il nous châtia temporairement; comment il nous donna les moyens pour nous repaître, et comment nous nous sommes insurgés et révoltés; comment il bouleversa l'empire contre nous et comment il nous puni par le dur châtiment d'aujourd'hui (1).

(1) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

(2) C'est-à-dire par la peste et la famine dont a parlé longuement

BÖLÜM XV

Kilise işlerimizin geliştiği, hiçbir insani yardım olmaksızın sadece ilahi takdirle zafer kazandığımızı gördüğümüz bir dönemde, Kralımızın yenilmez yardımı sayesinde, bize karşı zalim hükümdarlar tarafından yürütülen tüm savaşlarda; her şey güvendeydi, oysa Hristiyan olmayan (الله Hanpē) krallar varlığını sürdürüyordu, çünkü onların arasında bulunan zavıflar (imanda) zulmedenler tarafından huzur içinde bırakılmıyordu. Hakikatin uyanıklığı içinde biri uyuklar uyumaz, bir sinodun cezasına gerek kalmadan ateşi onu (kardeşlerinden) ayırırdı. Bazen zulmümüzün şiddeti azaldığında, babalar adet olduğu üzere toplanır, mevcut birkaç suç akımını yargılar, askıda kalan zorlukları çözer ve ekleme disiplini ve zamanın koşullarını kendilerine almasını ve kararlaştırmalarını zorunlu kıldığı diğer disiplin önlemlerini yürürlüğe koyarlardı. Sonuç olarak, az önce söylediğim gibi, inancımız

çok müreffeh idi ve ahlakımız çiçek açıyordu. Doğrudur, İznik'ten önce bile birçok sinod yapılmıştı, ancak bunlar ekümenik değildi ve inancı yenilemek amacıyla değil, sadece yukarıda belirttiğimiz amaçla toplanmışlardı. Ancak barış yeniden tesis edilir edilmez ve Hristiyan krallar Romalıların hükümetinin dizginlerini ele alır almaz, o zaman Kilise'ye kusur ve skandal girdi, sinodlar ve mezhepler çoğaldı, çünkü her yıl bir inanç geliyordu.

173

Güvenlik ve barış birçok kötülüğe yol açtı. Şan tutkunları sürekli kargaşa çıkarmaya çalışıyorlardı, ancak altın aracılığıyla kralların onayını alıyorlardı ki onlarla küçük çocuklar gibi oynayabilsinler. Bütün bunlar Romalılar arasında geçiyordu. Fars Kilisesi'ne gelince, Mecusilerin egemenliği altında olduğu için başka hiçbir amaca yönelmemişti. Bazı skandallar ve çekişmeler ortaya çıkmış olsa da, bunlar onun ilerlemesini engellemedi, çünkü en başından beri Rab onları azarlıyordu. Elçisel zamanlardan bu son Hüsrev'in saltanatına kadar bu işler böyle sürerken, her şeyin daha var olmadan önce malum olduğu Kurtarıcımız, bu uzun barış süresince ne kadar çok şey kaybettiğimizi ve Hristiyan kralların kibriyle ne kadar büyük kötülöklere sürüklendiğimizi gördü; hatta bu acıya her türlü ıstırabın üstünde olan doğanın bile dayanamayacağını söyleyebiliriz, bize hatırlamadığımız pek çok işaret gösterdi. Çünkü bu talihsiz bölünme günümüze kadar geldiğinden beri, O'nu çarmıha gerene, çarmıha gerilme anında gösterdiği güneşi, sarsıntılarla, sarsıntılarla ve gökyüzünde parlayan korkunç işaretlerle üç kez gösterdi ki bunlar sadece sapkınların kötülüğünü ve yeryüzünde gerçekleşecek olayları haber veren işaretlerdi. [Bölüm Sayfası]

BÖLÜM XV

Kilise işlerimizin geliştiği, hiçbir insani yardım olmaksızın sadece ilahi takdirle zafer kazandığımızı gördüğümüz bir dönemde, Kralımızın yenilmez yardımı sayesinde, bize karşı zalim hükümdarlar tarafından yürütölen tüm savaşlarda; her şey güvendediydi, oysa Hristiyan olmayan (𐭆𐭀𐭎 Hanpē) krallar varlığını sürdürüyordu, çünkü onların arasında bulunan zayıflar (imanda) zulmedenler tarafından huzur içinde bırakılmıyordu. Hakikatin uyanıklığı içinde biri uyuklar uyumaz, bir sinodun cezasına gerek kalmadan zulüm ateşi onu (kardeşlerinden) ayırırdı. Bazen zulmümüzün şiddeti azaldığında, babalar adet olduğu üzere toplanır, mevcut birkaç suç akımını yargılar, askıda kalan zorlukları çözer ve elçisel disiplini ve zamanın koşullarının kendilerine almalarını ve kararlaştırmalarını zorunlu kıldığı diğer disiplin önlemlerini yürürlöğe koyarlardı. Sonuç olarak, az önce söylediğim gibi, inancımız çok müreffeh idi ve ahlakımız çiçek açıyordu. Doğrudur, İznik'ten önce bile birçok sinod yapılmıştı, ancak bunlar ekümenik değildi ve inancı yenilemek amacıyla değil, sadece yukarıda belirttiğimiz amaçla toplanmışlardı. Ancak barış yeniden tesis edilir edilmez ve Hristiyan krallar Romalıların hükümetinin dizginlerini ele alır almaz, o zaman Kilise'ye kusur ve skandal girdi, sinodlar ve mezhepler çoğaldı, çünkü her yıl bu meselede, iddialarına göre zafer, Ümeyyeoğulları adı verilen Batılılara düştü ve bu, aralarında meydana gelen büyük bir katliamdan sonra oldu.

175

Onlardan biri, Muaviye (1) adında bir adam, iki imparatorluğun yönetim dizginlerini ele aldı: Pers ve Roma. Onun hükümdarlığı altında adalet çiçek açtı ve onun yönetimine bağlı ülkelerde büyük bir barış tesis edildi ve herkesin istediği gibi davranmasına izin verdi. Daha önce de söylediğim gibi, onların lideri olan kişiden (2), Hristiyanlar ve din adamları lehine bir emir almışlardı. Aynı şekilde, tek bir Tanrı (ﻟﻪﻟﻪ) Alāhā)'ya tapınmayı, eski yasanın geleneklerine göre sürdürüyorlardı. Her şeyden önce, liderleri olan Muhammed'in geleneğine o kadar bağlıydılar ki, onun emirlerine uymuyor gibi görünen herkese ölüm cezası verirdiler. Birlikleri her yıl uzak ülkelerdeki ve adalardaki adalara gider, akınlar yapar ve haraç ödemeyen her halktan insanları getirirlerdi; ona haraç verene ise istediği inancı benimsemiş özgürlüğü bırakırlardı; aralarında bazı Hristiyanlar bile vardı: bazıları heretiklere (3), diğerleri ise bizimkilere aitti. Muaviye hüküm sürdüğü sürece, dünyada babalarımızın ve babalarımızın babalarının dediğine göre eşi benzeri görülmemiş bir barış vardı. Sanki Rabbimiz şöyle demişti: Yazıldığı gibi bu yolla bile deneyeceğim: lütuf ve adaletle kötülük bağışlanır.

176

Bu kadar yarar sağlamış olan lanetli heretikler aksini yapıyorlardı: emirler yağdırıyor ve birer Arkhon gibi bağıyorlardı; tıpkı akılsız hayvanlar gibi tebaalarına seslerinin dehşetini salıyorlardı. Güçlerini ve kudretlerini Mesih'ten değil, sivil mahkemelerden alıyorlardı; kamusal işlere ve kanun dışı çekişmelere karışıyorlardı.

Alçakgönüllülükten ziyade kibirle kendilerini Mesih'in hizmetkarları olarak göstermeye çok gayret ediyorlardı; önlerinden koşan ve arkalarından gelen pek çok insan vardı; hiparkoslar gibi atlar ve katırlar üzerinde alkışlanıyorlardı. Biri diğeriyle alay ediyor ve aralarında bitmek bilmeyen bir kargaşa hüküm sürüyordu. Birbirlerini sertçe yargılıyor ve şiddetle cezalandırıyorlardı; eğitmek için değil, tumturaklı sözlerle, yapmacık ve her zaman sertlik kokan söylemlerle kendilerini yüceltmek için öğretiyorlardı; mektuplarında bile kibirli adamlar gibi konuşuyorlardı; işte başımızda olanların durumu budur.

Onların arkasından gelen rahipler ve diyakonlar alayından ne demeli; onlar Mesih'e değil karınlarına hizmet ediyorlar; Yusuf'un kırılmasıyla ilgilenmiyorlar; Sezar'ın hizmetkarlarıdır, Mesih'in değil; inanç çıkarlarının değil, sefil çıkarların tutkunlarıdır. Kutsal alanlar inşa edilmiş ama kapıları açacak kimse bulunmuyor; sunaklar kurulmuş ve örümcek ağlarıyla kaplılar; ah! ne büyük suç! ne büyük bir hoşgörü!

177

Kendi sınırlarını aşmış olan liderlerimiz ve üstlerimiz hakkında ne diyelim; çünkü onlara hoşlarına gidene söylemek ya da onlarla savaşa girmeye hazırlanmak gerekir; Mesih'in üyelerine acımıyorlar; besinleri insan etidir şimdi için yardım etmek yerine, kilise adaletinin gerektirdiği gibi Hristiyan olmayanları (ﻟﻪﻟﻪ Hanpē) vaftiz edip onlara müjde vermek yerine, tam tersi bir müjdeleme işine giriştiler; Romalıların neredeyse tüm kiliselerini kendi (inançlarına) döndürdüler (kutsallığını bozdular) ve önceden yıkılmış olanı canlandırıp yeniden inşa ettiler. Sonuç olarak, bu bölgelerdeki kiliselerin neredeyse tamamı, "Ey bizim için çarmıha gerilen Ölümsüz" formülünü kullanmaya başladı ve tüm kiliseler işlenmemiş bir toprak haline geldi.

Kendi cesaretimizin yüce işlerini övdüğümüz gibi, övgüye layık olduğumuzda, zayıflığımızı da peçesiz bir şekilde ortaya koymalıyız: çünkü Kitap şöyle demiştir: iyiliğe kötü, kötülüğe iyi diyen lanetlidir. Bu sükunet zamanı bizim için o kadar büyük bir zayıflık nedeni oldu ki, kendisinden şöyle denilen İsraililerin başına gelenler bizim de başımıza geldi: İsrail semirdi ve tepti. Şişmanladı, kalınlaştı ve zenginleşti; kendisini yaratan Tanrı (ﷲ) Alāhā'yı terk etti ve kendisini kurtaran Güçlü Olan'ı küçümsedi. Batılılar, doğrudur, kendi (inançlarına; kutsallığı bozarak ama bizim inandığımız gibi) gerçek inanca bağlıydılar, biz ise Hristiyanların işlerinden o kadar uzaktık ki, eğer eskilerden biri dirilip de bunu görmüş olsaydı, başı döner ve şöyle derdi: Bu, içinde öleceğim o din değildir.

Bu nedenle, başımıza gelen her şeyin adaletle geldiğini ve hak ettiğimiz ölçüde cezalandırıldığımızı bilmemiz için her şeyi ifşa etmek zorundayım. Piskoposlar şu tavsiyeyi unuttular: sözü vaaz et, gayretle ayağa kalk, zamanlı zamansız uyar, her türlü sabır ve doktrinle azarla.

178

Tüm bunları yapmak yerine, onlar yapıyorlar; sadece (hakları olanı) talep etmekle kalmayıp fazlasıyla da yetinmeyenler; meraları fakirler olanlar. Süleyman'ın sülükleri gibi insan kanını emiyorlar ve asla doymuyorlar; kendi iç nefretleri yüzünden dünyanın yıkılmasına neden olsalar bile, Tanrı (ﷲ) Alāhā'nın iradesini yerine getirmeyi asla teklif etmiyorlar. Topluyorlar, atıyorlar ve güveye teslim ediyorlar; bir mezara benzerler, kimse onların açgözlülüğünü doyuramaz. Adalet içinde yaşamayı bilmiyorlar ve insanların kendileri tarafından yönetilmesini anlamıyorlar. Ölümlü olduklarını düşünmüyorlar ve kimin için toplayıp biriktirdiklerini asla kendilerine sormuyorlar; ki bu her şeyin en kötüsüdür, sapkınlıklarının suç ortağı olduğuna inanarak En Yüce Olan'a küfrediyorlar; başkalarının emekleriyle otun buzağısı gibi semiriyorlar. İhtiyaç sahiplerine karşı görevlerini anlamıyorlar. Düşünceleri, ağlarını nereye atmaları gerektiğini bilmekten ibarettir; işte zenginliklerimiz budur.

Yargıçlara gelince, kendilerini hediyelerle yoldan çıkartıyorlar; hile ve ikiyüzlülük, öfke, kötülük ve sertlik onların kendilerine has özellikleridir.

Koyunlar gibi canının istediği gibi yönetilmesine izin verilen halk hakkında ne demeli; onlar için yasa yoktur, dolayısıyla yasanın çiğnenmesi de yoktur. Bu unutulmaz sözü söyleyeceğim: hepsi birlikte saptılar ve iğrenç oldular ve iyilik yapan tek bir kişi bile yok. Boğazları açık mezarlar gibidir ve dilleri lanet ve zehir doludur, ve (Kutsal Kitapların) bu bölümünün geri kalan her şeyi bize uygulanabilir. Bizi yaratanı unuttuk ve bizi kurtarandan asla bahsetmiyoruz yok.

179

Bizim bizden talep ettiklerini asla düşünmedik. Aramızda haksızlık yapmada üstün olan, bizim aramızda olandır; her kim para topluyorsa sadece onu kıskanıyorduk. Her biri elinden geldiğince kötülüğün boyunduruğunu çekiyordu ve eğer biri bu boyunduruğu kırarsa, bu zamanı veya gücü olmadığı içindi. Bizim yüzyılımız ne kadar yozlaşmış! Hristiyan olmayanlar (ﷲ Hanpē) ile Hristiyanlar arasında hiçbir fark kalmadı; sadık olan, Yahudi'den farklı değildi ve doğru olan, aldatandan farksızdı. İşlediğimiz suçlar hakkında daha neler söyleyeyim! Hepimiz boyunduruğu kırdık ve bağları kopardık; bunu söylemekten tiksiniyorum, buna rağmen

anlatacağım ve yalan söylemeyeceğim, çünkü bir kimse ileri sürdüğüm gerçeği sözle inkar etse bile, kalbinde sözlerimin doğru olduğunu kesinlikle itiraf eder. Mısır'da büyücüler ve büyücülük bizim yüzyılımızdaki kadar yaygın değildi. Babil'de kâhinler ve falcılar, bugün Hristiyan halkın arasında oldukları kadar çok değillerdi. Hristiyan olmayanlar (حانپه Hanpē) ölüleri gömülmeden bırakmadılar, bizim zamanımızdaki Hristiyanlar gibi; emekliler (pensions) bile Tanrı (אלה Alāhā)'nın dışında bir sığınak aramaya gittiler! Gözyaşı dökmeden bunu nasıl söyleyebilirim! Bu tür insanlara kim Mesih'in tanıdıkları diyecek? Kim onları Tanrı (אלה Alāhā)'nın halkı olarak kabul edebilir?.

180

Onlar, kapılarını çalan köpeklere, Mesih adına seyahat eden fakirlere, yabancılara düşman gibi bağırıyorlardı ve bu sınıf dindar ki cinler kendileri için korktukları ve meleklerin bu kadar onurlandırdıkları [şeyler], onların gözünde, akıntısı olan bir kadının kirli çamaşırı kadar değersiz ve aşağılanmış kabul ediliyordu. İşte Sodom'un kötülüğü budur; gururlu kız kardeşi, acı ile beslenen ve asla yoksullara ve muhtaçlara yardım eli uzatmadan huzur içinde kalan [odur]. Zaman, bu işlenen suçlardan sonra başımıza gelecek olanları bize öğretecektir. Ey beni dinleyenler, bu şeyler mevcut mudur, yok mu? Evet mevcutlar ve ben de, sizin sayınızdan olan ve belki de sizden daha sapkın olan ben, onların var olduğunu biliyorum.

Henüz bunlardan daha siyah diğer pislikleri ifşa etmem gerekiyor: rahiplerin zulme uğraması, azizlere karşı iftira, inançsızlarla (Hristiyan olmayanlarla - حانپه Hanpē) ticaret, sapkınlarla birlik, heretiklerle ilişki, Yahudilerle dostluk. Kim dersiniz! Bu şeyler gerçek midir? Bizler gerçeği söylemekle yükümlüyüz.

Henüz bunlardan daha büyük olan kutsala saygısızlıkları görebilirsiniz: kutsal mabetlerin aşağılanması, ilahi sakramentlerle alay edilmesi, Pazar gününün alaycı bir şekilde ihlali, Rabbimizin bayram günlerinde yapılan toplantıların ihmali, yasanın ve havarisel kanonların çiğnenmesi, maaşların ve kanonik ondalıkların kesilmesi; bu şeyler mevcut mudur sevgili dostlarım, yoksa mevcut değiller mi? Evet, mevcuttur. Henüz bunlardan daha büyük diğer pislikleri ifşa etmem gerekiyor: kirli ve yararsız abdestler; su falına bakmaktan ibaret yalan icatlar, falcıların kapılarını aşındırmak, küllere çok büyük bağlılık ve kolların bağları evlerin içine nesnelere saklamanın kutsala saygısızca özgürlüğü, rüyaların yanılsamalarıyla kendisini şeytani bir şekilde ikna edilmeye bırakmaya çok büyük bir kolaylık; kavgalar, ihtilaflar, cinayet, zina, yağma, hırsızlık; bunlar mevcut mudur, evet mi hayır mı? Ben onların mevcut olduğunu biliyorum ve başkalarını anlatmaktan yorulmuşum.

181

Tüm bu kötülükler, bizim için geçerli olan barış dönemidir. Bu, zamanın bizi tüm bunları yapmaya zorladığı anlamına gelmez, aksine bizim sapkınlığımızın onun değerini takdir etmediği anlamına gelir. Bu zaman, eğer biz isteseydik, büyük iyiliklerin bir zamanı olurdu; barış her yere hâkimdi, toprak bize meyvelerini bolca veriyordu, iyi sağlık hüküm sürüyordu, dostluk ışılıyordu, ticaret iki katına çıkmıştı, çocuklar sevinçle zıplıyordu, refah geneldi, zenginlik muazzamdı, krallar barış içindeydi, efendiler kendi aralarında iyi ilişkiler içindeydi, yollar açıktı, düşmanların güçleri kırılmıştı, savaş borazanları uykudaydı. Tüm bunlar ne vasıtasıyla mevcuttu?

Bu, her şeye gücü yeten ve Mesih'in lütuflarıyla dolu elin etkisidir. Bizler, bunca iyiliğe karşılık ne yaptık, eğer yukarıda anlattığımız nankörlük değilse; iyiliğe kötülükle karşılık verdik. Sevgi yerine nefret duyduk ve hayırseverimize karşı nankörler olduk. Böylece, bahsettiğimiz tüm kötülöklere ve tüm pisliklere teslim olduğumuzda, Tanrı (ﷲ) Alāhā) baktı ve üzüldü ve merhamet etmeye başladı adetine göre, zihnimizi yavaş yavaş tövbe etmeye teşvik etmek amacıyla.

182

Şehirlerde sarsıntılar oldu ve kalplerimizin sertliğı bunları gördü ve sustu; gökyüzünde işaretler belirdi ve bizim sapkınlığımız onlara baktı ve hiç aldırış etmedi; tarlaları ve bağları mahveden çekirgeler ve cırcır böcekleri gönderdi ve hiçbirimiz tüm bunların nedenini kendimize sormadık. İmparatorluk sarsılmaya başladı ve kalbimiz hiç etkilenmedi; vergilerin ağırlığı altında gücümüzü yok etti ve düşüncemiz hiçbir şekilde bulanmadı. Bizi yöneten krallık da iki parçaya bölündü ve her biri kendi tarafından yağma yapıyordu ve kalplerimizin sertliğı bölünmedi. Askerler getirtti, köyleri yok etti ve şehirleri ıssız bıraktı; bize gelince, kötülüğümüzün içinde, merasındaki koyunlar gibi kapatılmıştık, cezalar yavaş yavaş bize ulaşmaya başladı ki kalbimiz eğer mümkünse uyansın diye. Sığırların üzerine veba gönderdi ki belki kendimizin bilincine varırız; ama biz bunun basit bir olay olduğunu düşündük. Komşularımızdan yağma ve salgın haberleri geldi ve biz bunun saf bir tesadüf olduğunu söyledik. O zaman, ben de Mesih adına, peygamber İşaya ile birlikte diyeceğim: gök, yer, akıllı ve makul varlıklar, benimle halkım arasında yargıda bulunun; halkım için daha ne yapmalıydım da yapmadım? Çünkü ondan iyilik yapmasını bekledim ve o kötülük yaptı; biraz bekleyin ve benim halkıma ne yapacağımı görün.

183

Mu'awiya günlerini bitirip dünyadan ayrıldığında, oğlu Yazdin onun yerine hüküm sürdü. Bu kişi babasının babasının izinden gitmedi, aksine çocuk oyunlarını ve aylakların vakit geçirme biçimlerini sevdi. İnsanların gücü, onun aylak yönetimi altında çöktü; çünkü iblis, insanların üzerine cezayı biriktirdi, faydasız emeklerle; ama Tanrı (ﷲ) Alāhā) kısa bir süre sonra onu aldı. Dünyayı terk ettiğinde, onlardan [Tayyāyē (ﻃﻴﻴﺎﺋﻴﺔ)] Zoubeir adında biri çıktı ve sesini uzaktan duyurdu. Kendisi hakkında, Tanrı'nın evinin gayretiyle geldiğini söylüyordu. Batılları, yasanın çiğneyicileri olarak tehdit ediyordu. Güneyde bir yere, tapınma yerlerinin olduğu yere geldi ve oraya yerleşti. Onunla bir savaşa hazırlandılar ve o yenildi. Kendi tapınma yerlerini bile ateşle yaktılar ve orada çok kan döktüler. Bu zamandan beri Doğu [Tayyāyē (ﻃﻴﻴﺎﺋﻴﺔ)] krallığı bir daha güçlenmedi. Zoubeir öldüğünde, oğlu emir seçildi. Batılların 'Abdul-Rahman bin Zaiat adında bir generali vardı ve Doğuluların mukhtar adında bir başkası vardı. Nisibe o sırada Batıllara aitti ve 'Outhman'ın oğlu olan bir emir onu yönetiyordu.

184

Bir diğeri doğuluların emiri, Nitroun'un oğlu denilen, ona saldırmaya gitti. Batıllar, Nisibe için, "Romalıların krallığının bir parçasını oluşturduğuna göre, hukuksal olarak bize aittir" diyorlardı; Doğulular ise onun Perslere ait olduğunu ve hakkın kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlardı. Bu çatışma nedeniyle Mezopotamya'da büyük bir

karışıklık oldu. Batılılar galip geldiler ve Doğulular buradan sürüldüler. Ertesi yıl, Nitroun'un oğlu büyük bir ordu topladı ve süvariler çok sayıda ona katıldı. Çok kibirli bir şekilde silahlandı ve Akouliens (Kufeliler) ile birlikte savaşa yürüdü. O sırada Nisibe piskoposu olan Jean'ı yanına aldı.

Çünkü Mesih'in Kilisesi patriği Georges uzun zamandır görkemli hayata göç etmişti ve patriklik makamı tercüman Mar Hnaniso tarafından işgal ediliyordu; Zaiat'ın bu oğlu Jean'a, "eğer benimle gelersen, Mar Hnaniso'yu görevden alacağım ve senin yerine onu patrikliğe yerleştireceğim" diye söz vermişti. O zaman, çok sayıda generali olduğu için zaferin kendisinin olacağına uzun süredir inanıyordu.

Ancak Moukhtar, Akouliens'e (Kufeliler) savaşa uygun olmadıkları için öfkeli olduğundan, tüm kölelerinin özgür bırakılmasını ve kendi yerlerine orduya yazılmalarını emretti. Bu emir yayımlandığında, eski savaş esirleri olan birçok köle ona katıldı.

185

Onlara general olarak Abraham adında bir adam verdi ve onları hepsi yaya olan on üç bin kişiyle birlikte, silahlı silahlı, mühimmatsız, atsız, çadırsız; ancak her birinin elinde bir kılıç, bir mızrak veya bir sopa vardı; ve ileriye doğru gittiler.

Khaser (1) adlı bir nehir üzerinde karşılaştıklarında, korkunç bir savaş verdiler. Batılıların tüm savaşçıları öldürüldü ve gururları büyük bir şaşkınlığa dönüştü; savaşçılar tarafından değil, zayıflar tarafından yenildiler. Patrikliği arzulayan kişi, pelerinini zor kurtardı. Batılılar parçalara ayrıldılar, generallerini kaybettiler; düşmanları ise savaş depolarını, zenginliklerini, mühimmatlarını, silahlarını ve paralarını ele geçirdiler; ve kendileri (Batılılar), Fırat Nehri'ni geçene kadar şaşkınlık içinde geri çekildiler.

Adalet için gayretlerini gösteren Shourté (ܫܘܪܬܐ Tayyāyē) denilen bu köleler geldiler ve aldıkları Nisibe'ye girdiler. Tüm Mezopotamya'yı ele geçirdiler ve düşmanlarla her temaslarında zafer onlarındı. Nisibe'ye girdiklerinde, Abraham kardeşi gibi davranan birini general olarak bıraktı, kendisi ise Akoula'ya gitti. Ancak Nisibeliler kendi şehirlerinden bir general istediklerinden ve Abraham ile kardeşi [Tayyāyē (ܬܝܝܝܝܐ)] olduklarından, bu sonuncusuna karşı isyan ettiler ve onu tüm yardımcılılarıyla birlikte öldürdüler; ve kendi ülkelerinden Aboukarab adında birini kendilerini yönetmesi için seçtiler.

186

Akouliens (Kufeliler) yaptıklarından pişman oldular; çünkü kölelerinin kendilerine karşı isyan ettiğini gördüler onlar Moukhtar'ın üzerine atıldılar ve onunla el ele savaştılar. Onları birkaç kez yendikten sonra, sonunda onlar tarafından yenildi ve öldürüldü, kendisi ve savaş esirlerinden oluşturduğu büyük ordusuyla birlikte. Çünkü diğer birçok mahkûm toplandı ve Nisibe'de bulunanlara katıldı; ve her gün her taraftan adamlar topluyorlar ve onları askere alıyorlardı. Birkaç kaleyi ele geçirdiler ve korkuları tüm Araplar [Tayyāyē (ܬܝܝܝܝܐ)] üzerine yayıldı ve her nereye yönelseler galip geliyorlardı.

Bu zamandan itibaren, Tanrı (ܐܠܗܐ Alāhā) yeryüzüne karşı şiddet uygulamaya başladı. Bir dev gibi uyandı ve ayağa kalktı; kılıcını parlattı ve dünyayı dehşete düşürdü; kolunu gösterdi ve evren titredi; tüm düşmanlarına yıkımın sesini duyurdu

ve kendisinden nefret edenlerden intikam almaya başladı. Sanki şöyle demişti: Ebediyetten beri sustum, susacağım; ve sonra: şimdi kalkıyorum diyor Rab; şimdi yükseleceğim, şimdi yüceleceğim; siz dikenlere hamile kalacaksınız ve ruhunuzda saman doğuracaksınız vb.

Çünkü geçmiş olan tüm bu durumlarda, kötülüğümüz içinde kaldık ve hiçbir zaman tövbeye yaklaşmadık; çünkü rahipler bize, "Tanrınız (אלה Alāhā) Rab nerede?" demediler; çünkü yasanın koruyucuları onu tanımadılar; çünkü çobanlar ona ihanet ettiler, her birimiz geri çekildik ve Rabbe, "buradan uzaklaş" dedik, Rab bize haklı olarak öfkeleni.

187

Bize karşı savaşmaya başladı, zorba krallar aracılığıyla bizi [Hristiyan olmayanların - חנפֿי Hanpē] tapınmasına zorlayarak değil İdollere ne Ariusçular aracılığıyla, ne de Eunomiusçular aracılığıyla, ancak bizzat kendisi tarafından. Gücünün kuvvetiyle halklar titredi ve krallıklar sarsıldı. Sesini yükseltti ve yeryüzü korktu. Bir halkı bir halka karşı, bir krallığı başka bir krallığa karşı ayaklandırdı. Sözüne göre kıtlıklar, depremler ve salgın hastalıklar getirdi. Günahkâr yüzyılı ezici ve emsalsiz sıkıntılara teslim etti. Ekilen ve hasat edilen her şeyin üzerine üfledi ve bunlar yok oldu ve bizi hırsızların ellerine teslim etti. Dünyayı kaplayan sayısız sıkıntıya kim dayanabilir; özellikle de hiçbir zaman dengi olmamış ve olmayacak olan kıtlık ve veba sıkıntılarına. İnsanlar, hırsız korkusundan dolayı, güvenliğin hüküm sürdüğü yerlere bile gidemiyorlardı.

Arapların [Tayyāyē (حبر)] imparatorluğunun altmış yedinci yılında, bahsettiğimiz o parlak işaretler ve dehşetlerden sonra, savaşlar ve çatışmalarla (Rab) bizi dinlemediğimiz tövbeye çağırdıktan sonra, bu aynı altmış yedi yılında, diyorum ya, aramızda, benim fikrime göre hiçbir zaman dengi olmamış ve asla olmayacak olan bu zalim veba başladı. İnsanlar arasında yerleşmiş olan o saygısız alışkanlığa göre, ölenlere artık bir mezar verilmiyordu, ancak [Hristiyan olmayanlar - חנפֿי Hanpē] gibi onları bırakıyorlar ve kaçıyorlardı. Kardeşler ve ebeveynler, ölmekte olan kişiye karşı köpeklerle ve canavarlara dönüştüler ve kargalar ile akbabalar onları gömmekle görevliydi.

188

İnsanların cesetleri sokaklarda ve pazarlarda çöplükler gibi yatıyordu kapıların önünde ve kaynakları ve nehirleri kirletiyorlardı; birçoğu daha hayattayken köpekler tarafından kemirilmeye başlanmıştı; herkes kendi gözleriyle mahvını görüyordu. Kardeşin kardeşe artık acıması kalmamıştı, ne de babanın oğluna. Annenin çocukları üzerindeki şefkati yok olmuştu; ölüm acılarının neden olduğu kasılmalarını seyrediyor ve gözlerini kapatmak için yaklaşmak bile istemiyordu. Bu, dehşet dolu bir manzaraydı, bu korkunç bir kutsala saygısızlıktı. Hayatta kalanlar, çobansız koyunlar gibi dağlarda geziniyorlardı. Vebadan kaçmak için onu kaçınmaya çalışıyorlardı, o ise onları bir hasatçı gibi kovalıyordu, onları demet yapmak için köpeklerden ve vahşi hayvanlardan yararlanıyordu; ve (en üzücü olanı) her şeyden mahrum bırakılmak ve sığınaklarından uzaklaştırılmak için sürekli hırsızlar tarafından takip ediliyorlardı. Bu şekilde, her şeyden mahrum ve çıplak kalmışlardı ve buna rağmen, tövbe ile dolu bir kalp ile Tanrı'ya (אלה Alāhā) dönmeden ve tövbe etmeden O'ndan kaçmanın

imkansız olduğunu düşünmediler. Kendilerine bunu hatırlatana sert davranıyorlar ve ona şöyle diyorlardı: "Git buradan; çünkü biz kaçışın duadan çok daha avantajlı olduğunu biliyoruz; biz zaten tövbe ettik ama bize yardım edilmedi; artık bunu yapacak durumda değiliz." İnsanlar, günahlarının çokluğu nedeniyle bu çaresizliğe sürüklendiler; üzerlerine öyle acılar çöktü ki yine de tövbe etmediler, çünkü körük artık ocaklarında çalışmıyor ve kurşunları tükenmişti, peygamberin sözüne göre ve dökümcünün dökmesi boşunaydı; onlara reddedilmiş gümüş deyin, çünkü Rab onları reddetti.

189

Onları gerçekten reddetti ve ruhu onların görünüşünden dehşetle sarsıldı. Boş yere elini üzerimize ağırlaştırdı: bizler onun terbiyesini istemedik. Bize çekirgeler ve diğer zararlı böcekler gönderdi ve bizler hiç değişmedik; bizi yağmalamak için insanlar gönderdi ve biz hiç tövbe etmedik. Hasattan önceki üç ay boyunca yağmuru esirgedi ve biz hiç etkilenmedik. Koyunlara benzer şekilde, ölüm etimizle beslendi ve bizler kötülüğümüzü artırmaktan başka bir şey yapmadık.

Rahipler ve yasanın koruyucuları yok oldular; kiliseler ıssız kaldı; kutsal şeyler kirletildi; köyler yakıldı; şehirler yerle bir edildi; korku tüm yolları kapladı. İşte bu ilk nesil böyleydi, yani acıların başlangıcı. Suçlarımızdan yedi kat daha fazla bizi vurmaya devam etti; peygamberlerin ve havarilerin sözleri ve yasada yer alan tüm lanetler bize karşı gerçekleşti; bizler keder içindeyiz, rüzgarlarla sallanan bir kamış gibi; bir zamanlar yeryüzündeki Kabil gibi endişe ve çalkantı içindeydik. Ne yani! Bize kaçacak her türlü yolu kapatan bir başka bela daha geldi, açlık diyorum ve veba. Vebadan kurtulduktan sonra, açlık tarafından kovalandık ve elimizde kalan her şey yağmacılar tarafından elimizden alındı. Bu yüzden Yeremya'nın feryatlarına başvurmamız gerekiyor; o sadece bir tek halk için ağlıyordu: Kudüs, biz ise tüm dünya için ağlamalıyız; acılarımızın son bulması için onun feryatlarını ödüncü alalım; ama heyhat! Bunlar sınırlanamazlar, çünkü biz bunu hak etmiyoruz.

190

Hak etmiyoruz: işte Siyon'un asil çocukları, pazarların girişlerine uzanmışlar, çaresiz bir hayvana benzer şekilde ve Tanrı'nın (אלה) Alāhā) gazabının öfkesiyle dolular. Merhametli kadınların elleri, halkımın kızının yıkımında yiyecek olsunlar diye kendi çocuklarını pişirdi; sonra, eğer çöle çıkarsam, işte kılıçla vurulmuş adamlar; eğer evlere girersem, işte açlıktan bitkin düşmüş adamlar; ve kılıçla vurulanlar, açlığa yenik düşenlerden daha iyidiler, çünkü bu sonuncular sanki savaşta yaralanmış gibi acı çekiyorlardı.

Zayıf neslimiz bu sert bela ile sarsıldı; açlığın şiddeti, bir safir gibi morarmış hale getirdi, insanların ten rengini; karardılar ve alevden kaçan odun kömürleri gibi oldular. Birçok kadın kendi çocuklarını tanımayı reddetti ve diğer birçoğu doğuruyor ve (çocuklarını) canlı olarak, rahimden mezara götürüyordu. Gömülecek insan kalmamıştı: açlık onları yormuş ve zayıflatmıştı. Açlığın boşalttığı çukurları, yine aynı açlık insan cesetleriyle dolduruyordu. Ölümüne çabucak ulaşan kişi kutsanmış sayılıyordu; ve her gün açlıktan birkaç kez ölen kişiye lanetle doymuş acılar eşlik ediyordu. Bir parça ekmek istemek için ağızlarını açtıkları sırada ruhlarını teslim

eden kaç kişi görüldü! Birçoğu sokaklarda bitkin düşüyor ve yığılıyordu: düşüşleri son nefeslerini vermelerine neden oluyordu.

191

Küçük çocuklar her şeyden önce korkunç bir manzara sunuyorlardı: yüzleri tamamen değişmişti ve babaları artık onları tanımıyordu. Kuzular gibi otluyorlardı, taşlara sarılıyorlardı (çölde) ve uyku onları bastırıyordu: ama heyhat! Sabahleyin onları kuru odun parçaları gibi buluyorlardı. Birçok anne çocuklarını yedi. Sık sık bir annenin geceyi çocuklarıyla geçirdiği ve sabahleyin ruhlarının artık bu dünyada olmadığı görülüyordu.

Günahlarımızla hak ettiğimiz daha kaç kötülüğü anlatmam gerekiyor! Birçoğu, açlığın baskısıyla yollarda sürünüyordu ve cesetleri meydanları kaplıyordu: insanlar onları çığnıyor ve geçip gidiyorlardı. İşte anlattığımız kötü gidişatın etkileri veya daha doğrusu ikinci belanın sonuçları budur. Tüm bu acılar günahlarımızı cezalandırmaya yetmez miydi? Hayır, hâlâ cezalandırılmaya devam edeceksiniz. Çünkü yoksullar açlıktan ölüyor; çünkü yetimler ve dullar bakım eksikliğinden ölüyorlar; çünkü manastırlar ve dini evler yok edildi; çünkü keşişler her tarafta geziniyorlar ve azizler tüm ülkelerden gidiyorlar; çünkü sapkınlar merhametlerini kuruttular; çünkü zenginler mahvımızı seyrediyorlar ve peygamberin sözüne göre şöyle diyorlar: "Tahıl ambarlarını açmamız ve ölçüleri küçültmemiz vb. için ay ne zaman bitecek ve hafta ne zaman geçecek?" Çünkü kötü düşünmekten vazgeçmiyoruz, peygamber dedi ki: Eskisinden daha fazla cezalandırılmaya devam edeceksiniz. Veba böylece yok etme işine yeniden başladı ve tabiri caizse insanları baş başa kemirdi; ve açlığın sakladığı ne varsa veba tarafından yutuldu ve vebanın sakladığı şey, kılıçla tamamlandı.

192

Bizim kötülüğümüz bu sıkıntılarla dizginlendi; ve bizler huzur içindeyken Tanrı (אלה) Alāhā) korkusunu hatırlamadığımız için, Tanrı (אלה) Alāhā) da acımızda merhametini hatırlamadı; ne bir acıma, ne bir şefkat, ne de bir merhamet gösterdi, tıpkı bizim de kardeşlerimizin azaplarına ve acılarına acımadığımız gibi. Öfkesinin gününde, kutsal ismini düşünmedi, aksine kendimizi suçlarımıza vermemize izin verdi ve yüzünü bizden çevirdi. Dahası, O bizzat şahsen düşmanımız oldu, bize savaş ilan ederek ve öfkesiyle bizi acımasızca kurban ederek.

İşte bugün üzerimize çöken felaketlerin nedenleri budur, ey ruhumun sevgilisi, kardeşim Sabrison! Kalplerimize dolan ve taşan bizim kötülüğümüzdür. Zamanın sonunun bize ulaştığından eminim; bunu Kutsal Kitaplardan ve özellikle Rabbimizin sözlerinden çıkarıyorum; çünkü (bu konuda) yazılmış olan her şey gerçekleşti ve insanlar aldatıcı, özsever, nankör, zalim, iyilik düşmanı, Tanrı (אלה) Alāhā) sevgisinden ziyade tutkularına düşkün, dindarlık görünüşüne sahip ama onun gücünü reddetmiş hale geldiler. Aziz Pavlus bu zamanların bu şeylerini söyledi ve işte onlar gerçekleşiyor; ve Rabbimizin sözüne göre, işte bir halk bir halka karşı ve bir krallık bir krallığa karşı; işte kıtlıklar, depremler ve vebalar.

193

Tek bir şey bize eksik sadece: Deccal'in gelişi; ve inanıyorum ki bu sıkıntılar, "bu şeyler acıların başlangıcıdır" diyen Rabbimizin sözüne göre ondan kaynaklanıyor. Aziz Pavlus da şöyle dedi: Şu anda engel olan her kimse yok edildiğinde, o zaman

Rabbimizin nefesiyle yok edeceği ve gelişinin parlaklığıyla ortadan kaldıracacağı o kötü olan görünecektir. İnsanlardan geri aldığı Rabbimizin Takdiri değilse, engel olan kimdir? Artık hiçbir düzen yok ve kralları, rahipleri, halkı ve zamanları yöneten yasalar altüst olmuş durumda. Yazılmış olduğu gibi, kötülüğün büyüklüğü nedeniyle sevgi soğudu. Bugün yakınınızı Rabbimizin bahsettiği sevgiyle sevdiğinizi görüyor musunuz? Tüm insan sınıfları kıskançlık, nefret, iftira ve mırıldanma ile dolu; her biri yakını hakkında kötülük söylüyor ve destekleyen ya da teselli eden artık kimse yok, eğer biri bulunursa da bu hakikatle değil, gösteriş içindir. Rab, "İnsanoğlu geldiğinde, yeryüzünde iman bulacak mı?" dediğinde tüm bunları görüyordu. Aranızda sadıkların bir gölgesini görüyor musunuz? En ön safta olanları seyredin ve (1) en sonuncusu olan bana kadar inin, rahiplerle başlayın ve halkla bitirin, keşişlere bakın ve toplumun farklı üyelerini dikkatle inceleyin: mevkisini koruyan bir adam görüyor musunuz? Onun yolunu izleyen birini fark ediyor musunuz? Heyhat! Hepimiz, bizler karanlıkta yürüyoruz; daha başka hangi kanıt Rabbimizin sözlerinin bir sonraki gerçekleşmesi için daha sağlam hangi kanıtı talep edeceğiz?

194

Bahsettiğimiz Shourté [Tayyāyē (جبل)]'lerin gelişi ve zaferleri Tanrı'nın (الله) Alāhā) eseridir ve inanıyorum ki onlar İsmailoğulları (Araplar [Tayyāyē (جبل)]) için bir yıkım nedeni olacaklar. O zaman Musa'nın şu peygamberliği gerçekleşecek: "Eli her şeyin üzerine uzanacak ve herkesin eli ona bağlı olacak." Arapların [Tayyāyē (جبل)] eli gerçekten tüm halkları boyunduruk altına aldı ve bu Shourté'ler, aralarında gökyüzü altındaki tüm halklardan adamlar barındırıyorlar. Bu yüzden inanıyorum ki Arapların [Tayyāyē (جبل)] imparatorluğu onlar aracılığıyla sona erecek. Onlar da kendi sıraları geldiğinde yok olacaklar, çünkü esir aldıkları diğer krallıklara karışıyorlar. Öyle görünüyor ki, kılıçtan, kıtlıktan ve bugünkü vebadan kurtulan adamlar, daha büyük kötülükler için saklanıyorlar. Onlara karşı uzak ülkelerden gelmiş bir halk var ve peygamberler onların hareket tarzını zaten önceden haber vermişlerdi. Bir krallık diğer bir krallığı yok edecek. Onlar (Shourté'ler?) şimdiden Romalıların imparatorluğunu yıkmaya çalışıyorlar ve herkes üzerinde hüküm sürmeyi arzuluyorlar; bu, yapmaması gerekeni yapmak için çağırılmış ve ne yapacağını bilmeyen hırslı bir halktır. Onun bağlarından kurtulduğunu bildiğiniz zaman, kendinizi iç olaylara karşı silahlandırın; duyular açık bir işaret görecektir ve bunu gördüklerinde anlayacaklar.

Yeryüzü o zaman kalburdaki buğday gibi olacak: sarsılacak; gökyüzü kararacak ve tüm yeryüzü insan kanıyla dolacak.

195

Onlar (Shourté'ler?) artık bir krallık edinmeye bağlı kalmayacaklar, arzulamayacaklar artık altın istemeyecekler ve zenginlikleri küçümseyecekler, çünkü Tanrı'nın (الله) Alāhā) iradesini yerine getirecekler. Bundan sonra, balın içindeki ölümcül bir zehir gibi, iyiliğin içine gizlenmiş başka bir kötülük olacak. Durallım!!! Çünkü burada Rabbimizin krallığı başlıyor; her şey O'nunla başladı ve O'nunla bitti, çünkü her şey O'ndan gelir, her şey O'nun tarafından yapılmıştır ve her şey O'nun tarafından yönetilir: yüzyıllar boyunca onur ve kutsama O'nun olsun; Amin.

Her sözde on yıl vererek bu söylevleri özetle derledik. Burada da aynı şey olursa şaşdırmamak gerekir; Tanrı (אלה Alāhā) başka hangi olayın daha gelebileceğini bilir. Bizim için önemli olan, Tanrı'nın (אלה Alāhā) lütfuyla, aldığımız yeteneği sadece ortaya koymaktı, böylece birçok kişi sorsun ve bilgi artsın ve birçok kişi yorulsun ve tek bir kişi bulsun. O, yeryüzüne ikinci kez, (yaratılıştaki olduğu gibi) sahip olmadığını vermeyi değil, kendisine ekilmiş olanı vermeyi emredecektir. Bizler, bu bölgenin doğu kısmına yerleştirilmiş olalım! Ne güneyi görelim ne de kuzeyi tanıyalım! Çünkü sahip olduğumuz gibi kalacağımızı ve şu an içinde bulunduğumuz durumda bulunmayacağımızı umuyoruz.

Bildiğiniz gibi, sevgili (Sabriso), bilge Yaratıcı'nın bize takdirini göstermeye başladığı ve diğer her şeyden daha çok yeni yaratılışımızı nasıl onurlandırdığını bize işaret ettiği anı ona karşı anlatmaya koyulduk.

196

Tufandan önce ve sonra bize neler yaptığını; emirlerini nasıl verdiğini; peygamberler aracılığıyla Yahudi halkına ne yaptığını ve Yahudi halkının diğer uluslara (Hristiyan olmayanlara - חנפֿי Hanpē) ne yaptığını da anlattık. Asi iblislerin bize karşı neler çevirdiklerini ve bize zarar vermek için her zaman nasıl hazır olduklarını, ancak (ilahi) lütfun buna nasıl engel olduğunu (da belirttik). (Tanrı'nın (אלה Alāhā) Makabeler aracılığıyla neler yaptığını, peygamberlere neler vahyettiğini ve bunların sözlerinin nasıl gerçekleştiğini; (Tanrı'nın (אלה Alāhā) halkının ve diğer ulusların (Hristiyan olmayanların - חנפֿי Hanpē) kötülükte nasıl birbirlerine engel olduklarını ve isyan ettiklerini; onların hiçbir liyakati olmaksızın insanlarla nasıl barıştığını; onlara Mesih'i göndererek nasıl bir merhamet gösterdiğini; O'nun aramıza gelişinde neler yaptığını, kurtuluşumuzu nasıl sağladığını, düşmanlarımızı nasıl dağıttığını, düşüşümüzden bizi nasıl ayağa kaldırdığını ve göğe nasıl yükseldiğini; Kutsal Ruh'un inşiyle havarilerini nasıl onurlandırdığını ve onlar aracılığıyla tüm halkları hatadan nasıl uzaklaştırdığını; galip kıldığı babalarımızla nasıl birlikte olduğunu ve sapkın kralları nasıl yenilgiye uğratıp kiliselerinin şanını nasıl yücelttiğini sergiledik. Hristiyan kralların neler yaptığını ve heretiklerin ne tür kötülöklere yol açtığını gösterdik; Tanrı'nın (אלה Alāhā) dünyaya karşı olayları nasıl değiştirdiğini ve bizi dehşete düşürmek için hangi işaretleri ortaya çıkardığını; üzerimize barbar bir krallığı nasıl gönderdiğini ve bizi geçici olarak nasıl cezalandırdığını; bize tövbe etmemiz için araçları nasıl verdiğini ve bizim nasıl ayaklanıp isyan ettiğimizi; imparatorluğu bize karşı nasıl altüst ettiğini ve bugün bizi ağır ceza ile nasıl cezalandırdığını (gösterdik).

197

Tek bir kelimeyle, yaratılışımızla nasıl başladığını ve bir babanın çocuklarına, bir öğretmenin öğrencisine yaptığı gibi adımlarımızı yavaş yavaş nasıl yönlendirdiğini ve bizimle nasıl bitireceğini kanıtladık. Son olarak, bu özetle (epitome), Tanrı'nın (אלה Alāhā) bu dünyada, insanoğlu için yumuşaklığı ve sabırla yaptığı her şeyi ve insanların kötölükleri ve hatalarıyla O'na ne yaptıklarını koyduk. Gelecek dünyada onlara ne yapacak? Bu soruyu O'nun bilgisinin yargısına bırakıyoruz, çünkü gizli şeyler O'na aittir, görünür şeyler ise bize ve çocuklarımıza aittir. İşte sevgili Sabriso, zamanın dünya tarihinin özeti; onu bir özet (epitome) olarak derledik, çünkü aksi takdirde işin yükünü kaldıramazdık. Gerçeklerin sadece başlangıcını (= özetini)

sunduk, çünkü sonunu (= kapsamını) tüm kitaplarda görebilirsiniz. Rab bize bunu bu şekilde yapmamız için yardım etti; o halde, aziz Pavlus ile birlikte, bize yardım edene şöyle diyerek kitabı burada bitirelim: Hepimiz için yapabileceğinden daha fazlasını yapabilen ve gücü içimizde düşündüğümüzden ve inandığımızdan daha fazla işleyen O'na, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Kilisemizde, tüm yüzyıllar boyunca şan olsun, Amin, Amin, Amin, Amin; şan, şan, şan O'na olsun; zayıflığımızı güçlendiren hayranlık uyandırıcı Teslis'e üç kez şan olsun, Amin, Amin; tüm halk cevap versin: Amin.

Türkçeye çeviren: İbrahim Şimşek.